"BABİL" ve "DÖNÜŞ" filmlerinin büyük boy afişi

sinema

SAYI: 2006-11 5 YTL

KKTC Fiyatı 6.5 YTL

MERKEZ

ISSN 1304-5695

INARRITU ÜÇLEMESİNİ TAMAMLIYOR

BABİL

BİR DE SCORSESE'DEN İZLEYİN

KÖSTEBEK

YENİLENDİ GENÇLEŞTİ
21. JAMES BOND MACERASI

CASINO ROYALE

ALMODOVAR'IN KÖKLERİNE

'DÖNÜŞ'Ü

15 KLASİK PERFORMANS

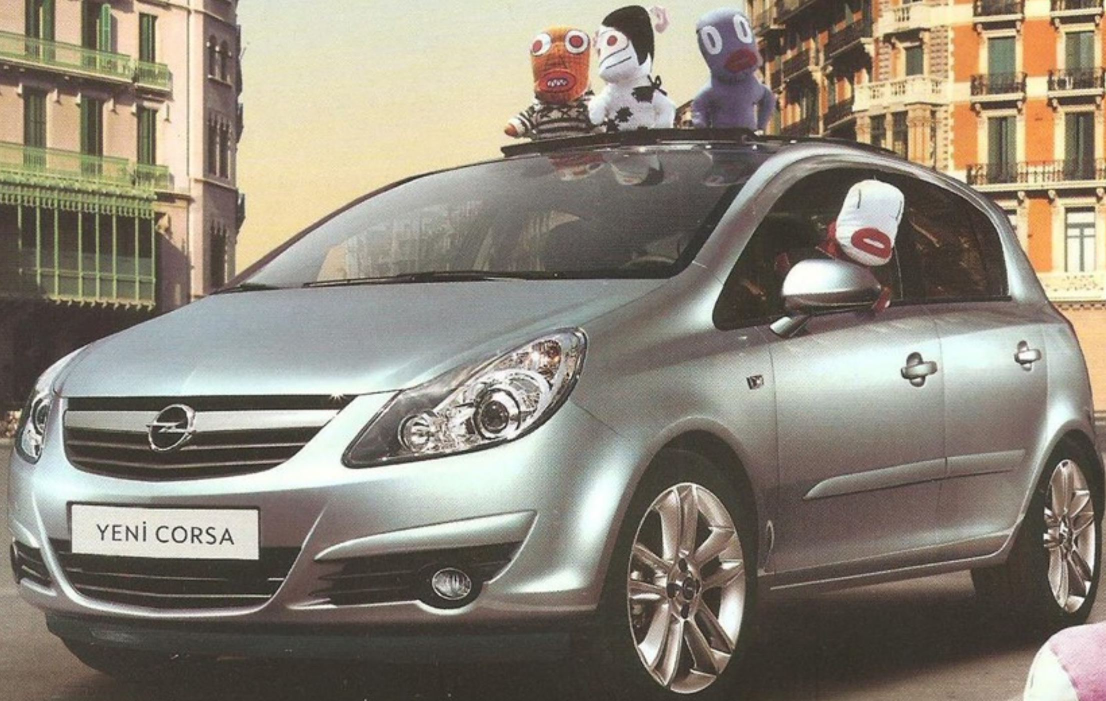
JACK NICHOLSON

AYIN YENİ DVD'LERİ
40 FİLM
X-MEN EKİBİYLE ÖZEL SÖYLEŞİ

SÖYLEŞİLER
ZEKİ DEMİRKUBUZ
ÖMER UĞUR
YÜKSEL AKSU

C'MON!

Fantastik
Yeni Opel Corsa

Köşede oturmuş sıcacık kahvenizi sakin sakin yudumluyorsunuz ve... VAAAY! Şu gözünüzü alamadığınız güzellik de nesi? Tabii ki bizim Yeni Opel Corsa... Aerodinamik tasarımıyla, pek de karizmatik... Panoramik sunroof'u, AFL, FlexFix® taşıyıcı sistemi ve pırıl pırıl piyano lake orta konsoluyla ağzınızı açık bırakıyor. Bu arada üstünüz başınız da sıcak kahve oluyor haliyle. **Yeni Opel Corsa. C'MON!**

Euro NCAP'ten yolcu güvenliğinde 5 yıldız (6 hava yastıklı opsiyon)

Opel, otomobillerinin model, teknik özellik ve renklerinde değişiklik yapma hakkını saklı tutar.

Ayrıntılı bilgi için: www.opel.com.tr / 0212 337 1234

EFES PİLSEN BLUES FESTIVAL 17

Buckwheat Zydeco

Michael Powers

Larry Garner & Band

blues

Şehre renk geliyor. 19 şehir. 22 konser.

9 KASIM · 20 ARALIK 2006

9 Kasım 2006 SAMSUN Büyük Samsun Oteli • 11 Kasım 2006 TRABZON Zorlu Grand Hotel • 13 Kasım 2006 ERZURUM Polat Renaissance Hotel • 15 Kasım 2006 DİYARBAKIR Demirok Tesisleri • 21 Kasım 2006 KAYSERİ Hilton • 22 Kasım 2006 KONYA Rixos Hotel • 24-25 Kasım 2006 ANKARA HiltonSA • 28 Kasım 2006 ESKİŞEHİR 222 Park • 29 Kasım 2006 BURSA Almira Hotel • 1-2 Aralık 2006 İSTANBUL Lütfi Kırdar Uluslararası Kongre ve Sergi Sarayı/Rumeli Salonu • 5 Aralık 2006 EDİRNE Orange 22 • 6 Aralık 2006 ÇANAKKALE Kolin Hotel • 8-9 Aralık 2006 İZMİR Hilton • 12 Aralık 2006 KIBRIS Jasmine Court Hotel-Disco • 14 Aralık 2006 DENİZLİ Richmond Pamukkale SPA Hotel • 15 Aralık 2006 ANTALYA The Marmara Antalya • 17 Aralık 2006 GAZİANTEP Kalender Plaza • 19 Aralık 2006 MERSİN Mer-Yat Armada Center • 20 Aralık 2006 ADANA HiltonSA

18 yaş sınırı vardır. Gece boyunca fast-food servisi vardır. Salona içecek ve yiyecek getirilmemesi rica olunur. Konser düzeni ayaktadır. Kapılar, konserden 1 saat önce açılacaktır.

içindekiler

sinema MERKEZ

Sahibi
Merkez Dergi Yayıncılık San. ve Tic. A.Ş. adına
Turgay Ciner

Medya Grup Başkanı
M. Kenan Tekdağ

Tüzel Kisi Temsilcisi
Fercan Aykutlu

Genel Müdür
Mehmet E. Demirel

Genel Yayın Yönetmeni
Senem İsmen

Sorumlu Müdür
Yusuf Yazıcıoğlu

Görsel Yönetmen
Uğur Güç

Editörler
Ebru Çeliktuğ
Müjde Isıl, Murat Emir Eren

Yönetim
Genel Müdür Yardımcısı
Yonca Ertürk

Üretim Planlama Müdürü
Gamze Cin Demir

Kreatif Direktör: **Naci Yavuz**
Fotoğraf Editörü: **Mehmet Tel**
Tanıtım Müdürü: **Engin Erdem**
Teknik: **Engin Altuntaş**
Ofset Hazırlık: **Ercan Karaaslan**

REKLAM SATIŞ PAZARLAMA

Genel Müdür
Rana Karlıdağ
Grup Baskan Yardımcısı
Erhan Özdemir
(Finans ve Operasyon)
Genel Müdür Yardımcısı
Serap Yakın *(Satış)*
Reklam Gurup Koordinatörü
Gülcan Avuka
Rezervasyon
Tel: (0212) 354 33 61/63/65
Fax: (0212) 354 33 75
Ankara Bölge Reklam Müdürü
Elif Ezer
Tel: (0312) 292 51 53
Fax: (0312) 292 51 43

Merkez Dergi Tel: (0212) 426 64 94
Fax: (0212) 354 47 85
Yazısma: Merkez Dergi Grubu
Tevfik Bey Mahallesi, 20 Temmuz Caddesi, No: 24, 34295 - Sefaköy / İstanbul
Yönetim Yeri: Barbaros Bulvarı, Cam Han, No: 125, 80700 Besiktas İstanbul
Yayının Türü: Yerel Süreli
Basıldığı Tarih: Eylül 2006
Dağıtım
Merkez Dağıtım Pazarlama Sanayi ve Ticaret A.Ş.
(0216) 585 91 00 (PBX)
Basımcı: Merkez Matbaacılık Yayıncılık Sanayi ve Ticaret A.Ş.
Adres: Barbaros Bulvarı, Cam Han, No: 125, 80700 Beşiktaş İstanbul

Basıldığı Yer:
Printcity, Fatih Mah. Hasan Basri Cad. Samandıra/Kartal/İstanbul

İsletme Müdürü: Kemal Erginsoy
Bu dergi basın meslek ilkelerine uymaya söz vermiştir.

MERKEZ DERGİ ABONE HİZMETLERİ
Tel: 0216 651 5 651
e-mail: abone@merkezdergi.com.tr
(Hafta ici 09:00-18:00saatleri arasi hizmet verilmektedir)
www.merkezabone.com

gündem

dosya

ayın filmleri

"The Legend of the 7 Golden Vampires"

Armağanlar

Koleksiyon kartı: "Kızgın Damdaki Kedi"

Afişetler: "Karanlıklar Ülkesi: Evrim", "İklimler", "Şeytan Marka Giyer", "Gecenin Sesi"

Büyük boy afis: "Babil" ve "Dönüş"

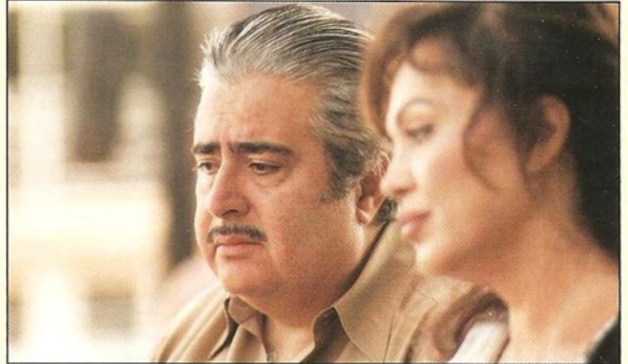

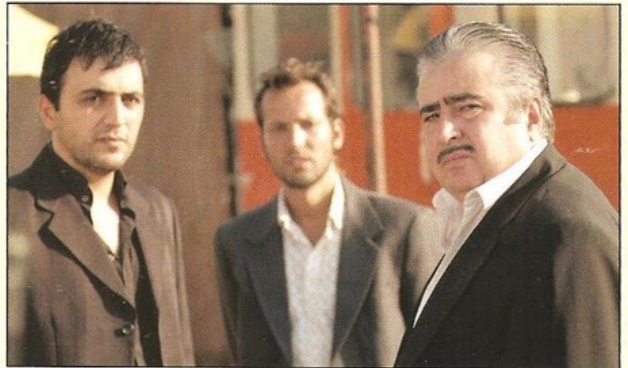
HAYATIMIN KADINISIN

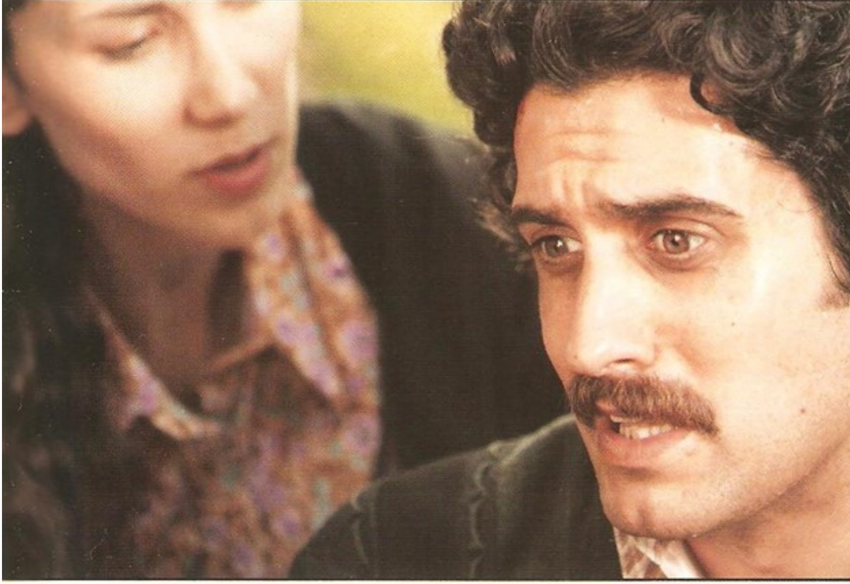
Yönetmen: Uğur Yücel. Oyuncular: Türkan Şoray, Uğur Yücel, Yıldırım Memişoğlu, Ezgi Mola, Kadir Kandemir, Settar Tanrıöğen, Selim Erdoğan, Kadim Yaşar, Binnur Kaya, Savaş Akova. Senaryo: Uğur Yücel. Görüntü Yönetmeni: Jürgen Jürges. Kurgu: Ulaş Cihan Şimşek. Sanat Yönetmeni: Gülay Doğan. Genel Koordinatör: Defne Kayalar. Yapımcı: Erol Avcı. Yapım: Türkiye (2006). Dağıtımcı: Özen Film. Gösterim Tarihi: 24 Kasım

Asuman Karaca (Türkan Şoray) 1980'li yıllarda radyo ve gazino dünyasında ünlenmiş eski bir şarkıcıdır. Hüzünlü sesinden çok, dillere destan güzelliğiyle o dönemin erkeklerini kendine hayran bırakmıştır. Sahneleri bıraktıktan sonra evlendiği kocasıyla birlikte Balat'ta iki katlı eski bir evde sıradan bir hayat yaşamaktadır. Evlendikten bir süre sonra Asuman kocasının alkol ve kumar alışkanlığıyla tanışmış, yıllar içinde kocasının geceleri evin dışında sürdürdüğü gece hayatına göz yummaya başlamıştır. İlk eşinden olan kızı Ahu (Ezgi Mola) genç kızlığının daha başlarında evi terk etmiş, erkek arkadaşıyla birlikte bir otel odasında yaşamakta, kaset çıkarıp ünlü bir şarkıcı olma hayalleri kurmakta, annesiyle de ancak gerekli olduğunda görüşmektedir. Bir gün Tophaneli Tayfur'un (Uğur Yücel) üst katlarına kiracı olarak yerleşmesiyle Asuman'ın hayatı tamamen değişecek, renklenecektir.

NOTLAR "İki yalnız insanın filmi... İstanbul'a, onun küçük insanlarına, Türk filmlerine dair bir film gibi düşünüyorum. Özlediğim bir şeyleri yazdım. Esengül, Orhan Gencebay, Bergen, Türk Sanat Müziği duydum yazarken. Birkaç sahnenin seyirciyi güldüreceğini de biliyorum. Ev kadınları, arabeskçiler, müzik severlerin, foto roman sevenlerin, melodram sevenlerin gözleri yaşlı ama gülümseyen yüzlerini hayal ettim bazı sahnelerde. Bu filmi seyirciler için yazdım. Gerçeğin romantizmini görüyorum resimlerde. Özlem ve göndermeler var eskilere, ama bu günün dilini konuşan, mahallemizdeki insanlar bunlar. Severek yazdım her insanı. Hepsi kırık kalpler..." Ödül zengini "Yazı Tura"dan sonra ikinci filmini merakla beklediğimiz Uğur Yücel, "Hayatımın Kadınısın"ı böyle özetliyor. Daha önce çingene filmi "Ramon" ve mafya konulu "İmparator"u yazıp yöneteceği söylenen yönetmen, rotasını değiştirip klasik Yeşilçam melodramlarına selam gönderen "Hayatımın Kadınısın" ile sinemaseverlerin karşısına çıkıyor. Yücel'in rol aldığı dizinin iki sezonu arasında tamamlanan filmin çekimleri geçtiğimiz Ağustos ayında Balat, Karaköy ve Sirkeci'de yapıldı. Toplam bütçesi 1 milyon dolar olan filmin çekimlerinde 55 kişilik ekip çalıştı ve film toplam 24 iş gününde çekildi. ARRI Cam LT 35 mm kamerayla yapılan çekimlerde toplam 26.404 metre negatif film kullanıldı. Çekim ekibinin en çok zorlandığı sahneler, Haliç'te deniz üzerinde yapılan gece çekimleri oldu. Filmin görüntü yönetmeni, daha önce de Türk yönetmenlerle çalışmış dünyaca ünlü bir usta; Jürgen Jürges... "Hayatımın Kadınısın", beyazperdede Uğur Yücel ve Türkan Şoray'ı karşılıklı döktürürken izlemek ve buram buram melodram havası solumak isteyenler için ideal bir seçenek.

EVE DÖNÜŞ

Yönetmen: Ömer Uğur. Oyuncular: Memet Ali Alabora, Sibel Kekilli, Savaş Dinçel, Altan Erkekli, Cengiz Küçükayvaz, Perihan Savaş, Civan Canova. Senaryo: Ömer Uğur. Görüntü Yönetmeni: Mustafa Kuşçu. Kurgu: Ulaş Can Şimşek. Müzik: Tamer Çıray. Sanat Yönetmeni: Veli Kahraman. Yapımcı: Hayri Aslan. Süre: 101 dk. Yapım: Türkiye (2006). Dağıtımcı: Özen Film. Gösterim Tarihi: 3 Kasım

Yıllardan 1980, aylardan Eylül... 5 yıldır evli olan Mustafa (Memet Ali Alabora) ve Esma'nın (Sibel Kekilli) Görkem adında bir kızları vardır. Karı-koca ikisi de işçidir ve politikayla hiçbir ilgileri yoktur. Sadece çalıştıkları fabrikaya zorunlu üye olmuşlardır. Pikniğe gitmeyi planladıkları 12 Eylül günü darbe olur. İş yerinde ve mahallede tutuklamalar, gözaltına almalar başlar. Ama bir gece "bağlantısı" olmadığı halde Mustafa'yı da alırlar. Artık o Mustafa değil, Örnektepe Halk Komitesi Başkanı Şehmuz kod adlı siyasi bir suçludur. Ardından sorgulamalar, soruşturmalar, yüzleştirmeler... Her şey Mustafa'nın Şehmuz olduğunu göstermektedir. Mustafa artık içinden çıkamayacağı bir karabasanlar dünyasındadır.

NOTLAR 43. Antalya Film Festivali'nde En İyi Kadın Oyuncu (Sibel Kekilli) ve En İyi Yardımcı Erkek Oyuncu (Civan Canova) ödülüne layık görülen "Eve Dönüş", sinemamızda neredeyse bir tür olarak kabul edilebilecek "12 Eylül dönemi" ya da "darbe" filmlerinin başarılı örneklerinden... Film aldığı ödüller kadar, Antalya'da festivalin jüri başkanlığını üstlenen Şerif Gören'in Altın Portakal "Eve Dönüş"e verilmediği için ödül törenine katılmadan Antalya'yı terk etmesi nedeniyle de dikkatleri üzerine çekti. Sinemaya, Sinan Çetin'in "14 Numara" adlı filminin senaryosunu yazarak başlayan ve 4 sene önce "Hemşo"yu çeken Ömer Uğur'un yazıp yönettiği film, 12 Eylül 1980 darbesinin, sıradan yaşamlar üzerinde yarattığı yıkıcı etkiyi konu alıyor. Ömer Uğur'un bundan yaklaşık 9 yıl önce kaleme aldığı senaryo, önce Yunus Nadi, ardından Montpellier Film Festivali'nde Avrupa'nın En İyi Film Senaryosu ödülünü almıştı. Beykoz'daki Sümerbank Eski Kundura fabrikasında kurulan film platosunda gerçekleştirilen çekimler 45 gün sürdü. Çekimler boyunca polis arabası, silah, kostüm gibi lojistik desteği İstanbul Emniyet Müdürlüğü sağlarken, 78'liler Vakfı da döneme ilişkin ayrıntılarda yapıma katkıda bulundu. Ayrıca Kültür Bakanlığı ve Eurimage da filme yapım desteği sağladı.

TESTERE 3
SAW 3

Yönetmen: Darren Lynn Bousman. Oyuncular: Tobin Bell, Shawnee Smith, Angus MacFadyen, Bahar Soomekh, Dina Meyer, Debra McCabe, Kim Roberts, Alan Van Sprang, J. LaRose, Dylan Trowbridge. Senaryo: Leigh Whannell. Görüntü Yönetmeni: David A. Armstrong. Kurgu: Kevin Greutert. Müzik: Charlie Clouser. Yapım Tasarımcısı: David Hackl. Yapımcı: Mark Burg, Oren Koules. Süre: 107 dk. Yapım: ABD (2006). Dağıtımcı: WB. Gösterim Tarihi: 3 Kasım

Toplumu şiddetle sarsan ve polisi aciz bırakan acımasız, karmaşık oyunların ardındaki suç dehası Jigsaw, çırağı Amanda'yla (Shawnee Smith) birlikte bir kez daha kaçmayı başarmış ve ortadan kaybolmuştur. Şehirdeki dedektifler ikilinin yerini bulmaya çalışırken, Doktor Lynn Denlon (Bahar Soomekh) ve Jeff (Angus MacFayden) Jigsaw'un satranç maçının son piyonları olmak üzeredirler ama bundan haberleri yoktur.

NOTLAR 2004'te başlayan ve her sene yeni bir macera ile sinemalara gelen "Saw" serisi 3. filmiyle yola devam ediyor. İlki dünya çapında 103, 2.si de 144 milyon dolar hasılat elde eden serinin 3.sü ABD'de Cadılar Bayramı'nın haftasında gösterime giriyor. Shawnee Smith'in yine Amanda'yı canlandırdığı 3. filmi, 2. filmin yönetmeni Darren Lynn Bousman kotardı. Filmin senaryosu, öncekiler gibi yine Leigh Whannell (James Wan ile birlikte Testere'nin fikir babası) tarafından yazıldı. Arasında devamlılık bulunmayan önceki filmlerin aksine, "Saw 3" öncüllerine dayanıyor ve ilk iki filmden görüntülere yer veriyor. Ayrıca 3. filmde Jigsaw hakkında sürpriz bilgiler de yer alıyor.

LANETLİ ADA
THE WICKER MAN

Yönetmen: Neil LaBute. Oyuncular: Nicolas Cage, Leelee Sobieski, Ellen Burstyn, Molly Parker, Frances Conroy, Christa Campbell, Aaron Eckhart, Diane Delano, Michael Wiseman, Erika-Shaye Gair. Senaryo: Neil LaBute (Anthony Shaffer'ın aynı adlı romanından). Görüntü Yönetmeni: Paul Sarossy. Kurgu: Joel Plotch. Müzik: Angelo Badalamenti. Yapım Tasarımcısı: Phillip Barker. Yapımcı: Nicolas Cage, Randall Emmett, Norman Golightly, Avi Lerner, Joanne Sellar. Süre: 102 dk. Yapım: ABD, Almanya (2006). İthalatçı: Sinetel Film. Dağıtımcı: UNP Filmcilik. Gösterim Tarihi: 3 Kasım

Kaliforniya otoyol devriyesi olarak görev yapan polis memuru Edward Malus (Nicolas Cage), küçük bir kız ve annesinin trajik ölümüne tanık olduktan sonra kötü günler geçirir. Günün birinde eski nişanlısı Willow'dan (Kate Beahan) aldığı damgasız mektup onu Summersisle adlı bir adaya sürükleyecektir. Willow, yıllar önce Edward'ın hayatına girmiş ve aniden ortadan kaybolmuştur. Mektubunda, küçük kızı Rowan'ın kayıp olduğunu ve onu bulması için bir tek ona güvenebileceğini yazar.
Edward'ın adaya vardığında işinin kolay olmayacağını anlaması uzun sürmez. Kendine özgü kültürünü ve geleneklerini yaratmış olan ada halkı ve başlarındaki Kardeş Summersisle (Ellen Burstyn), adada Rowan adında bir kızın hiç yaşamadığını söyler.

NOTLAR Robin Hardy'nin yönettiği ve başrollerinde Edward Woodward ile Christopher Lee'nin yer aldığı İngiliz yapımı, 1973 tarihli korku filminin yeniden çevrimi... Orijinal filmin senaryosunu, aynı adlı kitabın yazarı Anthony Shaffer yazmıştı. Yeniden çevrimi yazıp yöneten isim ise, "Nurse Betty" ile beğenimizi kazanmış Neil LaBute. Senaryodaki en büyük değişiklik, ilk filmde Christopher Lee'nin canlandırdığı Lord Summerisle'ın Ellen Burstyn'in canlandırdığı Sister Summersisle'a dönüştürülmüş olması. Orijinaline rahmet okutmuş pek çok yeniden çevrimin akıbetinden kurtulamayan "The Wicker Man" yurt dışında eleştirmenlerin hedef tahtası olsa da oyuncu kadrosundaki yıldız isimleri izlemek adına es geçilmemesi gereken bir yapım.

DÖNÜŞ
VOLVER

Yönetmen: Pedro Almodovar. Oyuncular: Penélope Cruz, Carmen Maura, Lola Duenas, Blanca Portillo, Yohana Cobo, Chus Lampreave, Antonio de la Torre, Carlos Blanco, María Isabel Díaz, Neus Sanz. Senaryo: Pedro Almodovar. Görüntü Yönetmeni: José Luis Alcaine. Kurgu: José Salcedo. Müzik: Alberto Iglesias. Yapım Tasarımcısı: Salvador Parra. Yapımcı: Esther García. Süre: 121 dk. Yapım: Ispanya (2006). Dağıtımcı: Chantier Films. Gösterim Tarihi: 3 Kasım

Raimunda (Penélope Cruz) ergenlik çağında bir kızı olan çalışan bir kadındır. Raimunda'nın tek başına yaşayan ablası Sole (Lola Duenas) ise kayıt dışı işlettiği kuaför salonundan geçimini sağlamaktadır. Teyzeleri Paula (Yohana Cobo), tüm aile üyelerinin doğduğu yer olan La Mancha adlı kasabada yaşamaktadır. Bir gün kızkardeşi Raimunda'yı arayan Sole, Paula teyzenin öldüğünü haber verir. Cenaze sırasında kasabalı kadınlar arasında bir dedikodu yayılmıştır. Buna göre, yıllar önceki yangında ölen annesi (Carmen Maura), hasta olan Paula'nın son günlerinde bakımını yapmak için öbür dünyadan çıkıp gelmiştir. Sole, Madrid'e döndüğünde arabasını park ettikten sonra bagajından sesler geldiğini duyar. Annesi olduğunu söyleyen esrarengiz bir ses, bagaj kapağını açıp kendisini oradan çıkartmasını istemektedir.

NOTLAR İspanyol sinemasının kimilerine göre haşarı kimilerine göre de en üretken ismi olan Pedro Almodovar köklerine, doğduğu La Mancha kasabasına geri dönüyor. Film adını 30'lu yıllarda Carlos Gardel'in söylediği tangodan alıyor. Uzun bir aradan sonra Carmen Maura ve Penélope Cruz ile yeniden çalıştığı "Volver"de yönetmen, ilk dönemlerini hatırlatırcasına kadınların dünyasına dönüş yapıyor. Bu sene Cannes Film Festivali'nde Altın Palmiye adayı olan film En İyi Senaryo seçilmiş, 6 kadın oyuncusuna En İyi Kadın Oyuncu dalında ödül kazandırmıştı. Önümüzdeki sene En İyi Yabancı Film dalında İspanya'yı Oscar'larda temsil edecek olan "Volver", Almodovar'ın "ana ocağını" merak edenler ve yönetmenin eski yapıtlarını özleyenler için...

www.sonorous.com

SONOROUS®
new age in audiovisual furniture

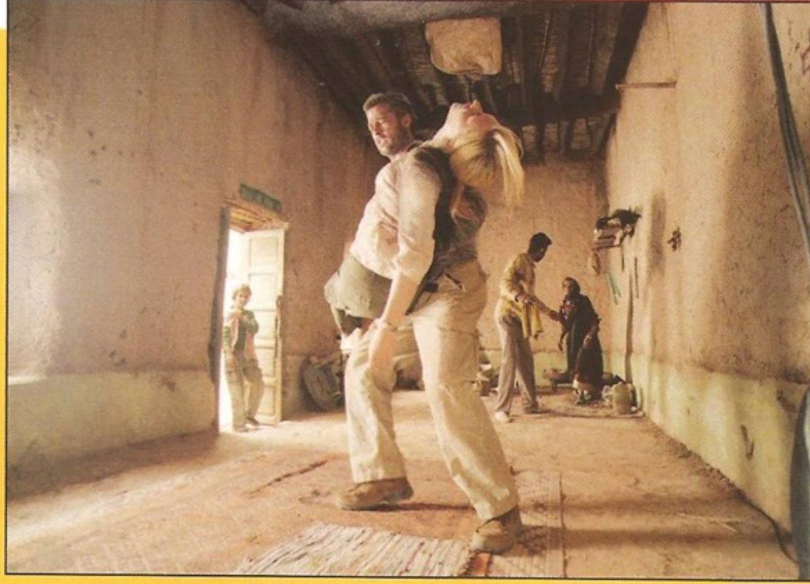

GÜZEL GÖRÜNTÜ

Sonorous plazma ve lcd tv sehpaları; televizyonunuza özel, görüntüsü güzel.

BABİL
BABEL

Yönetmen: Alejandro Gonzalez Inarritu. Oyuncular: Cate Blanchett, Brad Pitt, Gael García Bernal, Jamie McBride, Kōji Yakusho, Elle Fanning, Lynsey Beauchamp, Fernandez Mattos Dulce, Nathan Gamble, Adriana Barraza. Senaryo: Guillermo Arriaga. Görüntü Yönetmeni: Rodrigo Prieto. Kurgu: Douglas Crise, Stephen Mirrione. Müzik: Gustavo Santaolalla. Yapım Tasarımcısı: Brigitte Broch. Yapımcı: Steve Golin, Alejandro Gonzalez Inarritu, Jon Kilik. Süre: 142 dk. Yapım: ABD (2006). İthalatçı: Fida Film. Dağıtımcı: UIP. Gösterim Tarihi: 10 Kasım

Fas'ın uçsuz bucaksız çöllerinde tek el silah sesi duyulur. Bu olaydan etkilenenler arasında Fas'ta turistik gezi yaparken ölüm kalım mücadelesi vermek zorunda kalan Amerikalı karı-koca, kazayla işledikleri suç yüzünden başı derde giren iki Faslı çocuk, Amerikalı iki küçük çocukla Meksika sınırını yasadışı yollardan aşan Meksikalı çocuk bakıcısı ve Tokyo'da babası polis tarafından aranan asi ruhlu sağır Japon genç kız vardır. Birbiriyle çatışma halindeki kültürlerin ve uçsuz bucaksız mesafelerin ayırdığı dört farklı insan grubu, izolasyon ve üzüntünün eşlik ettiği ortak kadere doğru hızla yol almaya başlayacaklardır.

NOTLAR "Amores Perros" ve "21 Grams"ın ardından Alejandro Gonzalez Inarritu ve Guillermo Arriaga ikilisinden yine dramatik hayatların keşisen hikâyesini izleyeceğiz. Fas'ta başlayan, Meksika ve Tokyo'da tamamlanan filmin ilham kaynağı, Babil kulesi efsanesi. Üç farklı kıta, dört dil ve dört öyküyü birleştiren film, çağımızın hastalığı olan iletişim eksikliğine odaklanıyor. Yönetmen "Amores Perros" ve "21 Grams"la beraber bir üçlemenin son ayağı olarak planladığı "Babel"de önceki filmlerinden farklı bir stil uyguladı; izleyicinin karakterlerin içsel dünyasına odaklanabilmesi için şiirsel, rüya benzeri sahneler kullandı. Bu sene Cannes Film Festivali'nde Altın Palmiye'ye aday olup En İyi Yönetmen başta olmak üzere 3 ödül kazanan "Babel"de hem yıldız hem de amatör oyuncu kullanan yönetmenin kişisel ve küresel sorunları mükemmel bir şekilde harmanladığı söyleniyor. "Amores Perros" ve "21 Grams"ı beğenenlere "Babel"i kaçırmamalarını öneririz.

ŞAŞKIN

Yönetmen: Şahin Alparslan. Oyuncular: Onur Ünsal, Evrim Akın, Serdar Yeğin, Ahmet Mümtaz Taylan, Selin Demiratar, Serkan Keskin. Senaryo: Şahin Alparslan, Doğu Yücel Yapımcı: Erol Avcı. Süre: 90 dk. Yapım: Türkiye (2006). Dağıtımcı: Özen Film. Gösterim Tarihi: 10 Kasım

Mehmet (Onur Ünsal) İstanbul'da üniversite öğrencisidir. Tesadüfen dinlediği bir radyo programında bir kızın aşk üzerine konuşmalarından çok etkilenir ve onu bulmak için ev arkadaşını da yanına alarak yola çıkar. Peşinden gittiği bu esrarengiz ses hakkında, tek bildiği Antalya'da bir otelde staj yaptığı ve isminin Deniz olduğudur. Mehmet ve arkadaşı bu otelde iş bulur. Sıra esrarengiz kızı aramaya geldiğinde büyük bir sürpriz onları beklemektedir, Çünkü otelde elli stajyer kız vardır ve hiçbirinin ismi Deniz değildir. Mehmet ve Zeynep (Evrim Akın) telefondaki sesin birbirlerine ait olduğunu bilmeden tanışırlar ve erkekler, kadınlar, hayat, dostluk, aşk üzerine, bazen romantik sohbetler bazen de küçük atışmalar yaşarlar.

NOTLAR Şahin Alparslan'in ilk sinema filmi olan "Şaşkın" geçtiğimiz seneden beri gündemde olan bir proje. "Şaşkın", ilk filmi "Eğreti Gelin"deki performansıyla büyük beğeni toplayan Onur Ünsal ile Avrupa Yakası'ndaki şımarık patron kızı Selin rolüyle tanınan Evrim Akın'ı biraraya getiriyor. Senaryoda, "Okul"un senaristi Doğu Yücel'in imzası mevcut. Filmin çekimleri geçtiğimiz sene Temmuz-Ağustos aylarında Antalya'da yapıldı

İYİ BİR YIL
A GOOD YEAR

Yönetmen: Ridley Scott. Oyuncular: Russell Crowe, Albert Finney, Abbie Cornish, Marion Cotillard, Valeria Bruni-Tedeschi, Didier Bourdon, Tom Hollander, Freddie Highmore, Isabelle Candelier, Kenneth Cranham. Senaryo: Marc Klein (Peter Mayle'in aynı adlı kitabından). Görüntü Yönetmeni: Philippe Le Sourd. Kurgu: Dody Dorn. Müzik: Marc Streitenfeld. Yapım Tasarımcısı: Sonja Klaus. Yapımcı: Ridley Scott. Süre: 118 dk. Yapım: ABD (2006). Dağıtımcı: Özen Film. Gösterim Tarihi: 10 Kasım

Kendinden emin ve burnu havada borsacı Max Skinner (Russell Crowe), Londra borsasında spekülasyonlar yaparak büyük paralar kazanmaktadır. Bir gün Max, Fransa'da yaşayan büyük amcasının öldüğüne dair bir haber alır. Henry Amca (Albert Finney) Max'ın en yakın akrabasıdır ve bütün çocukluğu onun hatıralarıyla doludur. Max bir yandan eksantrik amcasıyla dolu çocukluk hatıralarını anımsarken bir yandan da Provence'daki şatoya giderek burada geçecek hayat konusunda araştırmalar yapar. Max bu inanılmaz güzellikteki şatodan yeni bir kazanç sağlamayı düşünürken hiç tanımadığı bir akrabası çıkagelir. Kaliforniyalı bir kız olan Christie Roberts (Abbie Cornish) Max'in amcasının gayrimeşru kızı olduğunu iddia etmektedir.

NOTLAR Ridley Scott ve Russell Crowe "Gladiator"den 6 sene sonra Provence'ın üzüm bağlarında biraraya geldi. "A Good Year", kitaplaştırdığı seyahat anılarıyla ünlü Peter Mayle'ın 2004 yılında yazdığı aynı adlı romanından uyarlandı. Scott'ın bu filmde bir eski dostu daha var. İkisi de reklâm sektöründen gelen Scott ve Mayle'ın tanışıklıkları yaklaşık 30 yıl öncesine dayanıyor. Yazarın kitabını sinemaya uyarlayan isim ise "Serendipity-Tesadüf" adlı romantik komedinin yazarı Marc Klein. Şarap dünyasını konu alan ve Provence'ın üzüm bağlarında çekimi yapılan film, yönetmenin tarzına göre bir hayli naif ve hafif görünmekle beraber, Russell Crowe'un varlığı "A Good Year"ın en önemli kozu.

ÖLESİYE AŞK
CAMPING SAUVAGE

Yönetmen: Christophe Ali, Nicolas Bonilauri. Oyuncular: Denis Lavant, Isild Le Besco, Pascal Bongard, Yann Trégouet, Emmanuelle Bercot, Raphaelle Misrahi, Martine Demaret, Jean-Michel Guerin, Marcel Fix. Senaryo: Christophe Ali, Nicolas Bonilauri. Görüntü Yönetmeni: Jérôme Peyrebrune. Kurgu: Laurent Roüan. Müzik: Dana Farzanehpour. Yapım Tasarımcısı: Muriel Chinal. Yapımcı: Tom Dercourt. Süre: 79 dk. Yapım: Fransa (2005). İthalatçı: Erman Film. Dağıtımcı: 35 Milim. Gösterim Tarihi: 10 Kasım

Yaz tatilinde göl kenarındaki kampta 17 yaşındaki Camille (Isild Le Besco), her zamanki sıkıntılı ruh hali içinde kendini, ailesi ve erkek arkadaşı arasında sıkışmış hissetmektedir. Camille, yelken hocası olarak yeni işe alınmış 40 yaşındaki Blaise (Denis Lavant) ile karşılaşır. Camille de Blaise gibi yaşama karşı isteksizdir. Bu durum, onları birbirlerine yaklaştırırken, diğerler insanlardan da uzaklaştırır. Fakat bu beraberlik zamanla çevredekileri çileden çıkarır. Tutkuları ise onları zincirlerinden koparan bir ilişki olarak canlanır. Bir süre sonra Camile ve Blaise kendilerinden geçercesine tehlikeli bir aşka sürüklenecektir.

NOTLAR Bu sene Berlin Film Festivali'nde Panorama bölümünde gösterilen "Camping Sauvage", ülkemizde 43. Antalya Altın Portakal Film Festivali'nde seyirci karşısına çıktı. Gerçek bir olaydan esinlenen film; kaybolmuş, tatminsizlik yaşayan iki insanın ilişkisini konu alıyor. Başrollerde "Les Amants du Pont-Neuf"deki performansını unutamadığımız Denis Lavant ile yakın zaman önce "Backstage"de izlediğimiz Isild Le Besco yer alıyor.

KADER

Yönetmen: Zeki Demirkubuz. Oyuncular: Ufuk Bayraktar, Vildan Atasever, Engin Akyürek, Müge Ulusoy, Ozan Bilen, Settar Tanrıöğen, Erkan Can, Mustafa Uzunyılmaz, Güzin Alkan, Hikmet Demir. Senaryo: Zeki Demirkubuz. Görüntü Yönetmeni: Zeki Demirkubuz. Kurgu: Zeki Demirkubuz. Müzik: Edward Artemiev. Yapımcı: Zeki Demirkubuz. Süre: 103 dk. Yapım: Türkiye, Yunanistan (2006). Dağıtımcı: Özen Film. Gösterim Tarihi: 17 Kasım

Bekir (Ufuk Bayraktar) Uğur'a (Vildan Atasever) aşıktır. Uğur Zagor'u sevmektedir, Zagor ise suç işlemeyi.... Zagor hapisten çıkar. Boğucu bir yaz gecesi aksilikler birbirini takip edince mahallede cinayet işlenir. Aynı gece Uğur da kaybolur. Bu cinayet, o güne kadar genç ve zengin Cevat'ın koruması altında yaşayan Uğur'un genç ve güzel annesi, felçli babası ve küçük erkek kardeşi için zor ve karanlık günlerin habercisi olsa da, Uğur'a delicesine aşık olan Bekir'in kurtuluş umudu olur. Ailesinin bulduğu bir kızla evlenip, yeni bir yaşama başlar. Ama aylar sonra, Zagor'un İzmir'de iki polisi öldürüp yakalanması ve Uğur'un İstanbul'a dönmesiyle bu acımasız aşkın peşinde yıllar yılı sürecek amansız bir takip başlar. Bekir, taşra pavyonlarında, üçüncü sınıf otel odalarında, esrar alemlerinde Uğur'un izini sürer.

NOTLAR İnsanoğlunun zaaflarını, tutkularını, yalnızlığını, en saf haliyle içindeki kötülüğü tasviriyle hayranlığımızı kazanan Zeki Demirkubuz, "prequel" niteliğindeki "Kader"le karşımızda. Film, 1997'de yönettiği "Masumiyet"in öncesini yani Bekir-Uğur ilişkisinin başlangıcını anlatıyor. Uğur'un peşinden koştuğu Zagor ve "Masumiyet"te olmayan karakterlerin de yer aldığı "Kader"de, daha önce Haluk Bilginer'in canlandırdığı Bekir'in gençliğini Ufuk Bayraktar ("Bekleme Odası"nda hırsız rolünde izlemiştik), Derya Alabora'nın canlandırdığı Uğur karakterinin gençliğini ise geçtiğimiz sene "İki Genç Kız" ile En İyi Kadın Oyuncu dalında Altın Portakal kazanan Vildan Atasever oynuyor. Demirkubuz'un önceki filmlerine göre daha büyük bir bütçeyle hazırladığı "Kader", bu sene Antalya Altın Portakal Film Festivali'nde En İyi Film ödülü kazanırken Ufuk Bayraktar'a da Behlül Dal Jüri Özel Ödülü'nü getirdi.

UNUTULMAYANLAR

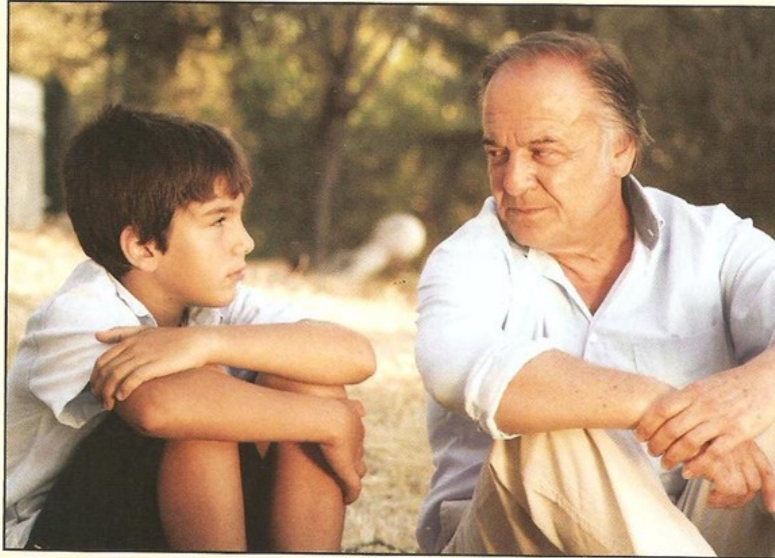
Yönetmen: Ayhan Sonyürek. Oyuncular: Altan Erkekli, Göksel Arsoy, Nevra Serezli, Bahri Beyat, Cezmi Baskın, Gökhan Mete, Ferdi Akarnur, Ayşen İnci, Serhan Arslan, Mustafa Turan. Senaryo: Ayhan Sonyürek. Görüntü Yönetmeni: Mehmet Y. Zengin. Kurgu: Ozan Demir. Müzik: Erdal Güney, Hilmi Yarayıcı. Sanat Yönetmeni: Gürel Yontan. Genel Koordinatör: Deniz Yılmaz Sonyürek. Yapımcı: Kemal Öner, Mete Şener. Süre: 120 dk. Yapım: Türkiye (2006). Dağıtımcı: Kenda. Gösterim Tarihi: 17 Kasım

Eski Yeşilçam yönetmeni Aziz (Altan Erkekli), aşık olduğu kadının; Leyla'nın seks filminde oynamasıyla yıkılıp İstanbul'u terk etmiştir. İnatçı adam 30 yıl sonra varını yoğunu satıp koltuğunun altındaki senaryoyu filme çekmek üzere İstanbul'a döner. İstanbul'a gelir gelmez Aziz'in ilk işi eski dostlarını bulmak olur. Yaşlı ekip elemanları bu fikirle birlikte heyecanlanırlar ama hiçbiri Aziz'in bıraktığı yerde, bıraktığı gibi değildir. Hemen hepsi sinemadan uzaklaşmış, başka işler yapmaktadır. Aziz'in kararlı tavrı, yaşlı ekibi filmi çekebileceklerine inandırır. Arkadaşları Aziz'in bu senaryoyu zamanında Leyla için yazdığını bildikleri için onu oynatmasını önerirler. Aziz şiddetle reddetse de yarası hâlâ tazedir; Aziz Leyla'yı içinden söküp atamamıştır.

NOTLAR Televizyon dizilerinin ünlü senaristi Ayhan Sonyürek, senaryosunu kendisinin yazdığı "Unutulmayanlar" ile ilk yönetmenlik denemesine soyundu. Haldun Dormen, Kayhan Yıldızoğlu ve Çiğdem Tunç'un konuk oyuncu olarak yer aldığı filmin bir diğer önemli özelliği de 17 yıl sinemadan uzak kalan Göksel Arsoy (bu film için sakal bıraktı) ve 22 yıl aradan sonra ilk kez sinema filminde rol alan Nevra Serezli'yi sinemaya döndüren proje olması. Bu film için eski erotik Türk filmlerinin afişleri ile Nevra Serezli'nin fotoğrafları "photoshop"landı ve yeni afişler tasarlandı. Düzce-Gölyaka ve İstanbul'da çekimleri yapılan filmde 24 bin metre film harcandı, 20 kişilik teknik ekip ve 500 figüran çalıştı. Ayhan Sonyürek'in "Yeşilçam Sineması'na şapka çıkarmayı amaçladım. Filmin içeriğini oluştururken de yine bu sinemacıların yaşantılarından esinlendim. Kısacası bu film; hem biçimsel, hem de içerik olarak 'Bir Yeşilçam Filmi'dir" dediği "Unutulmayanlar"da eski Yeşilçam'ı anımsatan lamba, kamera ve tahta şaryo gibi 35 sene öncesinin çekim malzemeleri kullanıldı.

İLK AŞK

Yönetmen: Nihat Durak. Oyuncular: Çetin Tekindor, Vahide Gördüm, Tarık Papuççuoğlu, Halit Ergenç, Dolunay Soysert, Şenay Gürler, Okan Yalabık, Ayşen Gruda, Erol Günaydın, Altan Gördüm. Senaryo: Ada Senaryo Grubu. Görüntü Yönetmeni: Selahattin Sancaklı. Müzik: Fahir Atakoğlu. Genel Sanat Yönetmeni: Ayla İncekol. Genel Koordinatör: Başak Abacıgil. Yapımcı: Timur Savcı. Yapım: Türkiye (2006). Dağıtımcı: Medyavizyon. Gösterim Tarihi: 17 Kasım

Denize kıyısı olan bir Ege kasabasında 1990'ların başı... Kasabanın ileri gelenlerinden Arifoğulları ailesi eski ihtişamlı günlerinden çok uzaktadır. Tarlaların çoğu satılmış, çürümek üzere olan zeytinyağı fabrikasından başka bir şey kalmamıştır. Ailenin reisi Arif Arifoğlu (Erol Günaydın) 85 yaşına gelmiş, elini yıllar önce işten güçten çekmiş, aksi bir ihtiyardır. Oğlu Azmi'nin (Tarık Papuççuoğlu) tek derdi, eski karısı Nevin'in (Vahide Gördüm) gönlünü tekrar kazanmaktır. Oğulları Kemal (Halit Ergenç) ise kısa yoldan para kazanma hayalleri kurmaktadır. Ailenin ortanca oğlu Asaf (Çetin Tekindor) 40 yıl önce Kore Savaşı'na gitmiştir. Savaşta esir düşüp bir daha izi bulunamayan Asaf, kasabadaki herkes tarafından ölü kabul edilmiş; Azmi kardeşinin nişanlısı Nevin ile evlenmiştir. Asaf'ın kasabaya dönüşüyle Azmi-Asaf-Nevin arasında büyük bir hesaplaşma yaşanacaktır.

NOTLAR Ziya Öztan ve Tomris Giritlioğlu'nun yanında yönetmen yardımcısı olarak çalışan ve 1996'da "Yaban" adlı televizyon filmi ilk kez yönetmen koltuğuna oturan Nihat Durak, uzunca bir süre televizyon dizileri yönettikten sonra ilk sinema projesi için kamera arkasına geçti. Güçlü oyuncu kadrosuyla dikkat çeken "İlk Aşk", "Dondurmam Gaymak" gibi bu ayın bir diğer Egeli filmi. Aşkın her halinin farklı kuşaklarda anlatıldığı filmin çekimleri bu yaz İzmir'in Foça ilçesinde yapıldı. Mekân olarak kullanılan Eski ve Yeni Foça ilçesinin sokakları 90'lı yıllara uyarlanarak yeniden yapılandırıldı. "Babam ve Oğlum"da sert baba rolünde izlediğimiz Çetin Tekindor, "İlk Aşk"ta mağdur kardeş rolünde karşımıza çıkacak.

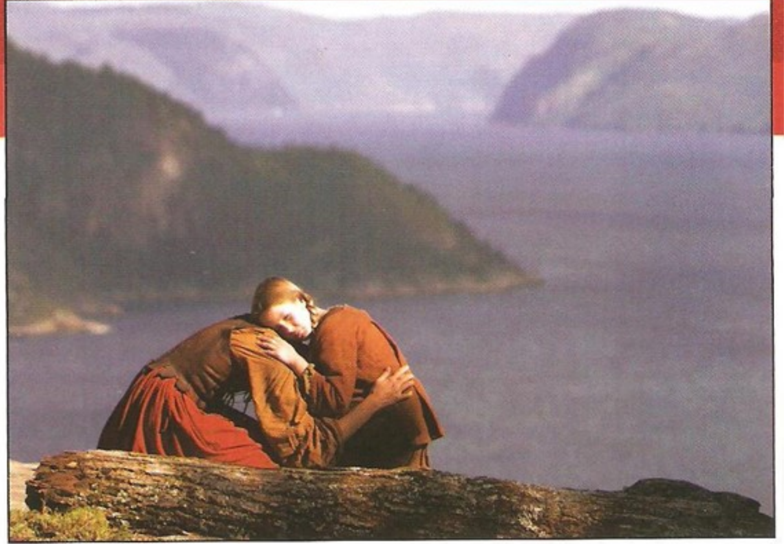
CASINO ROYALE

Yönetmen: Martin Campbell. Oyuncular: Daniel Craig, Judi Dench, Eva Green, Mads Mikkelsen, Jeffrey Wright, Giancarlo Giannini, Caterina Murino, Simon Abkarian, Tobias Menzies, Ivana Milicevic. Senaryo: Neal Purvis, Robert Wade, Paul Haggis (Ian Fleming'in aynı adlı romanından). Görüntü Yönetmeni: Phil Meheux. Kurgu: Stuart Baird. Müzik: David Arnold. Yapım Tasarımcısı: Peter Lamont. Yapımcı: Barbara Broccoli, Michael G. Wilson. Yapım: ABD, Ingiltere, Çek Cumhuriyeti (2006). Dağıtımcı: WB. Gösterim Tarihi: 17 Kasım

James Bond'a (Daniel Craig), dünya teröristlerine bankerlik yapan Le Chiffre'i (Mads Mikkelsen) durdurma görevi verilmiştir. Terörist ağı çökertmek için Bond'un Le Chiffre'i, Casino Royale'de oynanan yüksek meblağlı bir poker oyununda yenmesi gerekmektedir. Vesper Lynd (Eva Green) adlı resmi hazine memurunun, Bond'un kumarda kullanacağı devlete ait yüksek miktardaki parayı gözetmek üzere atanması Bond'u başta rahatsız eder. Ancak, Bond ve Vesper'ın Le Chiffre ve adamları tarafından düzenlenen bir dizi silahlı saldırıdan kurtulmaları, aralarında karşılıklı bir çekimin oluşmasını sağlar. Bu onları daha fazla tehlikeye ve Bond'un hayatını sonsuza kadar değiştirecek olaylara sürükler.

NOTLAR 21. Bond filmi olan "Casino Royale" yeni aktörü ve en eski macerasıyla karşımızda. Ian Fleming'in ilk Bond kitabından uyarlanan film, çoğu 007 fanatiğinin tepkisine karşın yoluna centilmen imajından uzak bir görüntü çizen, sarışın Daniel Craig'le devam ediyor. James Bond'un ilk görevini anlatan ve 1953'te yayımlanan Casino Royale'ın ertesi sene 50 dakikalık bir televizyon uyarlaması yapıldı. 1967'de David Niven ve Peter Sellers'lı kadroyla beyazperdeye gelen "Casino Royale", uyarlamadan çok casus parodisi niteliğindeydi. Şimdi izleyeceğimiz halis roman uyarlamasının yönetmeni, "GoldenEye"dan 11 sene aradan sonra yeniden Bond filmine soyunan Martin Campbell. Eva Green'i yeni Bond kızı olarak izleyeceğimiz filmde Daniel Craig'in efsane ajanın karizmasına uyum mu sağlayacağı yoksa onu kendi sert görünüşüyle mi bütünleştireceği merak konusu.

UMUTLAR ÜLKESİ NOUVELLE FRANCE

Yönetmen: Jean Beaudin. Oyuncular: David La Haye, Noémie Godin-Vigneau, Gérard Depardieu, Irene Jacob, Vincent Perez, Tim Roth, Sébastien Huberdeau, Bianca Gervais, Jason Isaacs, Colm Meaney. Senaryo: Pierre Billon. Görüntü Yönetmeni: Louis de Ernsted. Kurgu: Jean-François Bergeron, Yves Langlois. Müzik: Patrick Doyle. Yapım Tasarımcısı: Jean-Baptiste Tard. Yapımcı: Richard Goudreau, Samuel Hadida, Robert Sidaway. Süre: 142 dk. Yapım: Fransa, İngiltere, Kanada (2004). Dağıtımcı: Özen Film. Gösterim Tarihi: 17 Kasım

Quebec, 1758... François Le Gardeur (David La Haye) yıllar önce ailesini burjuva bulduğu için reddetmiş ve o zamandan beri Amerikalı yerlilerle birlikte ormanda yaşayan bir gençtir. Bir gün Le Gardeur Marie-Loup (Noémie Godin-Vigneau) ile pazar yerinde karşılaşır. Birbirlerine ilk görüşte aşık olurlar. Yörenin papazı olan Blondeau (Gérard Depardieu) Marie-Loup'un özgür ruhunu ve konuşmalarını halk içinde kınamakta fakat içten içe ona karşı gizli ve büyük bir aşk beslemektedir. Çıkan söylentiler genç kadının bir cadının güçlerine sahip olduğunu kulaktan kulağa yaymakta, hastaları iyileştirmek için şaman büyüleri kullanmakta olduğu söylenmektedir. Yaşanan olaylar karmaşıklaştıkça Peder Blondeau dışındaki herkes inancını yitirmeye başlayacaktır.

NOTLAR 2004 sonu Kanada-Québec'te, 2005 yazında da Fransa'da gösterime giren film, ABD'de DVD'si çıktıktan kısa bir süre sonra ülkemizde vizyona giriyor. Kanada'nın en yüksek bütçeli filmi olarak isim yapan ve Kanada'nın "Titanik"i olarak adlandırılan, yaklaşık 2.5 saat uzunluğundaki bu destansı aşk filmi, zengin oyuncu kadrosuyla dikkat çekiyor.

KANLI MESAİ SEVERANCE

Yönetmen: Christopher Smith. Oyuncular: Danny Dyer, Laura Harris, Tim McInnerny, Toby Stephens, Claudie Blakley, Andy Nyman, Babou Ceesay, David Gilliam, Matthew Baker, Juli Drajko. Senaryo: Christopher Smith, James Moran. Görüntü Yönetmeni: Ed Wild. Kurgu: Stuart Gazzard. Müzik: Christian Henson. Yapım Tasarımcısı: John Frankish. Yapımcı: Jason Newmark. Süre: 90 dk. Yapım: İngiltere (2006). İthalatçı: D Productions. Dağıtımcı: 35 Milim. Gösterim Tarihi: 17 Kasım

Amerika bağlantılı bir silah firmasının İngiltere ofisinde çalışan yedi iş arkadaşı, performanslarından dolayı şirket tarafından ödüllendirilir ve hafta sonu için Macaristan ormanlarında bir geziye gönderilir. Bu tatilde hem paintball oynayacak hem de birbirlerini daha yakından tanıyacaklardır. Ancak gittikleri yer, ölüme susamış katil ruhlu yağmacılar tarafından sarılır. Burada iş kurallarının geçerliliği yoktur, en akıllı kim ise bu korkunç iş gezisinden o sağ çıkacaktır.

NOTLAR Franka Potente'li "Creep" ile ilk uzun metrajını gerçekleştiren Christopher Smith'ten ilk filmi gibi korku türünde bir yapım izleyeceğiz yine. "13. Cuma"nın iş yaşamına ve iş arkadaşlığına uyarlanmış hali gibi görünen "Severance", "Saw 3" ile birlikte bu ayın diğer "katliam" filmi...

ACIMASIZ HAYAT HARSH TIMES

Yönetmen: David Ayer. Oyuncular: Christian Bale, Freddy Rodriguez, Eva Longoria, Tammy Trull, Adriana Millan, Kenneth Choi, Terry Crews, Robert Dahey, Sonia Iris Lozada, Samantha Esteban. Senaryo: David Ayer. Görüntü Yönetmeni: Steve Mason. Kurgu: Conrad Buff. Müzik: Graeme Revell. Yapım Tasarımcısı: Devorah Herbert. Yapımcı: David Ayer, Andrea Sperling. Süre: 119 dk. Yapım: ABD (2005). İthalatçı: Fida Film. Dağıtımcı: UIP. Gösterim Tarihi: 17 Kasım

Körfez Savaşı'ndan döndüğünden beri Jim Davis (Christian Bale), hayatını belli bir çizgiye oturtmayı başaramamıştır. Uzak çöllerde geçirdiği günlerin kötü anılarını hâlâ üzerinden atamadığı gibi gece gördüğü kâbuslarla uyanmaktadır. Polis olmak için fırsat beklerken ülkesine hizmet etmenin farklı yollarını arayan ve masa başında sıkıcı bir işe çakılıp kalmak istemeyen Jim, kendisi gibi işsiz olan çocukluk arkadaşı Mike (Freddy Rodriguez) ile takılmaya başlar. Tıpkı çocukluk yıllarındaki gibi Güney Los Angeles caddelerine açılan iki sıkı dost, bir zamanlar oyun yeri olarak gördükleri kentin her türlü acımasızlık ve belayla yüklü caddelerinde tam bir kaosla yüz yüze gelir.

NOTLAR "The Fast and the Furious", "Training Day" ve "S.W.A.T."ın ünlü senaristi David Ayer, kendi yazdığı senaryoyu bu sefer kendi yönetiyor. Ayer ilk yönetmenlik denemesinde, gençlik yıllarından çok iyi tanıdığı Los Angeles caddelerinin karanlık yüzünü temel alarak Los Angeles kentinin farklı bir versiyonunun portresini çizmeye çalışıyor. Filmin temelleri de Ayer'in 20'li yaşlarında yazdığı senaryoya dayanıyor. 26 günde tamamlanan "Harsh Times"ın çekimleri Süper 16 kamerayla yapıldı.

DONDURMAM GAYMAK

Yönetmen: Yüksel Aksu. Oyuncular: Turan Özdemir, Gülnihal Demir, İsmet Can Suda, Canberk Zaifoğlu, Ulaş Sarıbaş, Nejat Altınsoy, Metin Yıldız, Ayşe Arslan, Burçin Batu, Kadir Kapız. Senaryo: Yüksel Aksu. Görüntü Yönetmeni: Eyüp Boz. Kurgu: Sedat Karadeniz. Müzik: BaBaZuLa. Sanat Yönetmeni: Yıldız Uysal, Figen Erdöş. Yapım Tasarımcısı: Tan Berk Kurtcebe, Bora Batur, Burçin Batu. Yapımcı: Yüksel Aksu, Tankut Kılınç, Eyüp Boz. Süre: 113 dk. Yapım: Türkiye (2006). Dağıtımcı: Özen Film. Gösterim Tarihi: 24 Kasım

Muğla'da babadan kalma mesleği dondurmacılıkla geçinen Ali Usta (Turan Özdemir), büyük dondurma firmalarının karşısında durabilmek için banka kredisiyle küçük bir motosiklet almış; bunun yeterli olmadığına karar verip bir de yerel televizyona reklâm filmi çektirmiştir. Ali Usta, hazırlattığı reklâm televizyonda yayınlandıktan sonraki ilk gün motoruna atladığı gibi satış yapmak üzere hevesle yola koyulur. Ancak kasabanın dondurmaya aç ve parasız çocuklarının onu takip ettiğinden haberi yoktur. Haylaz çocuklar Ali Usta'nın sarı motoruna ve tabii ki içindeki dondurmalara göz dikmiştir.

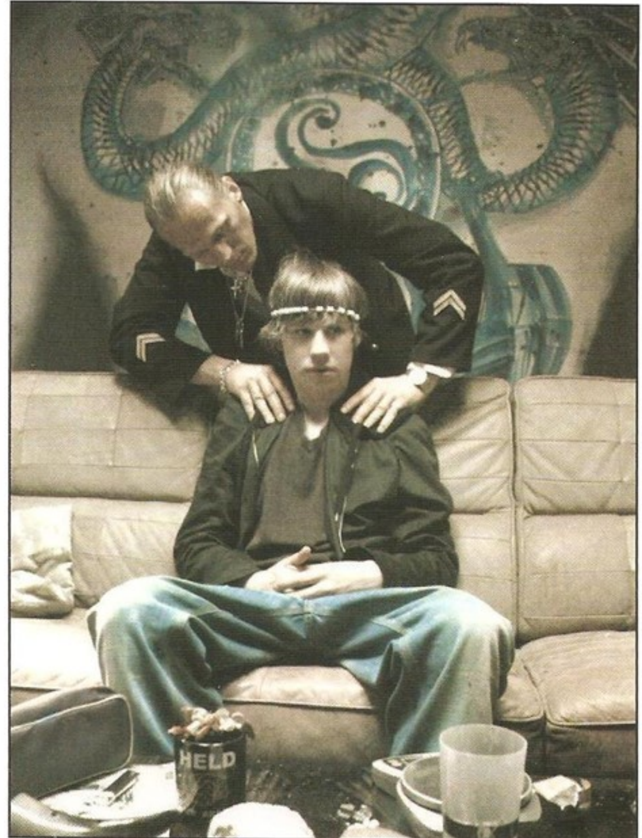
NOTLAR 25. Uluslararası İstanbul Film Festivali'nde Ulusal Yarışma'dan Jüri Özel Ödülü, 13. Altın Koza Film Festivali'nden de En İyi Erkek Oyuncu (Turan Özdemir), Jüri Özel Ödülü ve Halk Jürisi Ödülü'yle dönen "Dondurmam Gaymak", 2007 Oscar'larından En İyi Yabancı Film dalında Türkiye'yi temsil edeceğinin açıklanmasından sonra vizyona giriyor. Kültür Bakanlığı'ndan destek alan film, yönetmen Yüksel Aksu'nun memleketi Muğla, Ula'da 2005 yazında çekildi. Yılan Hikâyesi, Büyük Yalan gibi dizilerden tanıdığımız Aksu, ilk sinema filminde Turan Özdemir hariç hiçbir profesyonel oyuncu kullanmadı. Memet Ali Alabora'nın eğitmenliğinde kamera karşısına geçen yöre halkı, biraz patırtılı gürültülü ama oldukça doğal ve samimi performans sergiledi. "Bisiklet Hırsızları"dan esintiler taşıyan bu çümbüşlü filmde, tiyatrocu Turan Özdemir'i (İngiliz komedyen Rowan Atkinson'ı andırıyor) halktan ayırt etmek neredeyse imkânsız. Önümüzdeki sene Oscar'lardaki şansımız konusunda fikir yürütmek ve halis Ege komedisi izlemek isteyenlere "Dondurmam Gaymak"ı tavsiye ederiz.

ACIMASIZ KNALLHART

Yönetmen: Detlev Buck. Oyuncular: David Kross, Jenny Elvers, Erhan Emre, Oktay Özdemir, Kida Ramadan, Arnel Taci, Kai Müller, Hans Löw, Jan Henrik Stahlberg. Senaryo: Zoran Drvenkar, Gregor Tressnow. Görüntü Yönetmeni: Kolja Brandt. Kurgu: Dirk Grau. Yapım Tasarımcısı: Udo Kramer. Yapımcı: Claus Boje. Süre: 98 dk. Yapım: Almanya (2006). İthalatçı: Mars Prodüksiyon. Dağıtımcı: Bir Film. Gösterim Tarihi: 24 Kasım

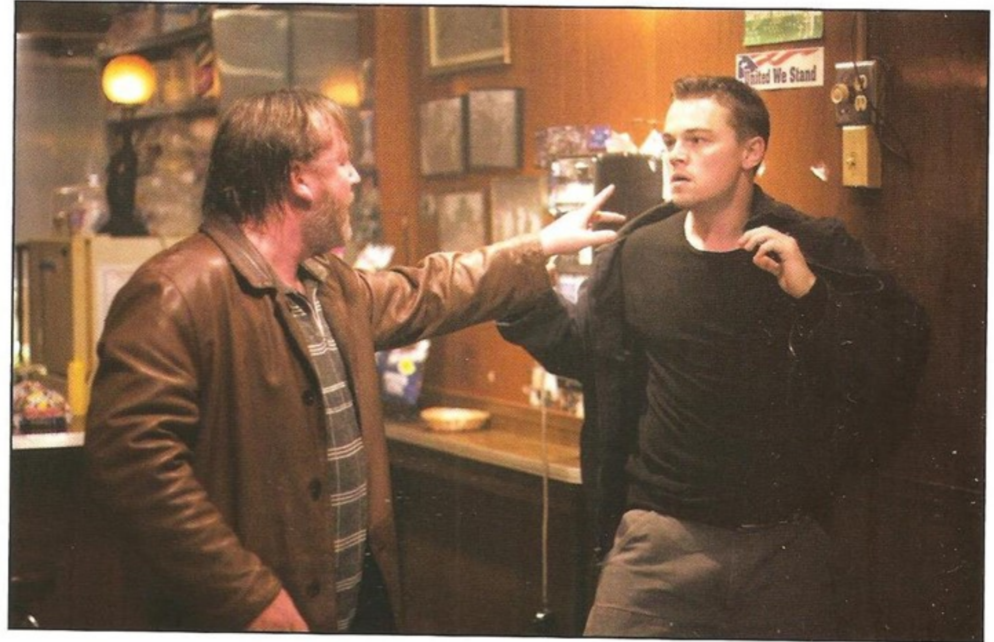
15 yaşındaki Michael Polischka'nın (David Cross) annesi zengin sevgilisinden ayrılınca, lüks semtlerde yaşamaya alışmış olan ana-oğul, paraları olmadığı için Berlin'in etnik nüfusu yoğun yoksul mahallelerinden birine taşınır. Erol (Oktay Özdemir) adlı bir gencin başını çektiği bir grup kabadayı, Michael'ın yeni okulundaki günlerini cehenneme çevirir. Evdeki hayatın da cehennemden farkı yoktur. Çünkü Michael, arayış içindeki annesinin eve getirdiği erkeklere katlanmak zorundadır. Genç adam yeni çevresinin kurallarını öğrenip ufak tefek suçlara bulaşmakta gecikmez. Michael, yerel uyuşturucu satıcılarına kuryelik yaparken gösterdiği profesyonellikle 'yeterince sert' olduğunu kanıtlar ancak boyundan büyük işlere bulaşmakta olduğundan haberdar değildir.

NOTLAR İlk kez bu sene Berlin Film Festivali'nin Panorama bölümünde gösterilen film, festivalden FIPRESCI ve Avrupa Sinemaları Ödülü'yle döndü. 43. Antalya Altın Portakal Film Festivali'nde "Çetin Ceviz" adıyla gösterilen "Knallhart", vizyona "Acımasız" ismiyle giriyor. Alman yönetmen Detlev Buck'un yönettiği film, Berlin'de Türkler'in yoğun olarak yaşadığı Neukölln'de geçiyor. Film, yabancıların Almanya'daki zor yaşam koşullarını, uyum sorununu ve bununla koşut olarak büyüyen şiddet eğilimini gerçekçi bir dille anlatıyor.

KÖSTEBEK
THE DEPARTED

Yönetmen: Martin Scorsese. Oyuncular: Leonardo DiCaprio, Matt Damon, Jack Nicholson, Mark Wahlberg, Martin Sheen, Ray Winstone, Vera Farmiga, Alec Baldwin, Anthony Anderson, James Badge Dale. Senaryo: William Monahan. Görüntü Yönetmeni: Michael Ballhaus. Kurgu: Thelma Schoonmaker. Müzik: Howard Shore. Yapım Tasarımcısı: Kristi Zea. Yapımcı: Jennifer Aniston, Brad Grey, Graham King, Brad Pitt, Martin Scorsese. Süre: 152 dk. Yapım: ABD (2006). Dağıtımcı: WB. Gösterim Tarihi: 24 Kasım

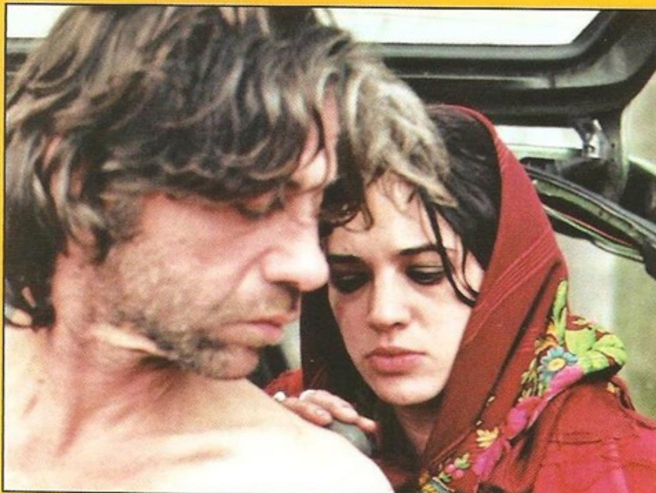
Massachusetts Eyalet Polisi, güçlü mafya babası Frank Costello'nun (Jack Nicholson) egemenliğine içeriden bir müdahaleyle son vermek için çalışmaktadır. Güney Boston'da büyümüş olan genç çaylak Billy Costigan'a (Leonardo DiCaprio), Costello'nun çetesine sızma görevi verilir. Bir başka genç polis Colin Sullivan (Matt Damon) da Özel Soruşturma Birimi'nde, Costello'yu yakalamakla görevli az sayıdaki polis memurundan biri olur. Üstlerinin bilmediği şey, Colin'in Costello için çalıştığıdır. Hem gangsterler hem polisler aralarında bir köstebek olduğunu anlayınca Costigan ve Sullivan bir yandan içine sızdıkları organizasyonun planları hakkında bilgi toplarken bir yandan da kendilerini kurtarabilmek için karşı taraftaki köstebeğin kim olduğunu bulmaya çalışır.

NOTLAR Martin Scorsese'nin "Gangs of New York" ve "The Aviator"dan sonra "The Departed"da da Leonardo DiCaprio ile işbirliğine gitmesi kimse için sürpriz olmadı. Scorsese hayranları için asıl sürpriz yönetmenin bir yeniden çevrime imza atmasıydı. Asya'da büyük başarı kazanan "Infernal Affairs" adlı 2002 Hong Kong yapımı filmi Amerikan yaşamına uyduran Scorsese için "Mean Streets" ve "Goodfellas"lı günlere geri döndüğü yorumu yapılıyor. Uzunca bir süre ara verdiği gangster dünyasına dönüş yapan yönetmen, son dönemdeki filmlerini eskilere göre zayıf bulan hayranlarını oldukça memnun etmiş görünüyor. 90 milyon dolar bütçeli film, ABD'de vizyona girdiği hafta sonu yaklaşık 27 milyon dolar hasılat elde ederek box office'de bir numara oldu. Brad Pitt'in yapımcılığında gerçekleşen "The Departed" istatistiklere göre Scorsese'nin kariyerindeki en iyi açılış hasılatını elde eden ve son 15 yılda bir numarada açılış yapan ilk filmi. Russell Crowe'a Oscar adaylığı getiren "The Insider"la aynı Türkçe vizyon ismine sahip olması "The Departed"ın bir diğer ilginç özelliği...

EKİM SÜRPRİZİ

TRANSYLVANIA

Yönetmen: Tony Gatlif. Oyuncular: Asia Argento, Amira Casar, Birol Ünel, Alexandra Beaujard, Marco Castoldi, Beata Palya. Senaryo: Tony Gatlif. Görüntü Yönetmeni: Céline Bozon. Kurgu: Monique Dartonne. Müzik: Tony Gatlif, Delphine Mantoulet. Yapım Tasarımcısı: Brigitte Brassart. Süre: 103 dk. Yapım: Fransa (2006). Dağıtımcı: r Film. Gösterim Tarihi: 20 Ekim

Hamile kaldığı adamı aramak için Transylvania'ya giden Zingarina (Asia Argento), Sighet'in ünlü festivalinde ona rastladığında, artık sevilmediğinin de farkına varır. Bu yolculukta Zingarina'ya koruyucu meleği Marie (Amira Casar) eşlik eder. Kendisine geçmişini hatırlattığı için Marie'den ayrılıp her şeye yeniden başlamak isteyen Zingarina'yı yeni bir ilişki beklemektedir. Evi ve bağları olmayan, değişik aksanlarla pek çok dili konuşabilen esrarengiz Çangalo (Birol Ünel) ile çıktığı yolculuk ikisinin de hayatını değiştirecektir.

NOTLAR "Duvara Karşı"da aşkı uğruna, karşı durmaya çalıştığı sistemin kurbanı haline gelen Cahit karakterinde harikalar yaratan Birol Ünel , iki Türk filminde (Kalbin Zamanı ve Hırsız Var!) rol aldıktan sonra yine yabancı diyarlarda... Bu yıl yarışma dışı gösterildiği Cannes Film Festivali'nin kapanış filmi olan "Transylvania", Altın Portakal ve Filmekimi sonrasında vizyona girdi. "Transylvania"nın yönetmeni, Cezayir doğumlu ve Çingene kökenli Fransız Tony Gatlif ("Exils" ile 2004'te Cannes Film Festivali'nde En İyi Yönetmen öldülü kazandı). Çingenelerin yaşam tarzları ve kültürlerini konu alan filmleriyle tanınan Gatlif; kıpır kıpır müzikleri, Kusturicavari karakterleri ve atmosferiyle hem yol ve arayış öyküsü hem de aşk hikâyesi sunuyor izleyenlere. Asia Argento ve Ünel arasındaki aşk dedikodularıyla gündeme gelen film, oyuncu peformansından ziyade Gatlif'in imza attığı müzikleri, çingene yaşamına dair ayrıntıları ve aşk üzerine söyledikleriyle dikkat çekiyor.

radar sunar

JULIETTE & THE LICKS

FOUR ON THE FLOOR TOUR

28 KASIM-SALI

YENİ MELEK

WWW.MYSPACE.COM/JULIETTEANDTHELICKS
WWW.JULIETTEANDTHELICKS.COM
New album "Four on the Floor" out October 2nd.

10 KASIM-CUMA
BPITCH CONTROL NIGHT
SMASH TV (LIVE)
BEN KLOCK (DJ SET)
MABBAS
İNDİGO

9 ARALIK-CUMARTESİ
NOUVELLE VAGUE
JAZZANOVA (DJ SET)
FUCHS
YENİ MELEK

15 ARALIK-CUMA
FOUR TWENTY NIGHT
LOCODICE (DJ SET)
MARTIN BUTTRICH (LIVE)
KAAN DUZARAT
İNDİGO

dinamo 103.8

Konsere katılacak müzikseverlerin biletlerini saklamaları ve konuyla ilgili gelişmeleri **www.radarlive.com** adresinden izlemeleri önemle rica olunur

Bilet fiyatı: 30 YTL

bOX OffiCE

Hazırlayan: Tolga Akıncı
tolgaakinci@merkezdergi.com.tr

TÜRKİYE bOX OffiCE — 15 Eylül 2006 - 12 Ekim 2006

Filmin Adı	Dağıtım	Hafta	Dönem Seyirci	Toplam Seyirci
1. Arabalar	UIP	4	261.571	261.571
2. Click	Warner Bros.	3	183.760	183.760
3. Sudaki Kız	Warner Bros.	4	111.449	111.449
4. Miami Vice	UIP	5	72.075	139.166
5. Dünya Ticaret Merkezi	UIP	2	54.598	54.598
6. Araf	Bir Film	1	50.571	50.571
7. Garfield 2	Özen Film	8	49.974	339.899
8. Nabız	Medyavizyon	5	45.191	76.618
9. Şeytan Marka Giyer	Özen Film	1	39.714	39.714
10. Sihirbaz	Warner Bros.	8	36.980	177.744

ABD bOX OffiCE — 15 Eylül 2006 - 12 Ekim 2006

Filmin Adı	Dağıtım	Hafta	Dönem Hasılat	Toplam Hasılat
1. Jackass: Number Two	Paramount	3	65.0	65.0
2. Open Season	Sony	2	48.1	48.1
3. The Departed	Warner Bros.	1	37.9	37.9
4. Gridiron Gang	Sony	4	37.2	37.2
5. The Guardian	Buena Vista	2	35.2	35.2
6. Texas C. Massacre: T.B.	NewLine	1	22.7	22.7
7. Korkusuz	Rogue	3	22.5	22.5
8. The Black Dahlia	Universal	4	22.2	22.2
9. Sihirbaz	YFG	8	15.3	34.8
10. School for Scoundrels	Weinstein Co.	2	15.0	15.0

Rakamlar milyon dolar.

...1 Yıl önce

2005
16 Eylül - 15 Ekim
1. Cinderella Man
2. Tanrıdan Gelen
3. Ada
4. Davetsiz Çapkınlar
5. Gece Nöbeti

...2 Yıl önce

2004
10 Eylül - 14 Ekim
1. Terminal
2. Şrek 2
3. Yazı Tura
4. Medusa Darbesi
5. Kedi Kadın

...3 Yıl önce

2003
12 Eylül - 9 Ekim
1. Aman Tanrım!
2. Amerikan Pastası: Düğün
3. Lara Croft Tomb Raider 2
4. Piglet
5. Başkaldırış

DIŞARIDA KIŞ, SİNEMALARDA ŞENLİK...

Kış ayları iyice yaklaştı. Son birkaç yıldır bayramların kış aylarına rastlaması, sömestr tatili ve yılbaşı gibi tatil dönemlerinin de kış aylarında olması, hem filmciler hem sinemacılar için kış mevsimini cazip hale getirmekte. Bu sene de yine kış aylarında (Aralık, Ocak, Şubat) en iddialı yerli ve yabancı filmler vizyona girmek için sıraya dizildiler bile. Bakalım bu filmler açılış rekoru kırabilecek mi? Ya da en azından en iyi kış ayı açılış rakamını... Aşağıda kış aylarında 2000'den bu yana vizyona giren filmler içinde en iyi açılış yapanları bulabilirsiniz.

Filmin Adı	Dağıtım	Gösterim T.	1. Hafta S.	Hafta	Toplam Seyirci
1. Kurtlar Vadisi: Irak	KenDa	03.02.06	277	480	1,099.219
2. Organize İşler	KenDa	23.12.05	233	444	583.870
3. Vizontele Tuuba	Warner Bros.	23.01.04	180	304	504.219
4. Hababam Sınıfı 3,5	Özen Film	06.01.06	280	361	450.783
5. Hababam Sınıfı Askerde	Özen Film	14.01.05	250	350	406.068
6. Vizontele	Warner Bros.	02.02.01	90	95	367.255
7. Yüzüklerin Efendisi: K.D.	Warner Bros.	19.12.03	154	294	353.124
8. Yüzüklerin Efendisi: İki Kule	Warner Bros.	20.12.02	105	105	323.412
9. Keloğlan Kara Prens'e Karşı	KenDa	06.01.06	199	261	312.000
10. Hırsız Var!	UIP	21.01.05	150	197	304.419
11. Yüzüklerin Efendisi	Warner Bros.	21.12.01	75	81	263.405
12. Hababam Sınıfı	Özen Film	16.01.04	106	106	253.170
13. Neredesin Firuze?	UIP	20.02.04	121	201	251.006
14. Harry Potter ve Felsefe Taşı	Warner Bros.	01.02.02	104	111	199.448
15. Son Somuray	Warner Bros.	06.02.04	125	158	178.496
16. Ocean's Twelve	Warner Bros.	28.01.05	148	199	163.047
17. King Kong	UIP	16.12.05	131	137	155.439
18. Komiser Şekspir	Özen Film	16.02.01	70	70	151.108
19. Ocean's Eleven	Warner Bros.	15.02.02	75	81	149.370
20. Hemso	Özen Film	19.01.01	57	57	147.829

İNGİLTERE bOX OffiCE — 11 Eylül 2006 - 8 Ekim 2006

Filmin Adı	Dağıtım	Hafta	Dönem Hasılat	Toplam Hasılat
1. The Queen	Pathe	4	5.5	5.5
2. Children of Men	UIP	3	3.9	3.9
3. Click	Sony	2	3.8	3.8
4. Dünya Ticaret Merkezi	UIP	2	3.3	3.3
5. Şeytan Marka Giyer	20th Century Fox	1	3.2	3.2
6. Talladega Nights	Sony	4	3.1	3.1
7. Kırmızı Başlıklı Kız	Momemtum	2	2.9	2.9
8. Sen, Ben ve Dupree	UIP	7	2.9	8.0
9. Küçük Adam	Sony	6	2.5	4.1
10. Little Miss Sunshine	20th Century Fox	5	2.5	2.5

Rakamlar milyon pound.

Leonardo DiCaprio
Köstebek

2005	Göklerin Hâkimi	206.034
2003	New York Çeteleri	275.741
2003	Sıkıysa Yakala	606.286
2000	Kumsal	305.704
1998	Demir Maskeli Adam	337.360

Sarah Michelle Gellar
Arayış

2004	Garez	359.763
2004	Scooby Doo 2: Canavarlar Kaçtı	163.969
2002	Scooby-Doo	80.070
1999	Seks Oyunları	134.668
1998	Çığlık 2	123.696

ELEŞTİRMENLERİN YILDIZ TABLOSU

	Mehmet Açar	Kerem Akça	Okan Arpaç	Alkan Avcıoğlu	Burcu Aykar	Cumhur Canbazoğlu	Cüneyt Cebenoyan	Atilla Dorsay	Murat Erşahin	Engin Ertan	Ömür Gedik	Burak Göral	Ege Görgün	Nihal B. Karaca	Çiğdem Kömürcüoğlu	Esin Küçüktepepınar	Müjde Işıl	Murat Özer	Uygar Şirin	Murat E. Eren	Alin Taşçıyan	Ali Ulvi Uyanık	Uğur Vardan	Burçin Yalçın	Fırat Yücel	Ortalama
Araf		1	0.5	1		1.5		1		0.5	1	0.5	2.5	2		0.5		1	1	1	1		1		1	1.05
Click		2.5	2.5	2.5	2	2		2.5	4		3	2.5	2.5	2.5					2.5	2		4.5	2.5	2.5		2.65
Davetsiz Gelen		1	2						2					2				1.5		2.5		2.5				1.92
Dondurmam Gaymak	3.5		4		1.5	2	3		2		4	2.5	4	3.5	3	2.5	3	2.5		2	3.5			2		2.85
Elveda Aşkım		2				2.5		2.5	2						3		2				1.5	2	3.5			2.33
Eve Dönüş			3.5				3.5	4			3.5	3.5	4					3			3		3.5			3.50
Gecenin Sesi	2.5	3.5	2				2.5		3.5		2	2.5		3				2.5	2	2		3.5				2.62
İki Kız	2.5	2				2.5	2	3	1.5	2.5				2.5		2.5		2.5		1.5	2.5	2				2.26
2 Süper Film Birden	2.5	1.5	2.5		2	2.5	2	2	2	3	3.5	2.5	3	3.5	2.5	2.5	2	2.5	2	2.5	3		2.5	2.5	2	2.45
İklimler	3.5	3	1			3.5	4.5	4	3.5	3.5		4	4	4.5	2	3		1.5			4	3	3		4.5	3.33
Kader			4				4.5		2.5	4	5	4.5	4	4	3.5			4.5		5	5	2	4.5		4.5	4.10
Kahraman Pilotlar		2		2		3			3		3	2					2.5	2		1		3.5	1.5			2.31
Karanlıklar Ülkesi: Evrim		3							3.5		3	3.5									2.5	3.5	3	3.5	3.5	3.22
Koruyucu		1				3	2	2.5	3.5		3	2.5		2		2	2.5	2.5				3.5	2.5	2.5		2.50
13	3	3.5		3.5	2	3	2	4		2	5			3			2.5	3.5	2	2.5	3	3.5		2.5	4	3.02
Ölü ya da Diri		1.5			2.5	2													3.5			2		2		2.25
Özgürlük Rüzgârı	3.5	1.5		3.5		4	4	4	3.5	3	4	3.5		4	3.5	2.5	3.5	4			2.5	3	4			3.41
Parti Hayvanları		3		2		3.5		3.5	3			2.5		3							3.5	3.5				3.05
Sen, Ben ve Dupree		1.5	2	2.5		2.5	2	3	2.5		3	2		2.5		2		2			3	3.5		2.5		2.43
Sessiz Tepe	2.5	2.5		2		3	1	3	3	2.5	2.5	3	3.5	3.5				3		3.5	2	4	2.5	3		2.77
Sudaki Kız	3.5	4	3	4	4	4	4	3.5	3	2	4	2.5	3.5	4	2.5		4	2.5	2.5	2.5	3	3.5	2.5	3.5	4	3.31
Şeytan Marka Giyer		2.5	2.5		2	3	2.5	3	2		3	3.5		3	2		2.5	1.5	1.5	3	3.5	3	3	2.5		2.60
Transylvania		3				3	2	3.5	3		4			4	4	2	2.5	2.5		4	2.5	3	2.5		2	2.96

Koyu renkte olan bantlar en yüksek yıldız ortalamasına sahip olan filmleri gösterir.

GERÇEKLERİ GÖSTERMEK CESARET İSTER
www.sabah.com.tr
SABAH
Gerçek her sabah senindir.

Click

"Çalım"lı bir komedi...

Uygar Şirin

Son yılların Hollywood komedilerine bakarsak, Amerika'nın, ya da en azından Amerikan ailesinin en büyük derdi evin babasının hayatını işine adayıp ailesine yeterince zaman ayırmaması. Bir yanda gözünü kariyer hırsı bürümüş orta yaşlı adamlar... Diğer yanda babalarını yeterince görmemekten ve sergiledikleri tiyatro oyununa veya çıktıkları maça babalarının gelmemesinden şikayetçi çocuklar... İkisinin ortasında ise kocasına "Daha az çalış, daha çok bizimle ilgilen" öğüdü verirken çocuklarına "Yanlış anlamayın, babanız aslında bizi seviyor" diyen fedakar anneler... Bu manzara ve rol dağılımı, Amerikan aile komedilerinin demirbaşlarından.

"Click" de bu formüle birebir uyan bir öyküyle yola koyuluyor. Kariyeriyle kafayı bozmuş baba rolünde bir mimarlık şirketinde çalışan Michael Newman (yani Adam Sandler) var. Çalıştığı şirketin ortakları arasına girmeyi tek hedef olarak belleyen Michael'ın önündeki en büyük engel, insanlıktan nasibini almamış patronu Ammer'ın (Kara Şimşek'in David Hasselhoff'u bu role tuhaf bir şekilde cuk oturmuş) bitmek bilmeyen istekleri ve şantajları. "Çok yakında ortağım olacaksın" cümlesini Michael'ın önünde bir havuç gibi tutan Ammer bu sayede onu tatil, hafta sonu, bayram dinlemeden istediği kadar çalıştırıyor. Babalarını yeterince görememekten şikayetçi çocuklar ve kocasıyla çocukları arasında denge kurmaya çalışan kadın da burada devreye giriyor. Buraya kadar her şey gayet tanıdık.

Tabii bu resmi çizdikten sonra hikayenin en önemli unsurunu devreye sokmanın zamanı geliyor. Bir akşam hayatındaki her şeyin üstüne üstüne gelmesinden sıkılan (ve karısına o bildik "Ne yapıyorsam, siz daha iyi şartlarda yaşayın diye yapıyorum" savunmasını çeken) Michael, evdeki uzaktan kumandaların bolluğu ve arızalarını bahane edip, akşamın geç bir saatinde yeni bir kumanda almak üzere kendini sokağa atıyor. Kısa bir yolculuktan sonra Amerika'nın ünlü alışveriş merkezlerinden "Bed, Bath and Beyond"a giriyor. "Yatak, Banyo ve Ötesi" adlı bu mağazanın yatak odası ve banyoyla ilgili eşyalar satan bölümünü geride bırakıp "Ötesi"ne geçince Morty adlı bir tezgahtarla tanışıyor (her zamanki performansıyla Christopher Walken). Morty, Michael'a aradığı şeyin en iyisini veriyor: Hayatını kontrol edecek bir uzaktan kumanda.

Michael yavaş yavaş bu uzaktan kumandayla, sürekli havlayan köpeğinin sesini kısabileceğini, yoldan geçen güzel göğüslü kadını ağır çekime alabileceğini, hatta gözlemci sıfatıyla geçmişe gidip karısıyla ilk öpüştükleri gece hangi şarkının çaldığını öğrenebileceğini fark ediyor. Tabii hemen bu muazzam aleti, kariyerini ilerletme hedefi için kullanmaya başlıyor.

"Click" buraya kadar fragmanda va at ettiği ve önceden kolayca tahmin edilebilecek bir eksende ve yapıda ilerliyor. Önce kahramanının sıradan hayatını tanıtıyor, sonra bu sıradanlığın ortasına olağanüstü bir nesne sokuyor, sonra da bu nesnenin o sıradanlığı olağanüstü bir biçimde değiştirmesine odaklanıyor. (Senaristler Steve Koren ve Mark O'Keefe'in daha önceki işleri "Bruce Almighty-Aman Tanrım"ındaki formülün benzeri bir versiyonu.)

Bu arada Adam Sandler, aşina olduğumuz oyunculuğunu sergiliyor: Yüzündeki genel ifadeyi, "küçük adam" olmanın getirdiği o daimi sıkıntıyı ve gerginliği hiç değiştirmeden, ruh halindeki değişimi bakışları ve ağız hareketleriyle aktarmaya çalışıyor. Espriler de yine bir Sandler filmi minvalinde, yani durum komedisi mantığında ilerliyor. Birçok Sandler filminde olduğu gibi komedinin kaynağında öykünün kendisi ya da oyuncunun fiziksel yetenekleri değil, Sandler'ın canlandırdığı "küçük adam"ın kendisini ezmeye çalışan dış dünya (patronu, komşunun çocuğu) veya kendisinden daha çok şey talep eden ailesiyle arasındaki gerilim ve gelgitler var.

"Click" bütün bu klişe karakterler ve öykü yapısıyla ilk yarısını sürprizsiz tamamladıktan sonra filmin ortasında ilk çalımını atıyor: Michael, hayatını değiştiren mucizevi uzaktan kumandanın yeni bir özelliğiyle tanışıyor ve bu aletin, kullanıcının yaptığı tercihler göz önüne alınarak "otomatik ileri sarma"ya geçtiğini öğreniyor.

Aslında hikayedeki bu ikinci kırılma da tek başına beklenmedik bir durum değil. A sınıfı Hollywood filmlerinin çoğu "üç perdeli yapı" kuralına uygun biçimde ilerlediğinden, hikayenin böyle bir viraj almasına şaşırmamak gerek. Asıl şaşırtıcı olan "Click"in akışının bu noktadan sonra tamamen değişmesi, hatta filmin adeta tür değiştirmesi. Gerçekten de film önce "buruk komedi"ye, sonuna doğru ise drama dönüşüyor. Seyirci ters köşeye yattığını düşünse yeridir. Öyle ki bu, filmden memnuniyetsizliğe bile varabilir. Sonuçta, güldürme vaadiyle salona çağırdığı seyircisine, sulandırılmış ve şeker eklenmiş de olsa bir dram sunan bir film var. Daha önemlisi "Click"in, benzeri filmlerin olmazsa olmazlarından "Ailemize, sevdiklerimize daha fazla önem verelim" mesajıyla yetinmeyip, yine hafif şekerli olmakla birlikte, türün standartlarından çok daha ağır bir eleştiriye soyunması. "Click"in derdi işine çok zaman ayıran babalarla değil, hayatlarını "otomatik pilot"ta (yani "bilinçsizce") yaşayan insanlarla. Lafını getirdiği yer de "Hadi evimize gidelim" değil, "Daha 'aklı başında' yaşayalım ve hayatı hastalığıyla sağlığıyla, tasası ve güzel anlarıyla bir bütün olarak kabul edelim."

"Bunlar yeni sözler mi ki?" derseniz, hayır, değil. Dünya üzerindeki mazisi binyıllarla ölçülüyor, sinemadaki mazisi Frank Capra'nın efsanevi "It's A Wonderful Life-Şahane Hayat"ına kadar dayanıyor. Ama aile komedilerinin dünyası ve Adam Sandler sineması için, evet, yeni sayılabilir.

Click ✪✪◖

Yönetmen: Frank Coraci. **Oyuncular:** Adam Sandler, Kate Beckinsale, Christopher Walken, Henry Winkler, David Hasselhoff, Julie Kavner, Sean Astin, Cameron Monaghan, Jennifer Coolidge, Rachel Dratch. **Senaryo:** Steve Koren, Mark O'Keefe. **Görüntü Yönetmeni:** Dean Semler. **Kurgu:** Jeff Gourson, Eddie Hamilton, Angie Lam. **Müzik:** Rupert Gregson-Williams. **Yapım Tasarımcısı:** Perry Andelin Blake. **Yapımcı:** Jack Giarraputo, Steve Koren, Neal H. Moritz, Mark O'Keefe, Adam Sandler. .

Yapım: ABD (2006).
Dağıtımcı: WB.
Süre: 107 dk.

Gösterim Tarihi: 22 Eylül

Acımasız

Nereden geldiğin de önemli, nereye gittiğin de...

Engin Ertan

Detlev Buck'un yönettiği "Acımasız" geçtiğimiz Berlin Film Festivali'nde gösterildiğinde farklı tepkiler çekmişti. Panorama bölümünde yer alan ve FIPRESCI ödülünü kazanan film kimi meslektaşlarımıza göre ırkçı bir söyleme sahipti. Filmi beğenenlerinse onlarla hemfikir olmadıklarını söylemeye gerek yok herhalde. "Acımasız"ın karşılaştığı bu farklı tepkilerin öncelikli sebebiyse Buck'un filminin kolaycı bir tavra sahip olmaması, bir bakıma elini taşın altına sokması.

"Acımasız" uzun bir geriye dönüşle bir Alman gencinin çetelere karışmasını anlatıyor. Filmin çizdiği suç dünyası ırkçı bir tavra sahip olduğuna dair ithamların da öncelikli sebebi, zira Buck'un filminde Michael'ın yavaş yavaş içine çekildiği çeteler Türkler ve Araplar tarafından yönetilmekteler. Ancak bu detaya takılıp kalmak "Acımasız"ın esas söylemeye çalıştıklarını kaçırmanıza neden olabilir.

Hepimizin bildiği gibi, çoğu büyük şehrin sinemada belirli görsel karşılıkları vardır. Biraz daha açmak gerekirse; belirli şehirlerde geçen filmleri izlerken belirli resimler görmeyi bekleriz. Bir nevi turistik gezi gibi... Günümüz Berlini'ni mesken tutan "Acımasız" ise bu tarz turistik imgelerle ilgilenmiyor. Başka bir deyişle, "Acımasız"ı izlerken casus filmlerinden veya kimi aksiyonlardan tanıdık o karanlık ve karizmatik şehirle karşılaşmayı beklemek ciddi bir hayal kırıklığına yol açabilir. Elbette yeni bir "Berlin Üzerindeki Gökyüzü" ummak da yersiz. Buck filminde bizlere bildik mekânları göstermektense, Berlin'in iki farklı ucuna yayılan bir hikâye anlatmayı tercih ediyor. Bu uçları birbirinden ayıran öncelikli unsursa aralarındaki mesafeden ziyade sınıfsal farklar.

Daha önce de söylediğimiz gibi "Acımasız" uzun bir geriye dönüşten oluşmakta. Michael filmin açılışında bir polis memurunun karşısına geçip olanları anlatırken Zehlendorf'tan başlıyor hikâyesine. Annesiyle beraber Zehlendorf'tan taşınmak zorunda kalması Michael'in başına gelenlerin ve kısa zamanda yaşadığı değişimin öncelikli nedeni. 15 yaşındaki delikanlı Berlin'in en lüks semtlerinden birisinde, son derece steril bu sayfiye alanında hayatını sürdürürken, kendisini bir anda koşulların çok farklı olduğu Neukölln'de buluyor. Neukölln göçmen nüfusunun hayli fazla olduğu, ziyadesiyle yoksul bir semt. Genellikle güvenli bir şehir olan Berlin'de suç oranının görece yüksek olduğu bölgelerden birisi aynı zamanda.

Knallhart

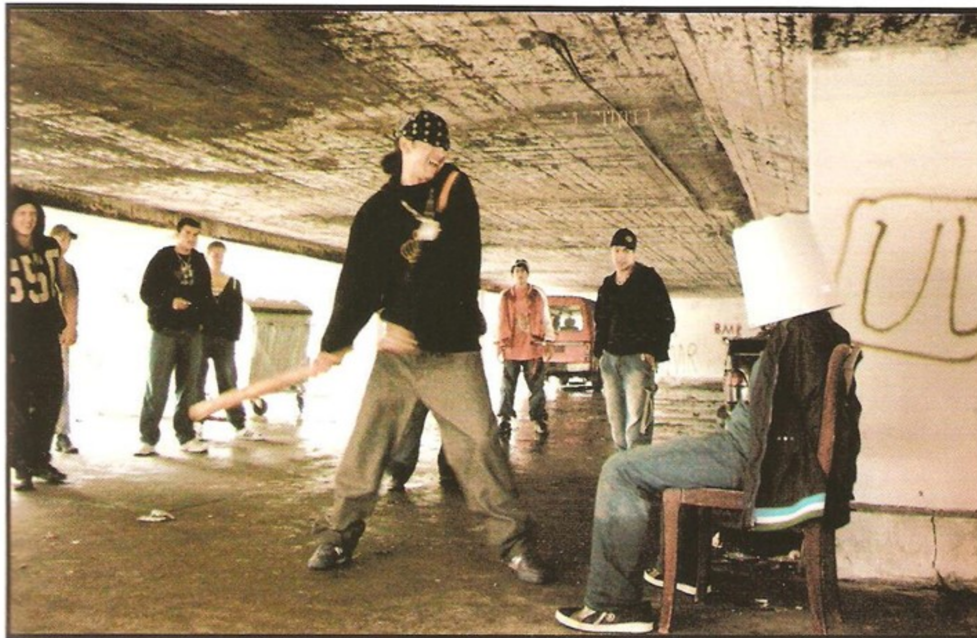
Yönetmen: Detlev Buck.
Oyuncular: David Kross, Jenny Elvers, Erhan Emre, Oktay Özdemir, Kida Ramadan, Arnel Taci, Kai Müller, Hans Löw, Jan Henrik Stahlberg.
Senaryo: Zoran Drvenkar, Gregor Tressnow.
Görüntü Yönetmeni: Kolja Brandt.
Kurgu: Dirk Grau.
Yapım Tasarımcısı: Udo Kramer.
Yapımcı: Claus Boje.
İthalatçı: Mars Prodüksiyon.

Yapım: Almanya (2006).
Dağıtımcı: Bir Film.
Süre: 98 dk.

Gösterim Tarihi: 24 Kasım

Bu noktada durup şu ırkçı bakış açısı suçlamalarına tekrar kafa yormakta fayda var. Karşımıza koyduğu resme bakıp, "buradaki göçmenlerin tümü suçlu", diyerek filme böyle bir tavır almak gayet mümkün. Ancak görmezden gelemeyeceğimiz bir gerçek var ki, "Acımasız"ın kurduğu dünya son derece sahici. Diğer yandan Buck bu otantik portreyi karşımıza koyarken hedef olarak bireyleri göstermiyor. Onu esas olarak ilgilendiren mekân ve içinde yaşanılan çevrenin kişileri nasıl etkilediği.

Alışılmıştan farklı bir "Berlin filmi" olan "Acımasız"ın öncelikli hedef kitlesinin Alman seyirciler olduğunu söylemek hata sayılmaz. Buck filmiyle, ırkçı olmak şöyle dursun, esas olarak göçmenlere ve yabancılara karşı önyargılı kişileri düşünmeye çağırıyor. Önce izleyicinin temiz yüzlü Michael ile özdeşleşmesini sağlıyor, daha sonraysa suç işlemenin ve karanlık tarafa çekilmenin aslında ne kadar kolay olduğunu gösteriyor. Bu uzun vadede sadece Almanları değil, hepimizi ilgilendiren bir mesele olduğu içinse "Acımasız" uluslararası niteliğini koruyor. Neredeyse gündelik yaşantının bir parçası hâline gelen lüks ve refah bir anda ayaklarınızın altından çekildiğinde ne mene bir boşlukta kalacağınızı çarpıcı şekilde yansıtıyor. Diğer yandan şehrin köşelerine itilen ve görmezden gelinen kişilerin tutunmak için ne kadar az şansları olduğunu da sergiliyor.

İçeriğindeki tüm bu ilginç unsurlar bir yana, "Acımasız" ne yazık ki yönetmenlik zanaatı açısından yenilikçi bir film değil. Daha ziyade komedilerle tanınan Buck'un bu film için gerekli ciddi atmosferi yaratmaktaki başarısı şaşırtıcı olduğu kadar takdire şayan. Fakat "Acımasız"ın yer yer sıradan bir televizyon filminin dramaturjisine düşmesi üzücü. Yine de gerek çarpıcı içeriği, gerek oyuncularının başarısı (özellikle anne rolündeki Jenny Elvers-Elbertzhagen), gerekse sunduğu alışılmamış Berlin portresiyle izlenmeyi fazlasıyla hak ediyor.

Sessiz Tepe

Bir rüyanın kopuk parçaları gibi

Kutlukhan Kutlu

Belki de korku filmi hayranlarını en çok böyle filmler yıkıyor. "Silent Hill", harika şeyler vaat eden ama bu vaadini sadece belli küçük bir çerçevede gerçekleştiren bir film. Dolayısıyla insan bir taraftan o çerçevenin içini takdir etse bile, çerçevenin dışında bırakılmış unsurları merak etmekten, aramaktan ve nihayetinde bulamayıp hayalkırıklığına uğramaktan alamıyor kendini.

Seyirci olarak genel alışkanlıklarımız düşünülürse, söz konusu 'çerçeve dışı' alan öyle az buz değil. Çok temel bir sorun söz konusu. "Silent Hill" hikaye anlatmaya ısrarla yanaşmıyor. Yanaşır gibi olduğunda bile bu işi öyle üstünkörü yapıyor ki, yönetmenin izleyicisine standart dramatik yöntemlerle öykü anlatmaya prensip olarak karşı olabileceğini bile düşünmeye başlıyorsunuz. Ana karakterler ve onların başına gelenler var; yan karakterler ve onların başına gelenler de var; ama neredeyse filmin konu ettiği kasabaya yakışır bir tuhaflık sonucu, bu parçalar bir türlü birbirleriyle sağlıklı ve akıcı bir şekilde bağlantılanamıyor, mevcudiyetlerini bir rüyânın kopuk parçaları halinde sürdürüyorlar. Belki bu kopukluk hissinin filmin genel kabus havasına hizmet ettiği söylenebilirdi - ama filmin nasıl yapılandırıldığı düşünülürse, pek de öyle bir his vermiyor. Rüyâ mantığını kullanan öyküler, seyirciye 'izleri sürme'de tuhaf bir harita çıkarır - noktadan noktaya giderken hiç beklenmedik sıçramalar, ilk başta sağduduya tamamen aykırı görünen bağlantılar gerçekleştirilir. Yani olay örgüsünün ilerleme biçiminde bir tedirgin edicilik, bir mantık kayması var gibidir ve apaçık bir şekilde, bunun 'her gün yaşadığınız o gerçek ve deterministik dünya'ya benzemediğini algılarsınız. "Silent Hill"de ise olay örgüsü düz bir şekilde ilerliyor ama olay parçacıklarını büyük ve anlamlı bir bütüne oturtma geleneğine hayli yabancı görünüyor film; bazen olanlar hakkında gereken soruları sormadığından, bazense bağlantıların izini sürüp soru işaretlerini gidermediğinden, öyküsü titizlikle ayrıntılandırılmış dramatik bir filmden çok bir simülasyonu izliyormuş hissini veriyor.

Simülasyon aslında "Silent Hill" için kilit bir kavram. Çünkü filmin uyarlandığı çok popüler video oyunu serisi "sinemasallığı" ile nam salmışken, film uyarlaması "ray üzerinde giden bir bilgisayar oyunu"nu omuz üstünden izlemeyi andırıyor. Christophe Gans'ın filminde karakterlere neredeyse hiç eğilinmiyor - Silent Hill'in tarihini açığa çıkarmayacak, yani öykünün temel gizemi açısından bağlayıcılığı bulunmayan hiçbir şey öğrenemiyoruz karakter hakkında. Bilgisayar oyunlarında bu durum pek sorun teşkil etmiyor - ne de olsa o karakter "siz"siniz, oyunun başına oturup kontrolü elinize aldığınızda, onun başına gelenleri bir bakıma sizin başınıza gelmiş gibi görüyorsunuz; dolayısıyla kahramanla ânında özdeşleşme sunması gibi bir avantajı var oyunların... Sinemanın ise bunun için efor sarfetmesi, planlaması, detaylandırması, hakiki kılması gerekiyor - hatta drama sanatının önemli bir bölümünün bunu yakalamak üzerine kurulu olduğu söylenebilir. Dolayısıyla "besbelli gizemli bir tarihe sahip, ürpertici bir hayalet kasabada çocuğunu kaybeden anne"den ibaret bir karakter tanımlaması bir bilgisayar oyunu için yeterli olsa da, bir filmde bunun ötesinde bilgi edinememek ve karakterin içine girememek, kahramana belli bir mesafeden bakmayı getirebiliyor. Bu durum da nefis bir tasarıma sahip, çok çarpıcı görüntüler sunan bir mekanda 'tema parkı gezintisi' yapmak gibi bir his uyandırıyor.

Asıl mesele de bu zaten. "Silent Hill", gerçekten unutulmaz bir mekan tasarımı ve tamamen kabuslardan fırlamış gibi duran son derece etkileyici bazı kareler barındırıyor. Besbelli ki bizim gerçekliğimizin biraz ötesinde varolan bu hayalet kasaba, türlü iblislerle, karanlık sırlarla ve çatışan gizli güçlerle dolu bir yer. Ve kahramanın peşinden bu ürpertici yerde gezinirken, buranın değil bir, birçok hikâyeyle dolu, geçmişi elle tutulurcasına canlı kalmış bir kurmaca kuyusu olduğunu hissediyorsunuz-mekan, düşsel etkileyiciliğiyle insanın kafasında türlü çağrışımlar yaratarak kendi öyküsünü anlatmaya yelteniyor adeta. Elbette bir sinema filminde illa ki öykü anlatılması gerekmiyor, ama "Silent Hill" bu açıdan avangard bir film de değil - klasik dramatik sinemanın araçlarını kullanarak ve orijinallik vaat ederek sizi yola çıkardıktan sonra, klasik Hollywood işi bir öykü iskeleti gösteriyor ve biletinizi kesip sizi raylı aracınızdan aşağı indirip dışarı alıyor. Christophe Gans, salt görsel iletişim bazında, daha doğrusu tekil karelerle zengin popüler kültür çağrışımları yaratmak ve seyircinin ağzında leziz bir görsel tat bırakma konusunda başarılı... Ama bütüne ya da olayları yaşayan karakterlere pek önem vermemesi "Silent Hill"i bir öykü olarak, tıpkı ürpertici kasabadaki gerçeklik hissi gibi, uçucu bir hale getiriyor.

Silent Hill ✪✪◖

Yönetmen: Christophe Gans.
Oyuncular: Radha Mitchell, Sean Bean, Laurie Holden, Deborah Kara Unger, Kim Coates, Tanya Allen, Alice Krige, Jodelle Ferland, Christopher Britton, Colleen Williams.
Senaryo: Roger Avary.
Görüntü Yönetmeni: Dan Laustsen.
Kurgu: Sébastien Prangère.
Müzik: Jeff Danna, Akira Yamaoka.
Yapım Tasarımcısı: Carol Spier.
Yapımcı: Don Carmody, Samuel Hadida.
Yapım: ABD, Fransa, Kanada, Japonya (2006). **Dağıtımcı:** WB.
Süre: 127 dk.
Gösterim Tarihi: 13 Ekim

---

gnctrkcll
sunar...

FİLM MÜZİKLERİ
NİL KARAİBRAHİMGİL
MANGA&GÖKSEL
ÖZLEM TEKİN
GECE YOLCULARI
OGÜN SANLISOY
BADEM
DUMAN
BEKTAŞ VE SIRTLAN

SINAV

İSMAİL HACIOĞLU YAĞMUR ATACAN RÜYA ÖNAL CANER ÖZYURTLU VOLKAN DEMİROK HÜMEYRA ALTAN ERKEKLİ GÜVEN KIRAÇ AYDA AKSEL ZAFER ALGÖZ
AYŞENİL ŞAMLIOĞLU ALİ SÜRMELİ TUBA BÜYÜKÜSTÜN ÖZGE ÖZDER ITIR ESEN MUHİTTİN KORKMAZ NEJAT BİRECİK NİHAL MENZİL KADİR ÇÖPDEMİR
ALPARSLAN ÖZMOL KAAN YILMAZ İBRAHİM SELİM BETÜL ALGANATAY OZAN KAYA SORAK BORA BAYSAL
VE JEAN CLAUDE VAN DAMME

CAST HARİKA UYGUR MAKYAJ NERİMAN ERÖZ IŞIK ŞEFİ GİRAY GERGİN YAPIM SORUMLUSU SEMİH YENİGÜN SES HASAN BARAN
KURGU ÇAĞRI TÜRKKAN YARDIMCI YÖNETMEN DEFNE DELİORMANLI SANAT YÖNETMENİ İPEK SORAK YAPIM KOORDİNATÖRÜ PELİN EKİNCİ KAYA
MÜZİK OZAN ÇOLAKOĞLU ÖYKÜ-SENARYO YİĞİT GÜRALP GÖRÜNTÜ YÖNETMENİ VELİ KUZLU YAPIMCI MURAT AKDİLEK
YÖNETMEN ÖMER FARUK SORAK

FIDA FILM işletme ÖZEN FİLM SİNEFEKT POST PRODÜKSİYON HİZMETLERİ A.Ş. imaj SİNE MAJ DIJITAL SONY BMG MUSIC ENTERTAINMENT GÖLGE DOLBY DIGITAL MAXXIMUM FILM UND KUNST GmbH böcek yapım

SİNEMALARDA

Kader

Jilet bileği öpünce...

Murat Emir Eren

1997 yapımı "Masumiyet"le hayatımıza girmişti Bekir ve Uğur'un öyküsü. İzbe otellerde, mezbele lokantalarda ve ara sokaklarda yitip giden bu çileli hikayenin mimarı Zeki Demirkubuz'du. Yönetmen, yeni filmi "Kader"de bizleri malum öykünün başlangıcına ve en can alıcı kısmına götürüyor. Dayanabilene aşk olsun. Çünkü canımız fena yanıyor...

Çağdaşınız olan bir sanatçının -konumuz dahilinde bir yönetmenin- gelişimine şahitlik etmek, herhangi bir yerin mazisini bilmek gibi, şimdilerde sizden uzaklaşmış, kendisine farklı yollar çizmiş küçük kardeşinizin aslını, ciğerini bilmek gibi, yıllar içinde oluşan kişiliğinin her santimetresini bilmek gibi bir şey. Kendisiyle kurduğunuz ilişki eserleri ile sınırlı kaldığından, ortaya biraz kendimizle, biraz sanatçının kişiliğiyle, biraz filmleriyle yoğrulmuş görünmez ama sezilir bir varlığın çıkması da anlaşılabilir bir şey. Zeki Demirkubuz'la ilgili olarak benzer bir durum var ortada.

Bu bağlamda, yeteneğine şayan "C Blok", aba altından acı-çile-fecaat gösterdiği "Masumiyet", temelde kendisine yakın, genelinde çok karanlık meselelere meylettiği "Üçüncü Sayfa", Albert Camus'yü, üstadı Visconti'den çok daha üstün bir biçimde algıladığını belki de kimselerin halen daha bilmediği filmi "Yazgı", sonra "İtiraf" ve en sonra bizi şaşırtan "Bekleme Odası"yla ağırlamıştık kendisini. Önceki filmi "Bekleme Odası"ndan memnun olsak da dediğimiz gibi bu filmin bize hissettirdiği en baskın duygu şaşkınlıktı. Yeni filmi "Kader"se, canımızı acıttı; üstelik daha uzun süre canımızı yakacak gibi görünüyor. Bunun sebebi, "Kader"in bitimsiz bir film olması; yani sadece izlerken ilişki kurabildiğiniz bir film değil de, izlerken yüzünüze attığı yumruğun acısını uzun süre hissedeceğiniz türden bir film olması. Tartışmasız biçimde insanın en zayıf yönünü hedef alan bir film "Kader". Bahsettiğimiz zayıflıksa, insan denen mahlukun, kendi yalanına her zaman karşılaşacağı gerçekten çok daha fazla bağlanmasında yatıyor. Yenileceğini bile bile savaşa girmeyi göze almasında, bütün çabalarının hiçbir yere gitmeyeceğini bilerek hayatın içindeki tırmalayışını sürdürmesinde yatıyor. Daha da netleştirmek için şu örneği verelim ve Süpermen ile kryptonite ilişkisini düşünelim. Süpermen'in süperliği, kendisinde travma yaratacak objeyi-kavramı bilip ondan uzak durabilmesindedir biraz da. İnsanın hem zayıflığı, hem de cesareti ise bu zararlı objeye doğru topukları omzuna değercesine koşmasındadır. İşte Demirkubuz'un "Kader"de en temelinden kavradığı insani zaaf da bu. Bu nedenle hikaye, hikayenin dramatik yapısı, unsurları ne olursa olsun, anlatmaya çalıştığı kavramdan uzaklaşmadıkça filmi hep güçlü kalıyor, her türlü sendelemeye rağmen ayakta kalıyor. Ayrıca, algılamak için kendinize zaman tanıyabileceğiniz anlar barındıran, öykünün mola verip zihin jimnastiği için izleyiciye fırsat tanıdığı filmlerden de değil "Kader". Bunun önemli sebeplerinden biri de yine malum mahlukun (insan) zaafını kabul etmemekteki ısrarı, ısrarımız... Demirkubuz, Bekir'in Uğur'a duyduğu hastalıklı aşkı temel alan hikayesinin, bu bitimsiz çabaya işaret eden tüm donelerini başarıyla sıralıyor filminde. Film, kezzap etkili finaline varana dek nefes almadan, sürekli taş üzerine taş koyarak, durup dinlenmeden, olayların neden-sonuç ilişkisini sadece "insani zaaflarla" açıklayarak - ve pek de güzel yaparak- akıp gidiyor. Böylelikle, ilkinde değilse de kırk beşinci söylenişinde artık insanın dayanma gücü tükeniveriyor ve Bekir'in filmde yaşadığı kabullenişe benzer bir tevekküle sürükleniyorsunuz. Bu süreçte, Uğur'un bir jilet gibi Bekir'i kesmesi, Bekir'in zarar göreceğini bile bile Uğur'a koşması, Uğur'un zarar vereceğini bilse de Bekir'e bir öpücük kondurmaktan geri durmaması, birini jilet, diğerini ise kanlı canlı bir bilek olarak tasvir etmeye sevk ediyor bizleri.

"Kader"in Demirkubuz sinemasına getirdiği yeniliklerle ilgili olaraksa şunu söyleyebiliriz; yönetmen bu kez hikayenin hem çok fazla öğe barındırmasından, hem de yukarıda açıkladığımız sebeplerle meramını başka yollarla anlatmayı seçmiş olmasından dolayı üslupçu sahnelerden çekinmiş görünüyor. "Üçüncü Sayfa"da Başak Köklükaya'nın sıçramalarla perdeye yansıyan upuzun monologuna ya da "Yazgı"nın finalindeki 15-20 dakikalık diyaloğa benzer bir sürpriz yok mesela filmde. Daha net, daha duru akan planlar söz konusu bu kez. Ancak şaşırtıcı bir "bıçaklama" sekansı söz konusu ki, onu da filmin etkisinden yitirmemesi için kendime saklı tutuyorum. Sadece bu sahnenin, 40'ların kara filmlerinde, dumanlı sokak aralarında gerçekleşebilecek türden bir sahne olduğunu, yönetmenin kıraathanede geçen bu sahneyi filmine sırıtmadan yedirmeyi becerdiğini belirteyim. Demirkubuz'un tutmak bilmeyen kapılarla ilgili takıntısı ise, finalde Bekir'in, artık yenilgiyi kabullenmiş biçimde, Kars'ın bir gecekondusunda Uğur'a, yine tutmak bilmeyen bir kapının azizliği ile bakıp, dalıp gitmesiyle yerini mükemmel bir biçimde buluyor. Başta bahsettiğim "yönetmene aşinalık" meselesi tam burada yüze hem muzır bir gülümseme konduruyor, hem de filmdeki yeri sebebiyle -şahsım adına- kahrolmaya, isyan etmeye sebebiyet veriyor. Filmin "Masumiyet" ile en önemli bağlantısı ise görsel anlamda gerçekleşen bir bağlantı. "Masumiyet"in, kirli, kapalı mekanlarda resmedilen karakterlerinin her daim birer pencere ile olsun, birer kapı ile olsun dışarıya salıverileceklermiş gibi duran halleri bu kez -en çok da Bekir'in durumunda- karakterlerin çoğu kez parmaklık, kapı, pencere, balkon ile sınırlanmalarıyla, hiç olmadı "odak" dışında bırakılmalarıyla tersine dönüyor "Kader"de.

"Masumiyet"te Haluk Bilginer'in dillendirdiği monologda, Bekir'in kendini kaybedip de nasıl Uğur'un peşinden gittiğine dair şöyle bir bölüm var: "Bir ara gözümü açıp baktım, karlı dağlar geçiyor. Bir daha açtım, başımda bir çocuk 'Kalk ağabey, Diyarbakır'a geldik diyor". Bizler de Bekir gibi, gözlerimizi bir açtık ki "Kader" bitmiş, jenerik akıyor, Demirkubuz "Uyanın artık damarlarınızda kan kalmadı" diyor. Bakıyoruz, gerçekten de son damlasına kadar harcamışız insanlığımızın kökündeki zayıflığı. Gözyaşından ziyade, ruhumuzdaki kötülüğün, acının, çilenin, en itilmiş, en kenarda bırakılmış hislerin yarattığı bir irin saçılmış etrafa. Bu arınmaya, yıllar içinde gelişmiş, olgunlaşmış bir sinemacının belki de kendini en iyi etüt ettiği filmi eşlik etmiş üstelik.

Kader ✪✪✪✪✪

Yönetmen: Zeki Demirkubuz. **Oyuncular:** Ufuk Bayraktar, Vildan Atasever, Engin Akyürek, Müge Ulusoy, Ozan Bilen, Settar Tanrıöğen, Erkan Can, Mustafa Uzunyılmaz, Güzin Alkan, Hikmet Demir. **Senaryo:** Zeki Demirkubuz. **Görüntü Yönetmeni:** Zeki Demirkubuz. **Kurgu:** Zeki Demirkubuz. **Müzik:** Edward Artemiev. **Yapımcı:** Zeki Demirkubuz.

Yapım: Türkiye, Yunanistan (2006). **Dağıtımcı:** Özen Film. **Süre:** 103 dk.

Gösterim Tarihi: 17 Kasım

Murat Erşahin
muratersahin@merkezdergi.com.tr

*** : ... İki saat sonra kalabalığın içinde, sinemadan bir dar sokağa çıkan sanki başka birisiydi. Düşünüyordu: Çağımızda geçmiş yüzyılların bilmediği, kısa ömürlü bir yaratık yaşıyor. "Sinemadan çıkmış insan". Gördüğü film ona bir şeyler yapmış. Salt çıkarını düşünen kişi değil. İnsanlarla barışık. Onun büyük işler yapacağı umulur. Ama beş-on dakikada ölüyor. Sokak sinemadan çıkmayanlarla dolu; asık yüzleri, kayıtsızlıkları, sinsi yürüyüşleriyle onu aralarına alıyorlar, eritiyorlar. Bunları kurtarmanın yolunu biliyorum. Kocaman sinemalar yapmalı... Bir gün, dünyada yaşayanların tümünü sokmalı bunlara. İyi bir film görsünler. Sokağa hep birden çıksınlar. Yusuf ATILGAN -Aylak Adam-**

İklimler

Mutsuzluğumuz ve biz...

Edip Cansever'in "Oteller Kenti"ni okurken aldığım hazzı aldım "İklimler"i izlerken. Şiirsel görüntüler, özel meseleler, iklimler... Nuri Bilge Ceylan'ın bu kez oyuncu olarak da yer aldığı son filmi, oldukça sağlam ve olgun bir sinemanın ürünü. Başrolü, filmde çok iyi oynayan eşi Ebru Ceylan ile paylaşan yönetmenin oyunculuğu da kötü değil bence. Ama kamera ardındaki başarısının daha iyi ve etkileyici olduğuna kuşku yok. Değişen iklimler gibi değişen/değişmeyen insanlar ve duygular var Nuri Bilge'nin filminde. Bir ömrü dolduran o 'tuhaf' duygu var. Beğenelim beğenmeyelim, 'biz' var. Erkek ve kadın var. Değişmeyen şekilde hem de. Asla değişmeyecek. Başladığı anda biten ilişkiler, sevdalar var. Kendimizi hapsettiğimiz ve bundan zavallı bir mutluluk duyduğumuz mutsuzluğumuz var. O mutsuzluk ki mevsimler boyunca peşimizden gelen... Kadın-erkek ilişkisinin dile gelmeyen biteviyeliği, çoktan sona ermiş hazların ve sevilerin peşine düşmenin anlamsız tadı var. Biten ve başlayan kararlar var. İntikam var. İçgüdüler, anlık zaaflar, geri dönmek var. Affedememek var kendimizi, çok az affetmek, aşkın halleri var, en çok kendimizi sevdiğimiz gerçeği var, var da var... Birbirinden güzel hüzünlü görüntüler, titiz bir ışık, sağlam bir anlatı eşliğinde gerçeğin acıtan yüzü var. Gerçek, yalın ve güçlü bir sinema yapmış Nuri Bilge. "İklimler" ki, içinde insan var...

Elveda Aşkım

Yeni başlayanlar için İtalyanca...

"Arrivederci Amore, Ciao"... İtalyanca dil dersi değil, bu filmin adı. Yönetmen kurt bir sinemacı. Aşk filmlerinin unutulmaz yönetmeni... Şöyle bir bomba patlatayım, tarz yapayım demiş. Mevzuya ve çerçeveye hakim ama. Alessio Boni adlı çok yakışıklı bir abi var ortada. Bu anti kahraman yaratılırken 'yetenekli Bay Ripley'den epeyce ilham alınmış. İki de güzel aktris girmiş konuya. Birkaç da karizmatik karakter oyuncusu; Arrivederci vaziyeti sonra... Bir kere eski devrimcilere kızıyor yönetmen; filmde kan var, aşk var, gözyaşı var, güzel bir şarkı var (ki David Di Donatella 'memleket' ödüllerinde 'En İyi Şarkı' seçilmiş). Fotoroman estetiğinde bir şey. İtalyan yapımı, öyle bir tat bırakıyor damakta. Önce film, ardından o gazla, şarap, lazanya, ravioli ve belki de öğleden sonra aşk...

Şeytan Marka Giyer

Modaya şeytan karışınca...

Prada, Valentino, Dona Karan, Bill Blass, Galliano ve daha birçok ünlü marka. Bu markalar arasına sıkışıp kalmış insanlar... Moda dünyasının, en az finans dünyası kadar acımasız olan yüzünü, güç savaşlarını ve rengarenk bir dünyanın aslında ne denli siyah beyaz olduğunu hatırlatan bir film "Şeytan Marka Giyer". Ünlü moda dergisi "Vogue"da çalışırken başına gelenleri kaleme alan, bu yüzden çok para kazanan bir kızcağızın çok satan kitabından uyarlanmış film. Ortadaki gerçek, gücü kaybetme korkusu, meydan okuma, savaşlar ve idealizm... İnsan olarak kalabilmek veya yenilmek. Bildik öykü, Meryl Streep'in çok 'ince' oyunuyla değer kazanmış. Genç Anne Hathaway, Ang Lee'nin kendisini neden "Brokeback Mountain / Brokeback Dağı"nın kadrosuna aldığını kanıtlıyor. Düpedüz iyi bir oyuncu. Herkesin burun kıvırdığı "The Princess Diaries / Prenses Günlükleri" Hathaway'in işine çok yaramış bence. Kısa rolünde Stanley Tucci yine ihmal edilmiş bir usta olduğunu haykırıyor. Etrafta birçok şeytan var ama sadece bazıları marka giyiyor.

Kahraman Pilotlar

Gökyüzünde yalnız gezen pilotlar...

Fransa'da bulunan ve avcı pilotlarının büyük kısmını Amerikalı gönüllülerin oluşturduğu "Lafayette Escadrille" filosunun gerçek öyküsü. Yönetmen, 1973 yapımı Oscar'lı klasik "The Sting / Belalılar"in yapımcısı olan Tony Bill. Yapımcı, aktör ve yönetmen Bill, gerçek bir sinema emektarı. Başka tutkuları da var. Çocuk yaştan beri lisanslı bir akrobasi pilotuymuş Bill. 1. Dünya Savaşı üzerine en önemli özel kitap koleksiyonlarından birine sahipmiş ve ister istemez böyle bir projeyle karşımıza çıkmış; hem iyi bildiği bir konuda, hem de eski Hollywood'a bir saygı duruşunda bulunarak. Filmini iyi çekmiş. Başı sonu olan, eli ayağı düzgün klasik bir öykü anlatmış. Farklı yönlere sapmayı düşünmemiş. Entelektüel kaygı gütmemiş; ne seviyorsa onu çekmiş. Filmin dokusundan belli bu. ABD Hava Kuvvetleri'ne katılmayı ve sivil havacılığa dahil olmayı özendirmesi dışında (ki bu Hollywood'un ve ABD'nin her on yılda bir başvurduğu resmi politikadır. Kahramanlıklarını (!) her fırsatta vurgulayan Amerikalılar dışında kimseyi bağlamaz) rahatsız edici bir söylemi yok filmin. 'James Dean'i canlandırdığı TV filmindeki performansıyla 'Altın Küre' kazanan yükselen değer James Franco, sanki kırk yıllık avcı pilotu. Genç aktris Jennifer Decker, gerçekten çok güzel ve inandırıcı. Usta Fransız Jean Reno, filmin zayıf halkası. Yaratılan gerçeklik içinde biraz karikatür kalmış. Yükseklerde baş döndürse de ayakları yere basıyor "Flyboys"un.

Gecenin Sesi

Naif bir film...

Filmde her şey çok naif... Hep kendini düşünen, yalnızca kendini seven; aslında 'sevmeyi beceremeyen' bir yazar ve radyo programcısı, var olup olmadığına emin olamadığı 13 yaşındaki yazarın ve onun kitabının peşine düşüyor. Bu süreç, kendisiyle ve hayatındaki insanlarla yakınlaşmasını, uzlaşmasını sağlıyor. Anlıyor ki, öyle birinin olup olmaması çok önemli değil; ihtiyaç duyduğumuz bir 'insan' önemli, var olsun veya olmasın... Komik adam imajını son dönem canlandırdığı karakterlerle yıkan usta aktör Robin Williams ve rol arkadaşı Avustralyalı büyük yetenek Toni Collette, çok çok iyiler. "Tales of the City" adlı eseriyle tanınan Armistead Maupin'in aynı adlı romanı, "The Business of Strangers" adlı iyi filmiyle Sundance'da çok alkışlanan Patrick Stettner'ın bakışıyla, incelikli bir sinemaya dönüşmüş. Rilke'nin satırlarını okuyorsunuz sanki Stettner'ın filmini izlerken. Öylesine dolu, içli, anlamlı... Belli belirsiz, hayatın içinde saklanan içsel gerilimi, karanlık bir drama çok iyi yediren yapısı, atmosferi, oyuncu kadrosu ve stiliyle kayda değer bir film "Gecenin Sesi".

Koruyucu

Unutulan sözcükler üzerine...

"The Guardian / Koruyucu"da herkes emektar. Film, özveri ve vefa kokuyor. İnsanları doğal afetlerden kurtarmak dışında elinden başka iş gelmeyen bir adam ve ona gençliğini hatırlatan yetenekli, cesur öğrencisi ekseninde bir fedakârlık öyküsü var ortada. "Subay ve Centilmen"e saygı duruşunda bulunan, Andrew Davis'te emektar bir yönetmen. Aynı Kevin Costner gibi. Aktör, özel bir oyuncu. 50 yaşını aşıp hâlâ dalgalarla boğuştuğu roller için değil, ne yaparsa yapsın hep 'Kevin Costner' kaldığı için. Burun kıvrılan ikili çok sağlam bir film yapmışlar. Günümüzde 'tu kaka' olan bütün değerlere sahip çıkmışlar üstelik. Bütün sinema doğrularına uymuşlar, her şey dozunda. Filmin neredeyse bütün karakterleri emektar tipler. Unutulan, içi boşalan bütün o değerlere inanıyorlar. Dostluk; yardıma koşan adamın, 'işte geldim değil', yardım edilenin 'ben senin geleceğini biliyordum' dediği cinsten. Aşk ve romantizm en incesinden. Ayrılan ve birleşen çiftler çok inandırıcı. Ayrılırken o son kelimenin söylenip söylenmemesi, artık bitmesi gereken ama sona ermemiş bir aşk... Hayatta önemli olan şeyler ve diğerleri... Hayat, kurtardıklarının değil, geride bırakıp kurtaramadıklarının hesabının yapıldığı bir yer olsaydı...

PEK YAKINDA

Gelin canlar, Harry'nin yoldaşı olalım

Ünlü serinin beşinci filmi olan "Harry Potter and the Order of the Phoenix - Harry Potter ve Zümrüdüanka Yoldaşlığı", ergenlik çağındaki üç kahramanın görüntüsündeki değişimler kadar oyuncu kadrosuna eklenen yeni isimlerle de merak uyandırıyor.

Dumbledore'un, kendisinin konumunu zayıflatarak yerine geçmek istediğini ve bu yüzden de Voldemort'un döndüğü yalanını söylediğini düşünen Sihir Bakanı, Dumbledore ve Hogwarts öğrencilerinin hareketlerinden haberdar olabilmek için okula yeni bir Karanlık Sanatlara Karşı Savunma öğretmeni atar. Ancak Profesör Dolores Umbridge'in savunma büyüsü dersi oldukça başarısızdır. Varlığını her zamankinden daha çok hissettiren Voldemort'un da etkisiyle Harry için bu okul yılı oldukça zor geçecektir. J.K. Rowling'in efsane roman dizisinin beşinci filmi, büyük küçük tüm hayranlarının merakla beklediği "Harry Potter and the Order of the Phoenix - Harry Potter ve Zümrüdüanka Yoldaşlığı"nın konusu kısaca böyle...

Beş sene önce başlayan serinin ilk iki filmi olan "Harry Potter and the Sorcerer's Stone" ve "Harry Potter and the Chamber of Secrets"ı Chris Columbus yönetmişti. Alfonso Cuaron'un yönettiği "Harry Potter and the Prisoner of Azkaban" ve serinin en karanlık filmi olarak adlandırılan Mike Newell'ın yönettiği "Harry Potter and the Goblet of Fire"dan sonra yönetmen koltuğu İngiliz David Yates'e emanet. Yates, sinema dünyasıyla haşır neşir bir isim değil aslında. Birkaç kısa filmi ve bir de 90'ların sonunda yönettiği "The Tichborne Claimant" adlı uzun metraj bir filmi var. Televizyon yapımlarıyla tanınıyor daha çok. Kısa metraj filmi "Rank" BAFTA'ya aday olan yönetmenin Sex Traffic adlı TV dizisi bu ödülü kazanmayı başardı. Yates'in asıl başarısına ise bu sene şahit olduk. Yönettiği televizyon filmi The Girl in the Café, 7 dalda Emmy'ye aday olup En İyi TV Filmi, En İyi Yardımcı Kadın Oyuncu (Kelly Macdonald) ve En İyi Senaryo dalında bu ödülü kazandı.

Senaryosunu "Contact-Mesaj"dan tanıdığımız Michael Goldenberg'ün yazdığı 5. Harry Potter filminde - ergenlik çağına girdikleri için kimilerince artık roman kahramanlarını canlandırmak için uygun olmadıkları düşünülen- Daniel Radcliffe, Rupert Grint ve Emma Watson yine başrolde. Ralph Fiennes (Lord Voldemort), Michael Gambon (Albus Dumbledore), Brendan Gleeson (Alastor 'MadEye' Moody), Jason Isaacs (Lucius Malfoy), Gary Oldman (Sirius Black) ve Alan Rickman (Severus Snape) önceki filmlerden yadigâr isimler. Kadroya yeni katılan oyuncular arasında iki isim göze çarpıyor. Vera Drake ile ödüllere boğulan Imelda Staunton yeni Karanlık Sanatlara Karşı Savunma Öğretmeni Dolores Umbridge'i canlandırıyor. Helena Bonham Carter ise - daha önce Helen McCrory için düşünülen- Sirius Black'in kuzeni, Lord Voldemort'un müridi, Ölü Yiyici Bellatrix Lestrange rolünde yer alıyor. Seçmelerde 15.000 adayı geride bırakan 15 yaşındaki Evanna Lynch de Harry, Ron ve Hermione'in önemli müttefiki, Ravenclaw öğrencisi Luna Lovegood'u canlandırıyor. 5. film ABD'de hem sinemalarda hem de IMAX salonlarında 13 Temmuz 2007'de eşzamanlı olarak gösterime girecek. Serinin 6. filmi olan "Harry Potter and the Half-Blood Prince"i ise 2008'de izleyeceğiz.

Ben

Anthony Minghella kendine ait senaryodan sinemaya uyarladığı "Breaking and Entering"de Jude Law ve Juliette Binoche'u karşı karşıya getiriyor.

Anthony Minghella "uyarlama yönetmeni" olarak tanınmış bir isim. İngiliz yönetmen, En İyi Yönetmen Oscar'ı kazandığı "The English Patient"ı Michael Ondaatje'den , En İyi Uyarlama Senaryo dalında Oscar adayı olduğu "The Talented Mr. Ripley"i Patricia Highsmith'den ve Renée Zellweger'e En İyi Yardımcı Kadın Oyuncu dalında Oscar kazandırdığı "Cold Mountain"ı da Charles Frazier'dan uyarlamıştı. Minghella'nın, ele aldığı romanın ruhunu ve roman karakterlerinin iç dünyalarını beyazperdeye yansıtmasındaki başarısı herkesin malumu... Yönetmen 6. filmi "Breaking and Entering"de ise kendi özüne dönüyor. Minghella 1991'deki ilk filmi "Truly Madly Deeply"nin senaryosunu kendisi yazmıştı. Farklı senaristlerin elinden çıkma "Mr. Wonderful" ve yukarıda bahsi geçen 3 uyarlamanın ardından yönetmen uzun bir aradan sonra kendine ait bir senaryoyla sinemaseverlerin karşısına çıkıyor. "Breaking and Entering", yolları Londra'da kesişen iki grup insanı; uzun süreden beri bu kentte yaşayan Londralılar ve bu kente sonradan gelip King's Cross bölgesine yerleşen yabancıları konu alıyor. Londralı bir peyzaj mimarının kentin yoksul kesiminde açtığı lüks ofisi üst üste soyulur. Genç mimarın hırsızlık olayının sorumlusunu bulmak için yaptığı araştırmalar, onu alışkın olduğu dünyanın güvenli ortamından çok uzaklara götürecektir. Robin Wright Penn'in de rol aldığı filmde Jude Law genç mimarı, Juliette Binoche da Amira adlı Bosnalı mülteciyi canlandırıyor. Hatırlanacağı gibi Minghella "The Talented Mr. Ripley" ve "Cold Mountain"da Jude Law ile, "The English Patient"da da Juliette Binoche (En İyi Yardımcı Kadın Oyuncu dalında Oscar kazandı) ile birlikte çalışmıştı. "Breaking and Entering", ülkemizde "Hırsız" ismiyle 2007 Şubat'ında vizyona girecek.

mimarım, sen hırsız

EL LABERINTO DEL FAUNO

Labirentin çıkışını gören var mı? "Hellboy" ve "Blade 2" filmlerinin yönetmeni Guillermo Del Toro yine fantastik bir yolculuğa çıkıyor. "El Laberinto Del Fauno" 1944 yılının İspanya'sında geçiyor. 10 yaşındaki Ofelia (Ivana Baquero) yeni taşındığı evin arka bahçesinde esrarengiz bir labirent keşfeder. Labirentin içerisinde yaşayan Pan adındaki yaratık, küçük kızın tüm yaşamını değiştirecektir. Bu sene Cannes Film Festivali'nde gösterilen ve Altın Palmiye için yarışan film için yönetmeni ve senaristi Guillermo Del Toro "Şimdiye kadar yaptığım filmler içinde favorim" diyor. Eleştirmenlerse filmin "yönetmenin kariyerindeki en iyi eser" olduğu yorumunu yapıyorlar. "El Laberinto Del Fauno", "Hellboy 2"nin çekimini geciktirdiği için Hellboy'cuları biraz üzmüştü.

EMRET KOMUTANIM: ŞAH MAT

Kışlada komedi

"O Şimdi Asker" ve "Hababam Sınıfı Askerde"nin ardından yeniden kışla yaşamına dönüyoruz. Altıoklar Film Prodüksiyon Şirketi'nin "Emret Komutanım" adlı televizyon dizisinin sinema filmi olan "Emret Komutanım: Şah Mat", Karargâh Destek Bölüğü'ndeki askerlerin macerasını beyazperdeye getiriyor. Dizinin oyuncu kadrosundan destek alan filmin en büyük kozu ise Mehmet Ali Erbil. Sakatlar Haftası etkinlikleri kapsamında 56. Piyade Alayı'na 7 zihinsel engelli vatandaş bir günlük askerlik yapmaya gelir ve hepsi Karargâh Destek Bölüğü'ne verilir. Bu arada Levent Üsteğmen'e (Sarp Levendoğlu) can düşmanı, emekli KGB ajanı Karpov (Mehmet Ali Erbil) tarafından suikast planı hazırlanmaktadır. Bir yandan engelli konuklar bir yandan da can güvenliği nedeniyle zor günler geçiren Levent Üsteğmen, Karpov'un hakkından gelmek için Deniz Yüzbaşı (Seda Akman) ile birlikte kolları sıvar. Şehnaz Tango ve Üzgünüm Leyla ile televizyonda başarılı işlere imza atan Taner Akvardar'ın yönettiği film 12 Ocak'ta vizyona girecek.

ÇINLILER GELIYOR

Gelecekleri varsa görecekleri de var!

2002'de yönettiği "Gülüm"den beri ortalarda görünmeyen usta yönetmen Zeki Ökten, 4 sene aradan sonra "Çinliler Geliyor" ile izleyici karşısına çıkacak. Çekimleri İzmir'in Seferihisar ilçesinde (Babam ve Oğlum'un mekânı) ve Seferihisar'ın beş kilometre batısındaki balıkçı köyü Sığacık'ta yapılan filmin oyuncu kadrosunda Cüneyt Türel, Bülent Kayabaş, Nilgün Belgün, Yüksel Arıcı, Salih Kalyon ve Şenay Gürler başı çekiyor. "Başrolü olmayan, rollerin senaryo gereği eşit olarak dağıldığı farklı bir sinema filmi" olarak tanımlanan "Çinliler Geliyor"un senaryosunu Fatih Altınöz yazdı. Bu, "Güle Güle" ve "Gülüm"den sonra Ökten ile Altınöz'ün üçüncü işbirliği. Çinlilerin Türkiye'de küçük bir kasabada arazi satın alıp yatırım yapmaya karar vermesiyle başlayan film, kasaba sakinlerinin bu olaya tepkileri etrafında gelişiyor. "Çinliler Geliyor" 8 Aralık'ta vizyona girecek.

KÜÇÜK KIYAMET

Deprem korkusu kâbus gibi çöktü üstümüze

Taylan Kardeşler'in "Okul"dan sonraki projesi merakla bekleniyordu. Yağmur ve Durul Taylan yakın gelecekte olması beklenen İstanbul depreminin insanlar üzerinde yarattığı panik dolu bekleyişi ve büyüyen korkuların yol açabileceği yaşamsal felaketlerin boyutunu, psikolojik gerilim-korku türündeki "Küçük Kıyamet"te beyazperdeye yansıtıyor. Küçük Kıyamet'in konusu gelecekte geçiyor. Film, önümüzdeki 30 yıl içinde uzmanların yaşanacağını iddia ettiği İstanbul depreminin insanlar üzerinde yarattığı travmayı, paranoyaya dönüşen bekleme durumunu bir ailenin üzerinden anlatıyor. Film adını 1509'da yaşanan İstanbul depreminden alıyor. Büyük yıkımlara ve can kayıplarına sebep olan bu deprem halk arasında "Kıyamet-i Suğra" yani "Küçük Kıyamet" olarak adlandırılmıştı. "Küçük Kıyamet"in senaristi, Biraderler'in ilk filmlerinde de çalıştıkları Doğu Yücel. Filmin başrollerinde Başak Köklükaya, İlker Aksum ve Binnur Kaya yer alıyor.

ALATRISTE

Savaş meydanları ona dar geliyor

"Yüzüklerin Efendisi" serisinin Aragorn'u Viggo Mortensen, savaşçı kimliğiyle iyice özdeşleşti. Son olarak "A History of Violence - Şiddetin Tarihçesi"nde karanlık geçmişini ailesinden bile gizleyen eski gangster rolünde izlediğimiz aktörün yeni filmi İspanyol yapımı "Alatriste". Film, 17. yüzyıl İspanya'sında geçen büyük bütçeli, destansı bir yapım. Mortensen filmde İspanyol ordusundan ayrılıp paralı asker olan Diego Alatriste y Tenorio'yu canlandırıyor. İspanyol Agustin Diaz Yanes'in yazıp yönettiği filmin kaynağı ise savaş muhabiri Arturo Pérez-Reverte'nin roman serisi. İspanyolca çekilen filmde Mortensen'in, Arjantin'de yaşamış olmasının avantajıyla sular seller gibi İspanyolca konuştuğu söyleniyor. Aktörün bu filmler ilgili yorumu ise "Yüzüklerin Efendisi'nden bile daha şiddetli dövüşlerin olduğu" yönünde.

THE GOOD GERMAN

Sevgilimi arıyorum, savaş bahane!

"Out of Sight", "Ocean's Eleven", "Solaris" ve "Ocean's Twelve"den sonra Steven Soderbergh ile George Clooney yeniden birarada. Joseph Kanon'un romanından uyarlanan filmin senaristi "Quiz Show", "Donnie Brasco" ve "The Sum of All Fears"dan tanıdığımız Paul Attanasio. Soderbergh'in siyah-beyaz çektiği film, 2. Dünya Savaşı'nın bitiminde Berlin'de geçiyor. Amerikalı savaş muhabiri Jake Geismar (George Clooney), bir yandan görevini yaparken bir yandan da eski aşkı Lena Brandt'ı (Cate Blanchett) aramaktadır. Kocası kayıp olan Lena'nın izini süren Jake, kendini karanlık olayların içinde bulur. Filmde George Clooney ve Cate Blanchett'in yanısıra Tobey Maguire da rol alıyor. Amerikalı eleştirmenler, "The Good German"ın Carol Reed'in 1949 tarihli klasiği "The Third Man"le benzerliğine dikkat çekiyorlar.

HAZIRLIK AŞAMASINDAKİLER

SWEENEY TODD

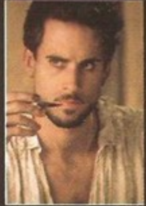
1990'da başladıkları işbirliğinden "Edward Scissorhands", "Ed Wood", "Sleepy Hollow", "Charlie and the Chocolate Factory" ve "Corpse Bride" gibi unutulmaz yapımlar çıkaran Tim Burton ve Johnny Depp altıncı kez biraraya geliyor. Christopher Bond'un oyunundan Stephen Sondheim'ın müzikalleştirdiği "Sweeney Todd"un beyazperde uyarlaması, DreamWorks çatısı altında gerçekleştirilecek. Tim Burton'un yöneteceği filmde Johnny Depp, müşterilerini acımasızca öldüren katil berber Sweeney Todd'u canlandıracak. Filmin senaryosunu John Logan (Gladiator, The Last Samurai, The Aviator) yazacak.

HOMELAND SECURITY

Antonio Banderas, Meg Ryan, Selma Blair ve Colin Hanks (Tom Hanks'in oğlu) ""Homeland Security" de kamera karşısına geçecek. Genç bir federal ajanın, annesi ve onun yeni sevgilisi nedeniyle kendini uluslar arası sanat hırsızlığı şebekesi içinde bulmasını anlatan filmi George Gallo yazıp yönetecek. Filmin bütçesinin 25 milyon dolar olacağı tahmin ediliyor.

ANTONIO VIVALDI

Ralph Fiennes'ın yetenekli kardeşi Joseph Fiennes, klasik müziğin ustalarından Vivaldi'ye hayat verecek. Boris Damast'ın yöneceği filmin senaryosunu gazeteci Steven Freedman yazacak. Avusturya-ABD ortaklığında gerçekleşecek filmin oyuncu kadrosunda Malcolm McDowell, Jacqueline Bisset ve Zuleikha Robinson da rol alacak. "Antonio Vivaldi" dışında Vivaldi'nin hayatını anlatan bir yapımdan daha söz ediliyor. Ancak ortada kesinleşmiş bir senaryo ya da oyuncu kadrosu mevcut değil.

RESERVATION ROAD

Hollywood'un genç ve yakışıklı aktörlerinden Joaquin Phoenix ve Mark Ruffalo "Reservation Road"da biraraya geliyor. İki düşman aileden birinin oğlunun öldürülmesi ile başlayan kan davasının anlatıldığı filmde Phoenix ve Ruffalo, düşman ailelerin babalarına hayat verecek. Jennifer Connelly, Phoenix'in karısını canlandırırken Mira Sorvino da Ruffalo'nun eski eşini oynayacak. İnsan hakları ihlâllerine odaklandığı "Some Mother's Son" ve "Hotel Rwanda" ile sinemaseverlerin beğenisini kazanan Terry George'un yöneteceği "Reservation Road", Burnham Schwartz'ın kitabından yine kendisi tarafından senaryolaştırılacak.

SMOTHER

Diane Keaton ve Liv Tyler, "Smother" adlı bağımsız yapımda biraraya geliyorlar. Film, Dax Shepard'ın canlandırdığı, işinden kovulmuş bir adamın macerasını konu alıyor. Karısının "çocuk yapma" baskısı altında bunalan kahramanımız, bu yetmezmiş gibi annesinin yanlarına taşınması ile delirme noktasına geliyor. Tahmin edileceği gibi Liv Tyler eş, Diane Keaton da anne rolünde. Tim Rasmussen ve Vince Di Meglio'nun senaryosunu yazacağı filmi Di Meglio yönetecek. Filmin bütçesinin 15 milyon dolar civarında olacağı tahmin ediliyor.

Çocukların festivali başlıyor

4. Uluslararası İstanbul Çocuk Filmleri Festivali'nde 40'tan fazla ülkeden 100'ün üzerindeki film çocuklarla buluşacak.

14-30 Kasım tarihleri arasında 4'üncüsü düzenlenecek olan Uluslararası İstanbul Çocuk Filmleri Festivali'nde dünyanın dört bir yanından gelen birbirinden renkli çocuk filmleri yer alıyor. Pedagoglar tarafından izlenmiş ve onaylanmış 100'ün üzerinde film, iki hafta boyunca 2-15 yaş arası çocuklarla buluşacak. Filmler; Cinecity D-Point Etiler, Bonus Premium Cinecity Trio Kozyatağı, Cinecity Olivium Zeytinburnu ve Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Balmumcu olmak üzere 4 farklı noktada gösterilecek.

Festival bu yıl iki ana bölüme ayrılıyor. Birincisi; 15 - 16 Kasım tarihlerinde Ihlamur Kasrı'nda gerçekleştirilecek olan yarışma ve atölye çalışmaları gibi çocuklara sinemanın kamera arkasını tanıştırmaya ve sevdirmeye yönelik faaliyetleri kapsıyor. İkinci bölüm ise 17 ve 30 Kasım tarihleri arasında sadece İstanbul Cinecity Sinemaları ve Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi'nde gerçekleştirilecek olan film gösterimlerinden oluşuyor.

Çocukların, kendi yaşlarına uygun filmleri izlemeleri ve kendi yaş grupları ile birlikte izledikleri filmlerden daha fazla keyif almaları için, festival filmleri 4 farklı yaş kategorisinde gösterilecek. 2-5, 6-8, 9-12, 13-15 yaşlarındaki çocuklar, kendi yaş grupları için özel olarak çekilen filmleri izleyebilecek. Aileler de festival filmlerini çocuklarıyla beraber izleyebilecek ve çocukların hayal dünyalarını beyazperdede görme fırsatı yakalayacak.

Dijital film okulundan "merhaba"

New York merkezli Digital Film Academy, New York ve Puerto Rico'dan sonra 3'üncü merkezini İstanbul'da açıyor.

Aktör ve yönetmen Patrick DiRenna tarafından 2001 yılında New York'ta kurulan Digital Film Academy (DFA), öğrencilerine dijital prodüksiyon alanında dünyada uygulanan en son teknolojik gelişmeleri sunan ve film yapımının tüm evrelerine ilişkin derinlikli teknik eğitim veren bir meslek okulu olarak faaliyet gösteriyor. Okulun eğitmenleri, Amerikan sinema endüstrisinde profesyonel olarak çalışan isimlerden oluşuyor. DFA, 5 yıldan bu yana sektöre 1500'ü aşkın profesyonel yetiştirmiş bir kuruluş olma özelliğine sahip. Türk sinemasıyla yakın ilişki içinde olan DFA, "Yazı Tura", "Gönül Yarası", "Dokuz" ve "Mayıs Sıkıntısı"nın içinde bulunduğu birçok Türk yapımının Kuzey Amerika distribütörlüğünü de yapmakta.

DFA'da verilen eğitim programına göre başarılı olan öğrenciler, başta New York ve Puerto Rico olmak üzere, yakında açılacak olan Las Vegas, Londra, Sarayevo, Cape Town, Mumbai (Bombay), Shanghai gibi tüm DFA okullarındaki workshoplara gitme şansına sahip oluyor. Kasım ayında eğitime başlayacak Digital Film Academy, Apple ve Avid Resmi Eğitim Merkezi olarak faaliyet gösterecek.

Ayrıntılı bilgi için; Bülent Doruker
Tel: (0212) 219 69 79, (0212) 219 11 66
bdoruker@digitalfilmacademy.com

Dikkat! Sinemada Bebek Var

Anneler, AFM sinemalarında kendilerine özel seanslarda bebekleriyle birlikte film izleyebilecek.

AFM Sinemaları, yeni doğmuş bebeği olan anneler için her hafta salı günleri, belirlenen bir filmin öğlen seansında "Dikkat! Sinemada Bebek Var" uygulaması başlattı. Yeni doğmuş bebeği olan annelerin bebeklerini bırakamadıkları için diledikleri filmi sinemada izleyememesinden hareketle faaliyete geçilen uygulamada sinema salonları bebekleri rahatsız etmeyecek şekilde düzenlendi. Akmerkez, Caddebostan Budak, Beylikdüzü, Profilo, İzmir Mavişehir ve Ankara ANKAmall AFM'lerde başlayan uygulama ile anneler, bebekleriyle birlikte rahatlıkla sinema salonlarına gidebilecekler. Gerek annelerin filmi sinemada izleme keyfini yaşamaları, gerekse bebeklerin gürültüden rahatsız olmamaları için düzenlenen uygulamada salondaki ses seviyesi azaltılacak ve ışıklar yarı açık konumda olacak. Ayrıca anneler için puset parkı imkânı sağlanacak ve biberon ısıtma hizmeti verilecek.

ÜÇ 10'LUK LİSTE

Vazgeçemediğim 10 Film

1- Vertigo (Alfred Hitchcock, 1958)
2- L'Avventura / Macera (Michealangelo Antonioni, 1960)
3- Un Condamné à Mort C'est Echappé / Bir İdam Mahkumu Kaçtı (Robert Bresson, 1956)
4- Stalker (Andrei Tarkovksy, 1979)
5- Don't Look Now (Nicolas Roeg, 1973)
6- The Conversation (Francis Ford Coppola, 1974)
7- In the Mood For Love (Wong Kar-wai, 2000)
8- The Thin Red Line (Terrence Malick, 1998)
9- Le Samourai (Jean-Pierre Melville, 1967)
10- His Girl Friday (Howard Hawks, 1940)

Hak Ettiği Değeri Görmemiş 10 Film

1- Unbreakable (M. Night Shyamalan, 2000)
2- Possession (Andrei Zulawski, 1981)
3- Heavenly Creatures (Peter Jackson, 1994)
4- Celine and Julie Go Boating (Jacques Rivette, 1974)
5- Fearless (Peter Weir, 1993)
6- Dark City (Alex Proyas, 1998)
7- The Wages of Fear (Henri-Georges Clouzot, 1953)
8- Cleo from 5 to 7 (Agnes Varda, 1962)
9- After Hours (Martin Scorsese, 1985)
10- I Want You (Michael Winterbottom, 1998)

10 Büyüleyici Film

1- Days of Heaven (Terrence Malick, 1978)
2- Morte a Venezia / Venedik'te Ölüm (Luchino Visconti, 1971)
3- L'Eclisse / Batan Güneş (Michelangelo Antonioni, 1962)
4- The Sweethere After (Atom Egoyan, 1997)
5- Paris, Texas (Wim Wenders, 1984)
6- The Go-Between / Arabulucu (Joseph Losey, 1971)
7- L'Année dernière à Marienbad / Geçen Yıl Marienbad'ta (Alain Resnais, 1961)
8- 3 Women (Robert Altman, 1977)
9- Tous ses Matins de Monde / Dünyanın Tüm Sabahları (Alain Corneau, 1991)
10- All About Lily Chou-Chou (Shunji Iwai, 2001)

Alkan Avcıoğlu

30.11.1982'de İzmir'de doğdu. İlk ve orta öğrenimini Bursa'da yaptı. Uludağ Üniversitesi, İktisadi İdari Bilimler Fakültesi'nin Uluslararası İlişkiler Bölümü'nden mezun oldu. 2001 yılında Lull dergisini çıkartmaya başladıktan kısa bir süre sonra sinema yazarlığı yapmaya başladı.

İstanbul Bilgi Üniversitesi'nde Sinema ve TV bölümünde yüksek lisans yapan Alkan Avcıoğlu, Şubat 2003'ten bu yana Sinema Merkez dergisinin daimi yazarlarından. Müzik ve sinema yazarlığına devam eden Avcıoğlu bu sene film analizi üzerine seminer ve dersler vermeye başladı.

Toronto'da çeşitlilik vardı

31. Toronto Uluslararası Film Festivali, geniş sanatçı listesi ve yoğun film programı ile dikkat çekti. 61 ülkeden 352 filmin gösterildiği, 7-16 Eylül arasında düzenlenen festivalde Özen Kızıltan'ın filmi "Takva", güçlü rakiplerinin arasından sıyrılarak "Kültürel Keşif Ödülü"nü kazandı.

KEREM AKÇA

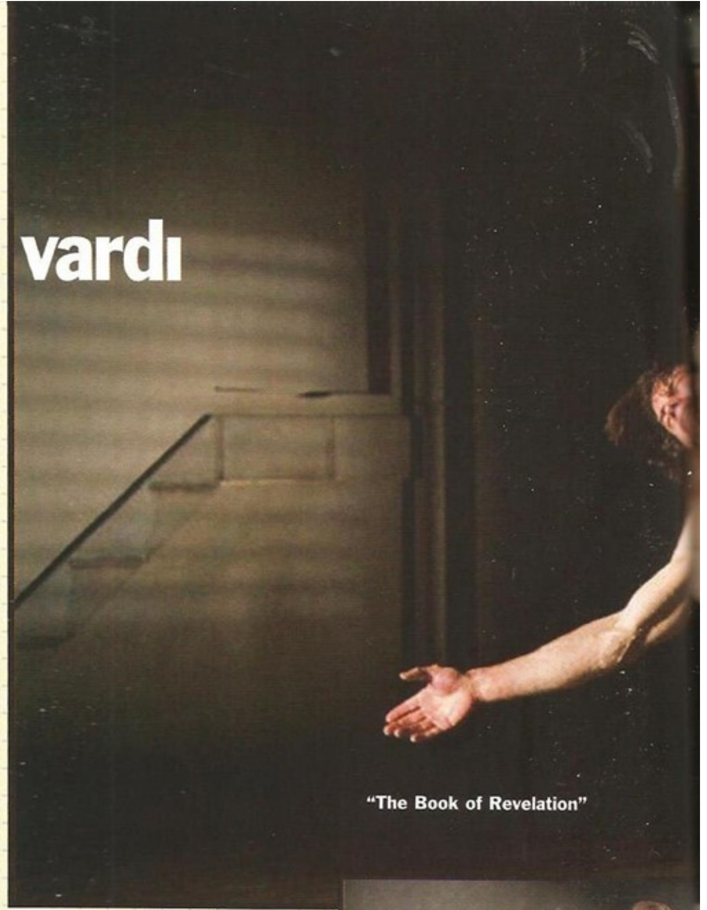

Toronto Uluslararası Film Festivali, dünyanın önemli festivallerinden biri aslında. Cannes, Berlin, Venedik gibi üç büyük festival kadar fazla dikkat çekmese de 30 yıldır sessiz ve derinden yoluna devam ediyor. Üstelik hem film marketi hem de gösterim programıyla bir hayli iddialı bir etkinlik. Ayrıca her yıl, Cannes Film Festivali'nden daha fazla ünlü akınına uğruyor. Toronto sokaklarında adım bası karsımıza çıkan ünlü yüzler bunun en açık kanıtı.

Ödüller ve "Takva"

Festival programının en önemli özelliği, hem Cannes ve Berlin'in en iyi filmlerini bünyesinde toplaması, hem de ilk gösterimleri içeren bir seçki sunması. Bunun yanında genellikle Venedik'in programına paralel gidiyor ve Oscar iddiası taşıyan filmlerin ilk gösterimlerinin yapıldığı festival olarak dikkat çekiyor (Bundan önce "Ray", "Walk the Line", "Brokeback Mountain", "Capote" gibi filmler gösterilmisti. Bu yıl ise "Bobby" ve "Breaking and Entering" gibi iddialı yapımlarla karşılaştık). Altın Palmiye gibi marka değeri taşıyan önemli bir yarışmaya sahip olmamasından kaynaklanan açığını yukarıda bahsettiğimiz özellikleri sayesinde önemli ölçüde kapatan festival, uluslar arası konukların akın ettiği geleneksel bir sinema etkinliği olarak bütün dünyada saygı görüyor.

Festivalin yarışma bölümünde bugüne kadar başlıca dört ödül veriliyordu. Birincisi, ilk filmini çeken Kanadalı yönetmenlere verilen "Kanada İlk" (Canada First!), ikincisi basın mensuplarının oylarıyla belirlenen 'Keşif Ödülü' (Discovery Award), üçüncüsü halkın seçimiyle belirlenen 'Halk Ödülü' (People's Choice Award) ve dördüncüsü de 'FIPRESCI Ödülü' (Uluslararası Eleştirmenler Birliği Ödülü) idi. Bu yıl, bunların arasına yeni bir ödül eklendi: 'Kültürel Yenilik Ödülü' (Cultural Innovation Award). Festivalin, bir jüri kararıyla belirlenen tek uluslar arası ödülü olan bu ödül için çeşitli ülkelerden seçilen 13 film yarıştı. Kim Ki-Duk'un son filmi "Shi gan/Zaman", Venedik'te ödül alan "Khadak" (Peter Brosens, Jessica Hope Woodworth), festivalin en çok tartışılan filmi olan ve Fipresci ödülünü kucaklayan İngiliz filmi "D.O.A.P." (Gabriel Range), festivalin en iyileri arasında sayacağım Avustralya filmi "The Book of Revelation" (Ana Kokkinos) ve Belçika filmi "Cages" (Olivier Masset-Depasse) gibi yapımların de yer aldığı bu yarışmada Özer Kızıltan, ilk filmi "Takva" ile ödüle ulaştı. Türk sinemasının dünyada tanınması adına büyük bir adım olarak değerlendirebileceğimiz bu gelişme, filmin Türkiye'de yaşanan önemli bir sorunu perdeye taşıması bakımından da önemliydi. Ülkemizin, "yanlış dincilik' ve 'dini eğilimlerde çelişkiler' diye nitelenebilecek sorunlarını bir ana karakter etrafında gelişen öyküsü üzerinden masaya yatıran film, kendi yolunda akıcı sinemasıyla ve senaryosunun gücüyle başarıya ulaşıyordu. Filmin aldığı ödülün, festivalin kendini ödüllerle gündeme taşımasının ilk adımlarından biri olarak da önemli bir yere oturduğunu söyleyebiliriz.

"The Book of Revelation"

"Fido"

İki Sinema Devrimi

Her festivalin temel amaçlarından birisi de, sinema tarihini derinden etkilemesi muhtemel filmleri keşfedebilmek, bu tür yapımları seyirciyle buluşturan etkinlik olmaktır. Bu yılki etkinlikte, böylesine 2 yapım karşımıza çıktı. Bir tanesi model olarak, diğeri ise deney olarak sinema tarihinin yönünü değiştirecek nitelikte yapıtlardı. Deneysel filmleri ve retrospektif çalışmalarıyla tanıdığımız Kanadalı yönetmen Guy Maddin'in son çalışması, ciddi anlamda bir deneydi. İleride sinema devrimine dönüşüp dönüşmeyeceği ise tartışma konusu! "Brand Upon the Brain!", yani tam çevirisiyle 'Beyninin üzerinde yangın var!' anlamına gelen bir isimle yola çıkan yönetmen, bu ismin altına yerleştireceği numaraları da ince ince dokuyordu. Bu 90 dakikalık siyah-beyaz sessiz film, sessiz sinema dönemindeki bir sinema eğlencesi gibiymişçesine sunuldu. Filmin büyük bir tiyatro salonunda yapılan tek özel gösteriminde, bir orkestra, bir anlatıcı, iki ses efekt uzmanı, bir vokalist hazır bulundu. Böylece izleyicisine özel bir 'deneyim' sunan film, sinemada bir geriye dönüş akımının ilk örneklerinden olabilir belki de. İmpresyonizm, ekspresyonizm ve sürrealizm gibi dönemin önemli akımlarının etkilerini bünyesinde taşıyan bir model sunan filmde biraz Bunuel, biraz Lang, biraz Clair etkisi hissediliyordu. Hikayesi pek önemli değildi; sorunlu bir aile yaşamından flashback'lerle bir adamın hikayesi anlatılıyordu. Maddin'in yine sessiz döneme uygun şekilde bölümlere ayırdığı eseri, sinema salonunun pabucunun dama atılmaya başlandığı günümüzde, salon dışı izlenemeyecek

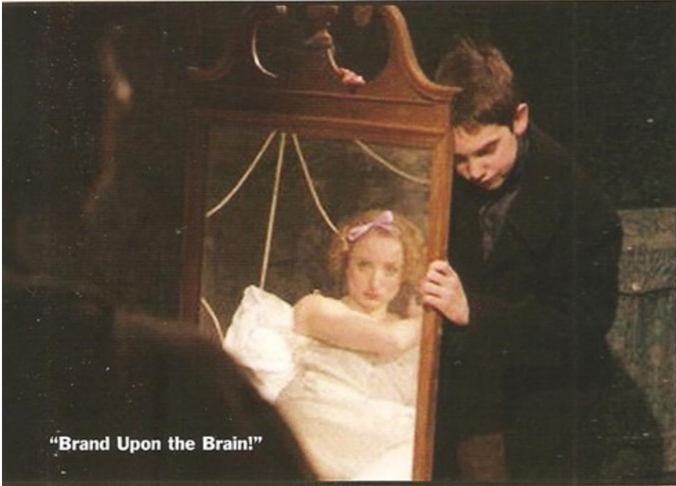

"Takva"

"The Fountain"

"Brand Upon the Brain!"

bir yapıt olarak da önem arz ediyordu. İkinci yapım ise, tamamen yeni bir film modeli getiren bir bilimkurgu. Darren Aronofsky'nin yıllardır üzerinde çalıştığı "The Fountain", "The Matrix"den beri en orijinal tür filmi kuşkusuz. Dolayısıyla tepki görmesi normal karşılanmalı. 1600, 2006 ve 2500 yıllarında üç zaman dilimine uzanan film, bekleneceği üzere 'zaman makinesi' gibi bilimkurgusal kavramlar üzerine gitmiyor. Tam tersine bu üç mekana 2 aynı karakteri ve aynı hikaye iskeletini yerleştirerek, aşkın zamansal değişimini gözler önüne seriyor. Ancak bunu yaparken, fıskiye (fountain), hayat ağacı (tree of life) gibi doğal kavramları somut bir şekilde kullanarak, hayata dair mesajlar veriyor. Paralel dünyalar ve reenkarnasyon kavramlarını merkeze yerleştirmiş bir tür filmi kotaran Darren Aronofsky, kendi sinema evreninde hem epik, hem distopik, hem doğal olmayı başarırken, görüntü yönetimi ve ses bandındaki özeniyle dikkat çekiyor. Muhtemelen kendi takipçilerini yaratacak çığır açıcı bir film modeli sunan yönetmen, bu filminde Hugh Jackman ve Rachel Weisz'i bir aşk hikayesinin içine yerleştiriyor. Yapısal olarak ise "2001: A Space Odyseey"in hipnotize edici mükemmeliyetçi atmosferini ödünç alıp, o dönemin 'makineleşen insan' düşüncesini modernize ediyor. Bunun içine biraz "The Matrix"in felsefik yapısından katıyor. Yanına ise "Eternal Sunshine of the Spotless Mind"ın ütopik dünyasını alıyor. Böylece karşımıza orijinal ve tadından yenmez bir başyapıt, bir modern klasik çıkıyor!

Yeni Avusturya Sineması

Dünya sinemasını takip edenler bilecekler ki, Avusturya sineması son yıllarda ışık vermeye başladı. Avusturyalı bir kısım yeni nesil sinemacı, belirli bir sinema anlayışının izinden gitmeye başladı. Bu eğilimi başlatan isim kuşkusuz Michael Haneke oldu. Kendi ülkesinin kültürü içinde, kapitalizmin yabancılaştırdığı insanları ele alan filmleriyle bölge sinemasının yükselişine katkıda bulunan Haneke'yi, Ulrich Siedl ("Hundstage/Zor Günler"), Barbara Albert ("Böse Zellen/Özgür Radikaller"), Michael Glawogger ("Workingman's Death/İşçinin Ölümü"), Ruth Mader ("Struggle/Mücadele") gibi belli bir ekol oluşturan yönetmenler izledi. Albert, Mader ve Glawogger'ın birlikte çalışmaları da, Avusturya Yeni Dalgası'nın doğabileceğini gösterdi. Bu sene Michael Glawogger, senaryosunu Barbara Albert'in yazdığı "Slumming" ile çarpıcı bir çıkış yaptı. Film, soğuk sinema dili, akılcı metaforları, hınzır hikaye iskeletiyle burjuvazi ile alt sınıf arasındaki derin uçurumu gözler önüne seren, çarpıcı bir absürd komedi-kara komedi-dram harmanı idi. Barbara Albert'in kendi yönettiği filmi "Falling" içinse Avusturya kültürünün 'Sex and The City'si diyebiliriz.

Sürprizler

Festivalin, bu yıl 3 sürpriz film çıkarttığını söyleyebiliriz. Bunlardan en önemlisi şüphesiz "The Book of Revelation" oldu. Son yıllarda çıkışa geçen Avustralya sinemasının orijinal örnekleri arasında sayabileceğimiz yapım, ikinci uzun metrajlı filmini çeken Ana Kokkinos'un kamerasından gizemli bir yolculuk sunuyor. Bir bale resitali gibi ses bandını merkeze yerleştirerek kurgulanmış olan film, bir haftalığına ortadan kaybolan evli ve hayatından memnun bir baletin, geri döndükten sonraki değişimine odaklanmış. Bu noktada cinsel arayış teması üzerine giden yönetmen, cesur tavrı ile dikkat çeken benzersiz bir yapıta imza atmış. Onun dışında ilk filmini çeken iki yönetmenden de bahsedebiliriz. Bunlardan ilki Kanadalı Andrew Currie. "Fido"da, taşrada geçen ve "Edward Sicssorhands" kokan ama Douglas Sirk melodramlarının sıklığında bir zombie filmi kotaran yönetmen, bütün türlere hakimliğiyle dikkat çekiyordu. İngiliz yönetmen Sean Ellis'in "Cashback"i ise bir başka genç yeteneğin doğuşuna işaret eden bir filmdi. Bir süpermarkette çalışmaya başlayan karakterimiz, insanları kafasında durdurarak o anların güzelliğini resme alıyor, böylece kendine ait bir haz dünyası oluşturuyordu. Sevgilisinden ayrılmanın acısını yaşayan genç birinin hikayesini anlatırken zaman olgusu üzerinde duran film, zamanın kaçınılmazlığını vurgulayan alt metniyle dikkat çekiyordu.

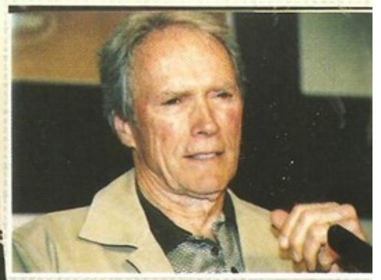
Ödüller

Kültürel Gelişim Ödülü: "Takva" (Özer Kızıltan, Türkiye)
Mansiyon: "Khadak" (Peter Brosens & Jessica Woodworth, Belçika/Almanya/Hollanda)
Keşif Ödülü: "Reprise" (Joachim Trier, Norveç)
FIPRESCI Ödülü: "D.O.A.P" (Gabriel Range, İngiltere)
Halk Ödülü: 1-"Bella" (Alejandro Gomez Monteverde, ABD)
2-"Mon Meilleur Ami" (Patrice Leconte, Fransa)
3-"Dixie Chicks: Shut up and Sing" (Barbara Kopple & Cecilia Peck, ABD)
CityTV En İyi Kanada Filmi: "Sur La Trace d'Igor Izzi" (Noel Mitrani)
Toronto-City En İyi Kanada Filmi: "Manufactured Landscapes" (Jennifer Baichwal)

Dorsay'ın gözünden ünlüler

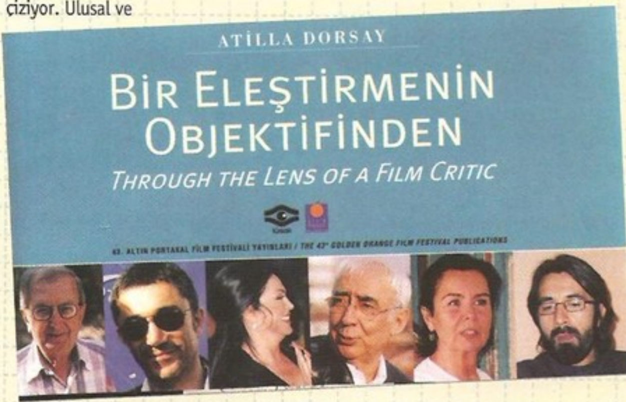
43. Altın Portakal Film Festivali Yayınları'ndan çıkan Bir Eleştirmenin Objektifinden adlı albüm-kitapta Atilla Dorsay'ın 35 yıl boyunca çektiği yerli ve yabancı ünlü sinemacıların fotoğrafları yer alıyor.

Bir Eleştirmenin Objektifinden'de, usta sinema yazarı Atilla Dorsay'ın bugüne kadar ön plana çıkmayan ve çoğu kişi tarafından bilinmeyen fotoğrafçı özelliği sergileniyor. Fotoğrafçılık konusunda hiç ders almadığını belirten Dorsay kendini asla bir fotoğrafçı saymadığının da altını çiziyor. Ulusal ve uluslararası birçok festivalde karşılaştığı ünlü sinemacılarla geçirdiği anları anlaştırmak amacıyla fotoğraf çekmeye başlayan Dorsay, "arşiv" için düşündüğü bu resimlerin büyük çoğunluğunu basın toplantılarında çekti. Bu seneki Altın Portakal Film Festivali'nde sergilenen fotoğraflar, festival yayınları tarafından kitap haline getirildi. 35 yılı aşan bir zamana yayılan bu özel çalışma hakkında Atilla Dorsay şunları söylüyor: "Bu kitap beni özellikle çok heyecanlandırıyor, çünkü bu bir albüm-kitap. Asıl ağırlığını, bembeyaz sayfalarda kelebekler gibi uçuşan sözcükler değil, o sayfalara tüm haşmetleriyle yayılacak olan resimler oluşturuyor. Resimler de elbette farklı; portrelerden grup resimlerine, sakin sakin verilmiş pozlardan ustaca yakalanmış 'enstantenelere', oldukça başarılmış olanlarından biraz acemi işi gibi duranlara kadar çok farklı işler..." Dorsay kitabının önsözünde fotoğraf macerasının nasıl başladığını, zamanında hangi makinaları kullandığını, ünlüleri resimlerken karşılaştığı zorlukları anlatıyor. Fotoğraflarının yanında, o kişileri ve resimlerin çekim koşullarını anımsatan küçük metinlere yer veriyor.

Bir Eleştirmenin Objektifinden üç bölümden oluşuyor. Sinema Sanatını Yaratanlar (Clint Eastwood'dan Elia Kazan'a, Francis Ford Coppola'dan Quentin Tarantino'ya) Gökyüzünde Parlayan Yıldızlar (Jack Lemmon'dan Kirk Douglas'a, Catherine Deneuve'den Cate Blanchett'e) ve Bizim Sinemacılarımız (Hülya Koçyiğit'ten Müjde Ar'a, Lütfi Ö. Akad'dan Nuri Bilge Ceylan'a).

Sinema ve Tarih 9. kez buluşuyor

TÜRSAK Vakfı tarafından düzenlenen Uluslararası Sinema Tarih Buluşması, bu yıl objektifini "İmparatorluklar"a çeviriyor.

16-22 Aralık tarihleri arasında düzenlenecek olan 9. Uluslararası Sinema Tarih Buluşması, bu yıl dünya siyasi konjonktürünün vazgeçilmez yönetim biçimi olagelmiş, çağımızda da uğruna yaşanan savaşlara tanıklık yaptığımız "İmparatorluklar" ana temasını işliyor. Festival, dünya tarihçilerinin kabul ettiği beş büyük imparatorluğun; Pers İmparatorluğu, Büyük İskender İmparatorluğu, Roma İmparatorluğu, Büyük Britanya İmparatorluğu ve Osmanlı İmparatorluğu'nun tarihini, sinemanın görkemli filmleri ile gündeme getirirken, çağımızın son imparatorluğu olarak tanımlanan Amerikan İmparatorluğu'nun ve Avrupa'nın da konumunu, yine sinema ile anlatmayı hedefliyor. Festival; sermaye, teknoloji, medya gibi farklı türdeki güncel imparatorlukların da altının çizildiği filmlerle siyasi, ekonomik ve sosyal anlamda dünyamızın geleceğine de ışık tutmayı amaçlıyor.

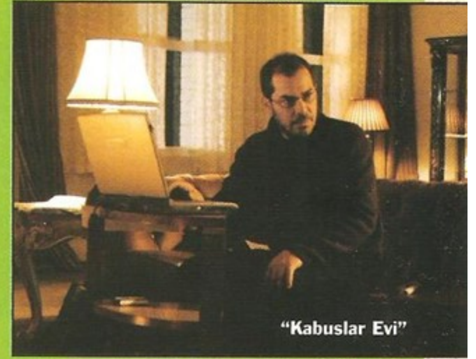
9. Uluslararası Sinema Tarih Buluşması 8 ana bölümden oluşuyor: İmparatorluklar, İmparatorlukların Sinema Belleği/ Belgesel Kuşak, Bir Ülke Sineması, İnsan Hakları, Bir Ustaya Saygı, Osmanlı İmparatorluğu Sempozyumu, Sinema Tarihinde "İmparatorluklar" ve Osmanlı'dan Sinemamıza Yansıyanlar. Gösterimler Alkazar, Cinebonus Kanyon, Cinebonus Maçka G-Mall sinemaları ve Fransız Kültür Merkezi'nde gerçekleştirilecek.

İpek Yolu'nda sinema şöleni

Uluslararası Bursa İpek Yolu Film Festivali, Türkiye'de ipeğin vatanı olan tarihi Bursa kentinden bütün dünyaya ilk kez merhaba diyor.

13-17 Aralık tarihleri arasında Bursa Büyükşehir Belediyesi tarafından 1.si gerçekleştirilecek olan Uluslararası Bursa İpek Yolu Film Festivali, dünya sinemasının seçkin örneklerinin biraraya getirildiği ve çoğu Türkiye'de ilk kez izleyiciyle buluşacak olan 40 filmden oluşan programıyla, Bursalı sinemaseverlere iddialı bir sinema şöleni sunmayı amaçlıyor.
Başkanlığını usta sinema yazarı ve tarihçisi Burçak Evren üstelendiği; İspanya, Fransa, İtalya, Rusya, İsviçre, Çin, Irak, İsveç, Lübnan, Filistin, Sırbistan-Karadağ, Romanya, Bulgaristan, Kırgızistan, Kazakistan, Litvanya, Letonya, Estonya, Gürcistan, Slovenya, Bosna-Hersek ve Türkiye'den filmlerin izleyiciyle buluşacağı 1. Uluslararası Bursa İpek Yolu Film Festivali, bu ülkelerden çok sayıda yönetmen, oyuncu ve festival yöneticisini de Bursa'da ağırlayacak.
Festivalde kadınların zorlu yaşam koşullarını konu alan belgesel filmler gösterilecek. Ümit Kıvanç'ın "Naze", Eylem Kaftan'ın "İsmi Güzide", Sezgin Türk'ün "Kaf Dağı Düşü", Zeynep Özkaya'nın "Hilal'in Saçları", Yeşim Ustaoğlu'nun "Sırtlarındaki Hayat", Melek Taylan Ulagay'ın "Karanlıkta Diyaloglar", Feza Sınar'ın "Kameranın Ardındaki Kadın: Bilge Olgaç", Emel Çelebi'nin "Gündelikçi", Berrin Balay ve Önder Özdem'in, "Kadın'a Ağıt" ve Mithat Alam Film Merkezi'nin "Sezer Sezin" isimli belgesellerinin gösterileceği 10 Kadın 10 Bakış bölümü kapsamında, yönetmenlerin katılımıyla Kadın Hakları ve Belgesel Sinema konulu bir panel gerçekleştirilecek.

"Kabuslar Evi"

Çağan Irmak'ın, altı korku hikâyesinden oluşan ve kalabalık bir oyuncu kadrosuna sahip olan "Kâbuslar Evi" isimli serisinin yapımı tamamlanan ilk üç filmi, Uluslararası Bursa İpek Yolu Film Festivali'nin Geceyarısı Seansı bölümüne konuk olacak. Yönetmenin ve oyuncularının katılımıyla gerçekleştirilecek olan "Kâbuslar Evi" korku serisinin gösterimleri öncesinde üç kısa korku filmi de izleyiciyle buluşacak.
Festival kapsamında ücretsiz sinema kursları da verilecek. Dünya Sinema Tarihi, Türk Sinema Tarihi, Film Analizi, Senaryo, Film Yönetimi, Görüntü Yönetimi ve Işık, Kurgu, Oyunculuk, Film Müziği ve Ses Tasarımı, Sanat Yönetimi, Bilgisayar Destekli Görsel Efekt ve Makyaj Teknikleri başlığı altında 4 gün boyunca, toplam 24 ders saatinden oluşan ücretsiz sinema kursları düzenlenecek. Ayrıca festival süresince beş kişilik bir ekip tarafından çekimlerinin ve kurgusunun yapılacağı bir belgesel, festivalin kapanış gecesinde izleyicilerin beğenisine sunulacak.

007

Sinema tarihinin en uzun serilerinden biri olan James Bond'un 21. macerası sonunda sinemaseverlerle buluşuyor. Ian Fleming'in yazdığı ilk Bond romanından uyarlanan "CASINO ROYALE", seriye yepyeni bir başlangıç yapma fırsatı vermiş. 007'nin yeni sureti olacak Daniel Craig, Bond'a aşılanan taze kanın ilk göze çarpan işareti. Martin Campbell yönetmenliğinde çekilen film, daha sert ama aynı derecede romantik bir Bond macerası vaat ediyor. ENGİN PALABIYIK

Yapım öncesinde Bond serisinin geleceğiyle ilgili alınan kararlardaki değişiklikler nedeniyle, ilk açıklanan tarihten bir sene sonra seyirciyle buluşabilen "Casino Royale", bizi 007'nin casusluk kariyerinin başlangıcına götürüyor. Gizli servis ajanı olarak ilk görevinde Bond'un yolu, çeşitli terörist organizasyonların bankerliğini yapan Le Chiffre'le (Mads Mikkelsen) çakışıyor. Onu durdurmak ve terörist ağını çökertmek için Bond'un yapması gereken, Casino Royale adlı kumarhanede yüksek bahislerle oynanan poker oyununda Le Chiffre'i yenmek. Bond'un masaya koyacağı paranın kaynağı ise İngiliz hükümetinin hazine birimi. İşte burası, bir numaralı Bond kızımızın giriş

Bond'un yeni

den doğuşu

yaptığı yer. Bilirsiniz, serinin çoğu filminde iki asıl Bond kızımız olur. Kötülerin tarafındaki Bond kızı cinsel cazibesini öne çıkartarak ya 007 için bir yem olur ya da Bond'un çekiciliğinden başı döndüğü için her şeyi unutarak ona yardım etmek uğruna kendini feda eder (ikisini bir arada yapması her zaman tercih sebebidir.) İyilerin tarafındaki Bond kızımızın da alımlılıkta eksiği yoktur ancak hemen oltaya gelmez, dikbaşlıdır ve önemli kişisel hedefleri vardır. İstediği kadar güçlü olsun, o da sonunda Bond'a teslim olmakta gecikmez. "Casino Royale"deki iyi kızımız da, Eva Green'in canlandırdığı Vesper Lynd.

Evet, büyüyünce Bond kızı olacağı isminden belli olan bir karakter Vesper. Görevi, Hazine'nin Bond'a vereceği parayı taşımak ve paranın doğru kullanılmasını sağlamak. Yaptığı işin kontrol ediliyor olması Bond'un hoşuna gitmese de, Le Chiffre'in duruma uyanması, ölümcül bir oyuna giren Bond ve Vesper'in yakınlaşmasına ön ayak oluyor. Hikayenin devamı, bolca aksiyon, akıl oyunları, aşk ve şiddet...

Tabii en önemlisi, imkansızlıkların casusu Bond'un yeni filmde yeni bir yüze kavuşuyor olması: Daniel Craig. Oldukça yoğun geçen yeni Bond arayışlarında, yapımcılar Barbara Broccoli ve Michael Wilson başarısı tasdiklenmiş bir yaklaşım uygulamışlar ve test çekimlerinde aktörlere "Rusya'dan Sevgilerle"den bir sahne oynatmışlar. Sean Connery'nin canlandırdığı Bond'un, Tatiana Romanova ile ilk karşılaşmalarını anlatan bu sahne, yapımcılara göre bir Bond'da olması gereken tüm özellikleri-dramayı, romantizmi ve macerayı- içeriyor zira. Barbara Broccoli, Daniel Craig'in testi kolayca geçtiğini söylüyor. "Tanışır tanışmaz onun aradığımız aktör olduğunu anladık" diyor Broccoli. "Daniel çok karizmatik, yetenekli ve seksi. Bu rolün altından kalkmak çok zor ancak o çok iyi bir Bond olduğunu bize kanıtladı." Gelgelelim, Bond'un gideceği yeni yönün, yapımcıların söylediği kadar kolay belirlenmediği biliniyor...

Bond'un baş düşmanı Le Chiffre, paraya susamış bir suç ustası. Bu rolde Danimarkalı aktör Mads Mikkelson'ı izliyoruz.

Pierce Brosnan'a veda

Pierce Brosnan'ın, "GoldenEye" (1995) ile başlayan Bond macerası, dört filmlik bir anlaşmayı içeriyordu ve tüm dünyada 432 milyon dolar hasılat yaparak serinin en kazançlı filmi olan "Die Another Day" (2002), bu anlaşmanın dahil olduğu son filmdi. Yapımcılar, Brosnan'ın devam etmesi için yeni bir anlaşma yapmak ve aktörün talep ettiği 42 milyon doları gözden çıkarmak durumunda kalacaklardı. Serinin son filminin gişedeki başarısı ve Brosnan'ın, Sean Connery'den beri rolü canlandıran en iyi Bond olduğuna dair genel kanı, seyircilerin aktörden henüz sıkılmadığını gösteriyordu. Ancak Brosnan'ın 51 yaşına gelmiş olması, bir iki filmi aşacak kadar uzun vadeli bir karar alınmasına engel teşkil ediyordu. Bu bağlamda, aktöre böylesine yüksek bir meblağ ödemeden önce iyi bir durum değerlendirmesi yapmış olmalarının gerekliliği anlaşılabilir.

Doğruya doğru, mesele sadece Brosnan'ın yaşı ve istediği ücret değil elbette. Dünyadaki politik çalkantılarla birlikte 2000'lerin macera filmlerinden beklenenlerin de değiştiğini söyleyebiliriz. "The Bourne Identity"le başlayan Jason Bourne serisinde olduğu gibi kimlik arayışları iç dünyalarına yansımış karakterler, "Batman Begins"deki gibi karanlık yanlarıyla boğuşan kahramanlar, türün örneklerini bir patlama efekti şöleninden fazlasını gerçekleştirmeye, seyirci karşısına nispeten daha derinlik-

Judi Dench, beşinci kez Bond'un patronu rolünde.

li portrelerle çıkmaya itiyor giderek. Son 30 yıldır tek tük çakan kıvılcımlar dışında aynı kalan, süregelen iç çatışmalardan ziyade anlık olaylarla tanımlanan James Bond'un da artık güncellenmeye ihtiyacı olduğu söylenebilir. Karakter bazında işleyecek çokça malzeme sunduğu ortada.

Nitekim serinin hafiften çiğ kalmaya başlayan bu yönü Pierce Brosnan'ı da rahatsız etmiş vaktiyle. Yeni filmde oynayıp oynamayacağının belli olmadığı günlerde, yapımcıların "çok korktuğunu" söylemiş Brosnan. "Daha pahalı aksiyon sahneleri ve daha büyük patlamalarla bir önceki filmlerinden daha iyi bir iş çıkarabileceklerini düşünüyorlar. Ancak tüm o alevler ve kadınların yanında, seyircinin ilgisini ayakta tutacak gerçek bir karakteriniz olmalı. Piyasa hali hazırda zaten doğru düzgün bir hikayesi olmayan şişirilmiş aksiyon filmleriyle dolu."

Daniel Craig'i en son Spielberg'in "Münih"inde izlemiştik.

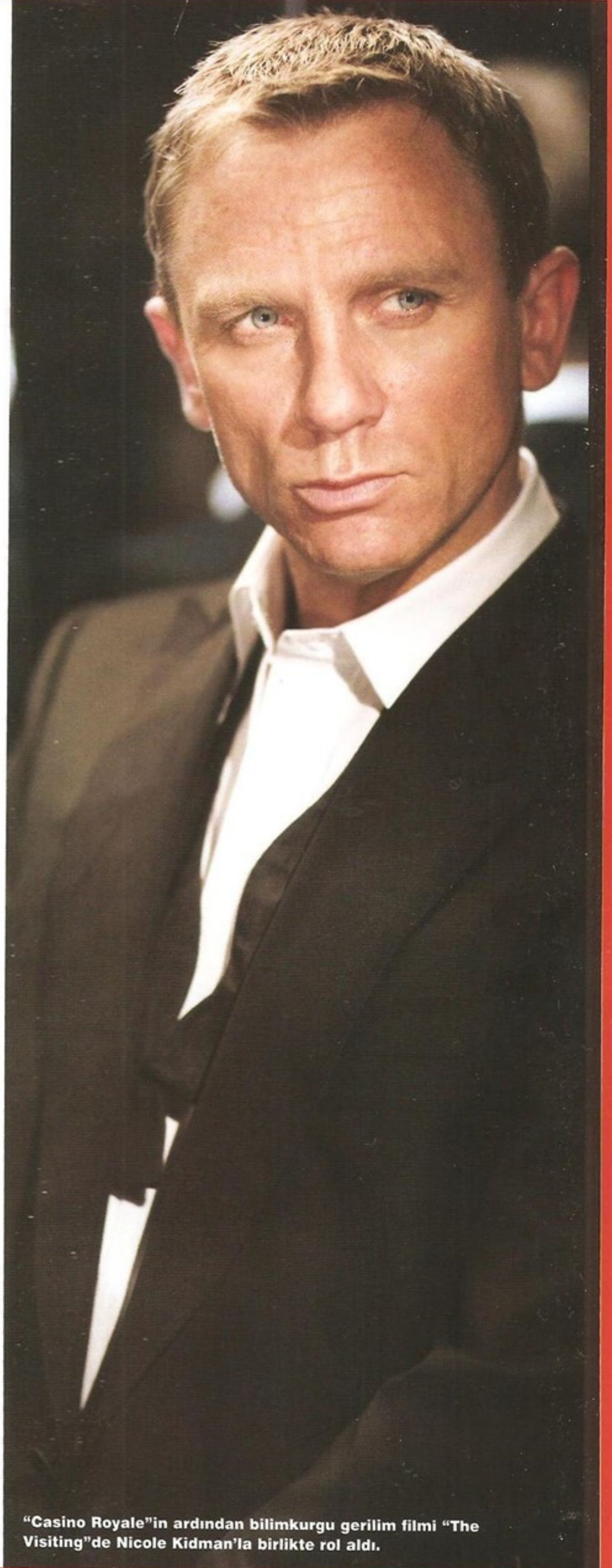
İşte tam da Brosnan bu sözleri ettiği zamanlarda, seri için enteresan bir yönetmen, yeni Bond'u üstlenmeye hazır olduğunu açıkladı: Quentin Tarantino. Ne var ki, Brosnan'la iyi geçtiği söylenen bir toplantı yapmış olmalarına rağmen Tarantino'nun fazla umudu yoktu. "Kaybedecek bir şeyleri yok" demişti yönetmen. "Ellerinde koskoca bir seri var ve yanlış yapmaları pek olası değil. Eğer Pierce onlarla sadece bir film daha yapacaksa, o filmin farklı olmasını sağlayabilirler. Ben seriye zarar verecek hiçbir şey yapmayacağım." Tarantino'nun önerisi, Ian Fleming'in yazdığı ilk Bond romanı olan "Casino Royale"i hak ettiği gibi bir uyarlamayla pelikülе aktarmak, karakterin özüne dönmekti. Hatta bir dedikoduya göre, Uma Thurman'ı yeni Bond kızı yapmak istiyor, Thurman da sadece Bond'u pataklarsa rolü kabul edebileceğini söylüyordu. Pierce Brosnan açıklamalarıyla yönetmene destek oldu. Onun seriye yeni bir yön verebileceğine inanmıştı. Ancak bu arada yapımcı aile Broccoliler'in planları farklı gelişiyor-

Craig, Daniel Craig

Serinin hayranlarını başta biraz homurdandırmış olsa da şimdi herkesin yeni macerayı daha büyük bir heyecanla beklemesinin en önemli sebeplerinden birisi o. "Casino Royale" yeni Bond'u sunar.

Sinemaseverler için yeni bir yüz sayılmaz aslında ama yine de kariyerinin geleceği ve dolayısıyla onunla ne sıklıkta karşılaşacağımız büyük oranda bu ay izleyeceğimiz Bond macerasındaki performansına bağlı. Şimdi bütün gözler üzerinde. Seriye ne katacağı, yeni Bond olarak kendini kabul ettirip ettiremeyeceği merakla bekleniyor. İsmi Craig, Daniel Craig. İngiltere'de Chester'da doğdu ve Liverpool'da büyüdü. 17 yaşındayken Ulusal Gençlik Tiyatrosu'na katılmak için Londra'ya taşındı. Eğitimine Londra Guildhall Müzik ve Drama Okulu'nda devam etti ve 1991 yılında mezun oldu. İlk filmi, 1992 yapımı bir Güney Afrika boks draması olan "The Power of One" oldu ancak eleştirmenlerin ve casting ajanslarının dikkatini, Geordie Peacock karakterini canlandırdığı 1996 tarihli TV dizisi "Our Friends in the North" ile çekti. 1998'de John Maybury'nin "Love is the Devil" adlı biyografik filminde, ressam Francis Bacon'ın işçi sınıfından erkek arkadası George Dyer rolünü canlandırdı. 2000'de Avrupa Filmleri organizasyonu tarafından "yükselen yıldızlar"dan biri olarak adlandırıldı. Bunu takiben Hollywood'un gişe filmlerinden "Lara Croft: Tomb Raider", "Hotel Splendide" ve "The Trench"de rol aldı. 2002 senesinde, Sam Mendes filmi "Azap Yolu"nda, Paul Newman'ın canlandırdığı mafya patronu John Rooney'nin sorun çıkartan oğlu Conor rolüyle eleştirmenlerden tam not aldı. Bir sonraki sene, Roger Michell'in güçlü draması "The Mother"da, 60 yaşında bir kadınla aşk yaşayan genç adamı canlandırdı. 2004'te "Sylvia"da Gwyneth Paltrow'un karşısında oynayarak, şair Ted Hughes rolüyle beyazperdeye yansıdı. Birçoğuna göre film daha çok beğenilseydi, Craig'in Oscar adaylığı cepte olurdu.
2004'de, yine Roger Michell'in yönettiği "Enduring Love"da Samantha Morton ile birlikte başrolde oynadı. Bir sonraki Bond filmini yönetmekten vazgeçen Michell ile az kalsın üçüncü kez birlikte çalışacaklardı. Craig, geçtiğimiz yıl Matthew Vaughn'un başarılı ilk filmi "Layer Cake"de ve Steven Spielberg'ün "Münih"inde övgü topladı. Geçtiğimiz ay Amerika'da vizyona giren Truman Capote hikayesi "Infamous"da kalabalık bir oyuncu kadrosunun üyesi olan Craig, "Casino Royale"den sonra, çekimleri tamamlanan "The Visiting"de Nicole Kidman'la birlikte karşımıza çıkacak.

"Casino Royale"in ardından bilimkurgu gerilim filmi "The Visiting"de Nicole Kidman'la birlikte rol aldı.

Kötülerin tarafındaki Bond kızı Solange'ı İtalyan aktris Caterina Murino oynuyor.

du. Brosnan'la bir türlü anlaşamıyorlardı ve aktörün rolü istiyor olmasına rağmen röportajlarda araya sokuşturduğu yeni Bond olmayabileceğine dair açıklamaları, tarafların karşılıklı blöf yaptıklarını akıllara getiriyordu. Sonunda Brosnan, rolü beşinci kez canlandırması için teklif aldığını ancak yapımcıların görüşmeleri aniden kestiğini açıkladı. "Bir telefonla her şey bitti. Şimşek yemişe döndüm" diyen Brosnan, artık istediği rolleri oynamak için önünde engel kalmadığını söylüyordu. Bu muhtemelen bir avuntuydu. Oyuncunun yeni projelerinden "The Topkapı Affair"in, Bond kadar olmasa da ikonlaşmaya müsait bir başka karakter olan Thomas Crown'un macerasını anlatıyor olması, Brosnan'ın gönlünün hala nerede olduğunun göstergelerinden biriydi.

Yeni bir Bond

Brosnan'la görüşmeler devam ederken yapımcıların çeşitli alternatifler üzerinde durduğu biliniyordu. Başlarda en sık duyulan seçenek, az tanınmış bir aktörün canlandıracağı, gencecik bir Bond ile seriye yeniden hayat vermekti. Yaşları 23 ile 33 arasında değişen adaylardan Henry Cavill ("Tristan + Isolde"), Sam Worthington ("Somersault") ve Goran Visnjic'in ("Elektra") test çekimlerindeki performansları dikkat çekmiş olsa da, daha olgun ve tanınmış bir aktör ile devam etme fikri giderek baskın hale geldi. Yeni Bond olarak Jude Law, Eric Bana, Hugh Jackman, Ioan Gruffudd, Dougray Scott, Julian McMahon, Gerard Butler ve Clive Owen gibi aktörlerin ismi geçti. Bunlardan bazıları gerçekten de yapımcıların listesinde olsa da, oyuncuların her biri bu söylentileri yalanladı. Önceki üç filmde istihbarat şefi Charles'ı oynayan ve ilk siyah Bond olabileceği söylenen Colin Salmon ise, daha sonra rolü alamadığını öğrenince üzüldüğünü söyleyecekti.

Tüm bu isimlerin arasında arada bir Daniel Craig'inki de boy gösteriyordu. O zamanlar yaptığı bir açıklamada Craig, rol için kendisiyle görüşüldüğünü onayladı. "Stüdyodan arayıp rolü aldığımı söylemeleri gerçeküstü bir deneyimdi ancak yapımcılardan henüz ses çıkmadığı için işi oluruna bıraktım" demişti kendini bir belirsizliğin ortasında bulan oyuncu. "Samırım rol için biraz radikal bir seçim olurum. Etrafta dolaşan birçok söylenti var. Belki de ortaya birkaç isim atıp karar vermek için insanların vereceği tepkiyi bekliyorlardır."

Perde arkasındaki tepkiler olumluydu anlaşılan. Zira bu açıklamasından 5 ay sonra, yeni Bond'un Daniel Craig olduğu bir basın toplantısıyla duyuruldu. Craig, karakteri "belki de daha önce hiç gitmediği bir yere" götürmek istediğini söyledi. Filmin yönetmenlik koltuğuna oturan Martin Campbell ise "Casino Royale"in "çok daha karanlık ve sert" olacağını, filmde bir kadın oyuncu için çok iyi bir rol bulunduğunu ve iki karakter arasında gelişecek ilişkinin, Bond'un daha önceki ilişkilerinden oldukça farklı olacağını açıkladı.

Campbell'ın bahsettiği Vesper Lynd karakteri için daha sonra Anjelina Jolie, Charlize Theron ve Naomi Watts'a teklif götürülecek, üç aktris de red cevabı verecekti. Rose Byrne, Natasha Henstridge, Thandie Newton, Scarlett Johansson, Sienna Miller ve hatta Jessica Simpson rol için düşünülse de sonunda Bond'un ilk gerçek aşkını canlandıran aktris Eva Green oldu.

Ancak bu kez her zamankinin aksine Bond kızlarından çok yapımcıların yeni Bond oyuncusu olarak seçtiği isim tartışma konusu oldu. Bir kere, serinin tarihinde ilk defa sarışın bir aktör canlandıracaktı 007'yi ve daha önce ajan kıyafetini giymiş oyuncuların klasik yakışıklılığının aksine daha sert bir ifadeye sahip olan Craig, serinin bazı hayranları için alışılması zor bir Bond'du. Serinin bazı takipçileri, danielcraigisnotbond.com (Daniel Craig Bond değildir anlamına geliyor) adlı bir internet sitesi açarak öfkelerini dile getirdiler. Tepkiler basında sıkça yer bulsa da, zaman geçtikçe genel kanaat çok daha olumlu bir kıvama geldi. Filmden ilk görüntülerin yayınlanmasıyla birlikte bazı sinema yazarları ve sinemaseverler arasında önceki filmlerdekinden de büyük bir heyecan dalgası yayıldı. Hata öyle ki, belki de uzun zamandan

Yönetmen Martin Campbell, Bond'un Vesper'la ilişkisinin önceki filmlerdeki aşk maceralarından farklı olduğunu söylüyor.

Solange, Caterina Murino

"Casino Royale"de Le Chiffre'nin adamlarından Dimitrios'un güzel ama memnuniyetsiz karısı Solange'ı canlandıran Caterina Murino, 1974'te Sardunya'da doğmuş. İtalya'da Sinema ve Tiyatro öğrenimi gören aktris, oyunculuk kariyerine reklamlarda oynayarak başlamış. İlk sinema filmi olan, Şili'li yazar Luis Sepúlveda'nın yönettiği "Nowhere"de (2002) Harvey Keitel'la birlikte oynayan Murino en son, 10 milyondan fazla seyirci çekerek Fransa'da bu yılın en çok izlenen filmlerinden biri olan, Patrice Leconte'un yönettiği "Les Bronzés 3: amis pour la vie"da görünmüş.

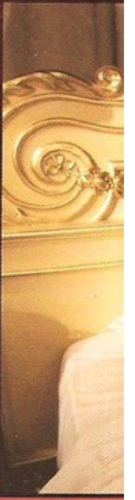
İşte yeni

beri ilk kez bir Bond filmi bu kadar büyük bir kitle tarafından bu kadar merakla beklenir oldu.

Bambaşka bir ajan

"Ian Fleming'in aslen yazdığı gibi, bu filmdeki Bond daha karanlık bir karakter" diyor Daniel Craig. "Ajanlık kariyerinin başlangıcında, henüz yontulmamış bir 007 ile başlıyoruz filme. İnsanlarla iletişim kurmayı pek sevmeyen, yalnız bir adam. Hikaye ilerledikçe tanıdığımız Bond'a yaklaşacağız."

Pierce Brosnan'ın rol aldığı ilk Bond filmi "GoldenEye"ın da yönetmeni olan Martin Campbell'ı "Casino Royale"e çeken de, gizli ajanın filmde geçirdiği bu değişimmiş. "Bond'un 007 ünvanıyla aldığı ilk görev bu ve daha öğreneceği çok şey var" diyor yönetmen. "Başlarda çok hata yapıyor ve M'den (Judi Dench) azar işitiyor. Aklıyla değil kalbiyle düşündüğü için işler ters gidiyor ama filmin sonunda bildiğimiz Bond'a dönüşmeye başlıyor. Kendini çok şiddetli olayların içinde buluyor ve Vesper'e aşık oluyor. 'Casino Royale' kesinlikle önceki filmlerden daha gerçekçi ve yoğun bir film."

Anlaşılacağı gibi, bu yoğunlukta Vesper'in etkisi büyük. "Vesper, klasik Bond kızları gibi elinde silahı, üzerinde bikinisiyle dolaşmıyor" diyor Eva Green. "Onda daha fazlası var. Ian Fleming'in yazdığı ilk kadın karakter ve Bond'un hayatındaki etkisi büyük. Sonrasında gelen tüm Bond kadınlarının temelini oluştururken, Bond'un o kadınlarla kurduğu ilişkilerde neden fazla ileriye gidemediğine açıklık getiriyor." Green'e göre Daniel Craig ile kimyaları birbirine çok uymuş. "Daniel tam bir centilmen ve çok güçlü. İfadesinde çekici ve tehlikeli bir şeyler var" diyor.

Tehlikeli bir Bond olmak için sıkı bir egzersiz dönemi geçiren Craig, aksiyon sahnelerinin çoğunda dublör kullanmamış. "Daha gerçekçi bir Bond olabilmek için işin yapabildiğim kadarını kendim yapmaya çalıştım" diyor Craig. "Ekiptekiler her şeyin olabildiğince güvenli olmasını sağladı ancak zaten Bond'u canlandırırken vücudunuzda morluklar olmuyorsa, bu işi düzgün yapmıyorsunuz demektir."

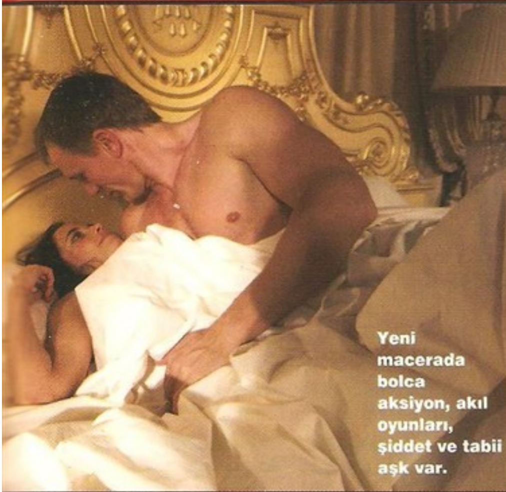
Filmin uyarlandığı Ian Fleming romanı 1953'te basılmış ancak film günümüzde geçiyor. Başkasının parasını kaybeden ve onu geri kazanabilmek için bir kumar turnuvası düzenleyen Le Chiffre, kitapta olduğu gibi filmde de asıl kötü adamımız. Danimarkalı aktör Mads Mikkelsen'e göre, canlandırdığı Le Chiffre tipik bir Bond düşmanı gibi dünyayı ele geçirmeye çalışan bir çılgın değil. Sadece paraya susamış bir

Vesper Lynd, Eva Green

suç ustası.

Le Chiffre'nin adamlarından birinin karısı olan Solange rolünde, İtalyan aktris Caterina Murino bulunuyor. Kızgın olduğu kocasından intikam almak için Bond ile beraber olan Solange, bunun bedelini ödemekte- ne şaşırtıcı ki- gecikmiyor. Ne kadar modernleşirse modernleşsin, Bond filmlerinin "iyi kızlar cennete, kötü kızlar her yere" tavrı pek değişecek gibi gözükmüyor ne yazık ki.

"Casino Royale"de gözlerinizin arayabileceği ancak bulamayacağı iki karakter, daha önceki her filmde gözüken Bond'un ebedi flörtü, M'in sekreteri Bayan Moneypenny ve ajanların hayatını kolaylaştıracak icatlara imza atan Q. Filmde, istihbarat merkezi MI6'da da daha az vakit geçiriyoruz. Beşinci kez Bond'un patronu M'i canlandıran Judi Dench, durumdan memnun. "Bu filmde elektronik olan ya da olmayan aletlerle işim neyse ki pek yok. Ben normalde bir

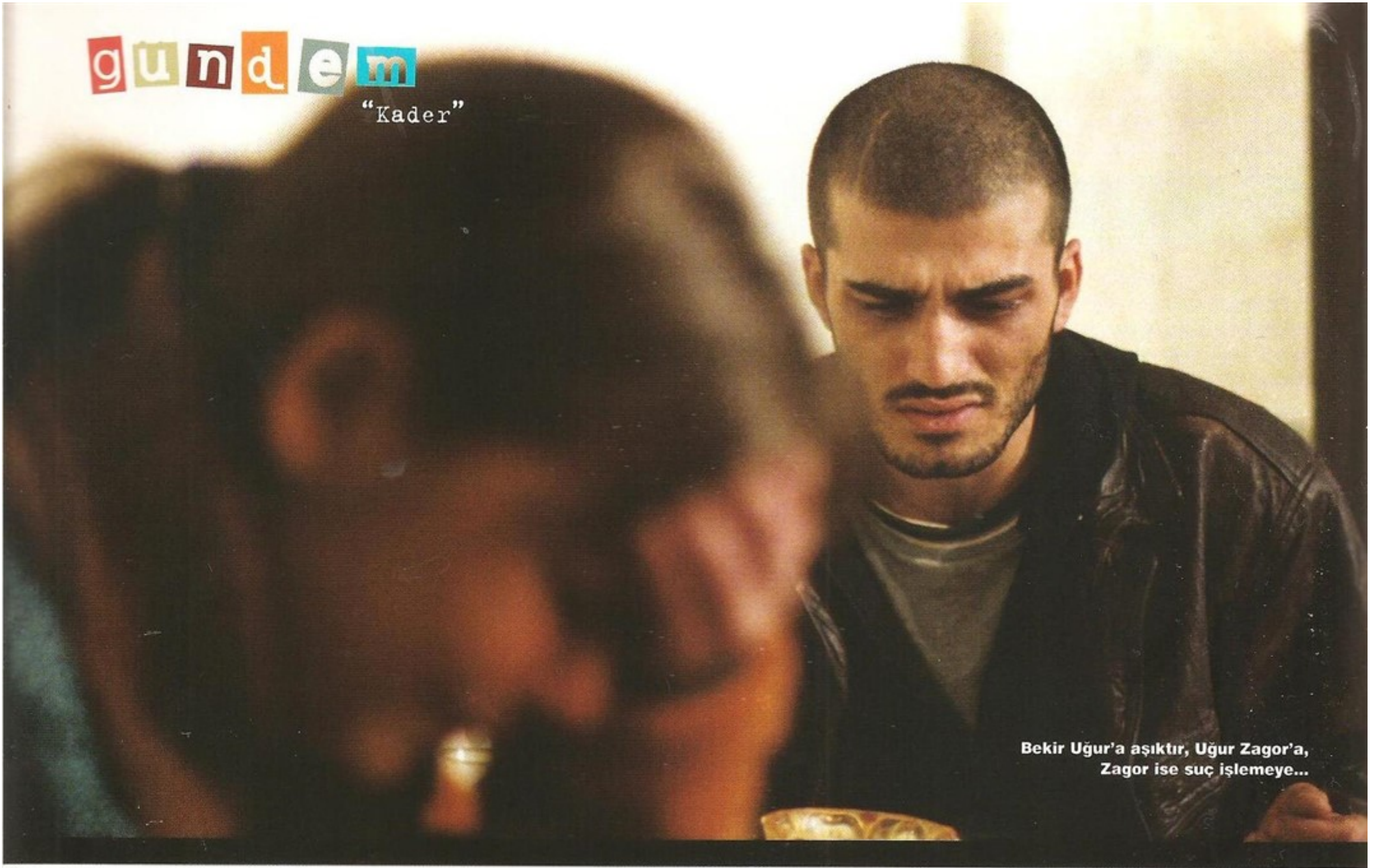

Yeni macerada bolca aksiyon, akıl oyunları, şiddet ve tabii aşk var.

ütüyü bile çalıştıramam" diyor Oscarlı aktris. Çekimleri İtalya, İngiltere, Çekoslavakya ve Bahama Adaları'nda gerçekleştirilen "Casino Royale", 72 milyon dolarlık makul bir bütçeye sahip. Son iki Bond filminin senaryosunu birlikte yazan Neal Purvis ve Robert Wade'e, bu bölümde "Crash"in Oscarlı senarist/yönetmeni Paul Haggis katılmış. Ön yapımına başlandığı açıklanan bir sonraki Bond filminde Purvis ve Wade'e bu sefer, "Aşık Shakespeare"in Oscarlı senaristi, ünlü tiyatro oyunu yazarı Tom Stoppard eşlik ediyor. "Casino Royale" ile birlikte artık Ian Fleming'in yazdığı tüm Bond hikayeleri filme çekilmiş olduğu için, bir sonraki filmde nasıl bir hikayenin temel alınacağı ve serinin nasıl bir yön alacağı şimdiden merak konusu. İpucu ise, daha sert, romantik ve acımasız bir 007 hikayesi vaat eden, taptaze Bond hikayesi "Casino Royale" de... ■

Bernardo Bertolucci'nin, hakkında "bu kadar güzel olmak edebe aykırı sayılmalı" dediği Eva Green, sinemadaki ilk rolünü Bertolucci'nin bir aşk üçgenini anlattığı "The Dreamers"da (2003) canlandırdı. Paris'de doğan Green, St. Paul Drama Okulu ve Londra Weber Douglas Drama Sanatları Akademisi'nde eğitim gördükten sonra oyunculuk kariyerine tiyatro sahnesinde başladı. Pek başarılı bulunmayan Fransız yapımı "Arsène Lupin"den (2003) sonra, Ridley Scott'ın "Cennet Krallığı"nda (2005) ilk kez Hollywood'a adım attı. Green'in bir sonraki projesi, Philip Pullman'ın Kara Cevher serisinin ilk kitabı "Kuzey Işıkları"nın sinema uyarlaması. Rol arkadaşlarından biri ona hiç yabancı gelmeyecek zira "The Visiting"deki rol arkadaşı Nicole Kidman'la birlikte Daniel Craig de filmin kadrosunda. Dünya küçük.

Bekir Uğur'a aşıktır, Uğur Zagor'a, Zagor ise suç işlemeye...

"Tüm filmlerimin ismi Kader olabilir"

"Uzun hikaye, karışık"... Her şey bu replikle başladı. Haluk Bilginer'in ağzından dinlediğimiz "Masumiyet" filmindeki ünlü monoloğun bu başlangıç cümlesi, yılın önemli filmlerinden "KADER"in de temeliydi. Bu yıl Antalya'da En İyi Film seçilen filmin yönetmeni ZEKİ DEMİRKUBUZ, filmin çekim hikayesini, sinemayla kurduğu ilişkide geldiği noktayı, kaderin filmlerindeki rolünü anlattı.

SENEM İŞMEN-MURAT EMİR EREN

Hapisten yeni çıkan saf Yusuf'un, oradan oraya sürüklenerek yaşayan Bekir'in, Uğur'un ve onun sessiz kızı Çilem'in öyküsüydü "Masumiyet", ama daha çok Yusuf'a odaklanıyordu. Yusuf, yeni tanışıp, kimsesizliğinden ötürü bağlanıverdiği Bekir ve Uğur hakkındaki gerçek hikayeyi, Bekir'in ağzından öğrendiğinde, "Kader"in hikayesi de ortaya çıkmıştı; tabii biz seyirciler için. Aslında önce o hikaye vardı; Bekir Uğur'u sevmekteydi, Uğur Zagor'u, Zagor da suç işlemeyi... Vildan Atasever, Ufuk Bayraktar, Ozan Bilen, Settar Tanrıöğen, Mustafa Uzunyılmaz, Engin Akyürek, Müge Ulusoy ve Erkan Can gibi isimleri oyuncu kadrosunda bulunduran film, "Masumiyet"in öncesine gidiyor ve Bekir ile Uğur'un hikayesini en baştan anlatıyor. Antalya Film Festivali'nde sinema yazarlarının ve izleyicilerin büyük beğenisini toplayan, jürinin de "En İyi Film" ödülüyle taçlandırdığı "Kader", bu ay vizyona giriyor. Filmin yönetmeni Zeki Demirkubuz ise, her biri orijinal metinlere sebebiyet veren röportajlarından biriyle huzurlarınızda...

"Kader"e gelmeden önce, hikayenin nasıl ortaya çıktığından biraz bahseder misiniz? 20 yıllık bir mazisi var galiba.

Daha da eski, 12 Eylül'den önce... Ben bir triko atölyesinde ütücülük yapıyordum o zamanlar. O dönemde atölyeye gelen, bir adamın metresi olan ve orada tanıdığım bir kadının hikayesiydi bu. Yani 12 Eylül öncesindeki işçilik zamanlarımdan kalma bir hikaye. Tabii bu değil sadece. Filmde, babamın halı mağazasında çalışırken yaşadığım bir sürü şeyin ve onunla birlikte başka bir sürü hikayenin de birleşmesiyle oluşan bir hikaye var.

Tüm bunların başınızdan geçmiş hikayeler olmasının özel bir önemi var mı? Filmde sadece dışardan gözlenmiş bir durum yok gibi görünüyor filmde çünkü...

Başımdan geçip geçmemesi çok önemli değil aslında. Başımdan geçeni yazmanın bir önemi olduğunu da zannetmiyorum. Bir sürü şey yaşarsın, bazen yaşamak istersin, bazen yaşadığını zannedersin. Bunlar zamanla geçip bir temele oturduğu zaman, bir meseleye dönüştüğü za-

man, bir temanın altında birleşip bir hikaye oluşturduğu zaman anlatılabilecek seviyeye gelir. Yani benim yaşadıklarıma ve filmlerime bakıp da sonuç çıkarmamak lazım. Bunlar bir çok şeyin toplamıdır. Benim, hadiselerden 20-25 sene sonraki aklımla, başka bir insan olarak, başka bir akılla, başka bir duyguyla düşünüp yazdığım şeylerdir. O yüzden bence hikayesinin nereye dayandığı konusu hem çok önemli değil hem de orada çok somut şeyler yok. Filmin kişisel görünmesi de yine önemli değil, çünkü yarın öbür gün hiç benim dünyamla ilgisi olmayan bir hikayeyi seçip onu da anlatabilirim. Yine benimle çok bağlantılıymış gibi görünebilir. Zaten yazar olarak, yönetmen olarak o gerçeklik duygusunu uyandırmak zorundasınız. Mesela o "İtiraf"taki hayatın, oradaki karı-kocanın hayatının benimle ne gibi bir ilişkisi olabilir, ama o da öyle görünüyordu. Kişisel gibi görünüyordu. Burada önemli olan bir şeyi yaşamış olmamız ya da kendi dünyamızın içinden çıkması değil. Hiçbir şey yaşamamış, kendi dünyasında, sadece korkularından sadece özlemlerinden yola çıkarak hiç gitmediği dünyalara ait çok güzel hikayeler çok güzel karakterler yaratabilir bir insan. Bunun çok örneği de var. O yüzden o yaşanmışlık duygusunun -benim hikayemi de insanlar bir şekilde öğrendikleri için-, "Yaşamış adam yahu..." meselesinin biraz abartıldığını düşünüyorum. Yani yaşadım tamam onda da bir sorun yok, ama herkesin bir hikayesi vardır, benim hikayem de bu. Ama benim hikayem böyle olmasaydı da ben böyle şeyler yapabilirdim. Çünkü daha çok karakter meselesidir bu, kişinin kendisiyle ve hayatla ilişkisiyle ilgili bir meseledir. Sinemada ben şuna da çok tanık oldum. Yaşadığı olaylar çok olup da, hiçbir şey anlatamayan bir çok yönetmen gördüm. Ölçü çok şey yaşamak olsaydı, en çok yaşayan en iyi anlatırdı. Öyle bir şey yok yani. Ben sizin dünyanızı hiç bilmiyorum mesela, ama bir kaç saat sonrasında oturup, sizinle ilgili sezdiğim çok küçük bir şeyden bir hikaye çıkarmam mümkün. İyi bir anlatıcının yazarın bunu yapabiliyor olması gerek zaten. Yoksa, "hikayeler sokakta... hayatın içinde" sözleri çok büyük bir demogoji bence. Yok böyle bir ölçüt.

Vildan Atasever'in canlandırdığı Uğur, Bekir'in hayatına böyle giriyor.

O zaman "şurada görmüş, burada görmüş, bu insanlarla tanışmış" gibi kelamlar sizi rahatsız ediyor esasında?

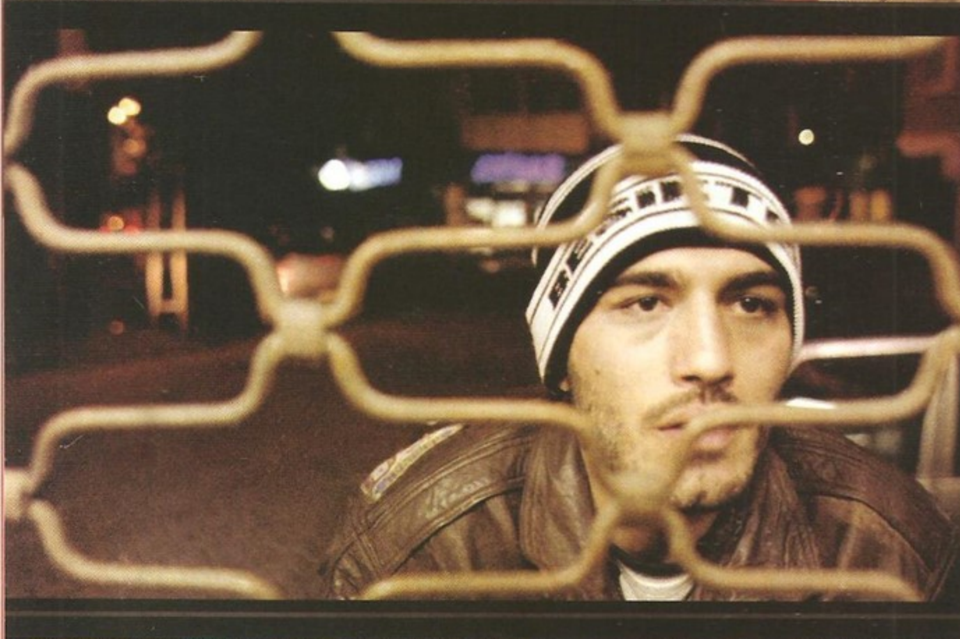
Beni çok rahatsız etmiyor. Yani onu anlayabiliyorum, insanlar bir şeyi açıklayabilmek için meseleyi mantıklı bir yere oturtmaya çalışırlar. Ama ben bunu kabul etmek zorunda değilim. Ben sadece Güngören'de, bu karakterlerin dünyasına yakın büyüdüğüm için bu hikayeler inandırıcı olmuyor. O zaman getirelim benden daha ağır yaşamış birini ona anlattıralım hikayeyi. Daha iyisini çeksin. Mümkün mü bu?

"Masumiyet", "Kader" dahilindeki bütün hikaye aslında Haluk Bilginer'den dinlediğimiz monologdan türüyor. Yani "Kader"in hikayesi aslında ilk yazdığınız hikaye. Peki neden önce "Kader"i değil de "Masumiyet"i çekmiştiniz?

Tabii bütün hikaye oradaki monolog zaten. Önce onu yazmıştım. "Masumiyet"teki monolog, eşittir "Kader"in hikayesi. "Kader" çekilecekti önce ama o dönemde Yusuf karakteri takılmıştı aklıma. Benim o zamanlar yaşadığım bazı duygular, bir takım olaylar sonucunda kendimden hareket ederek ortaya Yusuf karakterini çıkardım. Onun üzerine bir hikaye kurmak istedim, o zaman bu "Kader"de anlatılan hikaye oradaki kahramanların geçmişi oldu. Öyle olunca da "Kader" daha erken yazılmış olmasına rağmen çekilmemiş oldu, yani Yusuf karakteri nedeniyle çekilmedi. Onun yerine hapishaneden yeni çıkmış çok saf bir çocuğu anlatmak istiyordum. Onun hikayesi çekildi. Bekir'le Uğur'un 40'lı yaşlarındaki hallerini, bu karakterlerin karşılaşmasını anlatmak istediğim için "Kader" gerçekleşmedi, ama sonuçta tüm bu hikayelerin çıkmasına sebep olan yine "Kader"in hikayesidir. Bekir'in ağzından "Masumiyet"te dinlediğimiz hikayedir. Ben onu bir gece

Zeki Demirkubuz filmin izmir'deki çekimlerinde...

Finalde Atasever de büyük bir değişim gösteriyor.

Bekir (Ufuk Bayraktar) ve oteldeki ağabeyi (Erkan Can) sizce hangi filmi izliyorlar?

oturmuş, böyle beş altı sayfa, bir adamın konuşması gibi yazmıştım.

"Masumiyet"le arasına neden bu kadar zaman girdi?

Eğer proje adamı değilsen, kendini bir proje olarak görmüyorsan, kendine angajmanlar dayatmıyorsan, bir filmin çekilme zamanı onun olgunlaştığı zamandır. Ona inandığın zamandır. Onun, maddi manevi, özellikle manevi anlamda iç rahatlığıyla çekilebilecek duruma geldiği andır. O zamanlar çalışmama rağmen bu olmamıştı o yüzden "Masumiyet"i çekmiştim. Bir sebebi daha var. Bu "Masumiyet"ten sonra ben çok sıkıldım aslında. Acıların yönetmeni, yoksulların yönetmeni rolünden çok sıkıldım.

O yaftayı hemen yapıştırdılar size...

Tabii hemen. Benim de en sevdiğim şey kurgu bozmaktır, ki bunu diğer insanların haklı olduğunu bilsem dahi sırf gıcıklığına yaparım bazen. Eğlencelidir de çünkü. O "Masumiyet"e gelen övgülerin bir bölümüne, o filmin algılanış ve karşılanış biçimine gıcık oldum aslında. Ve biraz da öyle denk geldiği için üzerine gitmedim bir daha bu hikayenin. Zaman zaman düşündüm, hep yazdım, aslında hiç bırakmadım, hep bir kenarda duruyordu, ama araya diğer filmler girdi. Ayrıca ben bu kadar sınırlı birisi de değilim ki, her şeye aynı ölçüde ilgi duyan biriyim. Hayatta bir ton mesele var. İnsan zihni böyle kronolojik bir mantıkla ilerlemiyor. Bir anda bir şey gelir ve seni yakalar. Bir şeyi çok istersin ama olmaz. Çok çalışır her türlü gereği yerine getirirsin, olmaz, ama çok alakasız bir zamanda tutup oluverir.

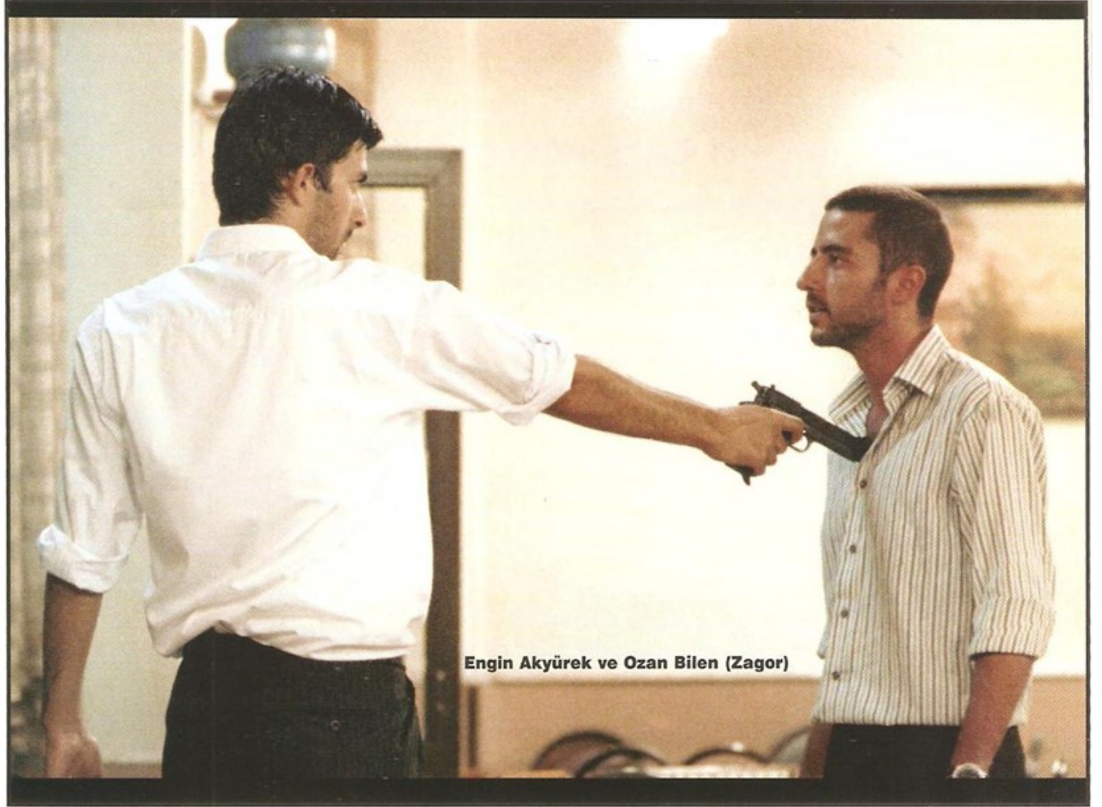
Arada bir de üçlemeye başlayıp onu iki filmle bıraktınız...

Zaman zaman kendimi gaza getirir ve sonra da ortaya başka şeyler çıkarırım. Onun üçüncüsü çekilmedi, evet, ama çekilmemesinin sebebi zorluklar falan değildi, çekilebilirdi de. Mevsimle ilgili bir mesele yüzünden ara vermiştim. Fakat o arada gördüm ki bunun hiçbir değeri yok. Sadece beni bir takım ekstra zorluklara sokacak. Ben de dedim ki ağzımdan böyle bir şey çıktı diye neden kendimi körü körüne bu işe vereyim. Geri döndüm, sonra da işte belli bir zaman sonra "Bekleme Odası"nı çektim. Zaten pişman da olmuştum söylediğime, nedir "Karanlık Üçleme" vesaire.. Ben aslında üç tane film çekmek istiyordum. Hepsinin ortak yönleri vardı. Üçünde de kadınlar çocukları sevmiyorlardı, başkalarına aşık oluyorlardı ve başkalarından birer çocukları oluyordu. Sevmedikleri adama da sonunda geri dönüyorlardı. Bu fikirle yola çıkacaktım. Bu dışarıya sunulduğu zaman üçleme diye anlaşıldı. Üçleme filan, bilmem aslında öyle şeyleri ben. Benim için çok önemli değil bu meseleler.

Bir çok şeyi biriktirip sonradan tek bir filmde,

belli bir amaç için bir araya getirdiğinizi söylediniz. "Kader"de neydi amaç?

İnsanın zayıf yanlarına ilgi duyan biriyim. Karaktere baktığımda, ilk başta bana çekici gelen yönlerinden bir tanesi buydu mesela. Ama buradan şu da çıkmasın. "Ben burada şunu anlatacağım bunu anlatacağım" diye yola çıkmadım. Ben çok entelektüel bir insan değilim. Çok iyi bir düşünürüm, yani bir yeteneğim olsa düzenli ve metodik çalışabilecek olsam bir filozof olabilecek kadar çok yüklenen, düşünen biriyim, ama dedim ya, çok planlı davranabilen biri değilim. O yüzden bir filmi çekerken "Ben bunu niye çekiyorum" diye çok fazla düşünmem ve bu işi sezgilerime, coşkularıma bırakırım. Biraz da bunu maddi manevi koşullara bırakırım. Film bittikten sonra ise hep beraber izleyiciyle birlikte ben de düşünürüm. Şimdi de aslında küçük bir üç kağıtçılık yapıyorum ve siz sorduğunuz için düşünüyorum bu konu üzerine. Evet insanın kötülüğüne, akıl dışılığına ilgi duyan biriyim. Çünkü insanın iyiliğinde ve akli oluşunda benim için anlaşılabilir bir şey yok. Genel olarak filmlerimin çoğunda vardır. Karakterler hep akıl dışıdır... Hep bir imkansızın peşinde koşma duygusu vardır, kendi kendini yok etme, kendi zararına olduğu halde bir şeyi isteme vardır. "Kader" de tüm bunlara olan ilgimi anlatabileceğim en sert hikayelerden biri. Galiba bu konuyu ele alma amacım bu. Ama film yapmak benim için neden ve sonuçla ilgili bir mesele değil. Ben bunu seviyorum, yani film yapmayı seviyorum. Bunun benim için çok özel bir yanı var. Hiç kimsenin anlamadığı hiç kimsenin sezmediği bir yanı var.

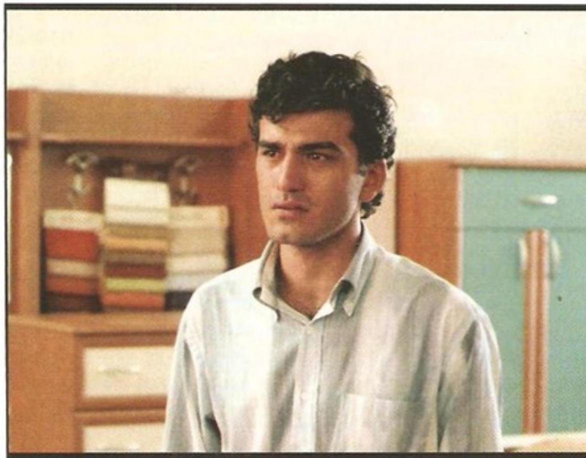

Engin Akyürek ve Ozan Bilen (Zagor)

Filmin çekimleri bir yıl kadar sürdü. Neden bu kadar uzun zaman aldı?

Çekimler ve kurguyla birlikte toplam bir buçuk yıl sürdü filmin tamamlanması, ama aslında mevsim yüzünden çekimlere sürekli ara vermemiz gerekti. Onu bekledik yani. Bir de ben aralarda kurgu yaptım bir yandan. Çekimler bittikten sonra da hem fazla çektiğim için hem de hikaye çok büyük bir hikaye olduğu için kurguya da öbür filmlerden daha geniş zaman ayırdım.

Bu nedenlerle de film biraz daha pahalıya gelmiş galiba?

Tabii tabii, yani öbür filmlerle karşılaştırdığım zaman neredeyse onların tamamına yakın bir meblağa denk geldi. Ama şu da var; bunu ben değil de daha normal hareket eden birisi çekse 2 milyon dolarlık falan bir bütçeyle çekilirdi. Yani neden vazgeçebileceğimi neden vazgeçemeyeceğimi bilmem çok etkili oldu. Ama filmin bütçesinin, şu kadara çekildi bu kadara çekildi gibi bilgilerin çok önemi yok. Sonuçta benim için hepsi çok büyük para. Bu ne kadar paraya sahip olduğunla ilgili bir konu. Atıyorum 10 bin dolar birisi için çok büyük bir para değildir de, bir işçi için büyük paradır. Hayalinde göremeyeceği bir paradır. O yüzden bütçelerin bir filmi değerlendirmekte standart olmasını anlayamıyorum. Dediğim gibi benim için çok büyük para, ama başkası için öyle olmayabilir...

Filmi hayata geçirmeye karar verdiğiniz andan itibaren oyuncular belli miydi?

Belli değildi. Uzun bir araştırma yaptım bu filmde. Bir de roller çok ağır olduğu için epey bir uğraştım. Mesela Ufuk Bayraktar vardı en başından beri aklımda ama işte tip olarak uyduramıyordum. Bayağı bir insanla daha görüştükten sonra yine Ufuk'ta karar kıldım. Hatta çekimlere başlamadan bir ay önce bile Ozan Bilen'le Ufuk'u Bekir rolü için çalıştırıp, ikisini denedim. Her ikisine de aynı sahneyi oynattım. Evvela Ufuk'u Zagor rolü için düşünüp, Ozan'ı Bekir gibi düşündüm. Sonra tanıdıkça fark ettim ki Ufuk'un farklı yönleri de var. Biraz aile çocuğu gibi. Bu yönünü keşfedince fikrim değişti. Vildan için de aynı şey geçerliydi. "İki Genç Kız"a kadar o da pek dikkatimi çekmemişti, ama o filmi izlediğim zaman bana çok dokundu oradaki hali. "Kader"deki tipine uyabilecek hallerinin olduğunu fark ettim. O herkesi kendine aşık eden, zıpır, mahalle yosması halinden bahsediyorum. Yalnız onu "Kader"in finalindeki haline nasıl uyduracağımı bilemiyordum. Gözümün önüne getiremiyordum. Başka oyuncu kızlarla da görüşmüştüm ama hiçbiriyle bu aşamaya gelememiştik. Naz Elmas'la görüşmüştük mesela. Onunla ilerleme kaydetmiştik ama işte dizi meselesi biraz engel oldu. Ki ben kendisiyle konuşmamda, dizide gösterdiğinden çok daha büyük bir potansiyeli olduğunu sezdim. Ben onu oynatırdım bu filmde ve kendisi de şaşar kalırdı ortaya çıkan işe. Yine benim iki sene kadar uzaktan izlediğim, bu işlerle hiç alakası olmayan bir kız vardı. Çok da zeki bir kızdı. Özellikle yüzü role çok uygundu. Ama onunla da oyunculuk-

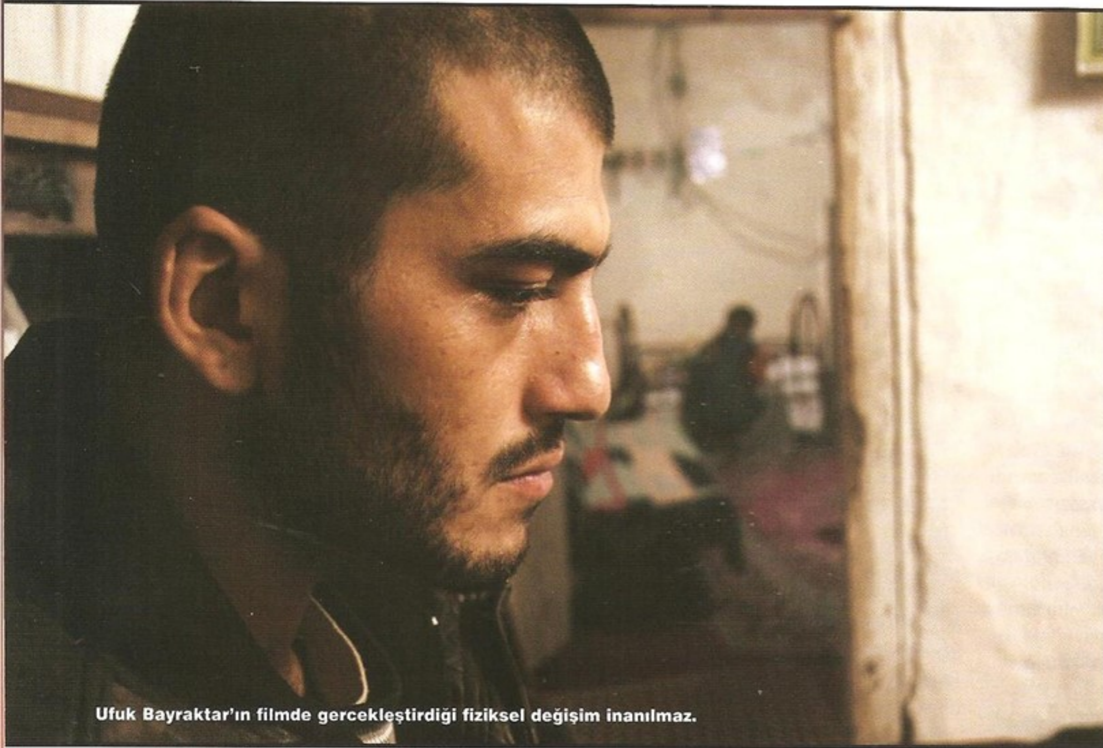
la ilgili sorunları aşamadık. Çok uğraştım aslında. En sonunda da Vildan'la görüştük. Onun kişiliğinde de aynı canlılığı gördüğüm için "Bu iş olur" dedim... Benim oyuncu seçimlerimde önemli olan bir insanla karşı karşıya oturup konuştuğumda bende bir kişilik uyandırmasıdır. O insan bugün en kabul edilmeyecek bir hayattan bile gelse ben öyle şeyleri takmam. Bir tek şuna dikkat ederim. Bir oyuncu çok popüler diye onunla çalışmamazlık etmem. Ama ben bu insanla çalıştığım zaman onun popülaritesi benim işimi ne kadar zedeler diye bakarım. Burada da zedelemekten kastım, tamamen teknik olarak, işin ilerleyişini engellemek açısından bir zedelemedir. Onun haricinde bu gibi takıntılarım sıkıntılarım yok. Tip olarak, yüz olarak o rolü oynayabileceğini hissettiğim herkesle çalışırım. Hatta bunu daha iyi belirlemek için şunu söyleyeyim. Bu filmdeki Uğur rolü için kafamdaki en net isim uyuşturucu nedeniyle ölen genç bir kızdı, manken Burçin Bircan'dı. O kızı çok düşünüyordum bu rol için. O olaylar olmasaydı, kendisini kaybetmeseydik onun oynamasını istiyordum. Bilmiyordum da yani mesele ortaya çıkana kadar kendisiyle ilgili durumu... Ama bu işe başlasaydık, orada sorunlar karşısında dururdum. O kızla çalışmayı çok istedim ama vefat etti.

Oyunculuk yeteneği ya da deneyimi aramıyorsunuz o zaman, öyle mi?

Aramıyorum çünkü oyunculuk yeteneği çok muğlak bir şey. Bana göre oyunculuk yeteneği fizik olarak insanın bir şey sezdirmesiyle, daha da önemlisi özne olmaya katlanabilmekle, kendisi izlenirken o durumu aşıp kendinden istenileni yapabilmekle ilgili. O yüzden bunların haricinde kalan kısmı bence teknik şeyler. Ezberdi, o role girmekti vesaire... Özne olmanın getirdiği ciddiyeti aşıp, orada 10-20 kişinin içinde o işi normal bir biçimde yerine getirebilen herkes benim için oyuncudur. Bir insan kameranın önünde, insanların önünde ya da sahnede çıkıp bir işi becerebiliyorsa bence oyunculuk açısından bir sorunu yoktur zaten. Geriye kalan kısmı teknik meselelerdir.

"Masumiyet"te de, "Üçüncü Sayfa"da da, "Yazgı" ve "İtiraf"ta da, karakterler kendilerini, sadece tutkuyla açıklanabilecek açmazların içine sokuyorlar. Bekir'in, başına gelen onca olaya ve Uğur'un ona hiç karşılık vermemesine rağmen yıllarca Uğur'un peşinden sürüklenmesi gibi. Bu durumların ikna ediciliğini sorgulayanlar da oluyor. "Kader" de bu tutkunun en yoğun olduğu filmlerden biri. Bu filme de böyle tepkiler gelmesini bekliyor musunuz? Proje aşamasında hiç düşündünüz mü bunu?

"Böyle şey olur mu?" gibi soruları diyorsunuz... Demin konuşmuştuk hani, insanı açıklarken neyle açıklayacağız? İnsanı açıklarken bugün tanımlandığı gibi sosyal ideolojik bir varlık olarak, akli bir varlık olarak mı ele alacağız? Eğer bunu kabul edersek hemen aklıma şu soru geliyor. O zaman bunca sorun neden yaşanıyor, bunca akıl dışı durum, bunca insanlık dışı durum niye yaşanıyor? "Yazgı"nın finalinde de bunu bir tartışmayla ortaya koymuştum. Orada şöyle bir mevzu vardır. Çocukla (Musa) savcı arasında geçen diyalogda. "Çocuk öldürmeyi mi savunuyorsun" der çocuğa savcı. Musa da der ki "Yeryüzünde çocuk öldürmeyi savunan tek bir insan bulabilir misin? Bulamazsın, ama her gün çocuklar öldürülüyor." İnsanın böyle bir yanı var işte... Benim filmlerimde ortaya koymaya çalıştığım meseleler bunlar. Biraz suç meselesiyle de ilgili. Çok normal bir insan ertesi gün katliamcı olarak katil olarak karşımıza çıkabiliyor. Demek ki insan dediğimiz şey, öyle ideolojilerin tanımladığı gibi dinlerin tanımladığı gibi, akli, özü iyi bir varlık değil. Burada ancak gerçekçi olan insanların vurgulayabileceği ve üzerine gidebileceği bir şey var. İnsan öldürmeyi savunabilecek tek bir insan bulamazken her gün binlerce insan öldürülüyor, böyle binlerce olay yaşanıyor. Bunu bize ancak şu açıklar; insanın doğasında bir karmaşanın olduğunu, bir yanı rahip gibi yaşamayı arzularken bir yanının da günah içinde, suç içinde yaşamayı arzulayabileceğini kabul etmemiz lazım. Ruh dediğimiz şeyin büyük bir gayya kuyusu olduğunu büyük bir labirent olduğunu, onu başka türlü anlayamayacağımızı kabul etmek lazım. Akli bir varlık olarak ele aldığımız insanın akıl dışı yönlerini de görmemiz lazım. Bizim hikayemize dönersek, eğer bir seyirci, bir eleştirmen ya da herhangi birisi oradaki çocuğun, Bekir'in hikayesini kastederek, "Bu kadar da aşık olunur mu, ya da bu kadar da ısrar edilir mi" gibi bir soru sorarsa ben cevap vermem bile. Dikkate almam... Çünkü bu işe böyle bakarsak, ortada hiçbir konuda konuşacak hiçbir şey kalmaz. Tutkuyu da reddetmek anlamına gelir bu, ki tutkuyu reddeden insanın aklından da, hayat deneyiminden de, entelektüelliğinden de, her şeyinden kuşku duyarım. Çünkü tutku insanın akli yanından çok daha önemli bana göre çünkü. Tutku insanı insan yapan en büyük öz. Bu tip bir eleştiri insanlığın bugüne kadarki bütün hikayesini çöpe atmak demektir.

Ufuk Bayraktar'ın filmde gercekleştirdiği fiziksel değişim inanılmaz.

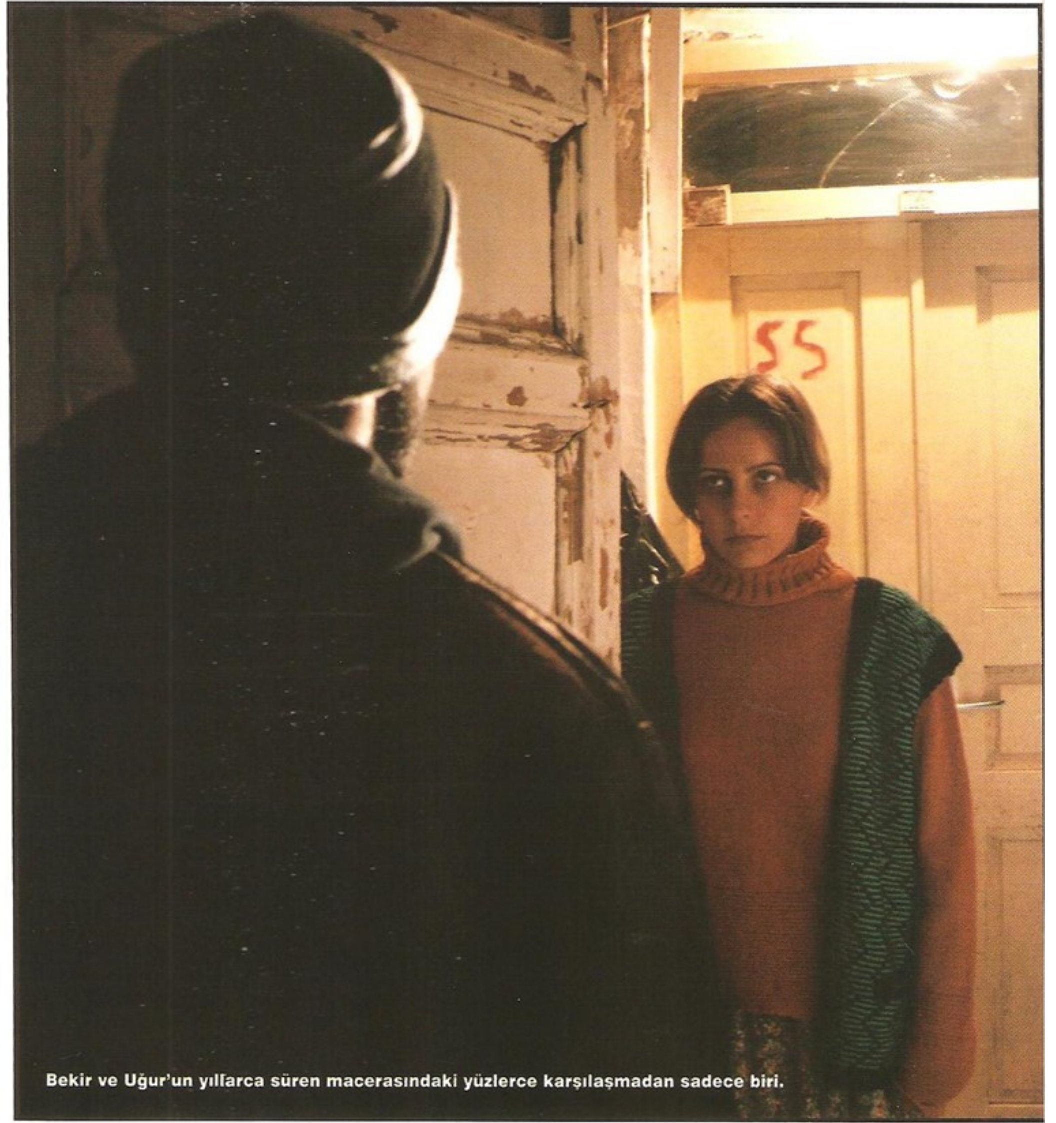
İnsan zaman zaman içinde bulunduğu duruma kendi kararları sonucu düştüğünü kabullenemeyip, suçu, kendisini savunamayacak daha yüksek bir mecraya atar. Kader, kısmet, felek, şans gibi... Filmde Bekir ve Uğur da olayların geldiği noktaya bakıp "Kader işte.." diyorlar. Biriyle ortak payda yakalamak için sürekli "havalar da bozdu" demek gibi bir şey. Filmin oluşumunda bu gibi durumlar ne kadar

etkili oldu? Kader nerede başlıyor nerede bitiyor?

Bu herkesle ilgili bir durum bence. Kimisi bunu sonuna kadar yaşar kimisi ise içinden yaşar. Bir şeyi başarmak için, bir şeyi elde etmek için, gerçekleştirmek için bütün gücünü ortaya koyup yine de hiçbir şeye ulaşamayınca "Kader" dersin. Bu, bir şeylerin sana rağmen, yaptıklarına rağmen gerçekleşmemesidir. Burada da ("Kader"de) böyle. Bekir elinden geleni ardına koymuyor ama sonuçta iradesinin dışında gelişen olaylara artık bir şey yapamıyor. "Kader" tüm bu çabaların hiçbir yere gitmemesinin filmidir. Bu noktada, bütün filmlerimin ismi olabilir "Kader".

Bu filmdeki ekiple ilişkiniz nasıldı?

Bendeki, kaybetmeye başladığım sinema duygusunu, bu filmde, bu insanlarla, bu ekiple yeniden kazandım. Bu filmle ilgili en şanslı şey bu oldu. Bu bakımdan en şanslı filmim oldu. Ben çok şanslı bir insan değilimdir hayatta. Tanrı bana her şeyi biraz zorla verir. Bundan şikayetçi değilimdir. Severim de bunu... Ama bu filmde -belki proje çok zor olduğu için- çalıştığım insanların hepsi şu anda kardeşim gibi oldular. Düşündüğüm zaman ortalama bir ekiple ya da ortalama bir oyuncu grubuyla bu filmi yapamayabilirdim. Eskisinden çok daha önyargısız, eskisinden çok daha hoşgörülü gerçekçi bakabiliyorum olaylara, ama yalnızca bunlarla becerebileceğim bir şey de değildi bu iş. Bana büyük bir coşku verdiler. Bu işteki coşkumu kaybetmememi sağlayan başlıca insanlardan biri de Vildan'dır mesela.

Bekir ve Uğur'un yıllarca süren macerasındaki yüzlerce karşılaşmadan sadece biri.

Bir iki sahnede Ufuk'un (Bekir) yüzü makyajla gerçekleşemeyecek türden hallere giriyor ve oyuncunun yüzünde hatırı sayılır bir fiziksel değişim görülüyor. Bu nasıl gerçekleşti?

Ben makyaj için kimseyi kullanmadım filmde. Özellikle final bölümünde Ufuk'un yüzündeki o ifadeyi kendimiz yarattık. Çok değişik yöntemler denedik. Bir sahnede o etkinin oluşması için Ufuk'un bir gece uykusuz kalması gerekti, ama sonra baktık ki bu sefer de yorgunlukla ilgili sorunlar çıkmaya başlıyor. Bu nedenle başka bir çözüm bulmamız gerekti. En belirgin örneklerinden biri de, Ufuk'un Kars'a gittiği bölümlerdedir. Otobüste uyandığı sahnede, yüzü çok acayiptir gerçekten. Çekim yaptığımız otobüsün içi çok sıcaktı ve Ufuk da uykusuzdu, ama yine de yüzünde istediğimiz "akşamdan kalma" ifadesi oluşmuyordu. Tam sahneyi çekmeden önce, üzerindeki kaşkolla Ufuk'un boğazını bir dakika kadar sıktık, yüzünde istediğimiz etki oluşuverdi! Kameradan bakıp da yüzünde gördüğüm ifade müthişti. Makyajla gerçekleşebilecek bir ifade değildi. Daha doğrusu ben nasıl olacağını tarif edemezdim bile.

"Masumiyet"i seyretti mi oyuncularınız?

Zaten izlemişlerdi. Hatta devamlı izleyip duruyorlardı.

Antalya Film Festivali'nde "Kader"e En İyi Film ödülü haricinde bir ödül çıkmadı. 15 ödülün en sonuncusu açıklanana kadar filmin ismi geçmedi, ama en son ödül "Kader"e geldi. Bu size tören sırasında bir gerginlik yaşattı mı?

Yaşattığını söyleyemem ama şu nedenle; ben beklentilerine yenilen bir insan değilim. Yoksa elbette bir beklenti oluşmuştu ödülle ilgili. Bir hafta boyunca herkes filmi konuştu, gelip filmin ne kadar iyi olduğunu söyleyen insanlar oldu, konuşurken ağlayan insanlar oldu. Bunlar karşısında filmin bir beklenti yaratmaması mümkün değil. Ama bu beklenti boşa çıksa bu beni şaşırtmazdı. Demek istediğim de bu; insanları beklentilerinin kurbanı olanlar ve olmayanlar olarak ayırırsak, ben ikinci sınıfta yer alıyorum. Ben de garipsedim, oyunculuk, işçilik namına ödül çıkmamasını. Yine de hiç ödül çıkmasaydı bunu büyük bir haksızlık olarak falan görmezdim. Bunda anlaşılmayacak bir şey yok çünkü. Kararı başkalarına kalmış, benim iradem dışında gelişen olayları önemsemiyorum, sorgulamıyorum... 12 Eylül döneminde evimden alınıp götürülüşümü de sorgulamıyorum. İradem dışında gelişen hadiseler bunlar. Yani herkesi sistem iyi bir yerlere götürdü de bir tek bana kötü şeyler olmadı. Böyle asla düşünmem hiçbir konuda. Yedi film yapıp da mesele ödül olduğunda başına böyle şeylerin gelebileceğini düşünmemek için de aptal olman gerekir aynı şekilde.

Neler yapmayı düşünüyorsunuz önümüzdeki yıllarda? Çok farklı filmlere yönelmeniz mümkün mü? Tür filmlerine mesela.

Yeni bir hikaye var, onunla ilgili bir şeyler yapabilirim, ama tür filmi bana biraz uzak; yani içinde diyelim ki korku öğeleri de bulunan bir film yapabilirim ama bir korku filmi yapmam. Aslında Michael Mann'in filmlerine içim gidiyor. "Heat" ve "Colletaral"i çok seviyorum. Öyle bir film yapmayı isteyebilirim. Dahası, film yapmak hususundaki ahlakım olmasa gidip aksiyon da çekebilirim. Çok da iyi çekerim gibi geliyor, ama belli bir meseleye oturturum, meselesi olmayan bir film yapmam. ■

ANNELERE VE KIZLARA

Pedro Almodovar'ın bu yıl Cannes Film Festivali'nde Altın Palmiye için aday olan ama en iyi senaryo ve oyuncu dallarında ödüllendirilen filmi "DÖNÜŞ"(Volver), 3 Kasım'dan itibaren sinemalarımızda. Carmen Maura ve Penelope Cruz gibi iki farklı kuşaktan gözde oyuncularını bir araya getiren Almodovar, sekiz yaşına kadar yaşamasına rağmen üzerinde büyük etkisi olan La Mancha'da geçen "Dönüş" ile köklerine nostaljik bir selam gönderiyor. EBRU ÇELİKTUĞ

Annem Hakkında Her Şey" ve "Konuş Onunla"dan sonra, İspanyol sinemasının haşarı çocuğu Pedro Almodovar, "Dönüş" ile şaşırtmaya devam ediyor. Bu kez, filmin adından da anlaşılacağı üzere; doğduğu, sekiz yaşına kadar yaşadığı ve çocukluk anılarında büyük yer kaplayan La Mancha'ya, köy hayatına, komşuluk ilişkilerine ve artık hayatta olmayan annesine dönmeyi isteyen bir Almodovar ile karşı karşıyayız. İzleyince isminin pekala "Annem Hakkında Her Şey 2" de olabileceğini düşündüren "Dönüş", ellili yaşlarını süren ve hayata artık başka türlü bakmaya başlayan yönetmenin kadınların sayıca üstün olduğu eski filmlerini hatırlatıyor.

Erkek karakterlerin öne çıktığı filmleri de olmadı değil Almodovar'ın. "Kötü Eğitim"de sadece erkekler vardı mesela ya da "Law of Desire"da Carmen Maura erkek rolündeydi, ama genellikle kadınları -özellikle de güçlü kadınları- filmlerinin merkezine yerleştirmeyi alışkanlık haline getiren bir yönetmen olarak tanıdık onu. Birçok röportajında, kadınlara ait öyküleri daha renkli ve zengin bulduğunu, erkeklerle aynı acılara ve problemlere sahip olmalarına rağmen kadınların duygularını daha fazla dışa vurabilmelerinden etkilendiğini söylüyordu zaten. Kadınları erkeklerden daha önyargısız ve utangaç bulan, yüzyıllar boyunca erkek egemenliği altında sessizliğe ve atıllığa mahkum edilmiş olmalarının sürprizlerle ortaya çıkmalarını tetiklediğini düşünen yönetmen, "Dönüş"ü kaleme alırken tamamen kendi anılarından yola çıkmış. La Mancha'da maçoluğun yaygın olduğunu, erkeklerin evde tanrılar gibi davrandığını ve öyle muamele gördüğünü söylüyor. Birçok kez annesinin babasının ayaklarını yıkadığına şahit olmuş hatte yine bu kasabada erkekler çalışmak için hep uzaklara gittiği için etrafının kadınlarla çevrili olduğu bir ço-

cukluk geçirmiş.

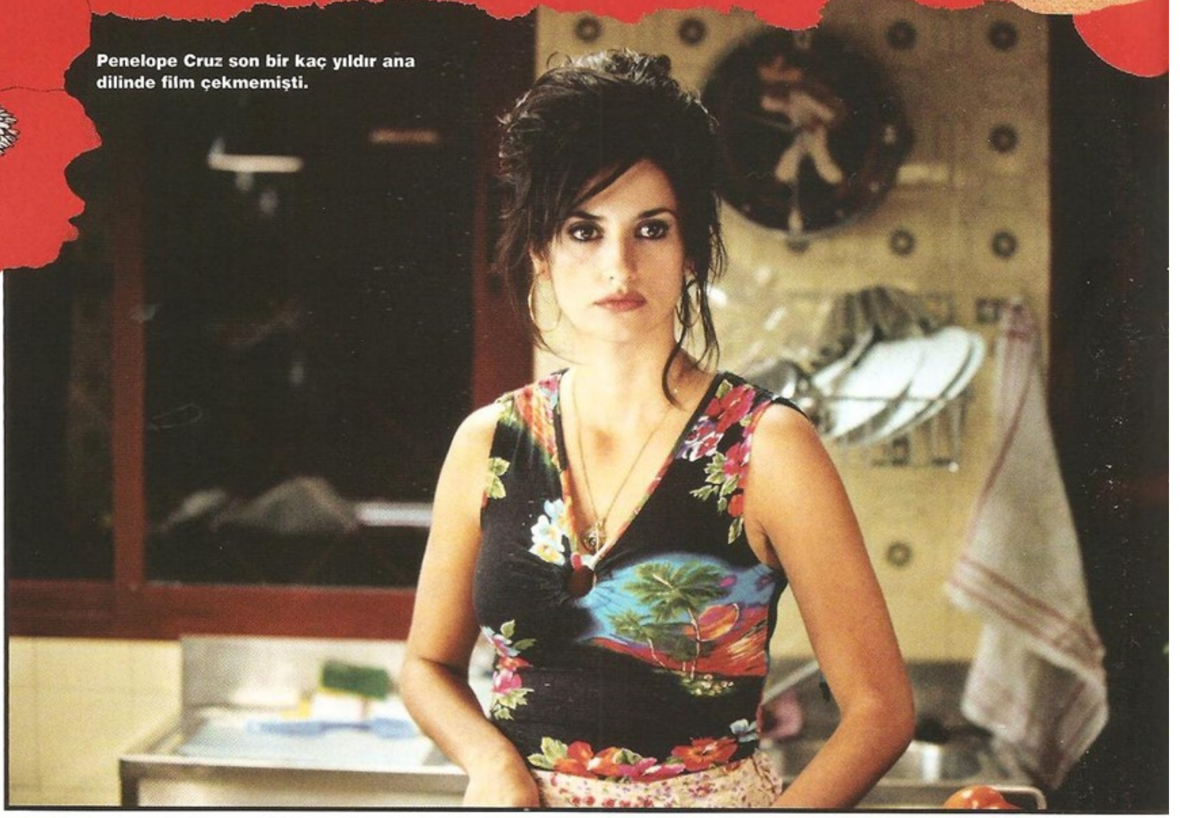
Film, Madrid ve La Mancha arasında geçiyor. La Mancha'nın en önemli özelliklerinden biri, durmadan esen rüzgarı. Filmi seyrederken bile insanı sersemleten rüzgar, çıkan yangınları körüklemek ve insanları delirtmek gibi özelliklere sahip. Yaşamının son dönemlerinde hala kabullenemediği ölüm konusunda La Manchalılar'ın doğal tavrını daha ilk sahnelerden itibaren seyirciye hissettiriyor Almodovar. Daha hayattayken mezarlarını satın alıp öbür dünyaya hazırlık yapan bu kadınlara hayranlık duyduğunu gizlemiyor. Yakınlarının -ve belki de kendi mezarlarının- temizliğiyle uğraşan kadınların arasında La Mancha'dan Madrid'e gelen Raimunda (Penelope Cruz) ve genç kızlığa adım atmak üzere olan kızı Paula (Yohana Cobo) ile karşılaşıyoruz. Raimunda, içki içip yarım yamalak işlerde çalışan kocası Paco (Antonio De La Torre) yüzünden geçim sıkıntısı çeken ve vasıfsız işlerde çalışan genç bir kadın. Anne ve babası, La Mancha'da çıkan bir yangında birlikte ölmüşler. Kız kardeşi Sole ise (Lola Duenas) kendi evinde kuaförlük yaparak yaşayan, kocası tarafından terk edilmiş, kendi halinde bir kadın. İşte bu üç kadın etrafında gelişiyor hikaye. Raimunda, Paula ve Sole, hala hayatta olmakla beraber gözleri çok az gören, zor yürüyen ve hafızası zayıflamış teyzelerini ziyaret için La Mancha'ya gittiklerinde, yaşlı kadının kendi başına hayatını idame ettirebilmesine şaşarlar. Üstelik her biri için ayrı çörek paketleri hazırlayıp paketlemiştir. Bu arada köy, annelerinin hayaletinin geri dönüp teyzelerine baktığına dair dedikodularla çalkalanmaktadır. Üçü de teyzelerinin kapı komşusu Augustina'dan dinledikleri bu hayalet hikayesine inanmayıp evlerine geri dönerler. Birkaç gün sonra yaşlı teyze son nefesini verir, ama yıllarca yanında yaşadığı, kendisini annesinden çok seven yeğeni Raimunda'nın cenazeye katılması imkansızdır çünkü Raimunda'nın kızı Paula, kendisine sarkıntılık eden babası Paco'yu öldürmüştür ve kanlar içindeki ceset mutfaktadır! Birden bire ortaya çıkan annesinin hayaleti Sole'nin yanında ikamet etmeye başlar; Augustina köyün bir zamanlar tek hippisi olan annesinin kayboluşunun peşine düşer ve bu arada kansere yakalanır; Raimunda'nın hayranı Emilio'nun restoranındaki derin dondurucuda saklı Paco'nun cesedininse artık gömülme zamanı gelmiştir... Kara komediden melodrama, geniş bir skaladan beslenen Almodovar sinemasına özgü renkli ve akıcı bir dile sahip "Dönüş"te, en olgun performanslarından birine şahit olduğumuz Penelope Cruz, Carmen Maura ve tiyatro kökenli Blanca Portillo gibi isimlerin karşısında ezilmeden baş rolü üstleniyor.

Raimunda (Penelope Cruz) ve kızı Paula (Yohana Cobo) dışında restorandaki kimse içerideki derin dondurucuda saklı Paco'nun farkında değil.

Daha sakin bir Almodovar

İspanyol sinemasının kural tanımaz, çılgın, cesur ve yaramaz yönetmeni olarak tanıdığımız Pedro Almodovar, son yıllarda duygusal yoğunluğu yüksek melodramlarla kendinden söz ettiriyor. Toplumun kıyısında, değişik cinsel tercihleri ve yaşam tarzlarıyla var olan marjinal karakterleri, özellikle "Dönüş"te, yerlerini biraz daha "normal" karakterlere bırakmışa benziyor. Aslında bu süreç 1995 yılında çektiği "The Flower of My Secret" ile başladı denebilir, kendisi de 1992'te çektiği "Kika"dan sonra yeni bir döneme geçtiğini, çılgın seksenlerin geride kaldığını dile getirmişti. Kariyerinin ilk başlarındaki cesur kısa filmleri ve rengarenk, trajediyle komedinin iç içe geçtiği, bol kadın karakterli, yoğun cinsellik içeren uzun metrajlarının ardından gelen bu gerçekçi, olgun ve kasvetli film, "Annem Hakkında Her Şey" ve "Konuş Onunla"nın habercisi gibiydi adeta. Mahlasla kaleme aldığı "pembe roman"lardan kurtulup kafasındaki romanı yazmak isteyen, sorunlu evliliğinin bitişiyle birlikte iyice nevrotikleşen bir kadın yazar olan Leo'nun öyküsü, Almodovar'ın en az yıldızlı filmlerinden biri olmuştu. Aile ve yuva konusunda sorduğu sorular, filmin bütününe yayılan kontrollü bir nostalji ve köklere dönme arzusu, her zaman farklı türleri karıştırmayı seven ve bu nedenle sınıflandırılması zor bir sinemacı olan Almodovar takipçilerini şaşırtmıştı. "Annem Hakkında Her Şey" ise, adını "All About Eve"den alırken, oğlunu aniden bir trafik kazasında kaybeden bir hemşirenin, artık travesti olarak hayatını sürdüren oğlunun babasına kötü haberi vermek için yola çıkmasıyla değişen hayatı ve ilişkilerini anlatıyordu. Filmin bütününe yayılan acı ve hüzünle, Almodovar'ın olgunluk döneminin en güzel örneklerinden biri olma özelliğini, uluslararası alanda kazandığı otuz civarı ödülle (en iyi yabancı dilde film Oscar'ı dahil olmak üzere) ispatlıyordu. Almodovar'ın gözde oyuncuları arasın-

Sole(Lola Duenas), Paula(Yohana Cobo) ve Raimunda (Penelope Cruz) Almodovar'ın son filminin kahramanları.

Penelope Cruz son bir kaç yıldır ana dilinde film çekmemişti.

da Penelope Cruz yerini sağlamlaştırırken Cecilia Roth ve Marisa Paredes göz kamaştırıcı bir oyunculuk sergiliyorlardı.

"Konuş Onunla" ise, pek çok görüşe göre, yönetmenin "Annem Hakkında Her Şey" ile yarışan ve ödüllere boğulan en olgun filmi. Komadaki bir balerinin bakımını üstlenen bir hastabakıcı ile komaya giren kadın matadoru bırakmak istemeyen serbest bir gazetecinin tanışıp dost olmaları çerçevesinde, "soap opera"dan drama uzanan anlatımıyla kah güldüren kah ağlatan "Konuş Onunla", içindeki siyah beyaz sessiz filmle ironi sınırlarını zorlamıştı.

"Kötü Eğitim" ise, büyük ölçüde yönetmenin yaşamından izler taşıyan, gene Franco'lu yılların tabular, sıkışıklıklar ve yasaklarla dolu havasını solutan, seksenli yılların bireysel özgürlüğe yelken açan günlerine uzanan, en farklı ve en cesur filmlerinden biriydi. Tacizci bir papazı bile aslında yaşadığı tutku dolu aşk yüzünden gözleri yaşlı bir aşık olarak gösterip yargılarımızın önüne duvar çeken Almodovar, kendisini en fazla yoran bu filminde (senaryonun yazılması bile on yıla yayılmıştı), özellikle eşcinselliği işleyişindeki cesur tavrıyla geniş yankı uyandırmıştı. Kadınların kendisini komedi yazmaya, erkeklerinse trajedi yazmaya ittiğini söyleyen Almodovar, bunun nedenini bilmiyor, ama "Kötü Eğitim"den sonra kendini en fazla dışa vurabildiği ve rahat hissettiği kadın filmlerine dönmek konusunda büyük bir istek duyduğunu söylüyordu.

Don Kişot'un memleketi La Mancha'dan, henüz 19 yaşında ayrılıp Madrid'e göçen Almodovar'ın tek isteği film çekmekti ve bunu başarmak için İspanyol telekomünikasyon şirketinde 12 yıl çalışmış; bu süre boyunca, daha sonra yazacağı filmlerine malzeme oluşturacak orta sınıfın yaşam tarzına ait pek çok deneyimi yaşayarak kazanmıştı. Sinema okuluna gidememesinin nedeni diktatör Franco'nun okulu kapatmış olmasıydı. Pek çok yönetmenin ilk filmlerini çektiği ünlü super 8 kamerayla kısa filmler çekmeye başlayan ve ilk uzun metrajını 1980'de gerçekleştiren Almodovar, 1987'de kardeşiyle kendi yapım şirketini kurarak özerliğini de elde etti denebilir. 1950'lere olan hayranlığı, her zaman kendi yazıp çektiği filmlerinde yoğun olarak hissedilen İspanyol yönetmen, özellikle seksenli yılların estetiğini yansıtan renkli, stilize filmleriyle kısa sürede dünyaca ünlü bir sinemacı haline geldi. Ağırlıklı olarak çalıştığı Antonio Banderas, Victoria Abril, Carmen Maura, Cecilia Roth gibi oyuncular, Almodovar filmlerinin unutulmaz karakterlerini canlandırmaktaydı. Penelope Cruz'un kadroya katılmasıysa 1997 tarihli "Carne Tremula"daki (Live Flesh) sadece yedi dakika göründüğü -ama son derece çarpıcı- yeni yetme fahişe-anne rolüyle oldu. Bu rol, Cruz'un Stephen Frears'ten "High Lo Country"de oynaması için teklif almasına yol açtı. Cruz'un karakteri 70'li yıllarda Franco rejimi sırasında doğum yapan bir fahişeydi ve dönem kostümlerini giydiğinde, canlandıracağı karakterin sosyo kültürel durumuna zıt bir durum ortaya çıkmıştı: çirkin, otantik ve zevksiz elbiseler içinde bile çok hoş ve trendy görünüyordu. Bu durumda Almodovar, çareyi, yüzüne siğil ve dudak üstüne bıyık ekleyerek Cruz'u çirkinleştirmekte buldu. Bu ilk buluşma yeni bir oyuncu-yönetmen "ruh birleşmesi" gibiydi. Penelope Cruz, her fırsatta, Almodovar ile çalışmanın ne kadar zevkli, eğlenceli ve farklı bir deneyim olduğunu belirtiyor. İki yıl sonra bu kez "Annem Hakkında Her Şey"de AİDS'e yakalanan sıra dışı maceracı rahibe rolünü Penelope Cruz'a emanet eden Almodovar, karakteri bir gazetede okuduğu haberden feyz alarak yaratmıştı: bir evde yaşayan rahibe grubu, gönüllü olarak, travestiler, uyuşturucu bağımlıları, fahişeler gibi toplumun uçlarında riskli hayatlar sürenlere yeni hayatlar inşa edebilmek için destek vermekte hatta sokakların tehlikelerine maruz kalarak onlara enjektör vb sağlık malzemeleri dağıtmakta, zaman zaman "müşteriler"in saldırılarına uğramaktalarmış. Cömertliği, masumiyeti, çılgınlığı ve iyi kalpliliği bir arada

göstermek isteyen Almodovar, bu nedenle Cruz'un oynayacağı rahibe karakterini senaryoya eklemiş.

Dönüp dolaşıp köklerine dönmek

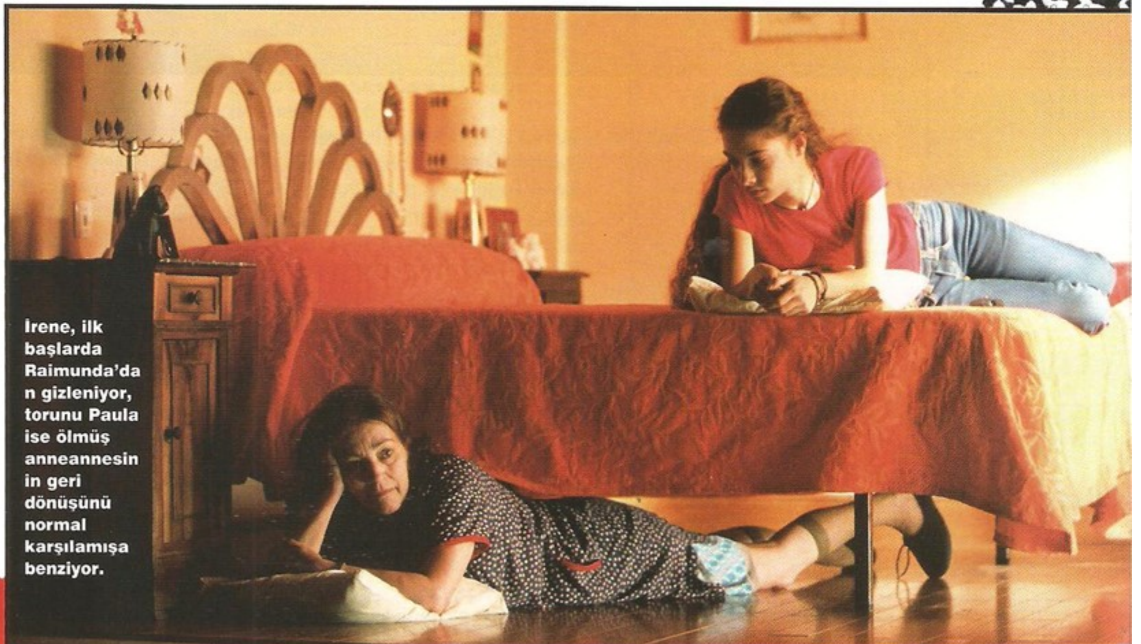
Yıllardır üzerinde çalıştığı "Dönüş" projesindeyse, aslında Penelope Cruz'a Raimunda'yı değil, kızını oynatacakken, 32 yaşındaki yıldızın artık pekala genç yaşta anne olmuş bir kadını canlandırabileceğini düşünerek senaryoyu bu bakış açısıyla yazmış. 1950'lere olan hayranlığı özellikle seksenlerde çektiği kalabalık, taşkın ve renkli filmlerinde göze çarpan Pedro Almodovar, Penelope Cruz'un canlandıracağı Raimunda'ya daha fazla benzetebilmek için, özellikle Claudia Cardinale tarzı göz makyajıyla dar etek ve çarpıcı renklerde geniş göğüs dekolteli bluzları tercih ederken, Sophia Loren tarzı anaç ve heybetli görünüm içinse kalça protezine başvurmak durumunda kalmış. Bale eğitimi aldığı için karaktere zıt olarak fazla zarif, adeta parmak uçlarında yürüyen Penelope Cruz, protez kalçaların da yardımıyla, daha yere sağlam basan bir Akdenizli kadın havasına bürünmekte zorlanmamış. Üstelik çekimlere başlamadan, üç ay boyunca süren provalar, her şeyin yerli yerine oturmasına yardımcı olmuş. Cruz, bu üç aylık prova süresinin Avrupa sinemasında görülebilecek büyük bir lüks olduğunu düşünüyor.

Öbür dünyadan geri dönen anneyi canlandıran Carmen Maura ise, en son 18 yıl önce Pedro Almodovar ile çalışmış ama bir dönem aralarına kara kedi girdiği için uzun süre görüşmemişler. Ama yıllar sonra "Dönüş"ü yazarken, İrene'nin hayaletinin görünmesiyle, rolün Carmen Maura için biçilmiş kaftan olduğunu düşünen Almodovar, daha önce de Maura için "Sinir Krizinin Eşiğindeki Kadınlar"ı, Antonio Banderas içinse "Bağla Beni!"yi yazdığını ve iki oyuncunun da en çok bu rollerle hatırlandığını söylemekte. Carmen Maura, yıllar sonra karşılaştığı Almodovar'ın, hayatı daha ciddiye alan ve endişeli birine dönüştüğünü görmüş. Almodovar içinse bu normal: "Carmen ile çalıştığım seksenlerde, hayatım şimdikinden tamamen farklıydı, şimdiki hayatımın tersiydi demiyorum ama çok farklıydı. Her gece dışarı çıkardım. Etrafım insanlarla doluydu ve çok eğleniyorduk. O günlerde İspanya da hızla değişip gelişiyordu. Demokrasi gelmişti ve ben bu yeni İspanya'nın ürünüydüm. Gençtim, bu yüzden de her şeyin tadını çıkarıyordum ve bu yeni özgürlüğü yaşıyordum. Gençtim, bu yüzden de zaman kavramım yoktu. Ama şimdi tamamen farklı. Zamanın geçmesi beni endişelendiriyor. Ve bu bazen düşüncelerimi işgal ediyor. Artık zamanın daha çok bilincindeyim: hayatımın yarısından fazlası geçti. Şimdi diğer yarısını aşıyorum ve zaman öyle hızlı geçiyor ki. Hayatımın bundan sonraki 25 yılında neler olacağını merak ediyorum".

Raimunda ve hayalet annesi Irene (Carmen Maura) ile.

Dünya çapında hem popüler hem de sanatsal filmleriyle adeta ekol haline gelmiş bir sinemacı olarak Almodovar, Hollywood'a adım atmamaya kararlı. Avrupalı bir sinemacı olmanın getirdiği avantajları, ABD'de asla yakalayamayacağını biliyor. Hollywood'da film çekmenin kendisi için hiçbir albenisi olmadığını söyleyen yönetmen, öncelikle dil ve kültür farklılığı açısından bir tehlike oluşacağını düşünüyor. Filmlerindeki incelikleri, detayları ve hikayelerindeki zenginliği Hollywood'da çekeceği filmlerde yansıtamayacağını, Avrupa geleneğinde yönetmenin sahip olduğu özgürlüğü ve iktidarı orada yapımcının elinde tuttuğunu, bunun da sanatsal filmlerin ortaya çıkmasının en büyük engeli olduğunu belirten Almodovar; filminin her aşamasında iplerin kendi elinde olması gerektiğini, aksi durumda ortaya hiç de kendisine ait bir şey çıkmayacağını sözlerine ekliyor. Tabii şansını Hollywood'da deneyen oyuncular için durum farklı diyor Almodovar: "Bir oyuncu yılda dört filmde oynayabilir, ama biz yönetmenler bir film çekmek için hayatımızın iki yılını veririz. Bu daha önemlidir demiyorum ama daha karmaşık bir süreçtir. Tabii ki yapımcıların da oyuncular üzerinde bir etkisi, baskısı vardır ama yönetmenlere olduğu kadar değil. Hollywood, erkek oyunculara daha çok şans tanır, kadın oyuncularsa Avrupa'da daha iyi filmlerde oynama şansı yakalar. Üç ay boyunca Penelope ile her gün prova yapma avantajımızın Hollywood'da büyük bir lüks olduğunu düşünüyorum, çünkü ne oyuncuların ne de yönetmenlerin bu kadar zamanı var." ■

İrene, ilk başlarda Raimunda'dan gizleniyor, torunu Paula ise ölmüş anneannesinin geri dönüşünü normal karşılamışa benziyor.

Bir dönemin ele

mer Uğur'la "Eve Dönüş"ün çekimleri sırasında konuştuğumuz zaman yönetmen filminin diğer 12 Eylül filmlerinden oldukça farklı olacağını söylemişti. Filmi Antalya Film Festivali'nde görünce Uğur'a hak verdik doğrusu. Bildik kalıpların dışına çıkarak meseleye direkt giriyor hiçbir politik tavrı olmayan sıradan bir çiftin darbe günlerinde yaşadıklarına odaklanıyordu. Mustafa'yla Esma, politikayla neredeyse hiç ilgilenmeyen, en büyük dertleri, çalışıp evdeki televizyonun taksitini ödemek olan bir karı kocadır ama 12 Eylül askeri darbesi herkes gibi onların da yaşamını altüst eder. Mustafa polis merkezine götürülür ve işlemediği bir suçu üzerine alması için işkenceye maruz kalır. Kocası 'içeri alındığı' için işten atılan ve evinden çıkarılan Esma ise baba evine döner.

Memet Ali Alabora, Sibel Kekilli, Altan Erkekli, Savaş Dinçel, Perihan Savaş, Civan Canova, Erdal Tosun ve Cengiz Küçükkayvaz'ın rol aldığı film, Uğur için 21 yıllık bir rüyaymış aslında. İlk olarak 1985'te böyle bir hikayeyi filme aktarmak istemiş. Senaryosunu yazmış ve hatta bu senaryoyla Yunus Nadi ve Montpellier Film Festivali'nden ödül de almış ancak 'yürekli' bir yapımcı bulamayınca filmi çekme hayalini hep ileri bir tarihe ertelemek zorunda kalmış.

12 Eylül'den 26 yıl sonra gelen "Eve Dönüş", Antalya Film Festivali'ndeki ilk gösteriminde özellikle darbe dönemine yaklaşımındaki cesaret ve farklılıkla dikkat çekti ve genellikle olumlu tepkiler aldı. Oyuncularından Sibel Kekilli en iyi kadın oyuncu, Civan Canova ise en iyi yardımcı erkek oyuncu ödülüne değer görüldü. Ömer Uğur'la bu ay gösterime girecek filmini ve 12 Eylül'e bakışını konuştuk.

En başa dönersek 12 Eylül üzerine bir film yapmaya ne zaman karar verdiniz?

İlk olarak 1985 yılında böyle bir film çekmeye karar verdim. Fakat o zamanlar hem filmlerde asistanlık yapıyordum hem de senaryo yazıyordum. Bir tane mavi defterim vardı. İçine hikayeler yazıyordum. Defterin içinde 60-70 hikaye vardı. Birisi de bu filmin hikayesiydi. 1989 yılında bu filmin kaba hikayesini yazdım. Sonra da senaryolaştırdım.

Bu senaryo Yunus Nadi Senaryo Ödülü'nü aldı. Bu ödülü veren jüride sinema anlayışına güvendiğim, Ziya Öztan, Tarık Akan, Memduh Ün, Tunç Başaran ve Macit Koper gibi isimler vardı.

Sonra senaryoyu iki kere daha elden geçirdim. 1992 yılında Montpellier Akdeniz Film Festivali'nde gönderdim. Avrupa'nın her yerinden senaryo geliyor oraya.

Ömer Uğur "Hemşo"dan altı yıl sonra bir 12 Eylül hikayesiyle yeniden seyirci karşısına çıkıyor. Bu filmi çekerek 21 yıllık rüyasını gerçekleştiren yönetmen, "EVE DÖNÜŞ"te politik bir tavrı olmayan, sıradan bir karı kocanın 12 Eylül'de yaşadıklarını anlatıyor.

OLKAN ÖZYURT

ştrisi

Başrollerde Memet Ali Alabora ve Sibel Kekilli'yi izleyeceğiz.

Oradan da En İyi Film senaryosu ödülü aldınız. Bu ödül size senaryoyu filmleştirme imkanı tanımadı mı?

Tanımadı. Şöyle ki, onlar 15 bin avro verdiler. Bu, filmi çekmek için bütçe bulma parasıydı. Yani verilen parayla ben Avrupa'da, Türkiye'de dolaşıp yapımcı bulmaya çalışacaktım. İlk olarak hemen çekecektik 1992'de, olmadı. Sonra ben senaryoyu tekrar elden geçirdim. 1998 yılında tekrar çekmeye niyetlendik yine işin kıyısından döndük.

Peki neden hep işin kıyısından dönüldü? Bu kıyıdan dönmelerde 12 Eylül'ün görünmeyen baskısının ne kadar etkisi vardı?

İnsanlar problem çıkacağına inanıyordu, çünkü şimdiki gibi rahat bakamıyorlardı olaylara. Bu işe hem parasını hem de yüreğini koyacak bir yapımcı gerekiyordu. Sonunda Hayri Aslan'la bu işi yapmaya karar verdik. Sanırım onunla aramızda bir güven ilişkisi oldu. Yeri gelmişken söyleyeyim. Bana filmle ilgili 'ya şurası sert oldu biraz değiştirelim' gibi bir telkinde de bulunmadı.

Geçen yıl kamuoyunda 12 Eylül'e karşı ciddi bir tavır ortaya koyuldu. Bir de Çağan Irmak'ın yönettiği "Babam ve Oğlum" vizyona girdi ve 4 milyona yakın seyirci tarafından izlendi. Bu senaryonun filme alınmasında bu iki durumun etkisi oldu mu sizce?

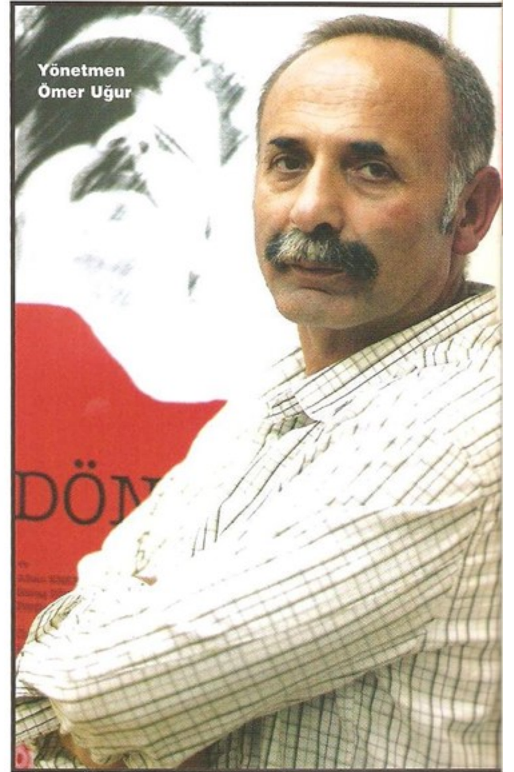
Bizim bu filmi hayata geçirmemizde bu iki durumun etkisi olmuş olabilir. Belki "Babam ve Oğlum" bu kadar iyi iş yapmasaydı Hayri (Aslan) bu işe girmeye bilirdi.

Siz hem 12 Mart'ı hem de 12 Eylül'ü birebir yaşamış bir insansınız. Yaşadıklarınızı ve tanıklıklarınızı bu filme aktarıyorsunuz. Bir taraftan da senaryoyu zaman içinde defalarca gözden geçirdiğinizi söylüyorsunuz. Acaba zaman geçtikçe olaylara daha soğukkanlılıkla bakma imkanınız oldu mu?

Senaryo çok değişmedi aslında, ama zamanla çeşitli değişimler senaryoda kendini göstermedi değil. 80'li yıllarda biz çok öfkeliydik. 15 yılını bir davaya adamışsın, derdini halka anlatamamışsın, ki bunun sorumluluğunun büyük bir kısmının bizde olduğunu düşünüyorum, hapse girip çıkmışsın ve mağlup olmuşsun. Bunun sonucunda ilk senaryo daha öfkeliydi. Aradan zaman geçtikçe yapılan değerlendirme objektif olmasa bile daha makul oldu. Yani senaryoya sinen öfkeli ve sert bakış, daha insani, durumu anlamaya çalışan bir bakışa evrildi. Ayrıca senaryonun daha akıcı olması için çeşitli çalışmalar yaptım. Ben anlatı seven bir yönetmenim. Bunun sebebi de küçükken dinlediğimiz hikayeler. Köylü çocuğuyum. Ramazan'da geniş bir yere toplanılırdı ve birisi hikaye anlatırdı. O geleneğe yetiştim. Dolayısıyla senaryolarımda dramatik yapıya önem veririm. Değişiklik de genelde bu yönde oldu.

Peki 12 Eylül'le ilgili filmler 1985'te çekilmeye başlandı. Sizce neden kimse direkt 12 Eylül günlerine odaklanamadı?

Bugün İran sinemasına baktığımız zaman olaylar metaforlar üzerinden anlatılır. Çünkü şiddetli bir baskı vardır sinemacıların üzerinde. Bir kadınla bir adam birbirine sarılamaz. Bu da yönetmeni yeni anlatım şekillerine yöneltir. O dönemde de sanırım sinemacılarımız olayların tazeliğinden dolayı böyle bir baskı hissettiler üzerlerinde. Bence yönetmenler hem acıyı yüreklerinde hissediyorlar hem de ürküyorlardı. Ve

Yönetmen Ömer Uğur

Fotoğraf: Olkan Özyurt

Mustafa, darbeden sonra polis merkezine götürülür ve işlemediği bir suçu üzerine alması için işkence görür.

metaforlar üzerine yoğunlaştılar.

Sizin avantajınız 12 Eylül'ün üzerinden zaman geçmesi, baskıların azalması mıydı?

Bunun da etkisi vardır. Ama bence benim en büyük avantajım benim hikayemin kahraman hikayesi olmaması. Benim kahramanım anti kahraman. Değişiyor ama olumsuz yönde değişiyor. 22 gün boyunca işkence yapan adam, 'hadi git' dediği zaman elini öpüyor. Kendisini ihbar eden adama bir şey yapmıyor.

Antalya'da Mustafa'nın bu tür tavırlarının Türk insanının 12 Eylül sonrası sisteme, iktidara gösterdiği tavırlara benzediğini söylemiştiniz. Bunu biraz açar mısınız?

12 Eylül sonrası yapılan 1982 Anayasası oylanmıştır ve yüzde 97'lik bir oy oranıyla Türk halkı bu Anayasa'ya evet demiştir. Ben askerin yaptığı Anayasa'ya Türk halkının evet demesini Mustafa'nın kendisine işkence yapan polisin elini öpmesine benzetiyorum. Aslında filmde Mustafa özelinde Türk halkı resmedilmiştir. Türkiye'de insanlar 12 Eylül sonrası yılmışlardır, aman neyse ki kurtardım duygusuyla yaşamaya başlamış ve itiraz etme özelliklerini yitirmişlerdir. Tıpkı Mustafa gibi...

Ama Sibel Kekilli'nin oynadığı Esma olayları daha iyi algılayabiliyor. Oysa onun da tıpkı Mustafa gibi politik bir duruşu yok.

Ben kadınların içgüdüsel olarak erkeklerden daha sağduyulu olduklarını düşünüyorum. Bunu da filme yansıttım.

Oyuncu seçimleri konusunda bir eleştiri var. Memet Ali Alabora ve Sibel Kekilli'nin popülerliğinden yararlanılmak istenilmiş şeklinde dillendiriliyor bu eleştiri. Sizin bu konudaki düşünceniz nedir?

Üç erkek adayımız vardı. Üçüne de senaryoyu gönderdik. Memet Ali Alabora bu rolü çok istedi. Bizim ustalardan öğrendiğimiz bir adam bir işi çok yapmak istiyorsa işi ona ver şeklindedir. Ama bu eleştiri başkası oynasa bile gelecekti, çünkü televizyon dizilerinde oynamayan oyuncu yok. Kimi seçsek siz onun popülerliğinden faydalanmak istiyorsunuz denilecekti. Sibel Kekilli'ye gelince. Türkiye'de iki kadın oyuncuya rolü önerdik. Bir tanesi "bu filmi niye yapıyorsun" dedi. Biz de senaryoyu geri istedik. İkinci oyuncu da filmde oynamayı kabul etti fakat senaryoyu okumadığı ortaya çıktı. O sırada Sibel Kekilli'nin gazetede fotoğrafı vardı. Fotoğrafın üzerine eşarp çizdim. Hoşuma gitti teklif götürdük o da kabul etti. Sonuçta ben hem Memet Ali'den hem de Sibel'den çok memnunum.

"Son Urfalı" ve "Hemşo"yu düşündüğümüz zaman "Eve Dönüş" filmografinizde pek ayrı bir yere düşmüyor. Üçünün de ortak noktası, bir insanın yanlış yerde olmasını ele almaları. Buna katılıyor musunuz?

Doğru, katılıyorum. "Hemşo"da adam bilmediği bir ortama, şehre gelmiştir ve geleneklere göre davranır. "Son Urfalı"da da adam İbrahim Tatlıses'e benzer ve yine İstanbul'a gelmiştir. İnsanlar bilmedikleri ortamlarda ya komik olaylar ya da üzücü durumlarla karşılaşırlar. "Eve Dönüş"te de Mustafa (Memet Ali Alabora) bilmediği bir dünyaya düşüyor.

Peki işkence sahneleri çekilirken neye dikkat ettiniz? Çünkü sizin de işkence gördüğünüzü biliyoruz.

Bütün bunlar yaşanmış durumlar. Bu yaşanmışlığı bir şekilde peliküle geçirmek gerek, ama bu bir film. Filmin de bir seyredilebilirliği var. Eğer biz bunu zedelersek film seyredilmez olur. Benim tek derdim, bu yaşanmışlığı abartmadan, insanları irrite etmeden, filmin de seyredilebilirliğinin önüne geçmeden peliküle aktarmaktı.

Darbe olduğunda siz ne yapıyordunuz?

O zaman ben 26 yaşındaydım. Ve bu hareketin içerisindeydim. Yaklaşık 16 ay hapis yattım. Yani darbe sırasında da hapisteydim. Dışarıda olsam belki burada olmayabilirdim. Can Yücel 'içerde hiç olmazsa içeri düşme korkusu yok' der. Aslında cezaevi bizi korudu. Dışarıda olsam ölebilirdim. Onun için ben bu filmi çekme konusunda bu kadar ısrarcı oldum. Bu filmi çekerek borcumu ödediğimi düşünüyorum. Film ilgi görmese bile, ki seyirciyle buluşacağını düşünüyorum, içim rahat.

Peki 12 Eylül darbesi sizce Türkiye'yi nasıl etkiledi?

12 Eylül'ü sadece darbe olarak algılarsak çok yanılırız. 12 Eylül zihniyeti bu ülkede toplum mühendisliğine soyundu ve yeni bir toplum inşa etti. Ses çıkarmayan, itiraz etmeyen, herkesin öncelikle kendini düşündüğü, şans oyunlarıyla at yarışlarıyla kendini paraya her an yakın hisseden bir toplum yarattı.

Siz hala 12 Eylül'ün devam ettiğini de söylüyorsunuz...

Ben yönetmen olarak şunu söylüyorum. Bu ülke şu anda 1982 yılında askerler tarafından yapılan bir Anayasa ile idare edilmektedir. Bu Anayasa'nın demokratik olmadığı konusunda askerler de dahil herkes hemfikirdir. Şu anda bu Anayasa'yla idare edildiğimiz için ben 12 Eylül'ün Türkiye'de devam ettiğini iddia ediyorum.

Peki tedirginliğiniz var mı? Sizce sistem bu eleştiriyi kaldırabilir mi?

Bugün itibariyle Türkiye'de açık, net bir demokrasiden söz edemiyoruz ama film yasaklanırsa Türkiye'ye ayıp olur. Bence Türkiye, gömleğini bir yerinden yırtıp değiştirmek zorunda ama 301. madde gibi bir madde var. Dava da açılabilir. İlginç bir ülkede yaşıyoruz. "Hemşo" gibi bir film yüzünden üç tane dava açtılar bana. İki tanesinden beraat ettim, biri hala devam ediyor. O filmi yaparken yargılanacağım aklımın ucundan geçmezdi ama artık hoşgörülü olmalıyız çünkü bu film bir dönemin eleştirisi. Belki bir başkası bizim eleştirimizi kabul etmeyecek başka türlü bir film çekecek veya roman yazacak. ■

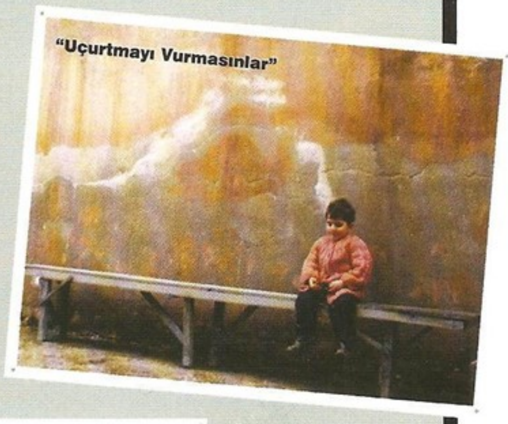

Esma rolündeki Sibel Kekilli, bu roldeki performansıyla Antalya'da ödül kazandı.

Darbenin beyazperde serüveni

Askeri müdahaleden yaklaşık altı yıl sonra çekilmeye başlanan ve bugün sayıları 22'yi bulan 12 Eylül filmlerinde iki temel yaklaşım dikkat çekiyordu.

"Sen Türkülerini Söyle"

"Uçurtmayı Vurmasınlar"

Dünyanın her yerinde olduğu gibi ülkemizde de özellikle belli dönemlerde sansürün ve politik baskıların sıkıntısını çekmiş bir kesim olan sinemacılarımız 12 Eylül'den sonra da büyük bir sessizliğe gömülmüşlerdi biliyorsunuz, ama toparlanmaları çok uzun sürmedi.
Darbenin üzerinden altı yıl geçtikten sonra darbeyle ilgili izlenimlerini, düşüncelerini ve anılarını perdeye yansıtmaya başladılar. İlk örnek, darbenin etkilerini doğrudan yaşayan sinemacılardan birisi olan Şerif Gören'den geldi: "Sen Türkülerini Söyle". Onu, uzun aralıklarla da olsa diğer 12 Eylül filmleri izledi. Bu ay gösterime girecek olan "Eve Dönüş" ve yine bu sezon sinemalara gelecek olan "Enternasyonel"le birlikte sayıları 22'yi bulan darbe filmlerinin her birinde 12 Eylül farklı hikayeler ve farklı karakterler üzerinden anlatılıyor ancak genel olarak iki temel yaklaşım dikkat çekiyordu. Baskın olan ilk yaklaşımın genel özelliği siyasal düşüncelerinden dolayı 12 Eylül'de zarar gören bir insanın, ki bu ya devrimcidir ya da sola karşı sempatisi vardır, darbe sonrası geçirdiği travmaların, yeniden şekillenen toplumsal ilişkilere yabancılaşmasının ve kişisel hesaplaşmasının hikaye edilmesiydi.
İkinci yaklaşımdaysa 12 Eylül bir süreç olarak ele alınıyordu. Bir yandan, yakın tarihin diğer önemli toplumsal olaylarıyla ilişkilendirilerek 12 Eylül'ün neden yaşandığı açıklanmaya çalışılır, diğer taraftan da bu süreçten etkilenen yine sol görüşlü insanların yaşadıkları anlatılıyordu.
Şerif Gören, 1986 Ekim'inde gösterime giren "Sen Türkülerini Söyle"'yle 12 Eylül'le ilgili ilk filmi yaptığı gibi baskın olan yaklaşımlardan birinin de çerçevesini çizmişti aynı zamanda. Kadir İnanır ile Sibel Turnagöl'ün başrolünde oynadığı filmde, siyasi nedenlerden dolayı işkence gören ve hapis yatan Hayri'nin, 12 Eylül sonrası değişen Türkiye karşısındaki şaşkınlığına ve hayal kırıklığına tanık oluyorduk: İnfaz yasasından yararlanarak dışarı çıkan Hayri, uğruna hapis yattığı düşünce ve değerlere dava arkadaşlarının bile ihanet ettiğini görür. Eşitlik, adalet gibi değerler için birlikte mücadele ettiği arkadaşları yeniden inşa edilen sistemle uzlaşmış hatta kimileri iş adamlığına soyunmuştur. Hayri ilişki biçimlerini çok da onaylamadığı yeni düzende artık bir yabancıdır.
1986 Aralık'ında sinemalarda gösterilen "Ses"teyse Zeki Ökten, Gören'in izinden gidiyor; siyasal düşüncelerinden dolayı işkence gören ve sakat kalan bir adamın 12 Eylül sonrasında tesadüfen rastladığı işkencecisiyle hesaplaşmasını anlatıyordu.
1987'nin Ocağı'nda vizyona giren "Dikenli Yol"'da yönetmen olarak kamera arkasına geçen Zeki Alaysa sola sempatisi olan ve 12 Eylül öncesinde tutuklanan Hüseyin'in (Kadir İnanır) hapisten çıktıktan sonra ailesiyle yaşadığı sorunları perdeye taşımıştı. Bir yıl sonra Erden Kıral, 12 Eylül öncesinde yakın bir arkadaşı öldürülen bir yazarın yerleştiği Cunda Adası'ndaki yaratma sancılarını konu ettiği "Av Zamanı"' (1988) ile 12 Eylül'le hesaplaşan yönetmenler arasına katıldı. Başrol oyuncusu Aytaç Arman'dı.
Aynı yıl Melih Gülgen, başrollerinde Tarık Akan ve Nebahat Çehre'nin oynadığı filmi "Kimlik"te (1988) bir çiftin 12 Eylül sonrasındaki kimlik arayışını beyazperdeye taşımıştı. Muammer Özer, 1989 yapımı filmi "Kara Sevdalı Bulut"ta 12 Eylül'ün yalnızca erkekleri değil kadınları da etkilediğini anlatmaya çalışıyor ama bir yandan da Şerif Gören'in izinden giderek işkenceye maruz kalan Sibel'in hem kendisiyle hem de çevresiyle hesaplaşmasına odaklanıyordu.
Aynı yıl, en fazla ilgi gören ve en çok hatırlanan 12 Eylül filmlerinden birine imza atan Tunç Başaran "Uçurtmayı Vurmasınlar"da (1989) siyasi nedenlerden dolayı tutuklu bir kadınla bir çocuğun ilişkisi üzerinden 12 Eylül sonrasının hapishanelerine bakıyor ve özgürlük sorununu dile getiriyordu.
Memduh Ün, "Bütün Kapılar Kapalıydı"da (1990) yıllarını hapiste geçirmiş ve işkence görmüş Nil'in 12 Eylül sonrasının toplumsal düzeni içinde hissettiği yalnızlığı ve yabancılığı, Tomris Giritlioğlu ise "80. Adım"'da (1996) yetimhanede büyüyen ve işkence görmüş olan Korkut'un yıllar sonra geçmişiyle hesaplaşmasını beyazperdeye taşıyordu.
Handan İpekçi 1994 yapımı filmi "Babam Askerde"yle Şerif Gören'in temellendirdiği yaklaşıma, yeni bir açılım getirmişti bir anlamda. O da, çocukların gözünden anlatmıştı dönemi. Bu açılım Atıf Yılmaz tarafından da benimsendi. "Eylül Fırtınası"'nda (1999) Yılmaz da annesi tutuklanan bir çocuğun gözünden bakıyordu 12 Eylül'e. "Vizontele Tuuba"da (2004) Yılmaz Erdoğan 12 Eylül'e yaklaşan süreci ve darbe gününü Hakkari'nin bir köyündeki toplumsal yaşama etkileri açısından ele almıştı. "Vizontele Tuuba" gibi Çağan Irmak'ın çok ilgi gören filmi "Babam ve Oğlum"u da (2005) başlı başına bir 12 Eylül filmi olarak tanımlamak doğru değil belki ama o da darbenin toplumsal etkilerinin beyazperdedeki en sarsıcı yansımalarından biri olarak hafızalara yerleşen bir film oldu.
12 Eylül'ü bir süreç olarak ele alan filmlere gelecek olursak, bu yaklaşımın öncüsü de Ali Özgentürk sayılabilir. 1987 yapımı filmi "Su da Yanar"da

"Uzlaşma"

yönetmen, 68 kuşağından bir yönetmenin Nazım Hikmet'in filmini çekme çabasını anlatırken, 12 Eylül gibi başka toplumsal kırılma noktalarına da uğrar. Bu yaklaşımın belki en yetkin örneğiniyse, "Yer Demir Gök Bakır"la yönetmen olarak rüştünü ispatlayan Zülfü Livaneli'nin 1989 yapımı filmi "Sis"tir. 1960 ihtilalinden başlayarak 12 Eylül'ün hemen öncesine kadar uzanır Livaneli ve bu süreçte bir ailenin parçalanış öyküsünü anlatır.
İrfan Tözüm, Bilgesu Erenus'un aynı adlı oyunundan uyarladığı filmi "İkili Oyunlar"da (1990) 68 olaylarının yaşandığı yıllarda evlenen bir karı kocanın ilişkilerinin seyri ve onların kimlik arayışı üzerinden meseleyi eşeler. Öğretim üyesi olan adam ile bankacı kadın 80'lerin sonunda artık düzene ayak uydurmuşlardır.
Yine Atıf Yılmaz, bir dönem dava arkadaşlığı yapmış üç arkadaştan biri olan Erdal'ın şüpheli ölümü üzerinden, 1968 yıllarından 12 Eylül öncesine kadar gelir "Bekle Dedim Gölgeye"de (1991).
Bu listede anılması gereken zayıf örneklerden biriyse Yavuz Özkan'ın "Ateş Üstünde Yürümek" (1991) filmidir. Özkan hedeflerine ulaşamayan filminde Cumhuriyet döneminden başlayarak 12 Eylül'e kadar olan süreci müzikal olarak beyazperdeye yansıtmaya çalışmıştır.
Sözünü ettiğimiz iki temel yaklaşımın dışında tutabileceğimiz filmlerden biriyse Sinan Çetin'in "Prenses"idir (1987). Çetin, bir militan, onun sevgilisi ve hayatı an be an yaşamaktan dem vuran bir fotoğrafçının ilişkileri üzerinden bakar 12 Eylül'e. Yaklaşım farklılığı sergileyen bir diğer film ise Oğuzhan Tercan'ın "Uzlaşması"dır (1991). Tercan, Abdi İpekçi suikastından yola çıkarak 12 Eylül'ü hazırlayan süreci, iktidarın darbe yapma amaçlarını ve darbenin Türkiye'yi ne hale getirdiğini anlatır.
Bu ay izleyeceğimiz son Eylül filmi "Eve Dönüş"' ise, bütün bu filmlerden farklı olarak kahramanını siyasal bir oluşumun içinde yer almayan kesimden seçiyor ve yine farklı olarak direkt darbe günlerine odaklanıyor. Bunu yaparken darbeyi yapan kadroların halka verdiği demeçlerle, yaşananlar arasındaki çelişkileri de ortaya koymayı ihmal etmiyor. Cesur ve farklı yaklaşımıyla dikkat çeken "Eve Dönüş"ün sırf bu yüzden bile seyredilmeyi hak eden bir film olduğunu söylemeliyiz.

Bağbozumunda iki gladyatör

Ridley Scott ve Russell Crowe ikilisi "Gladiator"ün ardından "İYİ BİR YIL"da (A Good Year) tekrar bir aradalar. Londralı bir borsa simsarının, Fransa taşrasında geçen, komedi öğeleriyle süslenmiş romantik hikâyesini anlatan film, ABD'deki prömiyerinden kısa bir süre sonra bizde de vizyona giriyor.

İLHAN YURTSEVER

Eninde sonunda herşey olgunlaşır... Büyük başarı elde ettikleri "Gladiator"den yaklaşık altı yıl sonra yeniden bir araya gelen Ridley Scott ve Russell Crowe'un yeni filmleri "A Good Year"ın afişini süsleyen ve filmin ana düsturunu oluşturduğunu tahmin ettiğimiz 'fikir' işte bu. Film aslında ne Scott'ın ne de Crowe'un önceden pek aşina olmadığı bir türe ait; yani komediye. Ancak her ikisinin de projeye çok inandıkları ve başından beri filme gönülden bağlı oldukları bilgisi, içimize bir nebze su serpiyor.

Yapım süreciyle ilgili notlarımızı biraz sonraya bırakıp, yukarıda adını andığımız 'olgunlaşma' faslını daha da detaylandırmak üzere filmin hikâyesine kestirmeden bir giriş yapalım isterseniz. Russell Crowe'un canlandırdığı Max Skinner Londralı bir yatırım danışmanıdır. Kendinden emin, dikbaşlı ve ukala bir adam olan Max, Londra borsasında spekülasyonlar yaparak büyük paralar kazanmaktadır. Son işinde birçok rakibini büyük kayıplara uğratan Max'in felsefesi de 'en önemli şey kazanmaktır ve hayatta başka hiçbir şeyin önemi yoktur' yönündedir. Günün birinde Max, Fransa'da yaşayan amcası Henry'nin ölüm haberini alır. Çocukluğunda yaz tatillerini amcasının yanında geçirmiş olan Max, bu ani haber üzerine amcasından miras kalan şarap bağlarını ve şatoyu satmak için Fransa'nın Provence bölgesine gitmeye karar verir. Yıllardır görüşmediği amcası onun en yakın akrabasıdır ve hayatında önemli bir yere sahiptir. Max, amcasının Provence'deki şatosuna geldiğinde, hayatı da yeni bir döneme girmek üzeredir. Burada amcasının hatıralarıyla dolu çocukluğunu anımsarken, bir yandan da şatodan iyi bir kazanç sağlamanın hesaplarını yapmaktadır. Şato'nun otuz yıllık emektarı Francis Duflot ve karısı Ludivine ile bir anlaşma yapar. Bağları ve şatoyu satması halinde onların hakkını da verecektir. Ancak Duflot aslında şatonun satılması taraftarı değildir. Tüm bunların arasında Amerika'dan çıkıp gelen ve Henry amcanın gayri meşru kızı olduğunu iddia eden Christie Roberts da Max'in uğraşması gereken bir diğer sorun halini alır. Zira Fransız yasaları Christie'yi yasal mirasçı kabul etmektedir. Üstüne üstlük Max bir de yörenin yerlisi olan kafe işletmecisi

Russell Crowe, Güney Fransa'ya gidip hayatın anlamını çözen Londralı yatırım danışmanı Max'i, Marion Cotillard ise Max'in orada gönlünü kaptırdığı kadını oynuyor.

Güney Fransa'ya amcasından kalan mirası değerlendirmeye gelen Max'in burada uğraşması gereken sorunlardan biri haline gelen Christie Roberts rolünde Abbie Cornish'i izleyeceğiz.

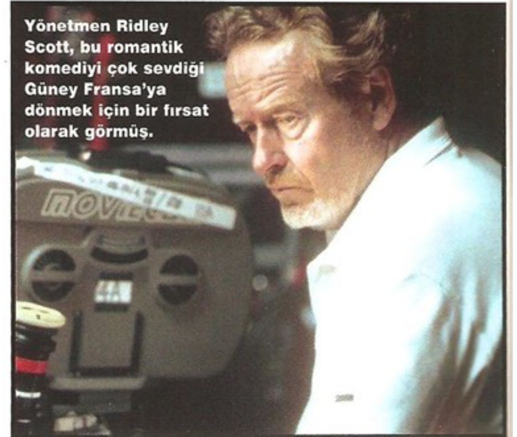

Fanny'ye gönlünü kaptırınca, işler iyiden iyiye karışır.

"A Good Year", ilk bakışta gerçekten de ne Ridley Scott gibi bir yönetmeni ne de Russell Crowe gibi bir oyuncuyu cezbedecek bir proje değilmiş gibi görünüyor. Ancak filmin 'ısmarlama' bir proje olması durumu biraz anlaşılır kılıyor. Öyküyü 'ısmarlayan' kişiyse Ridley Scott'ın ta kendisi. Fakat buradaki asıl ilginç durum, Scott'ın filmin senaryosunu değil, senaryonun uyarlandığı kitabı ısmarlamış olması. Kitabı ısmarladığı kişi de bir bestseller yazarı olan 30 yıllık arkadaşı Peter Mayle.

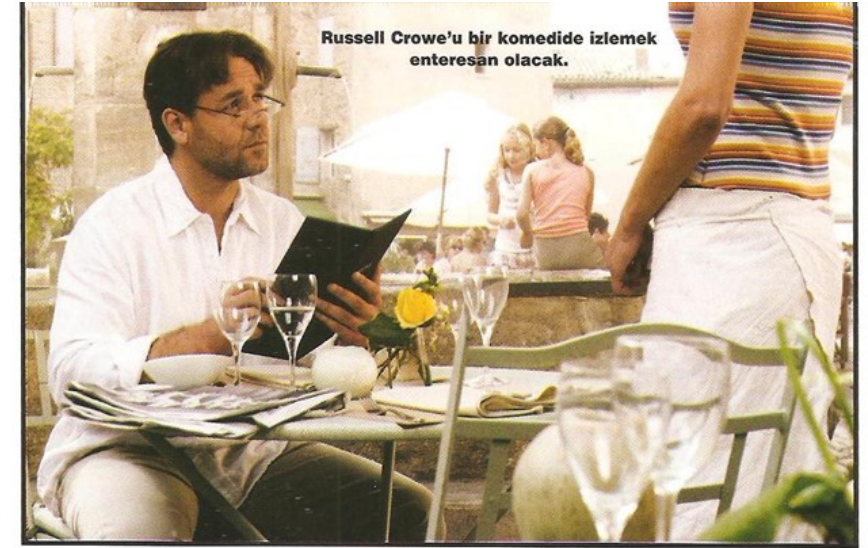
1939 yılında İngiltere'nin Brighton kentinde doğan yazar, uzun yıllar reklamcılık işinde çalıştıktan sonra 1975'de, eğitici kitaplar kaleme almak üzere işinden ayrılmış. İçlerinde çocuklar ve gençleri cinsellik hakkında bilgilendirmeyi amaçlayan bir eğitim kitapları serisinin de bulunduğu ilk dönem çalışmalarının yanısıra, The Financial Times, The Independent, The Sunday Times, GQ ve Esquire gibi basın organlarında da zaman zaman yazar olarak görev almış. Ancak asıl çıkışını Güney Fransa'daki yaşamın güzelliğini anlatan, keskin bir şiirsellik ve neşeli bir stile sahip romanlarıyla yapmış. İlk romanı A Year In Provence, yayınlandığı 1991 yılından bu yana tam 28 dile tercüme edilmiş ve beş milyonun üzerinde satmış. Yıllardır Provence'de yaşayan Mayle ve 15 yıldır bu bölgede bir yazlık evi olan Ridley Scott'ın dostlukları az önce de söylediğimiz gibi oldukça eskilere dayanıyor. Mayle, Scott ile dostlukları hakkında şunları söylüyor: "Ridley ile 1970'lerden beridir arkadaşız. O, eskiden Londra'da reklam filmleri çekerdi ve ben de reklam ajanslarında çalışıyordum. Ridley, o zamanlar reklam sektöründeki en iyi isimdi ve biz de bütçemiz yettiği sürece reklam filmlerimizi ona verirdik. Aralıklı olarak uzun süre Londra'da beraber çalıştık. Sonra ben bu işi bıraktım ve kitap yazmaya başladım, o ise film sektörüne geçti."

Yaklaşık 30 yıl sonra, ikili beraber bir öğle yemeğine çıktıklarında Scott, aklındaki projeyi Mayle'a açmış. "Ridley elinde Bordeaux'da -'garaj' şarapları adı verilen- yeni şaraplar yapıldığına dair bir gazete küpürü ile geldi. Ve insanların bu şaraplara bir servet ödediklerini söyledi." diye anlatıyor o günü Mayle. Anlaşılan, Scott fazla vakit kaybetmeden hemen sadede gelmiş: "Peter'a bu fikir ile gittim." diye anlatmaya başlıyor yönetmen. "Times dergisinin iş dünyası ile ilgili bölümünde gördüğüm bir haberdi ve bu tarz şaraplarla çok büyük paralar kazanıldığı konusunu işliyordu. Zaten Fransa'ya dönmek için bir sebep kolluyordum. Ve bu hikâye bunun için harika bir fırsattı. Peter'a 'Bundan iyi bir roman olur... Sen romanı yaz, ben de sinemasal haklarını satın alayım' dedim. Kitabı yazdı ve çok başarılı oldu." Scott'ın teklifini ka-

Yönetmen Ridley Scott, bu romantik komediyi çok sevdiği Güney Fransa'ya dönmek için bir fırsat olarak görmüş.

bul eden Mayle, filmle aynı adı taşıyan kitabı üzerinde 9 ay çalışmış. Bu esnada, bir yandan tarihsel epiği "Kingdom Of Heaven"ın çekimlerini sürdüren Scott da Mayle'in kitabının haklarını satın almak için faaliyetlere başlamış. Romanın film haklarını aldıktan sonra sıra kitabı uyarlayacak bir senarist bulmaya geldiğinde Scott, John Cusack ve Kate Beckinsale'in başrollerini paylaştığı romantik-komedi "Serendipity"nin senaryo yazarı olarak adını duyuran New York'lu Marc Klein'de karar kılmış. Yönetmenin teklifini kabul ettiğinde şarap ya da Provence hakkında hemen hiç bilgi sahibi olmadığını açık yüreklilikle itiraf eden senariste Güney Fransa'yı ziyaret edip, araştırma yapmasını ve bölgenin tadına varmasını öğütleyen de Scott olmuş. 2004 yılında Provence'i ziyaret eden Klein, burada Peter Mayle ile buluşup, tanışmış. Beraber neredeyse bir yıl geçirip, yöre ve şaraplar hakkında incelemeler yapmışlar. Ancak bu uzun soluklu araştırma dönemine rağmen, kitabı sinemaya uyarlamak Klein için zorlu bir meydan okumaya dönüşmüş. "Peter'ın kitapları daha çok birer gezi rehberi gibi" diyor senarist ve ekliyor: "Kitaba ekstra bir öyküsel yapı kazandırmamız gerekiyordu. Aynı zamanda, izleyiciye kitabı okuyanların yaşadıklarına benzer bir deneyim de yaşatmak istiyorduk." Scott da Klein ile aynı fikirde olmalı ki; bu konuda şunları söylüyor: "Peter'ın kitabı gerçekten hoş ve neşeliydi, ancak daha ziyade Provence'deki yaşantı üzerine kuruluydu. Filmdeki hikaye ise önemli bir hayat dersi alması gereken Max karakteri üzerine kuruldu."

Filmin başkarakteri Max için düşünülen isim de

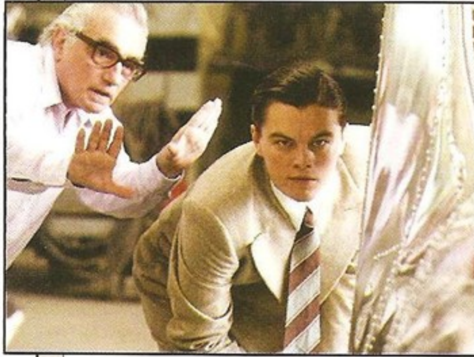

Russell Crowe'u bir komedide izlemek enteresan olacak.

Anca Beraber Kanca Beraber

Hazır Ridley Scott ile Russell Crowe hızlarını alamayıp üçüncü ortak projelerine başlamışken sinema tarihinde benzerlerine sıkça rastladığımız bu tarz ortaklıkların son örneklerine şöyle bir göz atalım dedik.

MARTIN SCORSESE-LEONARDO DICAPRIO

Sinema tarihinin en önemli ortaklıklarından Scorsese-DeNiro A.Ş. en azından şimdilik rafa kalkmış gibi görünüyor. İkili en son 1995 tarihli "Casino"da beraber çalışmışlardı. Son yıllarda ise DeNiro'nun boşluğunu DiCaprio dolduruyor. Bu yeni ortaklığa burun kıvıran ve hatta DiCaprio sevdasının Scorsese'nin olası başyapıtlarına ket vurduğunu iddia edenler de yok değil ancak, "Gangs Of New York" ile başlayıp, "The Aviator" ile devam eden ve bu ay içerisinde "The Departed" ile bir kez daha karşımıza gelecek olan bu birliktelik öyle kolay sonlanacakmış gibi görünmüyor. Zira DiCaprio, şu sıralar yine Scorsese yönetiminde ABD'nin 26. Başkanı Theodore Roosevelt olmaya hazırlanıyor.

STEVEN SODERBERGH-GEORGE CLOONEY

Yalnızca yönetmen-oyuncu birlikteliğinden ibaret olmayan Soderbergh-Clooney ortaklığı, ikili Section Eight adlı yapım şirketini kurduklarında daha da resmî bir hal aldı. Uzun süredir çok samimi dost olan Soderbergh ve Clooney sırasıyla "Out Of Sight", "Ocean's Eleven", "Solaris" ve "Ocean's Twelve"te beraber çalıştılar. Bu yıl da, önümüzdeki aylarda görmeyi umduğumuz "The Good German" ile süren ortaklıkları daha çok meyve verecek anlaşılan. Sonu gelmeyecekmiş gibi gözüken 'Ocean' serisinin 2007'de gösterime girmesi beklenen üçüncü bölümü "Ocean's Thirteen" de bunlardan biri.

STEVEN SPIELBERG-TOM HANKS

Esasında burada Hanks'in yerinde oturan kişi Tom Cruise da olabilirdi. Ne de olsa Cruise ve Spielberg son birkaç yıldır birlikte önemli projelere imza attılar. Ancak, Hanks onu burun farkıyla da olsa sollayıp Spielberg'in yanına kuruluverdi. İlk ortak çalışmaları "Saving Private Ryan"ın yapımı 1998'e rastlasa da, dostlukları aslında çok daha eskiye dayanıyor. Ancak "Saving Private Ryan" hem topladığı ödüller hem de gişe başarısı yönünden her ikisinin de kariyerlerindeki milatlardan birini oluşturuyor. Sonraki filmleri "Catch Me If You Can" ve "The Terminal" aynı başarıyı tekrar edemese de, eli yüzü düzgün filmler olarak selamlandılar. Şu an için ufukta yeni bir proje görünmüyor ama her an olabilir.

TIM BURTON-JOHNNY DEPP

İlk kez 1990 yılında "Edward Scissorhands" ile başlayan Burton-Depp birlikteliği 15 küsür yıldır belli aralıklarla devam ediyor. Burton'a fiziksel olarak da epey benzeyen Depp'e yönetmenin 'alter-ego'su demek bile mümkün. Burton'ın "Ed Wood", "Sleepy Hollow", "Charlie and the Chocolate Factory" filmlerinde hep başrolü kapan Depp, "Corpse Bride"da da ana karakter Victor'ı seslendirmişti. 2007 yılı içerisinde de ikilinin yeni 'garabet'leri "Sweeney Todd" çıkacak karşımıza. Şu an proje aşamasında olan filmin, cinayetle komedinin iç içe geçtiği bir müzikal olması bekleniyor.

baştan beri Russell Crowe olmuş. Aslında daha "Gladiator"ün çekimleri sırasında Scott ile yeni bir projede beraber çalışmak hakkında sık sık konuştuklarını belirten Crowe, sözlerini şu şekilde sürdürüyor: "Ridley ile çalışmayı seviyorum, çünkü beraberken gerçekten çok iyi bir ritme sahibiz. Bir sonraki projenin ne olabileceği üzerine çok konuştuk. "Gladiator"den tamamen farklı bir şey yapmak istiyorduk. Böylece bir komedide yeniden bir araya gelmeye karar verdik." Scott da başrol oyuncusuna güveninin tam olduğunu şu sözlerle dile getiriyor: "Russell'ın bu rolde kusursuz olacağını düşündüm hep. Çünkü Russell tıpkı Max gibi. İçinde çok fazla masumiyet taşıyor ve bu masumiyeti her zaman taze tutmayı da başarıyor."

Crowe, Max karakterini çok ilgi çekici bulduğunu söyleyerek, rolünü uzun uzadıya anlatmaya koyuluyor: "Max bankacılık dünyasında azgın bir hayvan gibi. Onu bu izole edilmiş yaşantıdan çıkarmak ilginç bir yolculuktu. Bu tıpkı bir çeşit reenkarnasyon gibiydi. Aslında Max'in şanslı bir çocukluğu olmuş. İyi bir adam olmasını sağlayacak inanılmaz bilgilerle onu donatan mükemmel bir amcası olmuş. Ancak o, amcasının tavsiyelerini iş alanındaki rekabet için kullanıyor ve bunu hayatının felsefesi haline getiriyor. Daha sonra Provence'deki deneyimlerinden güçlenmiş biri olarak çıkıyor. Evlenip, çocuk sahibi olduğumda aynı şeyi ben de kendi hayatımda yaşadım. Demek istediğim; kendinizi hırstan arındırıp, işleri değiştirmeniz her zaman mümkündür. Filmin ismi de biraz bununla alakalı; yani Max'in hayatına gönderme yapılıyor. Max, Provence'a geliyor, amcasının hatırasıyla yeniden temas kuruyor ve amcasının ona öğrettiği şeyler onun hayatını değiştiriyor."

Filmde Ridley Scott ile ikinci kez beraber çalışan bir diğer oyuncu da Max'in eksantrik amcasını canlandıran Albert Finney. Tiyatrodan gelen ve özellikle klasik Shakespeare oyunlarıyla efsaneleşmiş olan İngiliz oyuncu, yaklaşık 30 yıl önce yine Fransa topraklarında çekilen ve Scott'ın ilk uzun metrajı olan "The Duellists"de de rol almıştı. Finney'nin "A Good Year"daki karakteri, Mayle'in kitabında yalnızca ismiyle anılırken, Scott ve Klein filmde Henry amcayı flashback sahneleriyle göstermeye karar vermişler. Russell Crowe'a göre bu flashback sahneler filmin ana izleğini ortaya çıkarıyor: "İnsanlar kalbinizde oldukları sürece, asla ölmezler. Bunun müthiş bir metafor olduğunu düşündüm."

Filmin uluslararası oyuncu kadrosunun dikkat çeken isimlerinden biri de Luc Besson'un 'akıllara zarar' "Taxi" serisiyle üne kavuşan ve son yıllarda "Big Fish", "A Very Long Engagement" gibi filmlerde izleme fırsatı bulduğumuz Fransız aktris Marion Cotillard. Filmde Max'in aşık olduğu Fanny'yi canlandırıyor. Max'in hiç tanımadığı akrabası Christie'yi ise bir başka Avustralyalı oyuncu, Abbie Cornish canlandırıyor. Kendi ülkesi dışında pek tanınmayan 1982 doğumlu oyuncu "The Monkey's Mask" ve "Somersault" gibi Avustralya yapımlarıyla beğeni toplamış bir isim. Crowe da memleketlisinden hayli umutlu: "Abbie'nin bu filmde çok hoş bir rolü var. Bence harika bir iş çıkardı. Uluslararası kariyerinin başında Ridley gibi biriyle çalışmak onun için büyük bir fırsat."

Filmin çekimleri Provence'in Cotes du Luberon adı verilen bölgesinde gerçekleştirilmiş. Scott ve görüntü yönetmeni Philippe Le Sourd çekimlere başlamadan önce bölgede bol bol ön araştırma yaparak, çekim için en uygun yerleri belirlemeye çalışmışlar. "Bir düzineden fazla şato ve bölge gezip, çekimleri yapacağımız yer konusunda burada karar kıldık. Provence'de çekim yapmak harikaydı. Bu çekim süreci beni en çok memnun eden deneyimlerden biriydi." diyen Scott, 125 kişilik ekibiyle Provence'in en önemli hasat dönemine denk gelen 9 hafta boyunca çekim yapmış. Yapım sırasında 2 ay boyunca Provence'de yaşamış olan Crowe da burada çalışmaktan çok mutlu: "Provence'da uyanmak harika bir duygu. Buradaki ışık Avustralya'dakine çok benziyor. Gökyüzünde pembe ve portakal rengini görebileceğiniz ender yerlerden biri. Burada çok huzurluydum."

Yaklaşık 700 köyden oluşan Provence, yılın 300 günü güneş alan, inanılmaz bir ışık, dokunulmamış bir tarih ve muhteşem mekanlar barındıran bir yer olarak tanımlanıyor. İsa'dan önce 600 yıllarında Phocaean Yunanlılarının yerleştiği bölge olan Provence'de üzüm yetiştiriciliği ve şarap yapımı yaklaşık 2600 yıl önce başlamış.

Londra'daki steril ve izole hayatının dışına çıkan Max, Güney Fransa'da sudan çıkmış balığa dönüyor.

Provence'deki çekimlerin ardından Londra'ya dönen ekip, Picadilly Circus, Lloyds Of London ve Knightsbridge bölgesi gibi Londra borsasının kalbinin attığı yerlerde filmi tamamlamış.

Bundan sonra da sık sık komedi filmlerinde oynayıp oynamayacağı merak edilen Crowe bu soruya "Muhtemelen hayır" diye cevap veriyor, ancak Ridley Scott ile ortaklığını sürdürecek gibi görünüyor. Zira ikili, şu sıralar çekimleri devam etmekte olan "American Gangster" adlı bir suç dramasında üçüncü kez beraber çalışıyorlar. Her ikisine de daha 'uygun' bir projeymiş gibi görünen bu film için biraz daha sabretmemiz gerekecek. Bu sırada biz de "A Good Year" ile ısınma turları atmaya başlayabiliriz belki. Göz okşayan güneşli Provence manzarasında geçen ama söyleyecek bir sözü de bulunan bu eğlenceli ve romantik filmin, Amerika'daki ilk gösteriminden sonra eleştirmenlerden eli yüzü düzgün bir Hollywood yapımı olarak fena tepkiler almadığı ekleyelim. ■

TONY SCOTT-DENZEL WASHINGTON

Scott biraderlerin küçüğü de kendine sıkı bir ortak bulmuşa benziyor. İlk kez tam 11 yıl önce kalbur üstü denizaltı gerilimi "Crimson Tide"da beraber çalışan Scott ve Washington yeniden bir araya gelmek için uzun süre beklediler. Nihayet 2004'te hasret sona erip kavuştuklarında tam bir kurgu çılgınlığıyla çıktılar karşımıza. Son derece sert bir intikam öyküsü olan "Man On Fire" bizi resmen koltuklarımıza çivilemişti. Yolunu gözlediğimiz yeni Scott-Washington ortaklığının ismi ise "Deja Vu". Bir bilimkurgu-aksiyon-gerilim kırması olarak lanse edilen filmden şu an itibariyle beklentilerimiz ilk iki film ışığında; baş döndüren bir kurgu, sert erkekler ve ortalamanın üzerinde bir seyir zevki.

DAVID FINCHER-BRAD PITT

Her ikisinin de kariyerlerine baktığımızda dikkatimizi çeken ilk şey ne oluyor dersiniz? Evet, ikisinin de en iyi filmleri beraber çalışmış oldukları filmler. 1995'in en sarsıcı 'vaka'larından biri olan "Se7en" hem Fincher'ın hem de Pitt'in ciddiye alındığı ilk filmdir belki de. Bunda yönetmenin vizyonu kadar oyuncunun performansının da payı büyüktür. 1999'a gelindiğinde ise daha da şiddetli bir 'bomba' patlamak üzeredir. Şimdiden kültleşen acımasız modern hayat eleştirisi "Fight Club" endişeden hayranlığa çeşitli tepkilerle karşılanmıştı. Herhangi bir aksilik olmadığı takdirde (Fincher söz konusuysa herşey mümkün) bu ikili, 2007'de bir Scott Fitzgerald uyarlaması olan "The Curious Case Of Benjamin Buton"da üçüncü kez karşımıza çıkacaklar.

Acının kesiştirdiği hayatlar

Meksikalı yönetmen Alejandro Gonzalez Inarritu'nun "Paramparça Aşklar, Köpekler" ve "21 Gram" ile başlayan üçlemesini tamamlayan son filmi "BABİL"(Babel), özellikle 11 Eylül sonrasında insanlar ve toplumlar arasındaki önyargılara, iletişimsizliğe, anlayışsızlığa ve hoşgörüsüzlüğe dikkat çekiyor. Üç kıtada, dört ülkede ve birkaç dilde çekilen film, Brad Pitt, Cate Blanchett ve Gael Garcia Bernal'in de içinde olduğu güçlü kadrosuyla, yılın en merakla beklenen yapımlarından biri.

EBRU ÇELİKTUĞ

Cate Blanchett'ın canlandırdığı Susan, çocuğunu kaybetmenin acısıyla boğuşuyor.

Babil Kulesi ile ilgili efsane, Tevrat kadar eski. Mezopotamya'nın geniş ovalarından birinde, gökyüzü tanrılarını merak eden bir kabile - bir söylentiye göreyse cennete ulaşmak için- , bir kule inşa etmeye başlar. Bulutlara kadar yükselen kule, kutsal tanrı katına doğru ilerler. Ama bu, tanrılar için insanoğlunun kendini bilmezliğinin ve kibrinin göstergesidir. Onları cezalandırmak için, kabiledeki insan sayısı kadar dil yaratarak müthiş bir kaos oluştururlar. Böylece diller oluşur ve insanlar artık birbirini anlamaktan uzaklaşır. Dillerin ortaya çıkışını anlatan bu efsanede geçen kulenin adı, Meksikalı yönetmen Alejandro Gonzalez Inarritu'nun yeni ve heyecanla beklenen filminin adı oldu. Inarritu, "Paramparça Aşklar, Köpekler" ve "21 Gram"dan sonra, senarist Guillermo Arriaga ile son işbirlikleri olan "Babil" ile bir üçlemeyi de tamamlamış oluyor. Özellikle 11 Eylül sonrası, insanlar ve toplumlar arasında yaşanmakta olan önyargıları, iletişimsizliği, anlayışsızlığı ve hoşgörüsüzlüğü anlatmaya çalışan filmin zengin bir oyuncu kadrosu var: Brad Pitt, Cate Blanchett, Gael Garcia Bernal ve Koji Yakusho. Inarritu, Babil Kulesi yüzünden insanların farklı dillerde konuşmaya başlamasıyla oluşan kaosun hala devam ettiğini göstermeye çalışırken, dil farklılığını aşılmayacak bir engel olarak görmediğini; asıl anlaşmazlığın başka şeylerde yattığını düşünüyor: önyargılar, iletişimsizlik ve sevgisizlik.

1963 doğumlu yönetmen, son yıllarda zayıflayan Meksika sinemasının yeni umutlarından biri haline geldi. Önce reklam metinleri yazıp bol bol senaryo okuyarak sinemaya adım atmak için biriktirme dönemi yaşayan Inarritu, senarist Guillermo Arriaga ile tanıştı ve başkent Mexico City'nin barındırdığı zıtlıkları göstermek için kısa film projesi hazırlamaya koyuldu. 11 kısa filmden üçü üzerinde yoğunlaşan ikili, üç yılın sonunda deyim yerindeyse ortalığı sallayan "Amores Perros/Paramparça Aşklar, Köpekler"a imza attılar. İlk filminde elli civarında oyuncuyla çalışan ve karakterleri en iyi

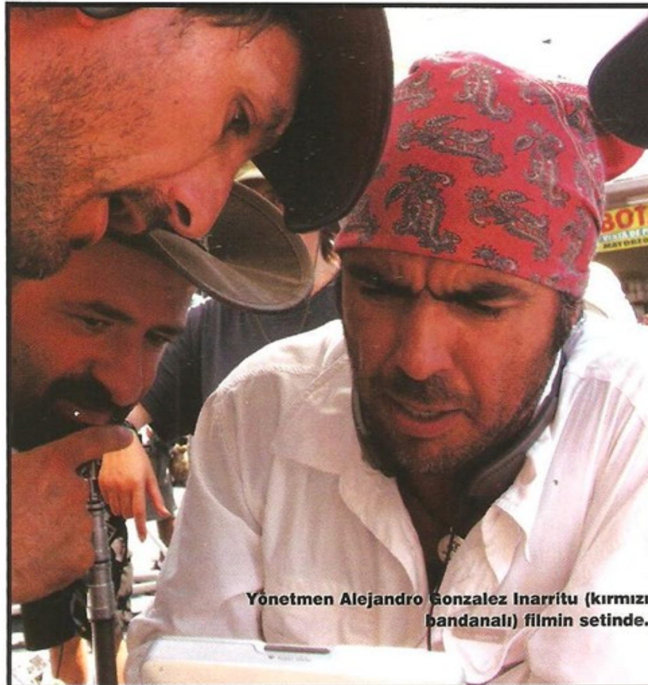

Brad Pitt, orta yaş eşiğindeki Richard karakteriyle hayranlarını şaşırtacağa benziyor.

şekilde özümsemeleri için oyuncularına gerçek mekanlarda bolca vakit geçirterek filme hazırlayan Inarritu, üç ayrı öyküyü bir araba kazası etrafında birleştirerek, pek çok uluslar arası ödül kazanan bu ilk filmiyle adını duyurdu; ve tabii onunla birlikte ilk çıkışını yapan Meksikalı genç oyuncu Gael Garcia Bernal de...

"Paramparça Aşklar, Köpekler"in getirdiği başarı, Inarritu'nun 11 Eylül faciasıyla ilgili bir projede 11 dakika dokuz saniyelik kısa filmlerle meramını anlatmaya çalışan 11 yönetmenden biri olmasına neden oldu denebilir. Aralarında Ken Loach, Mira Nair, Claude Lelouch, Sean Penn gibi yönetmenlerin yer aldığı "11'09"01-September 11", dünyanın değişik kültür ve coğrafyalarından katılan 11 yönetmenin, teröre ve yaşananlara bakış açısını göstermekteydi.

Inarritu ve Arriaga işbirliğinin meyvelerinden "21 Gram" ise, insan bedeninin ölümden sonra kaybettiğine inanılan 21 gramlık ağırlığın metafor olarak seçildiği, gene lineer olmayan akışı ve paralel kurgusuyla 2003 yılının en ses getiren filmlerinden birisiydi. Meksikalı sinemacı Universal ile anlaşıp ilk İngilizce filmini, Hollywood'un gözde oyuncularıyla çekme fırsatını yakalamıştı. Sevdiklerini kaybetme, acı çekme, vicdan, kader, rastlantı gibi yaşamın önemli unsurlarını işleyen ve seyircilerin göğsüne taş gibi çöken filmin tamamına yakını el kamerasıyla çekilmişti. Naomi Watts bu filmdeki rolüyle En İyi Kadın Oyuncu, Benicio Del Toro ise En İyi Yardımcı Erkek Oyuncu dalında Oscar adayı olmuşlardı.

Yönetmen Alejandro Gonzalez Inarritu (kırmızı bandanalı) filmin setinde.

Üçlemenin Sonu

"Babil"deyse, bir tüfekten çıkan kurşun yüzünden hayatları kesişen karakterlerin hikayesini önceki filmlerinden daha doğrusal bir anlatımla perdeye yansıtmayı tercih etmiş Inarritu. İzleyenlerin filmin yapısını çözmekle fazla meşgul olmasını istemediğini, böylece filmin duygusunu daha iyi kavrayabileceklerini belirtiyor bir röportajında. İnsanların kendi dışındaki herkesi ötekileştirdiğini ve anlamaktan uzaklaştığını; artık dinlemeyi bilmeyen ve git gide yabancılaşan bir dünyada yaşadığımızı hatırlatmak istediğini söylüyor. İletişim teknolojisinin artık sınırları iyice zorladığı ve adeta dünyanın küçüldüğü modern zamanlarda, insanların aslında ne kadar yalnızlaştığını ve mutsuzlaştığını göstermek isteyen "Babil"in merkezinde bu çelişki yatıyor. Ruhumuzdaki sınırlar, yani ailelerimizden bize geçen önyargılar; dinsel, ırksal, kültürel arketipler nedeniyle artık değil birbirlerini tanımayanların, en yakınlarının bile ne hissettiğini, ne düşündüğünü bilmeyen insanlar haline gelişimizin doğurduğu tehlikelere dikkat çeken yönetmen: "Önyargıyla ilgili, önyargısız bir film çekmeye çalıştım"diyor "Babil"le ilgili olarak.

Karakterler arasında bağlantı kurarken bunun fiziksel veya tesadüfi bağlantılar olmamasına dikkat eden Inarritu, filminde, insanları mutlu eden şeylerin kültürel ve ırksal olarak farklılık gösterdiğini, mutsuz hissettiren şeylerinse ortak olduğunu anlatmaya çalışmış. Temel olarak imkansız aşkın, sevgisizliğin, sevgisiz yakınlaşmaların, insanları mutsuz eden unsurların başında geldiğini söyleyen yönetmen, hangi sosyal sınıf, yaş, din, ülkeden olursa olsun, insanları birleştiren şeyin acı olduğunu belirtiyor. Karakterler kendilerini ifade edemedikleri için, eşlerine, çocuklarına sözcükleriyle ulaşamadıkları için, varlıkları bizzat silah haline geliyor. Inarritu'nun özellikle altını çizdiği şey, Faslılar, Meksikalılar veya Amerikalılar'la değil, insanlarla ilgili bir film çekmiş olduğu: "Bu film, kendimi arıtmak ve aklımla kalbimdekileri aktarabilmeye dönük ahlaki bir ihtiyaçtan doğdu. Dünyanın her yanına yayılmış inanılmaz ve acı verici zıtlıkların yakın ve uzak vadede insanları nasıl etkilediğini ve bun-

ların sonuçta nasıl bireysel trajediler doğurduğunu göstermek istedim."

Farklı kıtalarda süren çekimler

Hem duygusallık hem de sert bir politik eleştiri içeren, üç kıtada, dört ayrı dilde çekilen "Babil"de Inarritu, insanlığı ayıran engelleri, çarpıcı bir gerçekçilikle ortaya koymuş. Babil Kulesi'nin mitolojisinden hareketle, modern dünyada yanlış anlamaların, önyargıların, iletişimsizliklerin ve yabancılaşmanın nasıl görünmez şekilde insan ilişkilerine sirayet ettiğini deşifre etmeye çalışmış. Inarritu, filmi çekme macerasının bizzat bir değişim yolculuğuna dönüştüğünü, şimdiye kadar çektikleri arasında en iddialı ve meydan okuyucu filminin "Babil" olduğunu belirtmekte: "Dört farklı kültürü bir yabancının bakış açısından çekmemeye özen gösterirken, kaçınılmaz olarak, ekipteki herkes -ben dahil- dönüşüm geçirdi. Film de değişip dönüştü, çünkü her öyküyü şartlara ve geçtiği coğrafyadaki kültüre göre yeniden yazmak zorunda kaldım". Aslında dört farklı film çekercesine, geniş bir prodüksiyonla önceki filmlerinden ayrılan "Babil"in yapım öyküsü de Inarritu için bir anlamda Babil Kulesi'ni inşa etmek gibi. Filmin ana teması olan anlaşma güçlüğü, yapım ekibinin de ortak sorunu haline gelmiş. Zira ekip, farklı ülkelerden yüzlerce kişiden oluşmakta ve örneğin Fas'taki sette Arapça, Berberice, Fransızca, İngilizce, İtalyanca ve İspanyolca konuşulması, bunun en somut örneklerinden biri.

Çocuklarının kaybının acısından kurtulmak için Fas'ta tatil yapan Amerikalı bir çift , Texas'ta bıraktıkları iki çocuklarına bakan Meksikalı dadı ve dünyanın bir diğer ucunda, Japonya'da annesi intihar eden sağır bir genç kız ile babası, iki küçük Faslı'nın sürülerini çakallardan korumak için tüfekle atış yapmaları sonucu, kendilerini, adeta domino taşlarının art arda devrilmesine benzer zincirleme bir reaksiyonun içinde bulurlar. Olayı izleyen birkaç gün içinde her biri, kendini sersemlemiş halde dünyada kaybolmuş, en yakınlarına bile yabancılaşmış ve müthiş bir karmaşanın içerisinde bulur, tıpkı efsanedeki Babil Kulesi'nde aniden bambaşka diller konuşmaya başlayan insanlar gibi.

Richard (Brad Pitt) ve Susan (Cate Blanchett), üç çocuklarından birinin ölümüyle başa çıkmaya çalışan ve aslında suçu birbirine atan evli bir çifttir. Tatile geldikleri Fas'ta, otobüs yolculuğu esnasında, iki küçük çocuğun, atış denemesi yaptığı tüfekle yaralanan Susan, doktor ve hastane olmayan çölde komaya girer. Bu kaza kısa sürede bir terörist saldırısı sanılacak ve uluslararası siyasette krize neden olacaktır. Özellikle 11 Eylül sonrasında Batı dünyasının İslam ülkelerine ve vatandaşlarına karşı olan paranoyak korkuyu eleştirmek isteyen Inarritu, bu yüzden, çiftin tatil yapacağı dış ülkenin, 17 yaşındayken görüp hayran kaldığı Fas olmasını istemiş. Susan, çevredeki en yakın yerleşim yerinde, yaşlı bir kadın ve bir veterinerin son derece ilkel yaşam şartlarına sahip mekanlarında, ölüm kalım mücadelesine girerken, Richard çaresizlik içinde çırpınır. Cate Blanchett'i Susan'a benzeyen karakterlerde daha önce de izlemiştik ama Brad Pitt'i Richard rolünde, orta yaş bunalımları yaşayan bir aile babası olarak izlemek, hayranlarını şaşırtabilir.

ABD-Meksika sınırında yaşanan pek çok dram ve özellikle ABD'ye kaçak girmeye çalışan Meksikalılar'a uygulanan acımasız yasalarla çifte standartlar, kendisini de bir göçmen olarak tanımlayan Inarritu'nun ve senarist Arriaga'nın en duyarlı oldukları konuların başında gelmekte. Ülkemizde Ağustos ayında gösterime giren ve benzer bir konuyu ele alan Tommy Lee Jones yönetmenliğindeki "Üç Defin"in senaryosu da Guillermo Arriaga'ya aitti biliyorsunuz. Bu mesele, "Babil"de anlatılan ikinci öyküde de kendini gösteriyor. İkinci öykü, Richard ve Susan'ın iki çocuğuna illegal olarak dadılık yapan Amelia'nın (Adriana Barraza) öyküsü. Oğlunun düğününe mutlaka gitmek isteyen ve bunun için de baktığı iki çocuğu, yasadışı yollarla Meksika'ya geçirmeyi göze alan Amelia, sorumsuz ve asi yeğeni Santiago ile (Gael Garcia Bernal) yola çıkar. Düğün dönüşü Santiago, sınırda kendilerine kötü davranan dengesiz polis memurundan (Clifton Collins Jr.) kaçınca, kendisini çölde iki çocukla çaresiz bir durumda bulur. Amelia rolündeki Adriana Barraza, "Paramparça Aşklar, Köpekler"de de Inarritu ile çalışmıştı. Baktığı iki çocuğu ise, "I Am Sam"le hayatımıza giren ve daha sonra birçok filmde karşımıza çıkan ünlü çocuk oyuncu Dakota Fanning'in kız kardeşi Elle Fanning ve ilk filminde oynayan Nathan Gamble canlandırıyor. Polis memurunu oynayan Clifton Collins Jr.'ı ise en son "Capote"de, Philip Seymour Hoffman'ın canlandırdığı Truman Capote'ye ilham kaynağı olan katil rolünde izlemiştik.

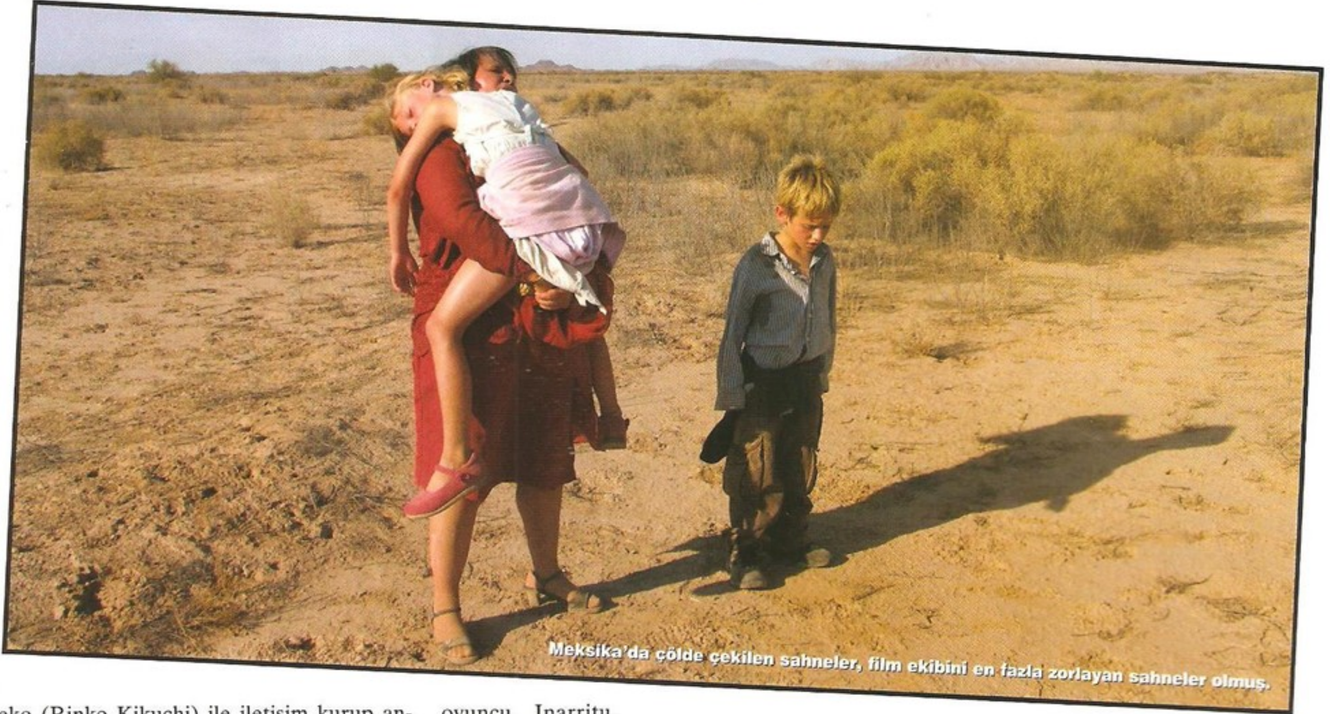
Üçüncü öyküdeyse, işitme engelli kızı Chi-

Meksikalı dadı Amelia'yı canlandıran Adriana Barraza, "Paramparça Aşklar, Köpekler"den sonra bir kez daha Inarritu ile çalıştı.

Gael Garcia Bernal, sorumsuz Santiago rolüyle karşımızda.

Meksika'da çölde çekilen sahneler, film ekibini en fazla zorlayan sahneler olmuş.

eko (Rinko Kikuchi) ile iletişim kurup anlaşmaya çalışan, eşi intihar etmiş bir baba (Koji Yakusho) var. Chieko annesinin intiharını tam atlatamamış bir ergen ve sessiz dünyasında sevgiyi arıyor. Ama bunu, kendini teşhir etmek ve erkekleri baştan çıkarmaya çalışmak suretiyle yaptığı için babasıyla çatışma halinde.

Filmin en renkli ve canlı sahnelerinin geçtiği Tokyo, belki teknoloji devi Japonya'nın modern ve gelişmiş yüzünü gösteriyor ama Chieko ve onun sessiz dünyası aracılığıyla, günümüz insanlarının kesif yalnızlığına ve birbirinden soyutlanmış, birbirine değmeyen hayatlarına tanık oluyoruz. Yasujiro karakteri için Koji Yakusho'yu seçen Inarritu, perdede çok az görünecek olsa da ağırlığı ve etkisiyle akıllardan kolayca silinmeyecek bir oyuncu seçmek istemiş ve bu yüzden Japonya'nın sevilen, ünlü aktöründe karar kılmış. Rinko Kikuchi ise, genç ve yolun başında bir oyuncu. Inarritu, oyuncu seçimi için Japonya'ya ilk geldiğinde, Chieko karakteri için Lolita tarzı bir oyuncu arıyormuş. Deneme çekimlerinde Kikuchi ile bir kez karşılaşmışlar sadece, ama dokuz ay sonra yeniden Japonya'ya geldiğinde, Kikuchi'ye hiçbir bağlayıcı söz vermemesine rağmen, onun bir işitme engelli kadar mükemmel şekilde sağır-dilsiz alfabesini öğrendiğini hayretle görmüş ve hiç tereddüt etmeden rolü ona vermiş.

Inarritu bu arada ilk kez profesyonel olmayan oyuncularla çalıştığı "Babil"de, bu açıdan büyük bir risk aldığının farkında olduğunu söylüyor ama özellikle Fas'taki çölde geçen sahnelerde, profesyonel oyuncuların hiç de oralı gibi gözükmediklerini farkedince bu yolu seçmiş. Bu tercihinin filmi daha gerçek ve orijinal kıldığını düşünüyor.

"Paramparça Aşklar, Köpekler" ve "21 Gram"la başlayan üçlemenin son halkası olan "Babil", önceki filmleri beğenen ve Meksika sinemasının Hollywood'a kaptırdığı Inarritu ve Arriaga'yı takip edenler tarafından merakla bekleniyor. Dünya prömiyerinin yapıldığı Cannes Film Festivali'nde en iyi kurgu, en iyi yönetmen ve ruhban jüri ödüllerini kazanan film, bazı olumsuz eleştiriler de aldı. Bunlardan biri, bütün Inarritu-Arriaga filmlerinde olay örgüsünün mutlaka bir olay (ilk iki filmde bir trafik kazası) çevresinde yazgıları birleşen karakterler -özellikle ebeveynlerin ve sorunlu çocuklarının- etrafında kurulması ve bunun Inarritu ile Arriaga için artık neredeyse bir formül haline gelmiş olması. Çoğu eleştirmen, "Ucuz Roman" ve "Yağmurdan Önce" gibi filmlerle en güzel örnekleri zaten verilmiş olan bu anlatım biçiminin artık eskimekte olduğu noktasında birleşiyor. Bir diğer eleştiriyse senaryoyla ilgili.

Filmin Japonya'daki sorunlu kız-baba ilişkisini anlatan bölümünün diğer öykülere eklemlenişi bazı eleştirmenler tarafından zorlama ya da abartılı bulunmakta (Yasujiro, amatör bir avcıdır ve Fas'ta Susan'ı vuran çocukların babasına tüfeği satan kişidir). Tabii filmi gereğinden fazla uzun, sıkıcı, kalabalık bulan ve hiç beğenmeyenler de mevcut; ama bu kadar yerden yere vuranların sayısı gerçekten az.

Yönetmen Inarritu ise, "Babil"in ilk iki filmden daha farklı olduğunu, özellikle ses ve müziğin, filmin önemli bir unsuru hatta karakteri haline geldiğini, ton ve tarz olarak da çok farklı bir iş çıkardığını belirtmekte. Yönetmen ayrıca her filmi gibi bu filminin de kendi dünya görüşünün bir kanıtı olduğunu, kendi kişisel değerlerini, zaaflarını ve kim olduğunu ifşa ettiğini düşünüyor ve filmin hazırlık aşamasında bir yıl boyunca karısı ve iki çocuğuyla birlikte yaptığı seyahatlerin filmine ve özellikle de kendisine büyük katkıda bulunduğuna inanıyor. ■

Filmin Tokyo'da geçen öyküsünün kahramanı Chieko rolünde, yeni bir yetenek, Rinko Kikuchi var.

Martin Scorsese, "The Aviator" sonrasında yeraltındaki hükümdarlığına geri döndü. Bol sigara dumanı eşliğindeki ağır sohbetler, çatık kaşlı adamlar, aksiyon ve türlü entrika eşliğinde mest olmaya hazırız. Zira Çin mucizesi "Infernal Affairs"in yeniden çevrimi "KÖSTEBEK" (The Departed) tam da böyle bir film.

MURAT EMIR EREN

İyi bir filmi, farklı şartlarda yeniden çekerek kepaze etmek, daha önce izleyicisiyle buluşmuş, beğenilmiş bir yapımı tekrar çekip bütün büyüsünü bozmak artık sık rastladığımız bir durum. Son yıllarda iyice ayyuka çıkan "yeniden çevrim" furyası, bu tür kötü örnekler yüzünden sinema aleminde ciddi bir bıkkınlık yaratmış durumda hatta. Gelgelelim, ABD'li yapımcılar durumdan hiç de şikayetçi değiller. Zira son yıllarda, Amerikan sinemasının ana damarındaki krize geçici bir çözüm olarak öne sürülen tek parlak fikir, tutmuş filmlerin yeniden çevrimlerini üretmek. Özellikle Uzakdoğu menşeli olup da ABD izleyicisinin çoğunluğu tarafından altyazı problemi sebebiyle "izlenmeyen" filmlerin yeniden çevrimini yapmak, en az yeni bir proje üretmek kadar cin bir fikir kimisi için. Geçtiğimiz aylarda izlediğimiz "Göl Evi", ileride izleyeceğimiz "Garez 2" bunların ilk akla gelenleri. Ancak bu kez durum biraz farklı. Yeniden çevrime maruz kalan yapım, Çin'in son yıllarda ürettiği en iyi filmlerden biri. Yeniden çevrimin altına imzasını koyan isim ise, alışıldığı üzere, tıfıl, tanınmadık bir yönetmen değil, tam aksine bir efsane. Anlayacağınız mesele biraz hassas...

Yeniden Çevirsek de Saklasak

Dört yıl evvel İf İstanbul Bağımsız Filmler Festivali'nde izlediğimiz "Infernal Affairs", Çin'de yüksek bir gişe rakamına ulaşmış, kadrosunda Tony Leung ve Andy Lau gibi

Köstebek, mafya ve polis arasındaki istihbarat ağında yer alan iki insanın öyküsü...

Kulağın delik

Emniyet de muhbire ihtiyaç duyuyor.

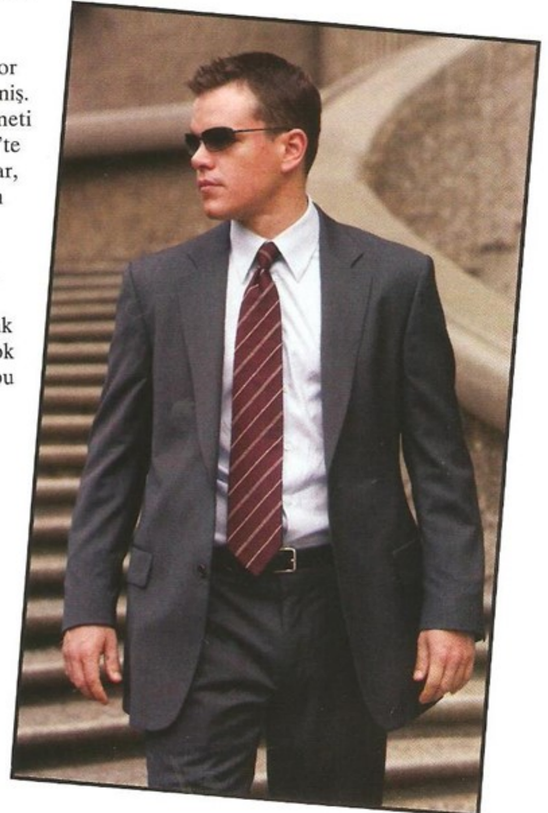

Sullivan (M. Damon) mafyanın akademideki gözü kulağı

dünyaca tanınmış yıldızlar barındıran, beynelmilel ilgiye mazhar olacak özelliklere sahip bir filmdi. Biri polis teşkilatında, diğeriyse mafyanın içerisinde yer alan iki muhbirin (köstebeğin) öyküsünü anlatan yapım dört dörtlük görünüyordu. Ancak bir yeniden çevrime dönüşmesi için bunlar Hollywood'a engel değildi elbette, ne de olsa böylelikle film daha çok kişiye ulaşacaktı...

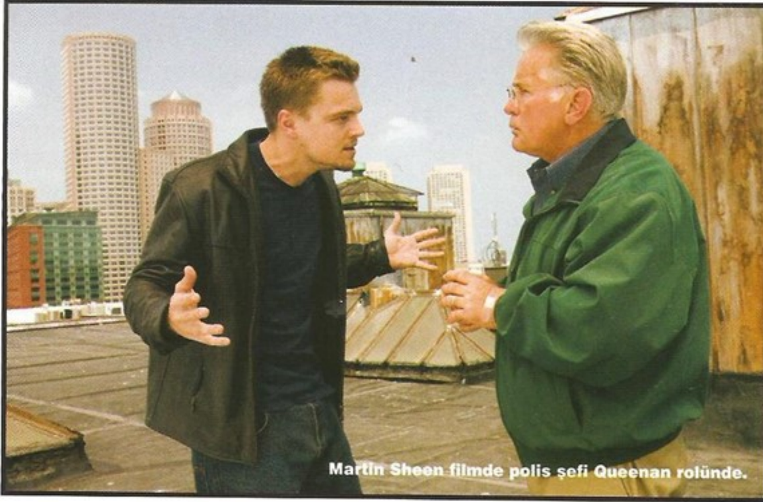
Hong Kong sinemasına büyük yakınlık duyan yönetmen Martin Scorsese, "Infernal Affairs"in önce öyküsünden haberdar olmuş ve bir an evvel gündemine almış. Orijinal filmiyse ancak "Köstebek"in çekimlerinden sonra görmek istemiş. Gelgelelim ne projenin başlangıcında ne de senaryoyu okuduktan sonra projeden caymak aklına bile gelmemiş... "Eh neden vazgeçsin ki?" Hemen söyleyelim; Scorsese, her daim orijinal senaryolarla çalışan bir yönetmen olarak, "Cape Fear" sonrasında hayatında ikinci kez bir yeniden çevrim için kamera arkasına geçmiş oluyor. Her ne kadar kendisi filmi bir yeniden çevrim olarak görmese de bu, onun için olduğu kadar bizler için de uzun zamandır bir ilk. Ayrıca orijinal hali çok çok iyi olan bir film, Scorsese gibi bir ustanın elinde ne gibi bir şekil alacak? Bunu da merak etmemek elde değil.

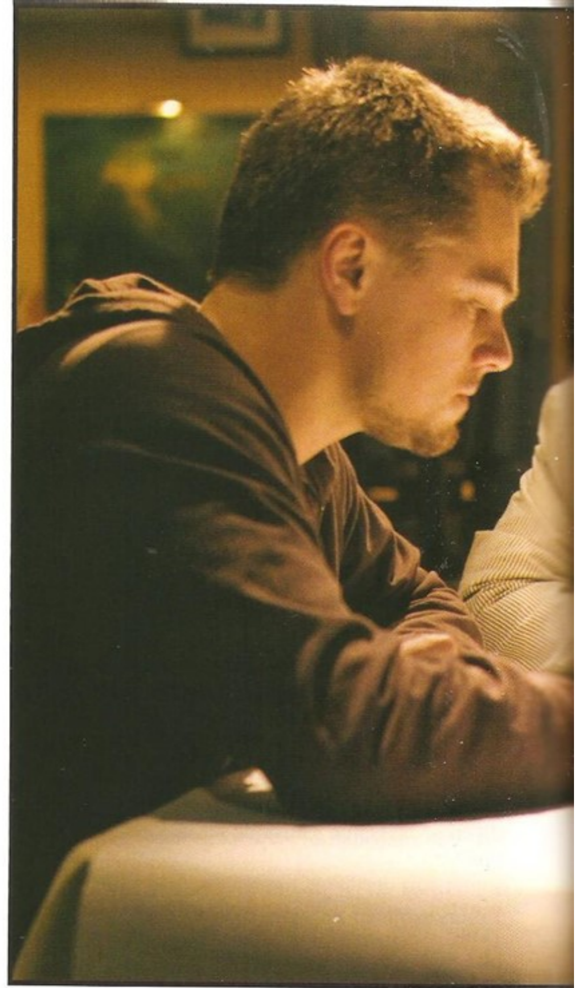
Yapıma direkt olarak para yatıran isimler arasında Scorsese'nin de yer aldığını görüyoruz. Dört yapım şirketinin desteğini arkasına alan filmin ortakları arasında Jennifer Aniston ve Brad Pitt'in ortak olarak işlettikleri Plan B Entertainment da yerini almış. Para pul meselelerinin hallolmasının ardından senaryo çalışmalarına başlayan yönetmen Scorsese ve özellikle "Cennetin Krallığı"ndan tandığımız senarist William Monahan, senaryoyu bitirene değin 2002 yapımı orijinal filmi izlememişler. Sadece Çince'den çevrilen esas senaryo ile çalışmaya başlayan senarist Monahan, hikâyede yer alan Hong Kong mafyasını, Boston'daki bir Irlanda mafyasına çevirip, tüm olay örgüsünü bu yolla ABD yeraltı âleminin Boston ayağına ve bölge polisine bağlamak gibi zor bir işe soyunmuş. İşin bu 'uyarlama' kısmı zor olsa da, sonrası çok daha kolay gelişmiş. Çünkü, "Infernal Affairs"in tüm alameti farikası olan orijinal fikri "Köstebek"te de aynen korunmuş. Tüm gergin anlar, karşılaşmalar, detaylarla ortaya çıkan sırlar ivedilikle Scorsese'nin mönüsündeki yerini alıvermiş. "Köstebek"in senaryosunda yer alan başlıca farklılıksa kendisini diyaloglarda gösteriyor elbette. Ancak filmin ön gösteriminde yer alan birçok yabancı yazar, senarist Monahan'ın bu konuda başarılı olduğu hususunda hemfikir.

Peki ya Scorsese? Onun için "Köstebek"in çok daha farklı anlamları mevcut. Kendisi bunu "Benim için en çarpıcı şeylerden biri, karakterler ve karakterlerin içlerinde yaşadıkları dünyaya karşı tavırlarının tasvirinde uzlaşma olmamasıydı. Bu filmi yönetmeye gerçekten ilgi duyma nedenim buydu" sözleriyle aktarıyor. Ayrıca son iki filminde hayli yüksek meblağlarla çalışan yönetmenin "Köstebek"te de bu durumu bozmadığını görüyoruz. Zira filmin bütçesi 90 milyon dolar gibi hatırı sayılır bir rakamda seyrediyor. Ancak bunun en önemli sebebi kuşkusuz kalabalık ve çoğu da yıldızlardan oluşan oyuncu kadrosu. Filmin başrol oyuncularına göz attığımızda,

olsun!

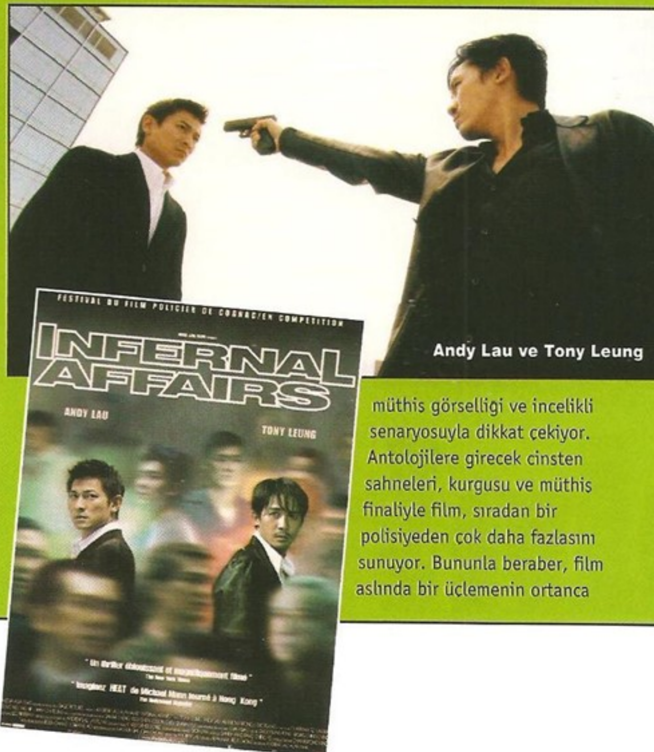

Martin Sheen filmde polis şefi Queenan rolünde.

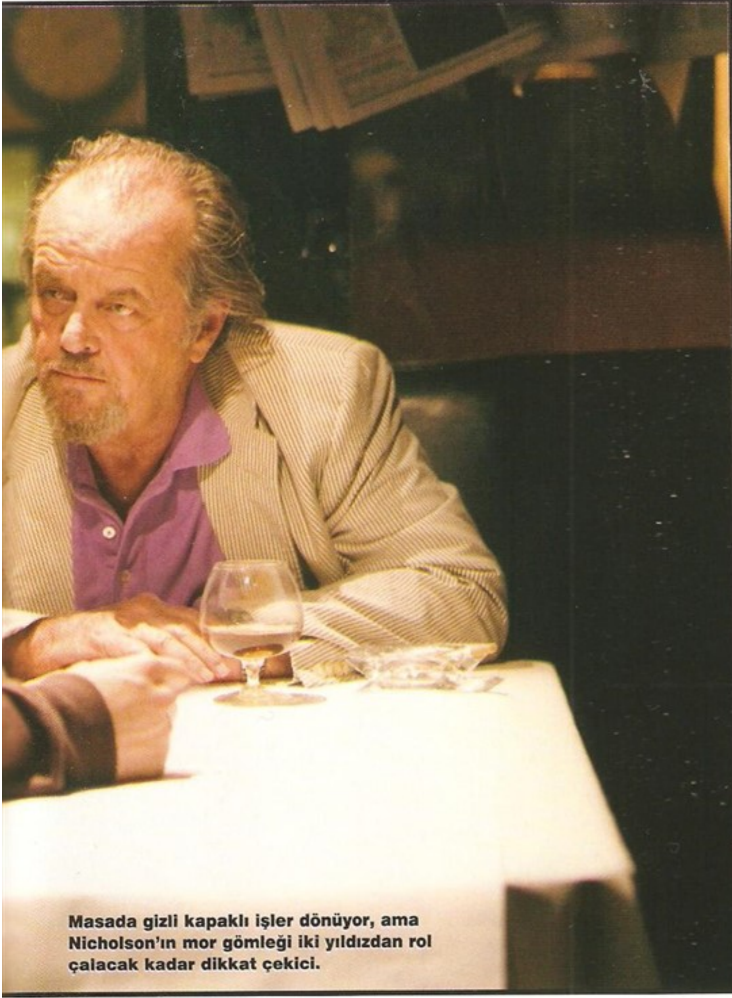
Matt Damon ve Leonardo DiCaprio gibi iki kalburüstü yıldızı görüyoruz ki, her birinin ücreti Scorsese için bile hayli dolgun. Her ne kadar DiCaprio ve Scorsese arasında artık ticari ve sanatsal bir hukuk oluşmuşsa da, bu durum filmin bütçesine DiCaprio'nun getireceği yüke mani değil. "Gangs Of New York"ta başlayıp "The Aviator"da gelişerek devam eden Scorsese-DiCaprio ilişkisi bu filmde de bozulmuyor. Ustanın, DiCaprio'dan yeni bir De Niro yaratılabileceğine dair öngörüsü ve inancı hali hazırda sürmekte, ki şu ana kadar bu konuda yanıldığını gösteren herhangi bir kanıt da yok ortada. "Gangs Of New York"ta değilse de, "The Aviator"da DiCaprio'nun performansıyla filmi hayli yukarıda tuttuğunu söylememek artık ayıp. Dolayısıyla Scorsese de böyle yetenekli ve girişimci bir partneri bırakmaya niyetli değil. Parasal açıdan sorun yok, filmin başrolü de yine yönetmenin favori oyuncularından birine emanet. Peki Scorsese'nin şahsına münhasır temalarından haber yok mu? Elbette var. Üstelik bu kez katmanları çeşitli. "Casino" ya da "Goodfellas"la benzer bir atmosfere sahip olan filmde Scorsese için yeni olduğunu söyleyebileceğimiz şeylerden birisi ise, ustanın bu kez kamerasıyla sadece mafyöz âlemin değil, polis teşkilatının da tozunu attırmaya soyunmuş olması. Her daim, anlattığı öyküde yer alan karakterleri ve onların bulunduğu topluluğu mükemmel

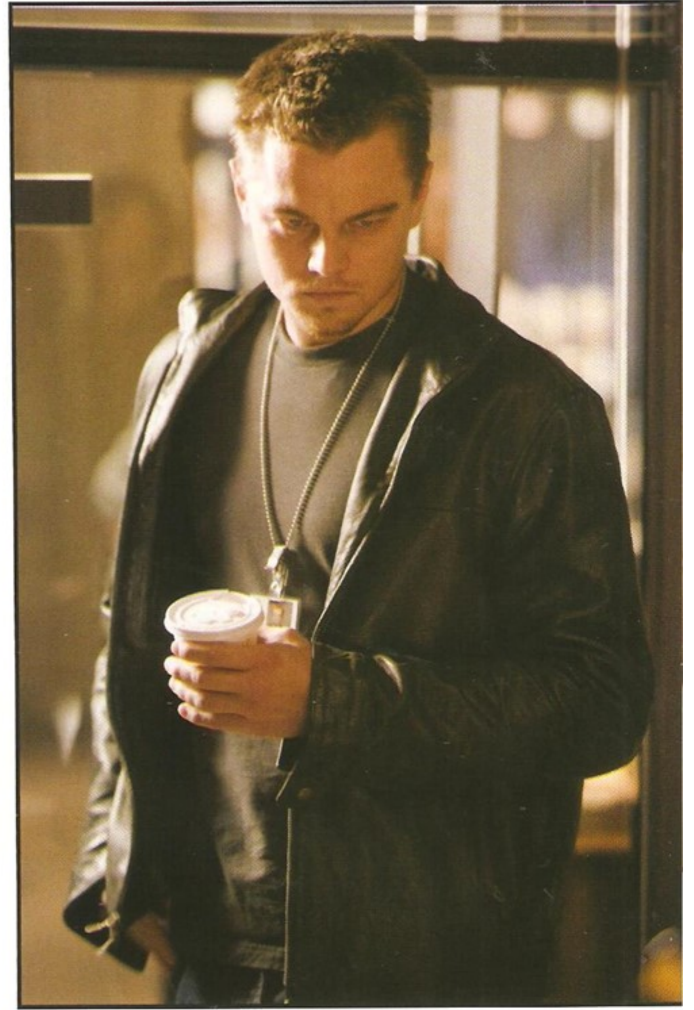
Çin'de infial yaratan polisiye

Scorsese'nin elinde yeniden doğan "Infernal Affairs" ya da orijinal adıyla "Mou Gaan Dou", bizde "İç İşleri" adıyla gösterilmiş ve DVD olarak piyasaya sürülmüştü. Bu yüksek tempolu polisiye-gerilim, 2002 yılında Çin'de fenomen haline gelmiş, önemli bir yakın dönem filmi.
Yönetmenliğini Wai Keung Lau ile senaryoya da imzasını atan Siu Fai Fak'ın üstlendiği filmin başrollerinde Çin'in dünyaca ünlü yıldızları Tony Leung ve Andy Lau var. Bu iki önemli aktörün yanı sıra, filmin oyuncu kadrosunda Anthony Wong, Eric Tsang ve Kelly Cheng gibi mühim isimler de mevcut. Birisi polis teşkilatına, diğeri ise mafya alemine yerleştirilmiş iki muhbirin öyküsünü anlatan film, müthiş görselliği ve incelikli senaryosuyla dikkat çekiyor. Antolojilere girecek cinsten sahneleri, kurgusu ve müthiş finaliyle film, sıradan bir polisiyeden çok daha fazlasını sunuyor. Bununla beraber, film aslında bir üçlemenin ortanca üyesi. "Mou Gaan Dou"nun gördüğü inanılmaz ilgi sonrasında, hikâyenin evrenini genişleten yapımcılar, önce filmin evvelini anlatan bir devam filmi, sonra da hikayenin sonunu getiren bir final çekmekten geri durmadılar. Her biri 2003 yılında çekilen bu devam filmleri ise "Mou Gaan Dou 2" ve "Mou Gaan Dou 3: Jung gik mou gaan" isimlerini taşıyor. Filmlerin üçü de bizde gösterime girmedi. Ancak her biri ülkemizde hem televizyonda gösterildi hem de DVD olarak reyonlara sunuldu. Üstelik her birinin ilk film kadar başarılı olduğunu söyleyebiliriz. Scorsese "Köstebek"in devamını getirir mi bilinmez. O nedenle orijinal üçlemeyi keşfetmekte fayda var.

Andy Lau ve Tony Leung

Masada gizli kapaklı işler dönüyor, ama Nicholson'ın mor gömleği iki yıldızdan rol çalacak kadar dikkat çekici.

bir biçimde tasvir eden yönetmen, bu kez de ilk iş olarak ana karakterlerini güvenebileceği oyunculara emanet ederek başlamış işe.

Ekip toparlanıyor

Filmde, sokaklarda çilekeş haline gelmiş, çetelerin içine gire çıka piyasanın kurdu olmuş gizli polis Billy Costigan kılığında DiCaprio'yu, polis teşkilatında çalışıp da aslen mayfanın has adamı olan Colin Sullivan rolünde ise Matt Damon'ı izleyeceğiz. Boston polisine kök söktüren mafya babası Frank Costello olarak karşımıza çıkacak isimse, Jack Nicholson. Nicholson, son yıllarda canlandırdığı naif ve komik karakterlerden hayli sıkılmış olduğu için bu rolü düşünmeden kabul ettiğini söylüyor. Gerçekten de, kendisini yaşlı, çapkın, karizmatik ve sempatik erkek rollerinde izlediğimiz şurup kıvamlı filmlerden sonra "Köstebek"te filmin esaslı kötü adamı olarak perdeye yansıyacağını bilmek Nicholson hayranlarına ilaç gibi gelecektir. Kadro burada bitmiş değil. Polis teşkilatı çalışanları arasında Mark Wahlberg, polis şefi yani teşkilatın patronu Oliver Queenan rolünde Martin Sheen ve yine emniyet güçleri içerisinde Alec Baldwin'i perdede göreceğiz. Filmin Boston'da geçiyor oluşu da yine Scorsese için bir yenilik. Bir New York tutkunu olan yönetmenin, hikâyeyi Boston'a taşıyan bu senaryoyla yola çıkması, çekimler için çıkarılan zorluklara rağmen bu bölgede ısrar etmesi hayli ilginç. Yine de filmin bazı bölümlerinde yine New York'un mekân olarak kullanıldığını ve buna Boston'daki "ayakbastı parası" kabilinden yüksek vergi ücretlerinin sebep olduğunu belirtelim. New York'ta Boston'a benzeyen yerler bulmak ise yapım ekibi için hayli zorlayıcı olmuş.

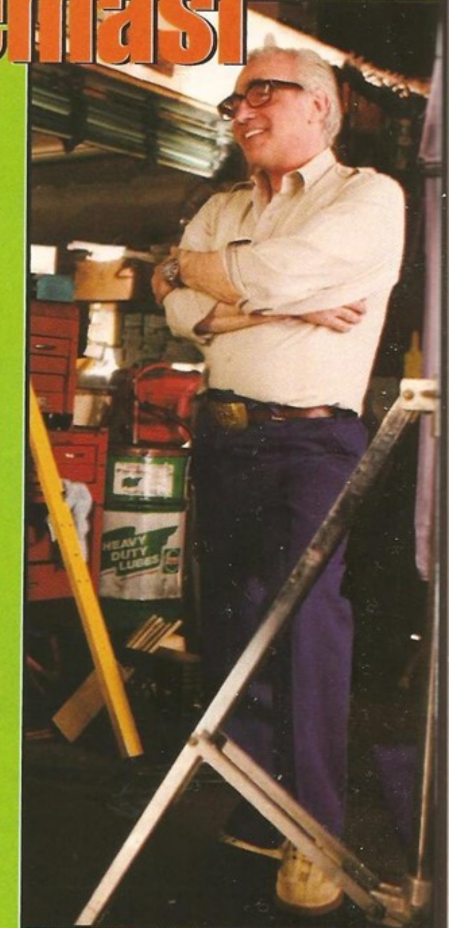
Yapım süreciyle ilgili bir başka ilginç notsa filmin ağır ağabeylerinden şef Queenan rolü için Scorsese'nin evvela Robert De Niro'nun kapısını çalmış olması. De Niro, o sırada kendi yönettiği filmi "The Good Shepherd"la meşgul olduğu için rolü reddetmek zorunda kalmış. Ancak "The Good Shepherd"da oynamak üzere De Niro ile anlaşan DiCaprio'nun, "Köstebek"te rol almak için filmin kadrosundan ayrılmasına ses çıkarmayarak kadim dostu Scorsese'ye destek atmayı da ihmal etmemiş. Bu arada filmin oyuncu kadrosundaki isimlerden Matt Damon ve Mark Wahlberg'in doğma büyüme "Boston çocuğu" olmalarının da, rol keserken epey işlerine yaramış olduğunu söyleyelim.

Hikâyeyi az çok açık ettik. Ancak devamını getirelim... Billy Costigan, gizli bir görev için genç yaşında akademiden atılıp, sokaklara salınmıştır. Artık aslen bir polis olduğunu sadece üstleri bilmektedir ve görevi teşkilatın hedef aldığı çetelere sızıp, üst makamların güvenini kazanarak polise bilgi sızdırmaktır. Gelgelelim, mafya da artık muhbir kullanmaya başlamıştır ve polis teşkilatına sızmak üzere Colin Sullivan seçilmiştir. Sullivan, Costigan ile aynı dönemde akademide yer almış, ikisinden biri sokaklara diğeri ise emniyetin üst mevkilerine gitmiştir. Her ikisi de kendi kurumlarına faydalı olmak için çalışırken, günün birinde görevleri çakışır. Artık hem mafya hem de polis, içlerindeki köstebeklerden kuşkulanmaktadır. Costigan ve Sullivan bir yandan görevlerini sürdürürken bir yandan da birbirlerini bulmakla mükellef hale gelmişlerdir. "Kulağı delik" ikili için hayat hepten zorlaşmıştır...

"Köstebek" 151 dakika gibi hayli uzun bir süreye sahip. Scorsese'nin üçer saatlik sürelere sahip son iki filmi sonrasında bunda şaşılacak bir şey yok elbet. Orijinal film ise sadece 101 dakika. Bu durum ustanın kendine has bir takım müdahalelerle hikâyeyi ve hikâyenin ait olduğu evreni biraz değiştirdiğine delalet kuşkusuz... Bizlere düşen ise, sükûnetle salona dalıp, gözlerimizi 151 dakika boyunca perdeye dikmek. Bir solukta geçecektir, emin olun. ■

Martin Scorsese:

"Hong Kong sineması takdire şayan"

Yönetmen Martin Scorsese, kariyerinin en hareketli günlerinde neden bir Hong Kong filminin yeniden çevrimine soyunduğunu, dahası filmi bir yeniden çevrimin ötesine nasıl taşıdığını anlatıyor.

Neden Amerika'daki İrlandalı alt kültür üzerine bir film yapmak istediniz?

Klasik tarz Hollywood Sineması'na karşı büyük bir sevgim var. Ve birlikte büyüdüğüm önemli filmlerin altında John Ford, Raul Walsh gibi İrlanda kökenli sanatçıların imzası bulunuyor. Zira bir John Ford filminden ya da filmdeki aile yapısından söz ediyorsak, bu Galli Madencilerin hayatını anlatan bir film olsa dahi, sonuç olarak İrlanda asıllı birinin objektifinden izlediğimiz bir hikayedir. Bunu size hissettiren bir tarafı hep vardır. Bizi kendi kültürüne yakın tutan, İrlanda'ya has aile kültürünün süzgecinden geçmiş bir öykü anlatıldığını hissettiren bir yapı söz konusudur. İtalyanlar bunu daha da rahat hissederler. Ve evet, iki kültürün insanları aynı mahalleye taşındığında arada bir farklılık olduğu anlaşılır, ama tüm bunlara rağmen, İrlanda literatürü benim için çok önemlidir. Yine İrlanda şiiri mükemmel gelir bana her zaman. Onlara has Katolik anlayışı da, İtalyanlar'ın Katolik mezhebine olan yaklaşımından daha enterasan bulurum. Bunlar benim kişisel görüşlerim. Zira senaryo William Monahan tarafından yazıldı.

Hong Kong'da geçen hikaye, Boston'daki İrlanda alt kültürüne nasıl adapte edildi?

Filmdeki hikayenin Hong Kong'a has bir şey olduğunu düşünmedim. Daha çok William'ın senaryoda bir araya getirdiği dünya üzerine düşündüm ve o şekilde hareket ettim. Gerçekten. Ve fikri çok tuttum. Hong Kong sinemasına gelince, John Woo'nun "The Killer"ım hatırlarım mesela. Öyle bir filmin yanına bile yaklaşamayız. Böyle bir şeye kalkışamayız bile, en azından bir sinemacı olarak kendi adıma ben böyle düşünüyorum. Bu, kendi filmlerimizi alıp, onların kültürüyle birleştirerek her şeyin birbirine karıştığı bir şey üretmek demek... Yine hatırladığım bir diğer Hong Kong filmi King Hu'nun yönettiği "A Touch Of Zen". Bu tip filmler... Bunları izlediğim zaman "Burada birçok şey bir arada yürüyor" diyorum. Yani demem o ki, biz normalde ne yapıyorsak onu yapıyoruz ve eğer onların kültüründen bir etkilenme söz konusu olursa da bunlar bize John Woo, Tsui Hark ve Ringo Lam gibilerinden geliyor. Hong Kong sineması -Wong Kar Wai ve Stanley Kwan'ı bu gelenekten ayrı tutuyorum- kesinlikle takdire şayan bir olgu, bir sinemacı olarak düşünüyorum ve "Tamam, bu filmlerden ilham alıyoruz çünkü hikaye anlatmanın farklı yollarını keşfediyoruz" diyorum. Bununla beraber, aklıma bir "an" geldiğinde ve "Tanrım! Sanırım John Woo'nun yaptığı gibi ya da benzeri bir şeyler yapacağım" dediğimde, bir de bakıyorum sahneyi tasarlarken görüntü yönetmenim Michael Ballhaus ile birlikte kamera arkasına geçince ortaya aklıma gelen o fikir değil de tamamen farklı bir şey çıkıyor. Sonra da bana farklı gelen bu çekimi daha önce zaten en az iki filmde beşer kez tekrar ettiğimi görüyorum... Ama benim yaptığım şey bu. Bu iş böyle işliyor. Kendimi sadece senarist Monahan'ın metnine karşı sorumlu hissettiğimi söyleyebilirim. Oradaki hayata, düşünce biçimine, tavra, dünyaya karşı kültürel bakış açısına ve kapalı toplum yapısına sorumlulukla yaklaştım... Hong Kong menşeli bir üçlemeyi almak, Andrew Lau'nun filmi, tüm bunlar bir araç. Sadece bir fikir. Bir konsept. İki muhbirin öyküsü. Ve benim hoşuma gidip gitmediği önemli değil, burada güven ve ihanet üzerine temellenen bir öykü yaratıyorum. Senaryoyu ve projeyi baştan aşağı kontrol ederken bunu keşfettim. Dediğim gibi filmde bu bambaşka bir şekle büründü.

Senaryo çekimler sırasında değişikliğe uğradı mı?

Evet, ve bu uzunca bir süreç içersinde gerçekleşti, çok uzun bir süreç. Film yapmaya başladığım ilk zamanlardan bu yana en çok sevdiğim şey, oyuncuların, benim ve senaristin ellerinde şekillenen filmlerin yapım süreci hakkında konuşmaktır. Ancak şunu keşfettim ki, bu bazen bir yanlış anlamaya dönüşebiliyor. Yapımla ilgili olarak anlatılan hikayede yer almayan insanların sanki filme hiçbir katkısı olmamış gibi görünüyor. Elbette bu iş imece usulü gerçekleşen bir iş. Orada olan herkesin filme bir katkısı oluyor. Senaryonun filmleşme sürecindeki değişikliklerin William, oyuncular ve benim birlikte çalışarak gerçekleştirdiğimiz değişiklikler olduğunu söyleyebilirim.

Kariyerinizin bu noktasında neden bir yeniden çevrim yapmak istediniz ve neden bu filmi seçtiniz?

Dediğim gibi Hong Kong sinemasının farkındayım ve bu konuda kendimi rahat hissettim çünkü onların yaptıkları şeylerin benim yapamayacağım şeyler olduğunu biliyordum. Bunu alıp kendi bildiğim yolla yeniden tanımlayabilirim diye düşündüm. Ayrıca William'ın senaryosu da aynı yoldaydı, kendi doğasını en ufak ayrıntısına kadar tanımlamıştı, o dünyadaki insanları, insanların dillerini, davranışlarını yeniden tanımlamış bir senaryoydu. Tüm bunlara ek olarak, William'ın, benim, Leo'nun, Jack'in, Matt'in ve Vera'nın işbirliği içinde çalışma imkanı hep vardı, hepsi onun (W.Monahan) kendi materyalleriyle bir araya geldi ta ki kurgu odasında kurgucum Thelma Schoonmaker'la bir araya gelene kadar, o da kurgu esnasında ne düşünüyorsa filme o yönde bir katkıda bulundu, bu çok uzun bir süreçti. Ve sonuçta kendimi iyi hissediyorum. Hong Kong sinemasına orada yaptıklarına büyük saygı duyuyorum ve biliyorum ki onların gittikleri yerlere ben gidemem. Ama bu yaptığımız da film çekmek için ilginç bir yol. Umarım sonraki filmlerimden biri de böyle olur. Bundan sonra hep Hong Kong filmlerinin yeniden çevrimlerini yapacağım! (Gülüyor)

Neden bu film peki?

Bilemiyorum. Hikaye bana çok vurucu geldi. Sadece güven ve ihanet hakkında bir hikaye. Sadece Boston'daki İrlanda asıllı Katolik Amerikalılar'ın ve bu kültürün ensest doğasını tasvir eden bir öykü ve senaryo, öykünün gelişimi karakterlerin ensest doğasını da kapsıyor. Gerek Matt'in gerekse Leo'nun oynadığı karakterlerin Vera ile ilişkisi var, ama birbirlerinden habersizler. Hele Jack'in karakteri hepsinin en tepesinde yer alıyor. Tüm bu karakterler ise birbirine yine karanlık bir şekilde bağlılar ve bu dünyada gerçekten çok rahat ettiğimi söyleyebilirim...

Gangsterler hakkında çektiğiniz filmlere alışmıştık. Peki bu filmde polis cenahına nasıl yaklaştınız? Nasıl benzerlikler buldunuz?

Her iki taraf arasında da benzerlikler olduğuna dair hiçbir şüphe yok! "Hırsızı yakalamak için hırsız gibi düşün" derler ya, tam o mesele. Sonuçta bir hırsızı yakalamak için, onları durdurmak, tevkif etmek için, yeraltı dünyasının nasıl işlediğini ve nasıl düşündüğünü bilmek gerekir. Yine de şunu söyleyebilirim. William'ın öyküsü, bana bu dünyayı çok güzel tasvir ediyordu. Sokaklarda geçen sahnelerde, barlarda, sokakta türlü türlü insanlarla yaptığımız çekimlerde kendimi çok rahat hissettim. Ancak polis cenahının sahnelerinin çekimlerinde biraz rahatsızdım. Ancak bu kısımlar çok temiz yazıldığı için oyunculardan Mark Wahlberg'in tutumu son derece temizdi, Alec Baldwin de senaryodan rolünü gayet güzel kaptı, yorumladı ve dengeledi. Wahlberg ve Baldwin arasındaki rutin adeta Abbott ve Costello gibiydi. Bir şey söylememe bile gerek yoktu. Ancak bu büyük ölçüce senarist William Monahan'ın başarılı tasvirinin sayesinde olmuştur.

Gerçekle başa çıkmak...

O, kimilerine göre yaşayan en büyük aktör. Önümüzdeki sene 70 yaşına girecek olan Jack Nicholson, Martin Scorsese'nin "The Departed"ında tekrar karşımıza çıkıyor. Son yıllarda komedi filmlerinde görmeye alıştığımız aktör, bu durumdan sıkılmış olacak ki tekrar "kötü adam" olarak geri dönüyor.

ALKAN AVCIOĞLU

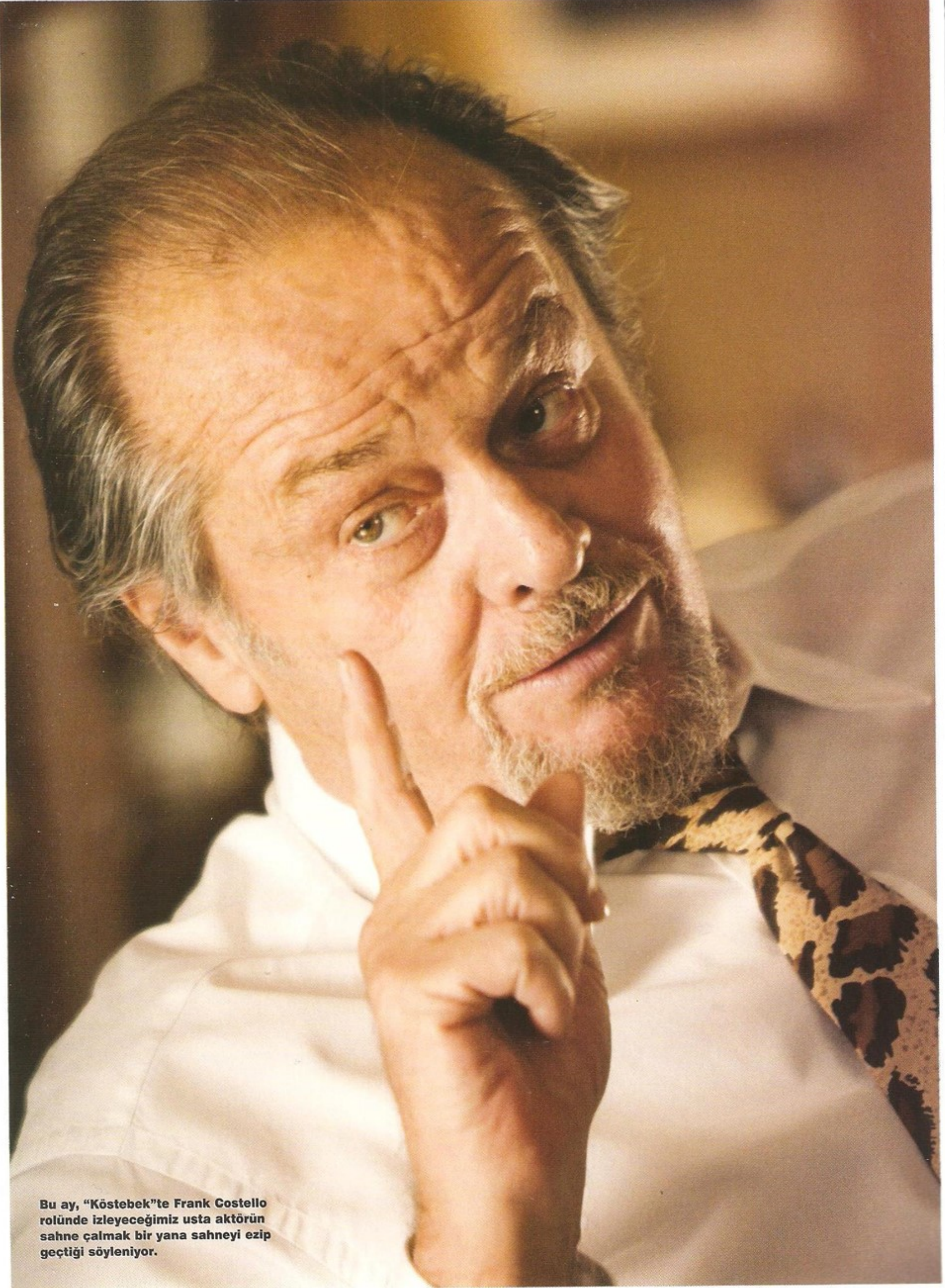
Özellikle "The Shining"teki Jack Torrance ve "Batman"deki Joker karakterlerinde Jack Nicholson'ın yerine bir oyuncuyu tahayyül etmenin dahi güçlüğünden söz edilir. Gerçekten de beyazperdede Jack Nicholson'ın yerine bir aktörü ikame etmek imkansız bir iştir. Aynı şekilde Jack Nicholson'dan söz etmek de eşi benzeri görülmemiş bir durumdan söz etmeye benzer. Aktörler arasında 12 Oscar adaylığıyla en çok adaylık kazanmış, Walter Brennan ile beraber de bu ödülü en çok kucaklamış (3 kez) isimdir Jack Nicholson, ama "Oscar almaktansa parti yapmayı tercih ederim" der. Parti yapmak bir kenara, herkesin bildiği gibi kadınlar konusunda da Jack Nicholson efsanesi almış başını yürümüştür. Sabah uyanınca ilk iş olarak ne yaparsınız sorusuna "Kalkıp, evime giderim" diye cevap veren, son ciddi ilişkisini de kendisinden 30 küsur yaş küçük olan Lara Flynn Boyle ile yaşamış birisinden söz ediyoruz ne de olsa. Yaşının ilerlediğine aldırmayın, daha bu sene Rolling Stone'a verdiği röportajda bile konunun dönüp dolaşıp sekse geldiğini görüyoruz. Haddizatında, bir aktörle yapılan bir röportajda "yataktaki favori pozisyonunuz nedir" gibi bir soruyla karşılaşmayı beklemezsiniz; ama söz konusu Jack Nicholson ise durum farklı oluyor.

60'ın üzerinde film, sinemaseverlerin hafızalarına kazınmış sayısız replik ve klasik sahne, Guinness rekorlar kitabında kayıtlı duran bir Oscar istatistiği, Jack Nicholson'ın bir ikon olduğunu hatırlamamıza yardımcı olabilir. Lakin, hakkında düzülen methiyeler bir kenara, unutulmaz performanslarının her birisinin aslında birer klasikten öteye ayrıksı bir filmografinin parçası olduğunu not etmek gerek. Jack Nicholson, onunla karşılaştıracak bir isim düşünürken akla gelen büyük isimlerin (Robert De Niro, Al Pacino gibi) tarzında rollerde çıkmadı karşımıza pek fazla; ya da hiçbir zaman Clark Gable veya James Stewart'a yakın bir beyazperde imajı çizmedi. Bu klasik ve büyük isimlerden aşağı kalır yanı yoktu ama izlediği yol farklıydı. James Dean veya komşusu Marlon Brando gibi yolun hep biraz dışında, asi veya marjinal rollerle dolu bir kariyer inşa etti. Buna karşılık benzer işler yaptığını ve benzer karakterlere büründüğünü söylemek zor. "Easy Rider" ya da "Five Easy Pieces" gibi filmlerin yanında Michelangelo Antonioni, Milos Forman, Roman Polanski gibi yönetmenlerin filmlerinde de çalıştı örneğin.

50 seneye yayılan filmografisinden söz ederken ciddi bir düşüş evresine girdiğini veya kariyerini daha da yukarılara taşıyacak roller bulmayı bilmediğini söylersek haksızlık etmiş oluruz. Tamam, 1990'lardaki filmleri, öncesi kadar parlak olmayabilir ama karizmasını yitirmeden beyazperdede yer almayı sürdürdü hep. 1997'de "As Good As It Gets"te obsesif Melvin Udall performansı ile 3. kez Oscar ödülünü aldı. Stanley Kubrick, John Huston, Mike Nichols gibi usta yönetmenlerle çalıştığını ve beş ayrı 10 yıllık periyotta da Oscar adayı olduğunu unutmadı hiçbir zaman ama genç yönetmenlere ve büyük bütçeli olmayan işlere de destek vermekten geri durmadı. Sean Penn'in iki filminde olduğu gibi Alexander Payne ve Nancy Meyers'in filmlerinde de akılda kalan performanslar sergilediğini teslim etmek gerek.

Şimdiyse Martin Scorsese'nin son filmi "The Departed"ta karşımıza çıkıyor. Son senelerde rol aldığı komedilerden sonra tekrar bir kötü adamı oynamayı istediğini söyleyen aktör, kendi deyimiyle, hiçbir kutsal ve ahlaki değere sahip olmayan, zalimlik ve kötülükte son nokta olabilecek bir karakteri, mafyanın baş adamı Frank Costello'yu canlandırıyor filmde. Jack Nicholson'ın filmde olmasının tüm ekibe ilham verdiği söyleniyor. Nihayetinde, karakterini derinden kavramayı seven, detaycı ve mükemmeliyetçi bir aktör Nicholson. Birkaç sene önce Nancy Meyers de bunu doğrulamıştı bir konuşmasında: "Jack, her hafta senaryoyu baştan sona okuyordu. Çok şaşırmıştım çünkü oyuncular genellikle filmi kabul etmeden önce senaryoyu bir kez okur daha sonra da oynayacağı sahnelere bakarlardı sadece. Jack'se sürekli senaryoyu baştan sona okur ve büyük resmi düşünüp her şeyi temelinden kavramaya çalışırdı."

Karakteri ve hikayesi üzerine her zaman çok kafa yoran bir aktör Jack Nicholson. Bu tutum onun sürekli yeni fikirler bulup yönetmene iletmesine, değişik sahneler yaratmasına yol açıyor. Şimdilerde klasikleşmiş gözüyle bakılan birçok sahnesi için inatla değişik şeyler yapmaya çalışmış olduğunu biliyoruz bugün ama ona sorarsanız yönetmene sürekli birkaç fikirle gitse de bunların çoğu kendisine kalırmış. "The Departed"ta porno sinemasında geçen yapay penis sahnesi onun fikri örneğin. Scorsese de Nicholson'ın karakterini iyi oluşturmak için sürekli çaba sarf ettiğinden Frank Costello'yu nasıl daha kötü gösterebilirim diye düşündüğünden dem vuruyor. Bu detaycılık, Nicholson ve Scorsese'nin Frank Costello karakterinin ne tür tiklere sahip olması gerektiğini saatler boyu tartışmalarına kadar varmış ve Nicholson, Frank Costello'nun Billy Costigan'ı (Leonardo DiCaprio) sorguladığı bir sahnede de devreye girmiş. Gerçekleştirilen çekimden bir sonraki gün huzursuz bir şekilde Scorsese'nin yanına giden aktör, "Leonardo'nun benden yeterince korktuğunu düşünmüyorum, tekrar çekelim" demiş. DiCaprio sete geldiğinde neler olacağından habersiz bir şekilde sandalyeye oturmuş. Nicholson, istediği yeni teçhizatlarla onu karşılamış ve oturur oturmaz masayı ateşe verip DiCaprio'nun boğazına yapışmış. Anlaşılacağı gibi Jack Nicholson, Scorsese'nin son harikası "The Departed"ta tam verimiyle karşımızda. Yardımcı rollerdeki oyuncular için kullanılan 'sahne çalmak' deyimi vardır bilirsiniz. "The Departed"ta Nicholson aslında sahne çalmıyor, adeta sahneyi ezip geçiyor ("A Few Good Men"deki gibi). Amerikalı film eleştirmenleri de Nicholson'ın filmde nispeten az yer tutan yardımcı bir rolde karşımıza çıkmasına rağmen sinemadan çıktığınızda izlediğinizin bir Jack Nicholson filmi olduğunu düşünme-

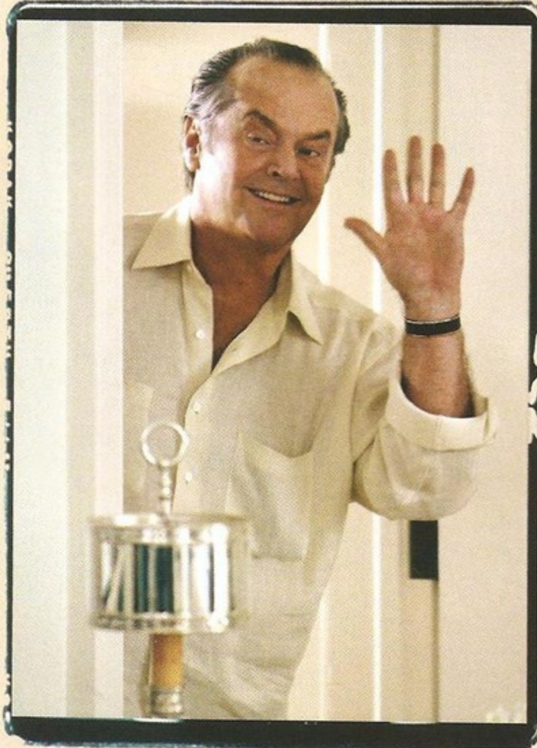
Bu ay, "Köstebek"te Frank Costello rolünde izleyeceğimiz usta aktörün sahne çalmak bir yana sahneyi ezip geçtiği söyleniyor.

"Ben mükemmelliyetçi bir adamım ama yine de gereğinden fazla övüldüğümü düşünüyorum." J. Nicholson

nize yol açtığını yazıyorlar. Durum böyleyken bu yıl 70'ine girecek olan aktörün bir kez daha Oscar adaylığı kazanması ve hatta ödülü alması yüksek olasılık. Bu durumda Nicholson, erkek oyuncular arasında en fazla adaylık kazanan tek oyuncu olabilir, ödülü alması durumundaysa 4 heykelcikle Katherine Hepburn'ü yakalayabilir. Nicholson ise Oscar heykelciği sayısıyla geçtiği aktörleri veya Laurence Oliver'dan daha fazla Oscar aldığını düşününce güldüğünü, buna inanamadığını söylüyor. "Ben mükemmeliyetçi bir adamım ama yine de gereğinden fazla övüldüğümü düşünüyorum" diyor.
Bir yandan da, arkadaşları ile haftada bir eski Avrupa filmleri izlemeye giden, Antonioni'nin "The Passenger"ını kendi filmografisindeki en akılda kalıcı film çekimi deneyimi olarak ifade eden bir isimden bahsettiğimizi unutmamak gerek. Newsweek adına onunla röportaj yapan Jeff Giles, onun sanattan veya Churchill'den, Napoleon'dan bahsetmekten kendini alıkoyamadığını yazıyordu. Ancak tabii sadece Jack Nicholson'ın libidosunu ölçmeye giden bir muhabir sözkonusu olduğunda da diğer efsane büyümeye devam ediyor. Nicholson bu konuda "İki tane Jack var. Bir insanların Jack olduğunu düşündüğü, bir de gerçekte kim olduğum" diyor ve ekliyor: "İnsanlar benim kadın düşkünü olduğumu ve başka konularda bu konudaki kadar zeki olmadığımı düşünüyorlar." Ama bundan rahatsız olmadığını ve bundan faydalanmayı da sevdiğini söylüyor öte yandan. "Sonuçta gençken cinsel açıdan fazla coşkuluydum" diyor ve imajının her türlü imkanı ona sunduğunu, kendisinin de bu avantajla yaşamayı benimsediğini söylüyor. Nihayetinde efsane, gerçeği tamamen göz ardı etse de kendi gerçekliğini yaratıyor. Zaten Jack Nicholson'ın kariyeri efsane ile gerçeğin iç içe geçtiği bir uzunlukta. Üstelik Tony Wilson'a gönderme yaparak efsane ile gerçek arasında seçim yapmak durumunda efsanenin seçileceğini söyleyebiliriz. "A Few Good Men"de canlandırdığı Nathan Jessep'in repliğini de unutmamak gerek: "Gerçekle başa çıkamazsınız". Eski bir radyo DJ'i olan Cüneyt Kaşeler'in "Indecent Proposal" filmine atıfta bulunarak söyledikleri de bu doğrultuda Jack Nicholson için cuk oturabilir: Eğer bir gün Jack Nicholson kız arkadaşınız için size 'ahlaksız teklif'te bulunursa direkt kabul edin. Çünkü siz parayı reddetseniz de kız arkadaşınız ona gidecektir.
Kötü adamları, alkolikleri, sorunlu dedektifleri, uçuk karakterleri, cinnet geçirenleri ve kaybedenleri canlandırdığı performansları cinsel karizmasıyla pek alakalı değildi ama Kim Basinger'ın sarf ettiği cümleyle ("Hayatımda gördüğüm en cinsellik yüklü kişi") zirveye çıkan Jack Nicholson miti yadsınacak gibi de değil. Kulağa inanılmaz gelse de, annesi babası diye bildiği insanların büyükannesi ve büyükbabası olduğunu, ablası diye bildiği kişinin asıl annesi olduğunu ve istenmeyen bir ilişkinin ürünü bir çocuk olduğunu ancak 30'larına geldiğinde öğrenmişti Jack Nicholson. Özel hayatının da böyle istisnai olaylarla dolu olduğunu hatırlamak lazım. Mulholland Drive'daki evinde, komşuları Marlon Brando ve Warren Beatty

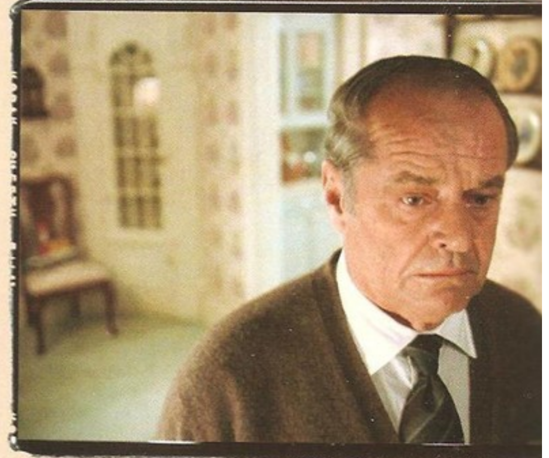
>> 15 Klasik Performans

Harry Sanborn - Somethings Gotta Give" [2003]

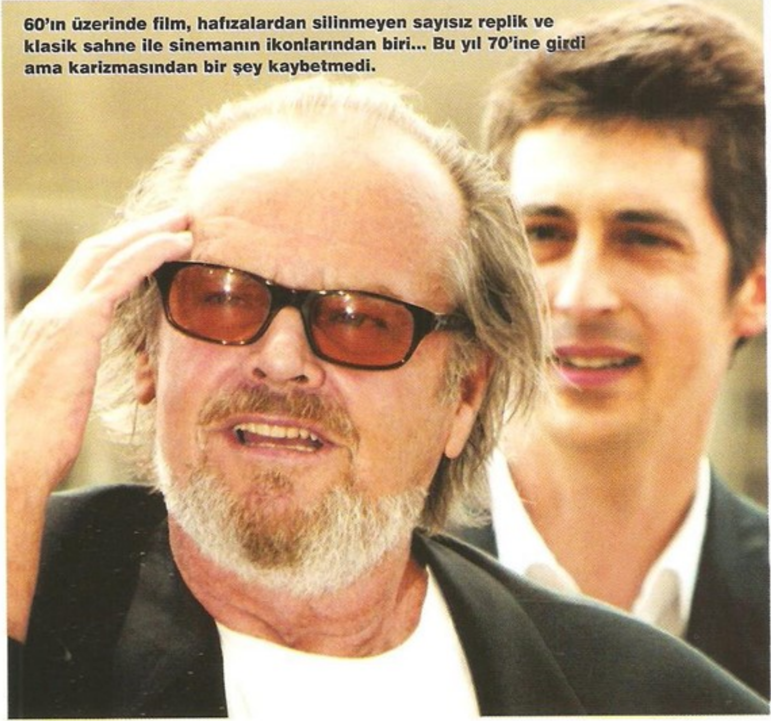
Jack Nicholson ve Diane Keaton'in performansına bel bağlayan filmde Nicholson, 60'lı yaşlarının ortasına gelmiş, çevresi genç kızlarla dolu zengin bir çapkın olan Harry Sanborn'u canlandırıyor. Dünyanın en büyük ikinci hip hop şirketinin sahibi olan Sanborn, ilişki yaşadığı bir kızın annesinde gerçek aşkı buluyor ama bundan korkmaya başlıyordu. Kuşkusuz Jack Nicholson'ın çok çok iyi performanslarından biri değil ama neredeyse kendi imajı ve özel yaşamının şu anki durumu üzerine parodiler içeren bu rolü, filmografisinde ilginç bir yere oturuyor. Yönetmen Meyers, filmi Jack Nicholson'ı düşünerek yazdığını inkar etmiyor.

Warren R. Schmidt - "About Schmidt" [2002]

Muhtemelen hiçbir Jack Nicholson hayranının bir numaraya koyacağı bir rol değil ama en iyilerden aşağı kalır ufacık bir yanı yok aslında. Emekli olan sigortacı Schmidt'in içine düştüğü boşluğu anlatan filmde Jack Nicholson, hak ettiği değeri görmemiş muazzam bir performans sergiliyor. Schmidt'in karısının mektuplarını buluşu, TV'de gördüğü tanıtımdan sonra Afrikalı bir çocuğa sponsor oluşu ve yollara düşüşü zirve noktaları. Nicholson, drama dalında En İyi Oyuncu Altın Küre'sini aldığında "Bir komedi yaptığımızı düşünüyordum" demişti.

ile birlikte 1970'leri partilerle öyle dolu dolu geçirmişti ki, bölgedeki polisler oraya "Bad Boy Drive" adını vermişlerdi. Nicholson'ın yakın dostu Polanski'nin küçük bir kıza cinsel tacizden suçlandığı olay da bu meşhur evde gerçekleşti.
Aynı yıllarda Nicholson'ın eve giren çıkanlara ve evde yaşayan kızına rağmen tam 3 ay evde çırılçıplak dolaştığı meşhur bir dönem de var. Bu mitik öyküler ve dahası nedeniyle Rolling Stone 1981'de Jack Nicholson'ı kapağa taşıdığında "Eskiden insanları bu kadar çok eğleniyor diye asarlardı" diye başlık atmıştı. Ayrıca Nicholson'ın hayatına giren sayısız kadının yanı sıra 1 evliliği ve 3 ayrı kadından 4 çocuğunun bulunduğunu da belirtelim. Bu arada aktörün spor müsabakalarına olan düşkünlüğü de çok meşhurdur bilirsiniz. Koyu bir New York Yankees ve Los Angeles Lakers fanatiğidir Nicholson. Lakers maçlarını 25 senedir saha kenarında en önden izleyen aktör için prodüktör ve yönetmenler çekim programlarını Lakers maçlarının günlerine göre ayarlıyorlar hala. "The Departed"ın çekimlerinde de Boston Red Sox şapkası giymeyi reddedip kendi getirdiği New York Yankees şapkasını giydiği söyleniyor.
Böylesi bir hayattan sadece magazin haberi yaratmaya yarayan Lindsay Lohan gibi bir kişilik çıkması beklenebilirdi; ama çok şükür ki Jack Nicholson 1960'lardan bu yana unutulmaz performanslara imza attı. Onu yeniden perdede izleyeceğimiz bu ay, sinema tarihine geçen bu performansların en iyilerinden oluşan bir seçki hazırladık.

60'ın üzerinde film, hafızalardan silinmeyen sayısız replik ve klasik sahne ile sinemanın ikonlarından biri... Bu yıl 70'ine girdi ama karizmasından bir şey kaybetmedi.

Melvin Udall - "As Good As It Gets" [1997]

Obsesif-kompulsif bozukluk yaşayan homofobik, ırkçı ve son derece aksi bir yazar olan Melvin Udall karakterinin Jack Nicholson'ın ellerinde hayat bulusu her oturusta izlenecek türden. Jack Nicholson'ın son 10 senedir rol aldığı komediler arasında, aktörün kariyeri açısından doruk noktası. Melvin Udall karakteri Nicholson'a 3. Oscar'ını kazandırmıstı.

Nathan Jessep - "A Few Good Men" [1992]

Listenin 'suçlu zevk'i. Listeye son anda "Prizzi's Honor", "Ironweed", "Tommy" gibi filmleri eleyerek girdiği için vicdan azabına sebebiyet verebilir ama Jack Nicholson'ı kötü adam rolünde görmek her seye değiyor. Ukala, asabi, kötü ve alaycı; iste bizim görmek istediğimiz Jack Nicholson. Filmin sonlarına doğru mahkeme sahnelerinde adeta döktürüyordu. "Guguk Kusu" ve

The Joker - "Batman" [1989]

"Shining", en iyi Jack Nicholson performansları deyince ilk akla gelen filmlerdir ancak Joker karakteri de Jack Nicholson'ın kariyerinde karakter canlandırma konusunda ulaşabileceği son nokta olarak görülebilir pekala. Çizgi roman uyarlamaları bir tarafa, sinema tarihinin en akılda kalıcı kötü adam tiplemelerinden biri haline geldi Joker. Filmde de Nicholson'ın performansı sayesinde Bruce Wayne kadar baskın bir karakter haline geliyordu. Gotham Sanat Müzesi'nde geçen sahneler adeta tek kişilik bir sova dönüşüyordu.

>> 15 Klasik Performans

Garrett Breedlove - "Terms of Endearment" [1983]

Nicholson, bu sefer özgür ruhlu bir astronot olarak karşımıza çıkıyor. Garrett Breedlove, Nicholson filmografisinin en sevimli karakterlerinden birisiydi. Aslında Breedlove karakteri filmin uyarlandığı Larry McMurtry romanında yoktu. Burt Reynolds için yaratılan bu karakter Reynolds'ın programının yoğunluğu nedeniyle Jack Nicholson'a gelmişti. En İyi Film Oscar'ını alan "Terms of Endearment" Nicholson'a ikinci Oscar'ını getirdi.

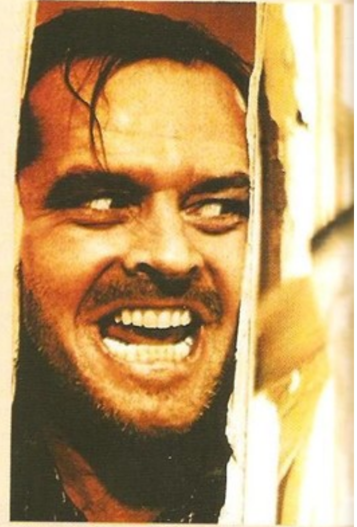
Frank Chambers - "The Postman Always Rings Twice" [1981]

Şüphesiz, listeye almadığımız ama bundan çok daha iyi olan Nicholson performansları mevcut. Ama Nicholson ile Jessica Lange arasında mutfakta geçen sevişme sahnesinin şöhreti Frank Chambers karakterini bir klasik yapmaya ve akıllara kazımaya yetiyor. Nicholson bu sahne için pantolonunda bir kabarıklık gözükmesi adına set ekibinden bir yapay penis istemiş ancak kimse onu sallamayınca o da bu işi kendisi halletmişti.

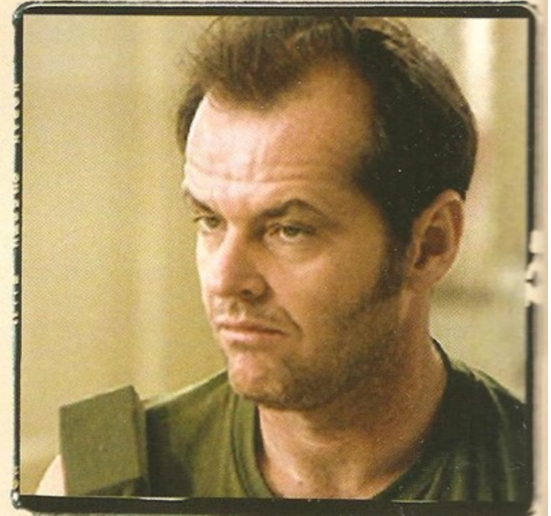
Jack Torrance - "The Shining" [1980]

Bu derece abartılı oyunculuk tehlikelidir. Ancak söz konusu Jack Nicholson olunca risklerin yarattığı tehdit göze almaya değiyor. Sonuç hepimizin bildiği gibi bir klasik: "Here's Johnnyyy" veya karısının üzerine giderken söylediği "Sana zarar vermeyeceğim. Yalnızca beynini dağıtacağım" replikleri sinema tarihine armağan olarak kaldı. Jack Torrance kafayı yedikçe korkudan kaçacak yer aradık. Peki, Jack ile bir otelde baş başa kalmak isteyen kadınlar fikrini değiştirdi mi derseniz: Hayır.

Randle Patrick McMurphy - "One Flew Over the Cuckoo's Nest" [1975]

Sinema tarihinde en önemli 5 Oscar ödülünü birden alan ender filmlerden biriyle karşı karşıya olduğumuz gibi oyunculuk açısından da aynı derece ender rastlanan bir performansla karşı karşıyayız. McMurphy, hapis cezasından kurtulmak için deli olduğunu iddia edip bir akıl hastanesine yerleşiyordu. Nicholson hayatının performansını sergilerken 'hem güldüren hem ağlatan oyunculuk' klişesinin gerçek olduğunu gözler önüne serdi.

David Locke - "The Passenger" [1975]

Daha derin sulara inmek istiyorsanız Jack Nicholson'ın en etkileyici performansıyla karşılaşmaya hazır olun. Gazeteci David Locke, Kuzey Afrika'ya gönderildikten sonra otelinde bir ceset bulunca cesedin kimliğini benimseyip hayatına yeniden başlıyordu. Antonioni'nin yabancılaşma, kimlik gibi klasik temalarını Jack Nicholson'ın kavrayışıyla izlemek olağanüstüydü. Nicholson film için "O döneme hakim olan 'E.T.' ve 'Exorcist' gibi filmlerin panzehiri" demişti.

Jake 'J.J' Gittes - "Chinatown" [1974]

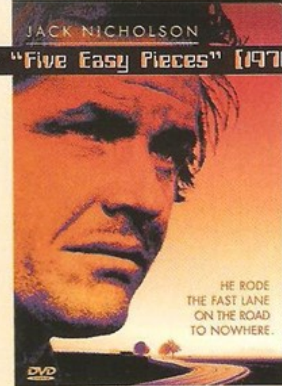

Dedektif Jake Gittes burnundaki sargı ve şapkasıyla en ikonik Jack Nicholson karakterlerinden biriydi. Nicholson'ın kariyerindeki tek dedektiflik rolü olan Jake Gittes, bu neo-noir'in pesimist atmosferini adeta üzerinde taşıyan bir karakter oldu. Çekimlere getirdiği T.V ile sürekli Lakers maçı izleyen Nicholson sonunda Polanski'nin tepesini attırmış ve Polanski bu televizyonu parçalamıştı.

lly 'Bad Ass' Buddusky - "The Last Detail" [1973]

Nedense hep gözden kaçırılan bu filmde Amerikan Deniz Kuvvetleri'nden iki asker ki bunlardan biri Buddusky, genç ve acemi Meadows'a eşlik etmekle görevlendiriliyordu. Buddusky, Meadows'a her türlü erkeksi davranışı öğretmeye çalıştıkça ortaya Nicholson'ın en enerji dolu performanslarından biri çıkıyordu. Buddusky'nin Meadows'a barda bira içirtmeye çalıştığı sahne ve kadınlar hakkında ahkam kestiği sahne unutulacak gibi değil.

Robert Eroica Dupea [Bobby] - "Five Easy Pieces" [1970]

Fazla söze gerek yok, bu muhteşem film "Easy Rider"ın açtığı yoldan devam edip Jack Nicholson'ın majör bir yıldız olacağını tescil etmişti. Bobby, Nicholson'ın imrenilecek kaybeden rollerinin açık ara en iyisi diyebiliriz. Filmde Bobby'nin bir kafede menüde olmayan bir kahvaltı almaya çalıştığı sahne tüm klasik Jack Nicholson sahneleri arasında bile parıldıyor. Nicholson'ın ilk usta işi performansı.

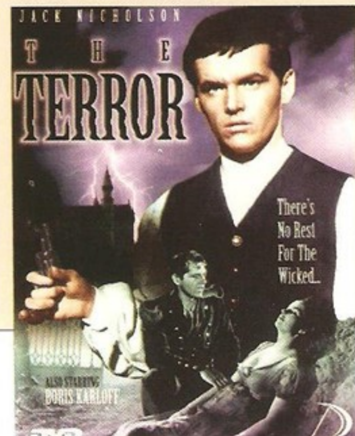
George Hanson - "Easy Rider" [1969]

Tam bir 'doğru zamanda doğru yerde' filmi olan "Easy Rider" Jack Nicholson için de doğru zamandı. Hayatı pek ciddiye almayan alkolik George Hanson, Wyatt ve Billy'nin hapisten çıkmasına yardım edip onlarla birlikte yola düşmeye karar veriyordu. Film sayesinde alaycı, şeytansı Jack Nicholson izleyicilerin kanına girdi ve bir daha da çıkmadı.

Andre Duvalier - "The Terror" [1963]

"The Terror"ın bu listede ne işi var demeyin, Roger Corman'ın elinde Jack Nicholson'ı toy bir şekilde izlemek adeta zaruri. Genç Nicholson'ı bir şatoda mahsur kalan ve durumu çözmeye çalışan Andre Duvalier rolünde izlemek herkesi memnun edebilir. "The Raven"dan kalan setlerin üzerine doğaçlama oyunculuklarla 4 günde çekilen film, haliyle Jack Nicholson'ın görebileceğimiz en doğal hallerinden birini içeriyor.

Ölüm kesin, hayatsa ihtimal

90'lı yıllarda dizi çalışmalarıyla ismini duyuran YÜKSEL AKSU'nun Muğla'da çektiği ve Muğla halkından insanlara rol verdiği ilk uzun metrajlı sinema filmi "DONDURMAM GAYMAK", Oscar aday adayı seçildi ve bu ay anavatanında vizyona giriyor. Bu filmle doğduğu toprakların zengin kültürüne adeta bir vefa borcu ödeyen Aksu ile filmin macerasını konuştuk. EBRU ÇELIKTUĞ

nce 25. Uluslararası İstanbul Film Festivali'nde Ulusal Yarışma'nın Muğla Halkı'na layık görülen Jüri Özel Ödülü'nü kucaklayan Yüksel Aksu, 13. Adana Altın Koza Film Şenliği'nde Jüri Özel Ödülü'nü aldı. Başroldeki Turan Özdemir de En İyi Erkek Oyuncu dalında Altın Koza kazandı. Şimdi de film, Oscar aday adayı olarak seçildi ve ülkemizi ABD'de temsil edecek. Ali Usta'yı canlandıran tiyatro sanatçısı Turan Özdemir dışında tüm kadronun Muğlalılar'dan oluştuğu filmde Memet Ali Alabora yaklaşık beş hafta oyunculuk dersleri vererek, Egeliler'in içinde yatan oyunculuklarını ortaya çıkardı. Yönetmeninin ifadesiyle "Bir Ege Geyiği" olan filmin en alt katmanında, pek çok eski uygarlığın ev sahibi olmuş bereketli Ege'nin zengin ve büyüleyici mitolojisi yatmakta. Doksanlı yıllarda, artık dev şirketlerin ürettiği dondurmalara, banka kredisiyle satın aldığı motorunun arkasındaki küçük römorkta sattığı kendi imalatı dondurmalarla direnmeye çalışan Ali Usta, küreselleşen kapitalizm karşısında cinnetin eşiğinde bir küçük esnaftır. Yazın kavuran sıcağında köy köy dolaşıp yöre halkını buz gibi dondurmasıyla serinletmeye çalışırken motoru çalınır. Acımasız dev şirketler Ali Usta'nın deyimiyle "su, şeker ve gıda boyası"ndan mürekkep çubuk dondurmalarını satmak için kendisiyle acımasız bir rekabete mi girmişlerdir? Yoksa yol boyu kendisini takip eden bisikletli çocuk çetesi, yağmaladığı meyve bahçelerinin ardından gözünü Ali Usta'nın dondurmalarına mı dikmiştir? "Bir cinnet her şeyi halleder!" diye söylenip duran Ali Usta'nın başından geçen traji komik olayların çevresinde, alt metniyle de engin Ege kültürüne göndermelerde bulunan "Dondurmam Gaymak" yönetmen Yüksel Aksu'nun senaryosunu da kaleme aldığı bir ilk film. Müziğiyse Baba Zula'ya ait.

Tanınmış 'isim' ya da oyuncu kullanmadan çekmek istediğiniz bu filme yapımcı bulmakta zorlandığınızı biliyoruz. Nasıl oldu da filmi çekebildiniz?

Yapımcıların reddetmesi aslında doğal, çünkü star olmadığı için gişe riski olan bir projeydi başta, ama şimdi gişe riski olduğunu düşünmüyorum, çünkü film kendiliğinden bir fısıltı yarattı ve medyada da gerçekten bayağı yer aldı. Dolayısıyla hem bir kulak dolgunluğu hem bir zihin dolgunluğu var. İnternet üzerinden de filmin ne zaman vizyona gireceğiyle ilgili genel bir merakın oluştuğunu görüyorum. İyi oyuncularla veya starlarla film yapmaya karşı değilim ama bu proje benim için baştan beri yerel oyuncularla, sokaktaki insanlarla yapılması gereken bir projeydi, çünkü hem beslendiğim literatür hem de projenin içeriği bunu gerektiriyordu. Yapımcı bulamadım ve en sonunda üç arkadaş cebimizdeki üç-beş kuruş parayla projeye daldık. Çok ucuza

Filmin bisikletli çetesi Ali Usta'ya kök söktürüyor.

kamera bulduk, asistanlık yıllarımdan beri dostluğumuz olan Orion Işık, hiç karşılıksız, bir kısmını da daha sonra ödemek kaydıyla malzeme verdi. Ekipteki birçok insan kaşelerinin altında, çok ucuza çalıştı; neredeyse karın tokluğuna, çay kahve parasına. Bütün memleket katıldı, mekanlar verildi, belediyelerin bazıları araç gereç, bazıları akaryakıt verdi. Muğla Valiliği otel ayarladı ve tüm lojistik destekleri sağladı. Derken kırk milyarla sete girdik, 120 milyarlık veresiyeyle çıktık. Sonra da Kültür Bakanlığı'ndan gelen parayla veresiyemizi kapattık. Taşrada meyveyi ağacındayken satma kavramı vardır, montajda da Hermes Film ile tanıştık. Onlar sadece katkıda bulunmak istemişlerdi ama filmi görünce çok beğendiler ve ortak olmak istediler. Montaj aşamasından itibaren gerek tanıtım gerek kopya basımı gibi işleri artık onlar üstlendiler. Böylelikle tabandan başlayan proje, İstanbul'la buluştu, şimdi de dünyayla buluşuyor.

Büyük bir risk değil mi gerçekten sıradan insanlarla film çekmek?

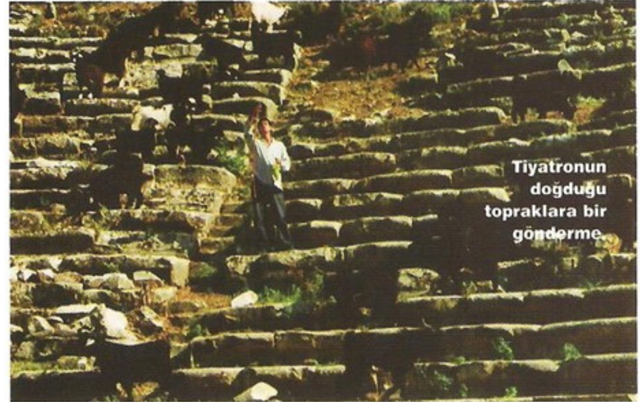
Değil aslında. Dışarıdan bakılınca risk ama bence hiç riskli değildi. Yapımcılar hep aynı şeyi söyledi: sokaktaki adamla koca bir film nasıl gider, hadi on tanesi olsun, ya da figürasyon olsun tamam ama 51 yan karakter var. Tabii altı hafta ön hazırlık yaptık. Memet Ali'yle ben, bir okulun bahçesinde, kamera nedir, tiyatro oyunculuğu nedir, sinema oyunculuğu nedir, kameraya bakınca ne olur, bakmayınca ne olur, tiyatroda şaşırma hakkınız yoktur ama sinemada vardır, gerekirse, on kez yirmi kez tekrar edebiliriz gibi temrinler yaptık ve içlerindeki potansiyel oyuncuyu keşfettik. Sonra da kamerayla ve kamera ekibiyle aşina oldular. Biz sete çıktığımızda oyuncuların karşısında, tanımadıkları bir sürü koşuşturan adam yoktu yani; sanki kendi mahallelerinden muhitlerinden birileri varmış gibiydi, ve bu da onların anksiyetesini kırdı. Benim de oralı olmam ve geçmişten birçoğunu tanıyor olmam dolayısıyla ve setteki yönetmen iktidarından dolayı sanki hem onların çocuğu hem de setin müdürü gibiydim. Bu da bir rahatlama yarattı. Riski çok asgariye indirdi bu durum. Bir de ben her insanın oyun kurabileceğine, şarkı söyleyebileceğine, şiir yazabileceğine ve sanatla iştigal edebileceğine inanıyorum. Ayrıca o bölgede bunun daha yüksek olduğunu düşünüyorum çünkü bir kaç bin yıla yayılan tiyatro birikimi olduğunu, antik tiyatroların, tragedyaların, komedyaların çıktığı bir bölge olduğunu biliyorum.

Filmde Anadolu insanının dinle olan ilişkisine dair sahneler var. Özellikle 11 Eylül'den sonra dünya genelinde gelişen İslam paranoyası, Türkiye'de yaşanan irtica korkusu hep gündemdeyken, filminizdeki güler yüzlü, mizah anlayışı güçlü ve hoşgörülü Anadolu Müslümanlığı motifleri insanı rahatlatıyor. Bu konuda neler söyleyeceksiniz?

Şimdi, bu çok uzun bir mesele ama başlıklar halinde şöyle anlatabilirim. Birincisi kendi pratiklerimden yola çıkarak, özellikle Muğla'da ve Ege yöresinde genel olarak sokağa sirayet etmiş, özümsenmiş olan laiklik anlayışının, gündelik hayattaki laisizmin, Anadolu Müslümanlığı'nda zaten bin yıldır var olduğunu düşünüyorum, tarihsel olarak. Bunu hem çocukluğumda hem günümüzde gözlemliyorum. Literatür olarak da ta Yesevilik'e uzanan ve Anadolu Müslümanlığı denen bir pratiği var. Tıpkı Marksizm'de olduğu gibi; bir tane "Kapital" vardır, ama Sovyetler Birliği'nde uygulanışıyla Küba deneyimi farklıdır. Orada daha danslı, daha sıcak ve sevimlidir ama Doğu Avrupa'da daha karasal, asık yüzlüdür, daha soğuktur. Toplumların kendine özgü jestleri, tavırları var. Dolayısıyla teori ve pratik farklıdır. İslam bir tane ama Müslümanlık bin tane. Bir sürü şeye göre değişiyor; ülkeye, topluma, kişiye göre bile değişebiliyor. Taliban da Müslüman, Türkiye'de de apayrı bir Müslümanlık var. Ortadoğu Müslümanlığı, Endonezya ve ABD'deki Müslümanlık da var. Benim sinemamdaki imam, şu anda yaşayan, bilardo ustası Mehmet Hafız. Mevlüt ve kaside ustası Ünal Hafız gibi, tavla oynayan cami hocalarım da oldu benim. Hayata laik bakan, dinle kamuoyu hayatını ayırarak bakan din adamlarıydı bunlar. 1980'lerden beri dinin politize edilmesi ve tamamen siyasi bir alternatife dönüştürülmesi, doktrinleştirilmesi anlamına geldi. Oysa din kozmolojik ve ontolojik bir alan. Metafizik evrenle ilgili bir kurgu, bir zorunluluk ve gereklilik. Bunu Nietzche de Marks da Gramsci de böyle söylüyor. Aslında Anadolu Müslümanlığı, insanların öte dünyayla, evrenle olan ilişkisini düzenlediği bir Müslümanlık bence. Camiden çıkan hoca, bağına gider, üzümünü toplar, ikindi ezanından önce eve gelir, aptesini alır, camiye gider ve orada öbür dünyayla olan ilişkileri tanzim etmeye çalışır daha çok. Politik İslam'la aynı şey değil yani.

Özellikle Sratonikea amfi tiyatrosunda çekmeyi tercih ettiğiniz bir sahne var, biraz ondan bahseder misiniz?

O sahne, sanki yoldan geçerken bir amfi tiyatroda keçi çobanına rastlamışız gibi çekildi, ama öyle olmadı tabii. Filmin hep bir belgesel havası taşımasını istedim, sanki almışız kamerayı yol üstünde eşekli köylüyle karşılaşıp çekmişiz, küfürbaz bir ihtiyar kadın görmüşüz çekmişiz gibi. Bu bence filmin yalınlığını ve samimiyetini ifade eden bir şey. Ama bunların hepsini bilerek ve isteyerek yaptım. O amfi tiyatro sahnesine seksen keçiyi getirmek, o kadar zordu ki, onları zapt etmek ve devamlılığını tutturmak. Benim için o sahne bölgenin kadim kültürlerine yaptığım bir göndermeydi. Tiyatro ve sinema sanatının özüne, ontolojisine ilişkin bir göndermeydi. Elinde üzüm salkımı olan bir çoban, aşağıda da başrol oyuncusu vardır. Ve diyalog şöyle gelişir: Çoban, "Ne sütüyle yapıyosun dondurmayı?" der, "İnek sütünden" der dondurmacı. Çoban "Keçi sütüyle yapılır bu"diye inatlaşır. Ali Usta da "Sen benle oyun mu oynuyosun?" diye sorar. "Ne oyunu oynıycam senle, esas oyuncu sensin" der çoban. Dondurmacı ana sahnededir. Yukarıdaki de seyircidir; elinde üzüm salkımı, fonunda keçileriyle "Dionyzos" gibidir. Keçi tiyatronun tanrısıdır, "Satir"dir. Tragedya "tragos"tan gelir, keçi şarkısı demektir. Tiyatro ilk başlarda keçi kafalı "Dionyzos"la sembolize edilirdi. Niye günah keçisi vardır da günah koyunu, günah sığırı yoktur? Günah keçisi ayrıksı olandır, inattır, bütün doğruları söyleyendir. Tektanrılı dinlerler çatışır. Dionyzos günahtır biraz, esrimedir, kendinden geçmedir, içkidir, tiyatrodur, düzen dışıdır, sıra dışıdır. Altını kazıdığın zaman, uzun hikaye işte böyle. O sahnede bir çoban, elinde üzüm salkımı, fonunda keçileriyle tribünde, aşağıda da koronun olduğu yerde oyuncu var. Bunlar işarettir. Rüya sahnesindeki boğaların anlamı var: boğa "tauros"tur, minatouros kültünün çıktığı yer Ege'dir. Boğa yükseliş, rekabet ve bereket demektir. Ali Usta da bilinçaltında büyük dondurma şirketleriyle rekabet halinde. Bunu da boğaların kıyasıya dövüştüğü rüya sahnesinde izliyoruz.

Tiyatronun doğduğu topraklara bir gönderme.

Bundan sonra da kendi yazacağınız senaryoları mı çekeceksiniz? Dizilere devam edecek misiniz?

Dizi çok çektim ve para da kazandım. Dizilerin sektörde deneyim kazandırması ve canlı tutması güzel bir şey. Açıkçası kendi yazdıklarımı çekmeyi tercih ederim tabii. Bunu biraz da hayat belirler. Çok beğendiğim bir başkasının yazdığı senaryoyu da çekerim tabii. Ayrıca teknisyenim de ben. Yani yönetmen hem sanatkar hem de zanaatkardır benim için. Ama ille kendi senaryomu çekeceğim diye ağır bedeller de ödemek istemem. Ahlaka mugayir ya da etik bulmadığım hiçbir şeyi yapmam; insanlara şiddeti anlatan, savaş iyidir diyen, şovenizmi pompalayan projeler mesela... Buna TV dizisi de dahil. Kendime ait kıstaslarım var. "Seks filmi çekmem" gibi bir şey. İnsanlara düzgün şeyler anlatan, keyifli şeylere açığım. Düğün bile çekerim, ne olacak ki? Arkadaşımın düğününü çekerim yani... ya da parasız kalırsam çekerim! ■

Ankara'dan Kars'a film gider...

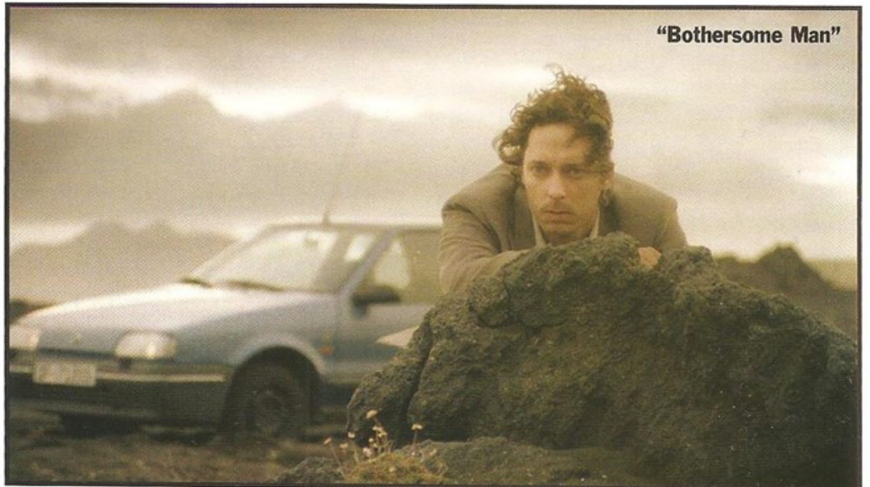

Ankara Sinema Derneği'nin düzenlediği 12'inci Avrupa Filmleri Festivali-Gezici Festival bu yıl Türkiye sınırlarını aşıp Gürcistan ve Azerbaycan'a da konuk olacak. Ankara'da 3-9 Kasım tarihlerinde başlayacak olan etkinlik, 11-16 Kasım'da Kars'ta, 17-21 Kasım'da Tiflis'te, 22-26 Kasım'da ise Bakü'de sinemaseverlerle buluşacak. **MURAT EMİR EREN**

Ankara Sinema Derneği'nin çabalarıyla gerçekleşen Avrupa Filmleri Festivali, nam-ı diğer Gezici Festival, bu yıl da yola çıkmaya hazır. Ancak bu kez rota farklı. Festival, geçtiğimiz yılların aksine Ankara-Bursa-İzmir güzergahını kullanmayacak, Ankara'dan direkt olarak Kars'a giden yola düşecek. Daha da önemlisi, oradan Bakü'ye gidecek. T.C Kültür Bakanlığı ve Kars Belediyesi'nin katkılarıyla gerçekleşen festivalin içeriği ise yine epey zengin. Üstelik bu kez uluslararası bir yarışma da var. Gösterilecek filmler, "Avrupa Avrupa", "Sürgün, Sığınmacılar, Sınırlar", "Yuri Norstein Toplu Gösterimi", "Yuri Norstein'in seçtikleri", "Luchino Visconti", "Gerçeküstücülük", "Komedi filmleri" ve "Kısa İyidir" başlıkları altında toplanmış durumda.

İskandinavya'dan, Kafkaslara: Avrupa Avrupa

Festival gezici, göçmen bir görünüme sahip olsa da, gelip geçici bir heves olmadığını ispatlayalı çok oldu sanırız. Bunun en önemli göstergesi ise artık bir gelenek haline gelen bölümleri elbette. Her yıl "Avrupa Avrupa" başlığı altında, o yıla ait olan ve Avrupa'da başarı kazanmış filmlerin gösterimi devam ediyor. Ancak bu yıldan itibaren katılımcıları bir sürpriz bekliyor. Artık festivalde uluslararası jürinin "Avrupa Avrupa" bölümündeki filmleri değerlendireceği bir yarışma bölümü de yer alacak. Değerlendirme so-

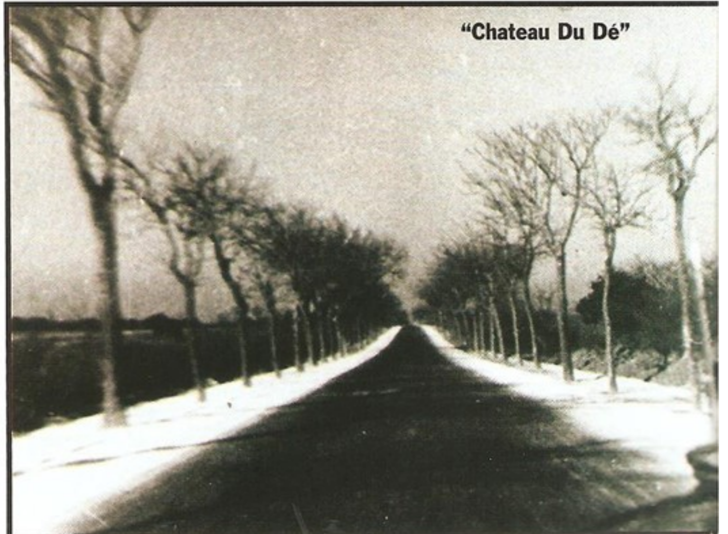

"Bothersome Man"

nucunda ödüle layık görülen iki filmden biri Kars Belediyesi tarafından verilecek Altın Kaz Ödülü'nü; diğeri ise Jüri Özel Ödülü'nü almaya hak kazanacak. Bu bölümde biri yerli olmak üzere sekiz film yarışıyor. Bu filmlerden "A Soap" Danimarkalı genç sinemacı Pernille Fischer Christensen'in ilk uzun metrajı. Daha önce üç kısa film yöneten Christensen, filmi "A Soap"da, bir güzellik uzmanı ile bir transseksüelin trajikomik öyküsünü anlatıyor. Daha önce Berlin Film Festivali'nde gösterilen ve burada Altın Ayı için ter döken film, Berlin'den Gümüş Ayı ile dönebildi. Ancak En İyi İlk Film Ödülü'nü de hanesine yazmayı ihmal etmedi. Yine bu bölümde gösterilen "Bothersome Man" de İskandinav coğrafyasından, Norveç'ten gelen bir film. Komedi ve korku öğelerini harmanlayan "Bothersome Man"in yönetmeni ise 1992'den bu yana filmleriyle çeşitli festivallerde boy gösteren bir isim, Jens Lien. Lien, Londra Film Okulu'undan mezun olduktan sonra ülkesine dönüp mesleğini burada icra etmiş deneyimli bir yönetmen. Filmi ise oldukça ilginç bir öyküye sahip. "Bothersome Man", günün birinde, hiç tanımadığı bir şehirde uyanan Andreas'ın öyküsünü anlatıyor. Burada hatırlamadığı bir eşi, bir işi olan Andreas, bu tuhaf memlekete nasıl geldiğini bir türlü anımsayamamaktadır. Sırra kadem basıp, şehri terk etmeye karar verdiğinde ise, şehrin bir çıkışının olmadığını görür... Film, ülkesi Norveç'in en önemli sinema ödüllerinden Amanda ödüllerinde En İyi Yönetmen dahil üç önemli ödül kazanmış. Bu bölümde gösterilecek olan bir diğer film ise Finlandiya'nın gururu Aki Karusmaki'nin imzasını taşıyan "Lights In The Dusk". "Kibritçi Kız", "I Hired A Contract Killer", "Bohemian Life", "Rocky 6" gibi filmleriyle ve politik tavrıyla sinema aleminde ayrı bir yere sahip olan Karusmaki bu kez tesadüf eseri bir araya gelen üç insanın öyküsüyle karşımızda. Bir gece bekçisi, gizemli bir kadın ve bir iş adamının Helsinki'de bir gece içinde sürüyle kaza sonucu bir araya gelip yaşadıkları maceralara tanık olacağımız film, yönetmenin önceki filmlerindeki mizahtan uzak, dramatik öğeler barındıran bir yapım. Yarışma bölümünün filmlerinden bir diğeri ise "Shut Up And Shoot Me". Yönetmenliğini Steen Argo'nun üstlendiği "Shut Up And Shoot Me", Çek Cumhuriyeti ve İngiltere ortak yapımı bir komedi. Filmde, eşinin isteklerine yetişmek için altı işte birden çalışan kılıbık eş Pavel'in öyküsü anlatılıyor. İngiltere'de En İyi Film ve En İyi Erkek Oyuncu dallarında izleyici ödülüne layık görülen filmin çekimlerinin tamamı Prag'ta gerçekleştirilmiş. Yine Makedonya ve Almanya ortak yapımı "Kontakt", Sergej Stanojkovski imzası taşıyan 2005 yapımı bir film. Terk edilmiş bir villada, kazara tanışan genç bir erkek ve genç bir kızın öyküsünü anlatan film, bu çiftin ilişkisine odaklanan kudretli bir dram. Festivalde yarışan son yabancı film ise yine Çek Cumhuriyeti'nden gelen "Beauty in Trouble". Filmin yönetmeni ise Jan Hrebejk. Aynı zamanda oyunculuk da yapan ve ülkesinde televizyon dizileri çeken Hrebejk, filmiyle Karlovy Vary Film Festivali'nde Jüri Özel Ödülü'ne layık görülmüş. Film, bir aileyi temel alıp komedi ve dram unsurları dahilinde bizlere bu ailenin hikayesini sunuyor. Avrupa Avrupa bölümündeki uluslar arası yarışmada ülkemizi temsil eden film ise, Önder Çakar'ın senaryosundan, Özer Kızıltan'ın çektiği "Takva". Antalya'da büyük bir başarı sergileyip vurduğu yerden ses getiren film, başrol oyuncusu Erkan Can'ın olağanüstü performansıyla ve öyküsüyle hayli iddialı. Film, dinle kafayı bozmuş bir adamın günün birinde yuvasından çıkarılıp, bir "tahsilatçı" olarak sokaklara salınması sonucu gelişen olayları konu ediyor.

"A Soap"
"Lights In The Dusk"

Gerçek gümüşse, rüya altındır: Gerçeküstücülük

Festivalin bu yılki bölümlerinden biri, rüyayı gerçeğe tercih etmiş zehir gibi zihinlere ayrılmış. "Gerçeküstücülük" ya da uluslar arası ismiyle Sürrealizm'den etkilenmiş, bu akımın oluşumuna direkt olarak katkıda bulunmuş sanatçıların eserlerinin yer aldığı bu bölümde beş sanatçının rüya ve gerçek, dahilik ve delilik arasında gidip gelen eserleri yer almakta. Sadece meraklısına değil, sinema ile alakalı herkese hitap eden bu bölümdeki filmleri görmediyseniz kaçırmayın deriz. Peki filmler neler? Filmlerden ilki 1928 yapımı. Yaratıcısı ise, alternatif sanat akımlarında hayli ünlü bir sima olan Man Ray. Ray, aslen dünya çapında bir fotoğraf sanatçısı olsa da, festivalde izleyeceğimiz iki eseri "L'Etoile De Mer" ve "Chateau Du De" hasebiyle kendisini bir sinemacı olarak da anmış oluyoruz. 21 dakikalık bir sessiz film olan "L'Etoile De Mer", Ray'in, fotoğraflarında kullandığı farklı lensler ve prizmalarla gerçekleştirdiği kendine has çekim tekniklerini, bu kez de film üzerine uyguladığı ünlü eserlerinden biri. "Chateau Du De" ise, Ray'in dadaist bir üslupla, tabiri caizse iyiden iyiye çıldırdığı, yüzsüz insanlar, absürd manzaralar ve şairane kelamlarla süslediği çok daha farklı bir yapım. 1929 yapımı filmin süresi 27 dakika. Seçkide yer alan bir diğer film ise, "stop-motion" animasyonun ilahlarından Çek Jan Svankmayer imzalı kısa film "Food". 14 dakikalık 1992 yapımı bu film, Svankmayer'in en önemli işlerinden biri. Film aynı zamanda "Ger-

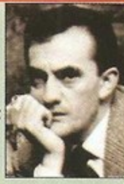

"Chateau Du Dé"

çeküstücülük" dahilinde yer alıp fazlasıyla eğlence ihtiva eden az sayıdaki eser arasında yer alıyor diyebiliriz. Filmde, lokantada karşı karşıya oturan iki adamın absürdlükle örülü, gerçeküstü ziyafetine şahitlik ediyoruz. Sürrealizm'den dem vurulan bir yerde Bunuel'in olmaması mümkün mü? Elbette değil. Usta, son döneminde çekmiş olduğu filmlerinden 1974 yapımı "Le Fantome De La Liberte" ile festivali onurlandıracak. Bunuel'in belirli bir sırayı takip etmeyen epizotlarla örülü filminin, insanların klozetlerin üzerinde afiyetle yemek yediği o meşhur "ziyafet sahnesi"ni de barındırdığını belirtelim. Filmde Monica Vitti, Michel Piccoli gibi önemli oyuncular da mevcut... Yine "Gerçeküstücülük" bölümünde kendisine yer bulan kısa animasyon "Tango" (1981) ise, bu akımın modern zamanlarda yetişmiş dehalarından Zbigniew Rybcynski imzası taşıyor. Bu bölüm kapsamında gösterilecek son film ise yine bir kısa animasyon olan, Stephen ve Timothy Quay biraderlerin imzalı "Street Of Crocodiles" (1986).

Sinemanın kızıl kontu: Luchino Visconti

Festivallerin takipçilerini eğitmek ve öğretmek gibi bir misyonu da mevcut. Bunu gerçekleştirmek de, ustaların filmlerine yer vermek, ustaların sinemasal özelliklerini biraz olsun takipçilerine tanıtmakla mümkün... Gezici Festival'in bu yıl seçtiği iki isimden biri de İtalyan Sineması'nın efsanevi isimlerinden Luchino Visconti. Özellikle 60'lı ve 70'li yıllarda çektiği filmlerle sinema aleminde kendine saygın bir yer edinen Visconti, İtalyan sinemasındaki muadilleriyle benzer bir yaşam öyküsüne sahip olan, siyasi görüşleri, cinsel kimliği ve sosyal gerçekçi temalarıyla maruf, mühim bir kişilik. Festivalde üç filmine yer verilen yönetmenin "Kızıl Kont" lakabı ise komünizme olan sempatisinden kaynaklanıyor. Festivalde yer alan ilk filmi. başyapıtlarından birisi olan "Rocco ve Kardeşleri". 1960 yapımı film, dul kaldıktan sonra dört çocuğuyla Milano'ya göç eden anne Lucania ve ailesinin yaşamına odaklanıyor. Film, İtalya ve İngiltere'de gösterildiği yıl ödüle boğulmuş bir dram. Ustanın Beyaz Geceler sonrasında çekmiş olduğu, dönemin siyasi yapısıyla ilgili önemli eleştiriler de barındıran filmi, memleketi İtalya'da sıkı bir tokat etkisi yaratmış, günümüze değin Visconti'nin diğer filmlerinin arasında hep bir adım önde kalmıştı. Festivalde yer alan bir diğer Visconti filmi ise, "Rocco ve Kardeşleri"inden sadece üç yıl sonra vücuda gelen "Leopar". Başrollerini Claudia Cardinale ve Burt Lancaster'ın üstlendiği film, 1800'lü yılların Sicilya'sında geçiyor. "Leopar", Visconti'nin toprak ağaları ve üst sınıflara getirdiği eleştirilerle örülü, önemli bir dram. İtalyan Sineması'nın bu büyük ustasından festival dahilinde izlenebilecek son film ise ünlü bir roman uyarlaması. Thomas Mann'ın ünlü eseri "Venedik'te Ölüm"den, Visconti'nin aynı adla uyarladığı film, ustanın ölümünden sadece 5 yıl önce çekmiş olduğu bir başyapıt. Başrolünde Dirk Bogarde gibi bir efsaneyi barındıran film, Gustave Aschenbach adlı bir bestecinin, huzur bulmak üzere geldiği Venedik'te yaşadığı olayları konu ediyor. Thomas Mann'ın romanlarından uyarlanan filmler arasında her daim ayrı bir yere konan yapım, filmde besteci Gustave Aschenbach'ın takıntı haline getirdiği genç Tadzio'yu canlandıran Björn Andresen'i de ülkesi İsveç'te üne kavuşturmuştu.

10 Maddede Luchino Visconti

1 Usta yönetmen 1906 yılında Milano'da dünyaya geldi. Tam adı: Luchino Visconti di Modrone idi.

2 Kuzey İtalya'nın en zengin ailelerinden birinin oğlu olarak dünyaya geldi. Babası Dük Modrone'ydi. Yönetmen, ailenin yedinci çocuğuydu.

3 1946 ve 1960 yılları arasında, İtalya'nın ünlü tiyatrosu Rina Morelli-Paolo Stoppa Company'de tiyatro oyunları yönetti.

4 Özellikle 50'li yıllardan itibaren, Roberto Rossellini ve Vittorio De Sica ile birlikte İtalyan Yeni Gerçekçilik akımının öncülüğünü, bayraktarlığını yaptı.

5 Biseksüel olduğunu hiçbir zaman gizlemeyen Visconti, uzun bir süre (12 yıl) aktör Helmut Berger ile birlikte olmuştu. Sevgilileri arasında yönetmen Franco Zeffirelli de vardı.

6 Napoli yakınlarındaki Ischia adasında kendisine adanmış bir müze bulunuyor.

7 Yönetmen 30'lu yaşlarında Paris'e gidip, burada Jean Renoir'ın asistanlığını yapmıştı. Bu deneyimi sonrasında Hollywood'a gitmişse de, burada istediği gibi filmler yapamayacağını anlayıp İtalya'ya geri dönmüştü.

8 Kendisinin İtalya'daki ilk filmine ön ayak olanlar Roberto Rosellini ve Federico Fellini'ydi.

9 "Leopar" filminin ABD'deki gösterim haklarını satın alan 20th Century Fox, filmin en kritik sahnelerini kesmiş ve öyle gösterime sokmuştu.

10 Usta yönetmen geride "Senso", "Beyaz Geceler", "Rocco ve Kardeşleri", "Leopar", "Venedik'te Ölüm" ve "Ludvig" gibi başyapıtlarla dolu 20 filmlik bir filmografi bırakarak 1976 yılında Roma'da öldü.

"Venedik'te Ölüm"

Koltuktan düşmek serbest: Komedi Filmleri

Festivalin bu yıl ki bölümlerinden biri de komedi filmlerine ayrılmış bulunuyor. Son yıllarda komedinin düzeysizlik ve sululukla bir tutulmasına inat, festival, izleyicilerini türün klasik haline gelmiş iyi örnekleriyle buluşturmak niyetinde. Bunlardan ilki, türün pirlerinden Jacques Tati imzasını taşıyan "Mon Oncle". Üstadın başrolünü üstlendiği filmde, antika bir insan evladı olan Mösyö Hulot ve bir türlü uyum sağlayamadığı ailesinin öyküsü yer alıyor. Tati'nin, modernizmi hedef alan şık kroşesine kahkahalarla eşlik etmek üzere, festivalin sunduğu bu davete icabet etmek yararınıza olur... Yine bu bölümde yer alacak olan "La Cage Aux Folles-Kuş Kafesi" ise Edouard Molinaro imzalı 1978 yapımı bir klasik. Jean Poiret'nin kaleme aldığı ve 70'li yılların çok konuşulan tiyatro oyunlarından biri olan "La Cage Aux Folles"in bu sinema versiyonu da, komedi efsanelerinden biri. Oğlunun düğünü sebebiyle eşcinsel kimliğini dünürlerinden ve oğlundan gizlemeye çalışan bir adamın öyküsünü anlatan filmde, Michel Serrault'nun performansı sinema tarihinin unutulmazları arasındaki yerini alalı çok oluyor. Komedi bölümünün iddialı bir filmi de, Terry Gilliam ve Terry Jones'un imzasını taşıyan "Monty Python and The Holy Grail". Monty Python ekibinin zirve noktalarından biri olan "Holy Grail", Kutsal Kase peşinde koşan Kral Arthur ve şüreka-

"Mon Oncle"

"Asylum"

sının macerasını absürd mizahla harmanlayıp "birazcık" değiştirmek suretiyle karşımıza getiren 1975 yapımı bir başyapıtı. Bu bölümde yer alan son film ise geçtiğimiz yıllarda "Coen Biraderler"in de yeniden çevrimine soyunduğu "The Ladykillers". Alexander Mackendrick'in imzasını taşıyan film, bir grup soyguncunun, yeni soygunlarını yapmak üzere Londra'daki yaşlı bir bayanın evinde oda kiralamalarıyla gerçekleşen olayları konu etmekte...

Oğlan bizim, kız bizim: Türk Filmleri

Festivalde 2006 yapımı Türk filmleri de izleyicisiyle buluşacak. Bu filmler: "Beş Vakit-Reha Erdem", "Dondurmam Gaymak-Yüksel Ak", "Kader-Zeki Demirkubuz", "Takva-Özer Kızıltan" ve "Cenneti Beklerken-Derviş Zaim" şeklinde sıralanıyor. Özellikle "Kader" ve "Takva", Antalya Film Festivali sonrasında, gösterime girmeden ilk kez festival vesilesiyle izleyiciye ulaşacak filmler.

Ne kadar uzak, o kadar yakın: Sürgün, Sığınmacılar, Sınırlar

Gezici Festival bu yıl ülke sınırlarını aşıp Bakü'ye kadar gidecek. Bu "sınır aşma" mefhumu, festival içeriğine de yansımış ve festivalin bölümlerinden biri de uzaklarda geçen, yollarda ter döken filmlere ayrılmış. Bu filmlerden ilki Tunç Okan'ın yönettiği, sinemamızın efsanelerinden "Otobüs". Tüm umutlarını Almanya'ya göç edip, ekmek peşinde koşmaya bağlamış bir grup Türk işçinin hikayesini anlatan film, otobüs şoförünün kaybolması sonucu işçilerin Almanya yerine İsveç'in Stockholm meydanında tığ teber kalmalarıyla gelişen trajik olayları gözler önüne seriyor. "Otobüs", henüz izlememiş olanlar için kaçırılmaması gereken bir hazine niteliğinde. Bu bölümde gösterilecek olan diğer filmler ise Felix Von Muralt'ın yönettiği kısa film "Visite Medicale", Kaja Wright Polmar imzalı "Backyard Stories", Lisl Ponger'in yönettiği "Passagen, Claire Fouquet'den "Vos Papiers!" ve Julian Rosefeldt'in çektiği "Asylum" adlı Avrupa menşeli kısa filmler.

Ustalara saygı: Yuri Norstein Toplu Gösterimi

Festivalin yakın dönemin ustalarına saygı duruşu niteliğindeki "toplu gösterimlerinde" bu yıl Rus animasyon sanatçısı Yuri Norstein Türkiye'deki sinema izleyicisiyle buluşacak. 1968 yılından itibaren, çekmiş olduğu filmlerle olduğu kadar, animatör olarak katkıda bulunduğu filmlerle de ismini duyuran Norstein'ın tam beş filmi izleyiciyi selamlayacak. 1941 yılında Moskova'da dünyaya gelen Norstein'ın, marangoz çırağı olarak el emeği göz nuru döktüğü mesleğinde, sonradan boyacılığa oradan da çizerliğe kadar giden ilginç bir yolculuğu var. Ustanın festivalde izleyeceğimiz ilk filmi, kariyerindeki filmlerin de ilki olan 1968 yapımı "25th First Day". Sekiz dakikalık bu film, ustanın kadim dostu Arkadiy Tyurin ile birlikte ürettiği eserlerinden biri. Norstein'ın peşi sıra çektiği "Battle Of Kerjents" (1971), "The Fox And The Rabbit" (1973), "The Heron And The Crane" (1974) ve "Hedgehog In The Fog" (1975) gibi filmlerle müşerref olacağımız festivalde, seçkinin en önemli filmi olarak da 1978 yapımı "The Tale Of Tales" göze çarpıyor. Zira filmin ilham kaynağı, büyük şair Nazım Hikmet. Ayrıca film, 1984 yılında Los Angeles'ta gerçekleşen Animasyon Olimpiyatları'nda da gelmiş geçmiş en iyi animasyonlardan biri olarak tanımlanmış bir yapım.

"La Cage Aux Folles-Kuş Kafesi"

Bir bilgeden öğütler: Yuri Norstein'ın Seçtikleri

Geçtiğimiz yıllarda İstanbul Film Festivali'nin Theo Angelopoulos'un seçtiği filmlerle izleyicisini buluşturduğu gibi, bu yıl da Gezici Festival, toplu gösterim kapsamında yer verdiği sinemacı Yuri Norstein'ın seçtiği filmleri gösterecek. Bu filmler ise şöyle sıralanıyor; erken dönem Animasyon Sineması'nın ustalarından (Sovyet olmasına rağmen Fransa'da filmler çeken) Alexander Alexeieff'in 1933 yapımı ünlü filmi "Une Nuit Sur Le Mont Cahuve", yine işinin ehli animatör Jiri Trnka'nın son başyapıtı olarak anılan 1965 yapımı "Ruka", Rus Sineması'nın önemli isimlerinden Aleksandr Petrov imzalı "Korova" (1989) ve son olarak da Bulgar sinemacı Donyo Donev imzalı 1973 yapımı "De Fakto".

Festival kitapları

Her yıl festivalle eş zamanlı olarak Türk Sineması'nın önemli isimlerini inceleyen ve Dost Yayınevi'nin katkılarıyla hazırlanan 'sinema kitapları'na bu yıl üç kitap eklenecek. Bu yıl kaybettiğimiz usta yönetmen Atıf Yılmaz, Türk Sineması'nın en önemli oyuncularından Sadri Alışık ve son filmi yakında gösterime girecek olan Zeki Demirkubuz ile ilgili kitaplar, okuyucularla buluşacak.

İşi ustasından öğrenmek için

Bu yıl festivalin Kars ayağında yurtdışından ve İstanbul'dan gelecek çok sayıda konuğun yanı sıra bölge illerdeki üniversitelere bağlı ya da bağımsız sinema topluluklarının birlikte üretimde bulunabilecekleri bir buluşma da düzenlenecek. Bu buluşma kapsamında her gün sinema ve filmin bir başka unsuruna değinecek beş ayrı söyleşi/ders gerçekleşecek. Bu bağlamda Film Müziği Dersi (Cahit Berkay ve Erkan Oğur ile), Film Yönetimi Dersi (Zeki Demirkubuz), Oyunculuk Dersi (Tuncel Kurtiz), Senaryo Yazarlığı Dersi (Işıl Özgentürk) ve Film Yapımı Dersi (Leyla Özalp) yapılması planlanıyor. Konuşmacıların deneyim paylaşımı ile başlayacak bu dersler soru-cevap kısmı ile sürdürülecek ve festivalin Kars ayağı boyunca her gün 10:00-12:00 saatleri arasında sinema topluluklarından gençler, festival konukları ve Kars halkına açık olacak. Ayrıca bu buluşma kapsamında Replikas müzik grubunun yürütücülüğünde bir de "Film Müziği Yapım Workshop"ı yer alacak.

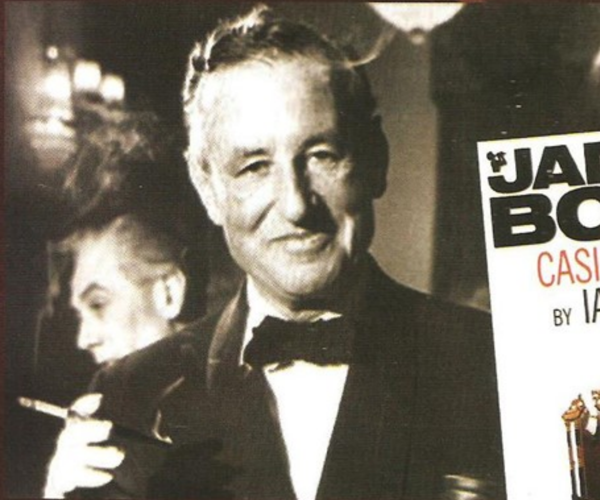
James Bond

Her Dönemde Her Surette Majestenin

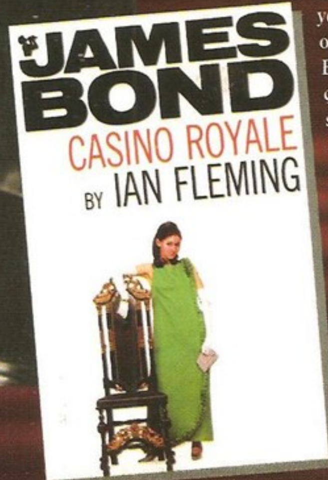
Hem sinemada casusluk öykülerinin en meşhur kahramanı, hem de aksiyon sinemasının ikonlarından biri olan James Bond, Soğuk Savaş'ın ilk yıllarından bu yana birçok yüz değiştirse de, üzerine kurulu olduğu zemin birkaç kez değiştiyse de, güncellenmeye ve ilgi çekmeye devam ediyor. Casusluk janrının hareketli bir dönem yaşadığı bugünlerde yeni James Bond Daniel Craig'in arkasında, sırtını yaslayacağı sağlam bir gelenek var.

KUTLUKHAN KUTLU

İngiliz yazar Ian Fleming'in 1952'de yarattığı James Bond karakteri, muhtemelen 'casusluk öyküsü' dendiğinde çoğu kişinin aklına gelecek ilk isim. Hele ki konu casusluk filmleri olduğunda, James Bond'un sahnede kapladığı alan daha da genişliyor - türe özel ilgisi olmayan birçok sinemasever için 007 kod adlı bu İngiliz MI6 ajanı, çok uzun bir süre boyunca "casus" tipini tanımlayan karakter oldu... Fleming'in kitapları çok popülerdi popüler olmasına, ama Bond sinemada apayrı bir varlıktı: Daha bir oyunbaz, daha mizahi bir yanı vardı. Belki Fleming'in kitapları casusluk işini çok gerçekçi bir şekilde yansıtmıyordu ama yaptığı işle çok eğleniyormuş gibi duran bir Bond - yani Austin Powers için ideal kaynağı yaratan Bond - büyük ölçüde sinemanın eseri. Ian Fleming'in kitapları her ne kadar dünya meselelerine eğilmek yerine heyecanlı maceralar sunmaya odaklanıyor olsa da, filmler Bond'u Batman'inkilerle yarışacak envai çeşit teknolojik oyuncağı, her santiminde ayrı bir marifet gizli arabası ve inanılmaz aksiyon sekanslarıyla muazzam bir "şov" aracı haline getirdi. Yeni çekilen "Casino Royale" ile 21. filmine ulaşan seri, geride bıraktığımız yarım asrın popüler kültürüne damgasını öyle belirgin bir şekilde vurdu ki, bugün "Bond... James Bond" takdiminden tutun da "Bond kötü adamı"na (filmlerde

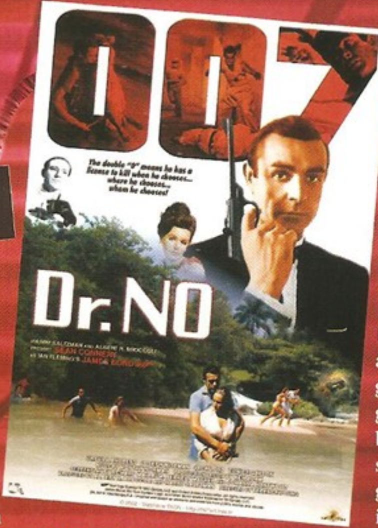
Bond'un yaratıcısı İngiliz yazar Ian Fleming.

Beyazperdedeki ilk Bond, o sıralar 30 yaşlarında tanınmamış bir aktör olan Sean Connery'ydi.

Emrinde

ve dizilerde dünyayı ele geçirme planları yapan eksantrik kötü adamları tanımlamada serbestçe kullanılan bir tanım haline gelmiştir bu söz) kadar birçok Bond öğesi, sinemanın ve televizyonun dilinden düşürmediği, çok tanıdık gönderme hedefleri haline geldiler.

Soğuk Savaş döneminin etkisi

Genel olarak casusluk öyküleri, 20. yüzyıla ait sayılabilecek bir janr. Türün ilk popüler örnekleri 20. yüzyılın başlarında, dünya yavaş yavaş Birinci Dünya Savaşı'na doğru sürüklenirken görülmüştü. Erskine Childers'ın "The Riddle of the Sands"i, Joseph Conrad'ın "The Secret Agent"ı ve William Le Queux'nun romanları, türün öncüleri arasındaydı. Birinci Dünya Savaşı'nın arifesinden İkinci Dünya Savaşı'na, güç dengeleri ve jeopolitik açıdan önemli bölgeler hızla değişirken, casusluk öyküleri varlığını sürdürüp bir tür olarak görülmeye başladı. Öte yandan, edebi açıdan çok da prestijli bir tür olduğu söylenemezdi. Dönem "ucuz roman" dönemiydi ve casusluk öyküleri de ilgiyi ve heyecanı üst seviyede tutmak üzere oluşturulmuş şablonlarıyla, bu çabuk üretilip çabuk tüketilen popüler öyküler aleminin önemli kalelerinden biri haline gelmişti.

İkinci Dünya Savaşı casusluk öykülerine biraz daha önem kazandırmıştı; dahası, artık öykülerde casusluk işinin içyüzüyle ve dinamikleriyle ilgili daha gerçekçi tablolar da ortaya koyuluyordu. Casusluk janrının beşiği sayılabilecek İngiltere için, gizli ajanların yeni hedefi Nazi Almanyası idi.

Ancak janrın asıl patlamayı gerçekleştirdiği dönem, İkinci Dünya Savaşı'nı takip eden yıllardı. Bu dönem, hem İkinci Dünya Savaşı'nın getirdiği birikimle, hem de savaştan zaferle çıkmış iki gücün (ABD ve Sovyetler Birliği) hızla büyük bir gerilime doğru sürüklenmesiyle ortaya çıkan yeni "iki kutupluluk"la besleniyordu. James Bond da işte bu döneme ait bir karakter. Yani İkinci Dünya Savaşı'nın sona ermesinin bir iki yıl sonrasından, 90'ların başında Sovyetler Birliği'nin yıkılmasına kadarki iki "süper güç"lü dünyanın bir sakini. Roger Moore sonrası Bond filmleri, karakteri Soğuk Savaş sonrasının dünyasına başarıyla taşımış olsalar da, bugün Bond serisinin de, Bond karakterinin de temel özellikleri, Soğuk Savaş öyküleriyle belirlenmişti.

İkinci Dünya Savaşı'nda İngiliz donanmasının istihbarat bölümünde çalışan Fleming, savaşın ardından bu deneyiminden faydalanarak, "Casino Royale" adlı bir casusluk romanı yazmıştı. Bu romanda İngiliz istihbarat servisi MI6'nın ajanı James Bond, Sovyet ajanı Mösyö LeChiffre'i bakara oyununda yenerek içinden çıkamayacağı bir borca sokmak ve böylece de onu ortadan kaldırma işini kendi tarafına havale etmek amacıyla, bir Fransız kumarhanesine geliyordu. Bu gizli üst tabaka "masa başı" görevinde İngiliz devleti, Bond'un yanına güzel bir de yardımcı vermişti: Vesper Lynd. Kısa süre sonra Bond'a âşık olarak seride köklü bir geleneği başlatan Vesper Lynd, ilk "Bond kızı" idi.

1953'te basılan "Casino Royale"in ilgi görmesinin ardından, Fleming 11 James Bond romanı daha yazdı (ayrıca Bond hikayelerinden oluşan iki de kısa öykü toplaması bulunuyor). Fleming'in ölümünden sonra da James Bond romanları yazıldı, ama serinin hayranlarının "esas" kabul ettiği Bond romanlarını Fleming'in 12 kitabı teşkil ediyor.

İlk Bond

Casusluk öyküleri zaten öteden beri sinema için uygun senaryo kaynakları oluşturmuştu (örneğin yüksek tansiyonlu öykülerin ustası Hitchcock, bu türün birkaç kalburüstü örneğine imza atmıştı). Fleming'in Bond romanları da, cazip kahramanı, sürükleyici öyküleri, akılda kalıcı kötü adamları ve baştan çıkarıcı kadınlarıyla kaçırılmaz bir fırsat oluşturuyordu. Bu fırsatın değerlendirilmesi aslında epey uzun sürdü - ilk Bond filmi 1962'de, yani ilk romanın

dosya

Bond Filmleri

Bond filmlerinin çok büyük bir bölümünün yapımcısı, EON Productions. Yani sırasıyla Connery'yi, Lazenby'yi, Moore'u, Dalton'u ve son olarak da Craig'i Bond rolüne getiren, James Bond'un sinema maceralarının çok büyük bir bölümüne imza atan yapım firması EON. Ama EON'un elinden çıkmamış - ve bu yüzden genel akışın ya da "asıl seri"nin dışında kabul edilen - iki film de var. Aşağıda önce EON'a ait "asıl seri"deki filmler, sonra da diğer iki film listeleniyor. Film adının ve tarihin yanındaki isimler, o filmde James Bond rolünü oynayan aktörlerin isimleri (evet, Sean Connery hem EON ürünü asıl seride, hem de EON'un "Octopussy"si ile aynı yıl, ona rakip olarak gösterime giren "Never Say Never Again"de Bond'u oynadı).

Bu arada, David Niven'lı "Casino Royale"in Fleming'in sadık bir uyarlamasından çok, bir tür parodi olduğunu belirtelim.

ASIL SERİ

Dr. No (1962) - Sean Connery
From Russia with Love (1963) - Sean Connery
Goldfinger (1964) - Sean Connery
Thunderball (1965) Sean Connery
You Only Live Twice (1967) - Sean Connery
On Her Majesty's Secret Service (1969) - George Lazenby
Diamonds Are Forever (1971) - Sean Connery
Live and Let Die (1973) - Roger Moore
The Man with the Golden Gun (1974) - Roger Moore
The Spy Who Loved Me (1977) - Roger Moore
Moonraker (1979) - Roger Moore
For Your Eyes Only (1981) - Roger Moore
Octopussy (1983) - Roger Moore
A View to a Kill (1985) - Roger Moore
The Living Daylights (1987) - Timothy Dalton
Licence to Kill (1989) - Timothy Dalton
GoldenEye (1995) - Pierce Brosnan
Tomorrow Never Dies (1997) - Pierce Brosnan
The World Is Not Enough (1999) - Pierce Brosnan
Die Another Day (2002) - Pierce Brosnan
Casino Royale (2006) - Daniel Craig

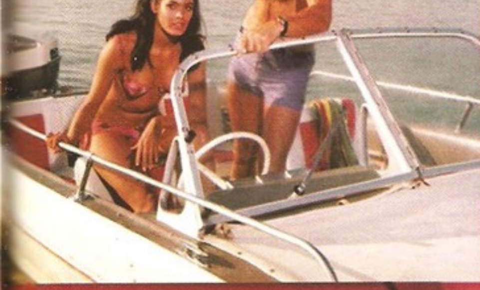
DİĞER BOND FİLMLERİ

Casino Royale (1967) - David Niven
Never Say Never Again (1983) - Sean Connery

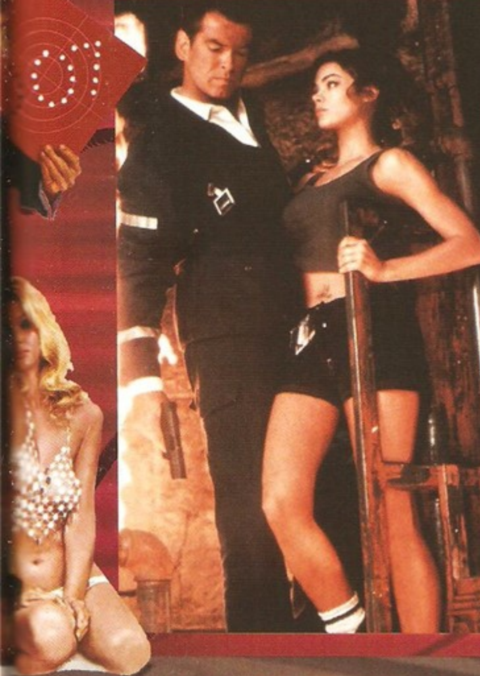

Üçüncü Bond Roger Moore.

Ursula Andress, unutulmaz Bond kızlarından biri.

James Bond karakterinin bilinen tek zaafı kadınlara olan düşkünlüğü.

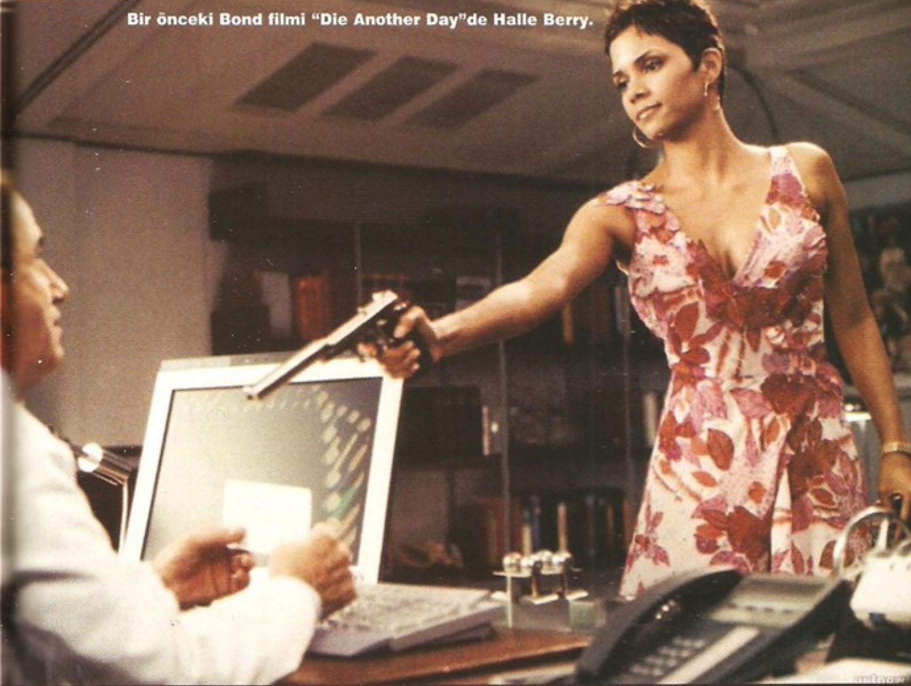

...eçilmezleri olan ... kimin ... her film öncesi en ...ak konusu.

basılmasından tam dokuz yıl sonra gösterime girdi... Ama transfer öyle başarılı oldu ki, bu ilk filmin ardından gelen seri sayesinde Bond ünlü bir roman karakteri olmaktan çıkıp, bir popüler kültür ikonu olmaya doğru ilk adımını atmış oldu.
1961'de Kanadalı yapımcı Harry Saltzman, "Casino Royale" dışındaki Bond romanlarının tamamının haklarını satın almıştı. Beyazperdeye ilk aktarılacak romanın Fleming'in yazdığı altıncı Bond romanı olan "Dr. No" olmasına karar verildi. Senarist

Roger Moore sonrası filmler, karakteri Soğuk Savaş sonrasının dünyasına başarıyla taşımış olsalar da, Bond serisinin de Bond karakterinin de temel özellikleri Soğuk Savaş öyküleriyle belirlenmişti.

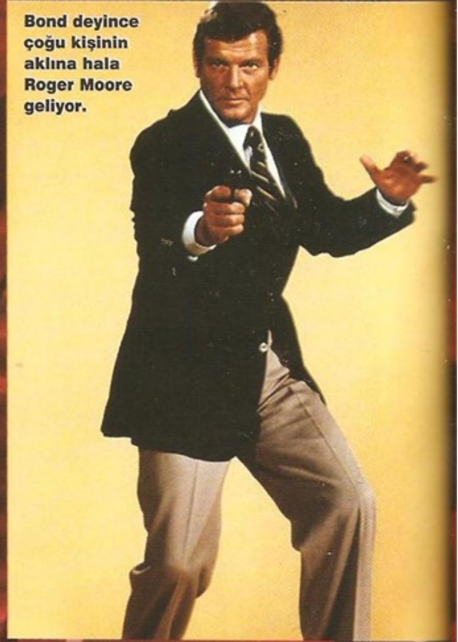

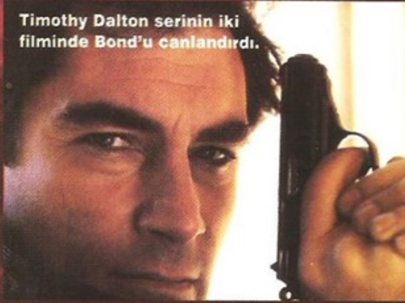
Bir önceki Bond filmi "Die Another Day"de Halle Berry.

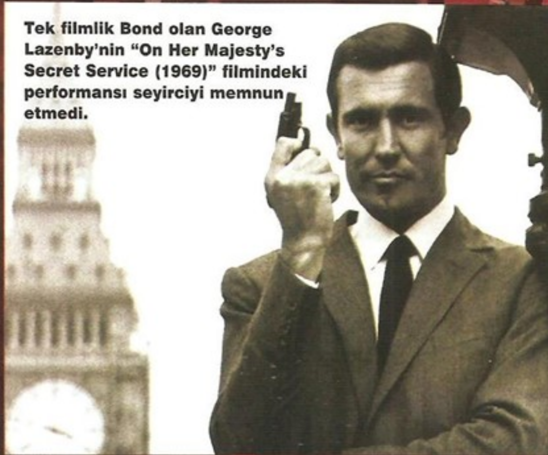
Richard Maibaum öyküye daha fazla kadın eklemekle kalmadı, epey bir mizah da ekledi (Ian Fleming'in kitaplarının daha "ciddi" havası, romanlarla sinema uyarlamaları arasındaki en temel farkı oluşturuyor). Bond öyküleri doğası gereği şiddete başvurulan epey sahneye yer veriyordu; film uyarlamalarında bu şiddet sahneleri havai ve mizahi dokuyla birleşince, Bond serisinin o tanıdık (ve 60'lardan bugüne defalarca taklit edilen) yüzü ortaya çıkmıştı.
En önemli kararlardan biri Bond'u kimin oynayacağıydı. Adaylardan birinin, o klasik İngiliz centilmeni görünümüyle David Niven olduğu söyleniyordu (ki Niven daha sonra, serinin "asıl yapımcısı" kabul edilen EON Productions'ın imza atmadığı ayrı bir Bond uyarlamasında bu karakteri canlandırdı). Ian Fleming'in kendisiyse ünlü Amerikalı aktör James Stewart'ı önermişti. Yapımcılar onların yerine, 30 yaşında, hiç tanınmayan bir İskoç aktörü role uygun buldu. Rivayete göre ilk başta Fleming'in epey karşı çıktığı bir seçimdi bu - Fleming'in kendisinin ve karakteri Bond'un aksine işçi sınıfından geliyordu (ve elbette, İskoç'tu).
Sean Connery, oyunculuğa başlamadan önce dünya vücut geliştirme şampiyonasında üçüncü olmuştu. Uzun boyu ve sağlam yapısı, koyu renk saçlarının ve gözlerinin altındaki buram buram özgüven kokan muzip gülümsemesi ile, Bond'u ölümsüz bir sinema karakteri haline getirdi. Sean Connery'nin suretinde Bond, Fleming'in kitaplarındakinden epey daha "hafif" ve mizahi bir tipti. Connery karakteri, "hiçbir koşulda sarsılmayan İngiliz soğukkanlılığı"nı neredeyse karikatüre vardırarak oynamıştı - gözlerinin önünde dünya yerle bir olsa o hafif gülümsemeli sükunetini yitirmeyen bir tipti. Atletik görünümlü ama belli bir "seçkinlik" havasına da sahip, fiziksellikle aklın ve birikimin biraraya geldiği bir kahraman. Sinema perdesindeki Bond, casusluk için birçok açıdan kusursuz bir donanıma sahipti. Tek zaafı kadınlara düşkünlüğüydü - bu zaafı da çabucak onu tanımlayan özelliklerden biri haline geldi ve "Bond kızı"nın her yeni James Bond filmi projesinin en merakla beklenen kararlarından biri haline gelmesine sebep oldu.
İçkiden, kumardan, briçten ve hızlı arabalardan büyük bir haz duyan, iyi giyimli bir İngiliz olan Ian Fleming, Bond karakterini, "44 yaşında evlenmek gibi korkunç bir durum karşısında sinirlerini yatıştırmak için" yarattığını defalarca söylemişti. Özellikle sinema serüveninde Bond, durağan neredeyse tek bir ânın bile olmadığı, her daim heyecanlı, parıltılı, sürekli dünyanın bir köşesinden öbürüne gidilip görkemli mekanlara uğranılan, en son teknolojilerin emre amade olduğu bir dünyada yaşıyordu. Ve elbette bütün bunlar olurken, etrafında da nefes kesici güzellikte kadınlar cirit atıyordu. Western filmlerinin

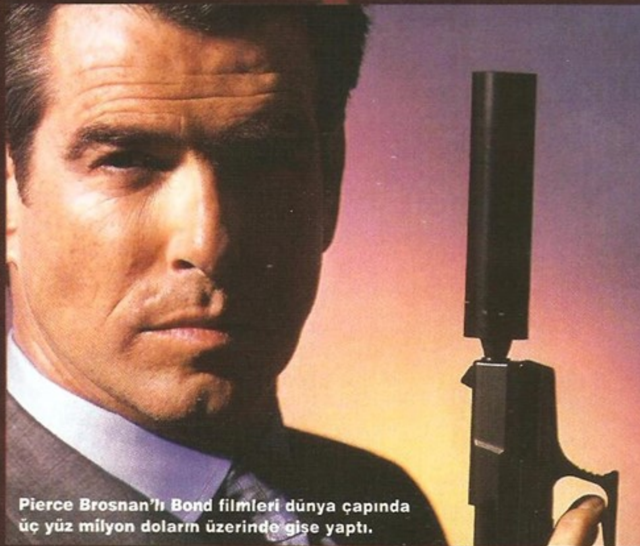
Sean Connery, Bond'un efsanevi otomobili Aston Martin'le.

Bond deyince çoğu kişinin aklına hala Roger Moore geliyor.

Timothy Dalton serinin iki filminde Bond'u canlandırdı.

Tek filmlik Bond olan George Lazenby'nin "On Her Majesty's Secret Service (1969)" filmindeki performansı seyirciyi memnun etmedi.

"vahşi batı"sı misali, türün estetik tercihleri doğrultusunda fanteziieştirilmiş bir alemdi Bond'un casuslar dünyası. İkinci uyarlama "From Russia With Love", Connery'nin tiplemesini oturttuğu ve bugün "Bond filmi" denince akla gelen ana unsurların yerini bulduğu filmdi (Bir bölümü İstanbul'da geçen film, bugün pek çok Bond hayranı tarafından ve Connery'nin kendisi tarafından serinin en iyi filmi kabul ediliyor). Üçüncü film "Goldfinger" gösterime girdiğinde James Bond, artık dünya çapında bir karakterdi, filmler de dünyanın her yanında ilgi gören bir seri haline gelmişti. 007 kod adlı ajanı bir namlunun içinden gördüğümüz jenerik bölümünden müziklerine, egzotik mekanlarından güzel kadınlarına ve aksiyon sahnelerine, her macerada yeni ve faydalı teknolojik aygıtlar sunan "Q"dan MI6'nın başı "M"e kadar her parçasıyla bir ekol haline gelmişti Bond. Bu ekol sadece casusluk filmleri için değil, genel olarak aksiyon sineması için de bir model teşkil edecekti.

Pierce Brosnan'lı Bond filmleri dünya çapında üç yüz milyon doların üzerinde gişe yaptı.

Asla asla deme

Ne var ki serinin başarısı Connery'nin bir süre sonra rolden rahatsızlık duymaya başlamasını önlemedi. "Çizgi bantlar gibiler" diyordu filmler için bir söyleşide. "Yapımcıların sürekli daha büyük ve daha iyi numaralar bulması gerekiyor. Filmleri ayakta tutan şey bu çünkü."
James Bond karakteri, bütün o soğukkanlı, maço ve muzip tavrının ötesinde, derinliğine çizilmiş bir karakter değildi. Seri ilerlese de karakter pek gelişmiyordu - temelde Connery'den yapması beklenen, hep aynı duruşu, bakışı ve tonlamayı tekrar etmesi, o meşhur karizmayı canlı tutmasıydı. Dahası, Bond öylesine kesin hatlara sahip ve ünlü bir "tip"ti ki, Sean Connery'nin başka filmlerdeki performanslarını da tamamen gölgede bırakıyordu. Connery, seri filmlerin yıldızlarının çoğunu bekleyen bir tehlikeyle, insanların kafasında tek bir tipe yapıştırılma tehlikesiyle karşı karşıyaydı. Altıncı filmden sonra bir daha asla Bond filminde oynamayacağını söyledi ama ironik bir şekilde, seneler sonra, EON Productions yapımı Bond filmlerinde Roger Moore dönemi

sürerken, "Asla Asla Deme" ("Never Say Never Again") adlı filmle son bir kez bu rolde göründü (o yıl EON'un Roger Moore'lu "Octopussy"si de sinemalarda gösterime girdiğinden, bir nevi "Bond'lar savaşı" yaşandı ve sonuçta iki film de gişede epey başarılı oldu).

Aslında Sean Connery, Bond rolünü iki kere de değil, üç kere bıraktı. "You Only Live Twice"ın ardından rolü artık istemediğini söyleyen Connery'nin yerine yapımcılar, "On Her Majesty's Secret Service" filmi için George Lazenby ile anlaştılar. Bu film artık en iyi Bond filmlerinden biri kabul edilse de, seyircinin büyük bölümü Connery'nin ardından rolde Lazenby'yi görmeyi yadırgamıştı. Belki de oyuncunun değişmesini fırsat bilerek, "On Her Majesty's Secret Service"de Ian Fleming'in kitaplarına daha yakın bir çizgi tutturuluyordu. Ayrıca Lazenby belki Connery kadar karizmatik bulunmuyordu ama karakterinin daha çok "gerçek insan", daha az "süper casus" olduğu kesindi. Ancak Lazenby'nin Bond macerası tek film sürdü ve bir sonraki Bond filmi "Diamonds Are Forever"da 007'yi yine Sean Connery canlandırdı. Sonra da rolü yine bıraktı... Yani 80'lerde "Never Say Never Again"de son bir kez boy gösterene kadar.

1973'te EON Productions'ın James Bond serisinin başrolünü Roger Moore devraldı. TV yıldızı Moore, Connery'ye göre daha "yumuşak" bir ifadeye sahipti ve biraz da bu yüzden daha önce Bond rolü için uygun bulunmamıştı. Ama yaşı ilerledikten sonra rolü aldı ve Connery'ninkinden epey farklı bir Bond yarattı. Moore'un Bond'u daha az maço, daha havai, daha mizahiydi. Zaten Fleming'in kitaplarından hayli uzaklarda gezinmeye başlamış olan Bond filmleri Moore döneminde apayrı bir varlık haline gelmişti; sanki kendi şöhretiyle ve rutinleriyle eğleniyor, hafiften kendisinin parodisi havası yayıyordu. Bond filmlerine "cinsiyet ayrımcılığı" ve "dünya gerçeklerinden kopukluk" şeklinde eleştiriler getirmek artık adetten olmuştu ama seri yine de başarıyla ayakta duruyordu.

Roger Moore yedi filmde James Bond'u canlandırdıktan sonra, artık 60'ına yaklaşırken rolü bıraktı ve yerine Timothy Dalton geldi. Bond'un yüzü bir kez daha değişirken, yapımcılar seriyi tekrar Ian Fleming'in vizyonuna yaklaştırmayı denediler. Senaryo bir kez daha ilk Bond filmlerinin senaristi Richard Maibaum'a emanet edildi. Dalton'ın rol aldığı ilk Bond filmi, Ian Fleming'in kısa öyküsünden uyarlanan "The Living Daylights"dı.

Dalton'ın Bond'u Connery'nin ve Moore'un Bond'undan epey farklıydı. Dalton'ınki tipin sinemada yaratılan (ve ilginçtir, aslında senarist Maibaum'un eseri olan) mizahi yönünden tamamen yoksun, daha az çizgi romanımsı, daha sert ve karanlık, en önemlisi

"Die Another Day"

Brosnan'ın başrolünde oynadığı dört film, öldü sanılan bir kahramanı diriltmekle kalmayıp onu başarıyla güncellemişti de. 90'lar ve sonrasının egzotik mekanlarla dolu şık aksiyon filmlerinde Bond, eski bir usta edasıyla, lokomotif olarak yerini almıştı.

de belirgin bir tehlike hissiyle çevrili olduğunu sürekli hissettiğiniz bir Bond'du.

Soğuk Savaş sonrası Bond

Artık Ian Fleming'in yazdığı Bond kitaplarının sonuna gelindiğinden, Dalton'lı ikinci Bond filmi için, Fleming sonrası Bond yazarlarından John Gardner'ın "License to Kill"i sinemaya uyarlandı. Film aslında dünya gişelerinde hiç de başarısız değildi ama özellikle Amerika'da hiç ilgi görmemişti. Soğuk Savaş'ın da sonuna gelinirken, belki de Majesteleri'nin 007 kod adlı ajanının döneminin ufak ufak sona erdiği düşünülmeye başlamıştı.

Ve Bond filmlerine seri tarihinin en uzun arası verildi: 6 yıl. Bu arada dünyadaki politik dengelerde önemli oynamalar, sarsıntılar ve çökmeler olmuş, haritalar değişmişti. Ancak 1995'te Pierce Brosnan'ın 007 rolünde beyazperdede belirmesiyle birlikte, James Bond'un modasının geçmediği çok net bir şekilde belli oldu. Brosnan, kendinden önceki Bond'ların beğenilen birçok temel özelliğini bünyesinde toplamıştı (belirgin bir özgüven, fazla üstelenmiş görünmeyen erkeksi bir cazibe ve atletik beceriye eşlik eden bir İngiliz şıklığı). Dönem artık "Fleming kitapları sonrası" Bond dönemi idi... Bir taraftan Bond geleneğinden beslense de, Soğuk Savaş sonrasının yeni dünyasına ait aksiyon dolu serüvenlerdi bunlar. Yeni yüzüyle ve yeni dünyasıyla bu Bond filmleri, kimi zaman Fleming hayranları tarafından epey eleştirilse de, seriye en büyük gişe başarılarını yaşattı. Brosnan'ın başrolünde oynadığı dört film, öldü sanılan bir kahramanı diriltmekle kalmayıp, onu başarıyla güncellemişti de. 90'lar ve sonrasının egzotik mekanlarla dolu şık aksiyon filmlerinde Bond, eski bir usta edasıyla, lokomotif olarak yerini almıştı.

Pierce Brosnan'lı Bond filmleri dünya çapında ardı ardına üç yüz milyon doların üstünde gişe geliri yaparken, casusluk-macera türünün de genel olarak yıldızı yükseliyordu. "Görevimiz Tehlike" serisi, "XXX" ve yeni "The Bourne Identity" uyarlaması gibi filmler türe ilgiyi tazeliyordu. Gerek casusluk öyküleri için yepyeni bir saha açan bilgisayar teknolojisinin gelişimi ve yaygınlaşması, gerekse bu öyküleri beyazperdeye taşımada önemli olan sinema teknolojisindeki sıçramalar, hareketli ve sürükleyici aksiyon öyküleri için iyi bir kaynak olan casusluk filmlerine yeni bir altın çağ yaşatmaya başlamıştı.

11 Eylül sonrası dünyada casusluk öykülerine yönelik ilgi daha da artıyormuş gibi görünüyor. Dünyanın dengeleri bir kez daha değişirken, James Bond bir kez daha yeni bir yüzle, üstelik Ian Fleming'in ilk romanının uyarlamasıyla seyircinin karşısına çıkacak. EON Productions tarafından hiç beyazperdeye uyarlanmamış olan "Casino Royale"de Bond'u yeni dünya düzenine uyarlamak için, kumar masasındaki rakibi LeChiffre Sovyet ajanı olmaktan çıkarılıp, teröristlerin maddi destekçisi haline getirilmiş.

Şüphesiz ki Bond öyküleri açısından hem nostaljik, hem de yeni ve merak uyandıran bir film olacak "Casino Royale". Elbette filmin bu eski öykü çatısını günümüze ne kadar iyi uyarlayabileceğinin de ötesinde, asıl merak konusu seyircinin klasik Bond tipinden epey farklı olan Daniel Craig'i 007 rolünde nasıl bulacağı.

Engin Ertan
enginertan@merkezdergi.com.tr

Uzak Doğulu vampirler neden korkarlar? Haç veya sarımsak onlara etki eder mi? Huyu suyu nasıldır bu canlıların? Bu soruların çok da lüzumlu olmayan cevaplarını merak ediyorsanız, sizleri 1974 yılından gelen bir İngiliz/Hong Kong ortak yapımını keşfetmeye davet ediyoruz. "THE LEGEND OF THE 7 GOLDEN VAMPIRES" vampir mitolojisini çekildiği dönemin gözdesi dövüş filmleriyle birleştiren bir garip tür kırması. Bir yönüyle stilize ve gotik bir korku filmi, diğer yönüyle tipik bir istismar sineması örneği.

Kah rolünde Shen Chan.

Uçan tekmeler ke

Birkaç ay önce, '70'lerin korku filmlerinin tekrar popüler olmaları üzerine kaleme aldığımız yazıda "grindhouse" kelimesi sık sık geçmekteydi. O yıllarda B tipi filmleri ve istismar sineması örneklerini gösteren salonlara verilen bu ismin, zamanla söz konusu tarzlardaki filmler için de kullanılmaya başlandığından bahsetmiş, yine aynı dönemde istismar sineması örneklerinin farklı türleri birbirine karıştırmaya, farklı zevklere sahip sinemaseverler için uçuk kaçık tarifler üretmeye çalıştıklarına da değinmiştik. Bu ay ele alacağımız filmse tipik bir '70'ler grindhouse klasiği; "The Legend of the 7 Golden Vampires".

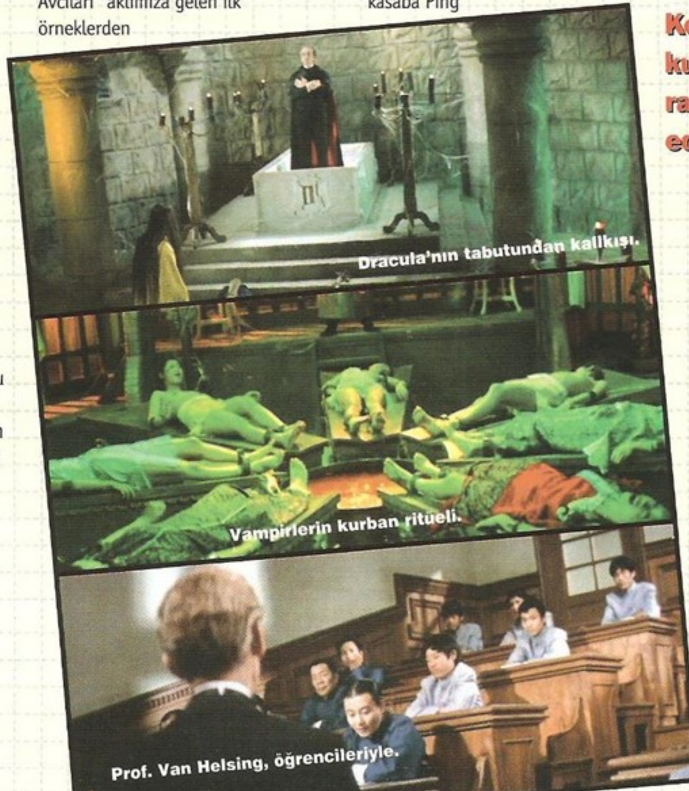
Yetmişli yıllarda, özellikle de Bruce Lee'nin bir popüler kültür ikonuna dönüşmesi ve "Enter the Dragon"ın kazandığı başarı ertesinde, Uzak Doğu dövüş filmleri büyük ilgi görmeye başlamışlardı. Grindhouse sinemaların en çok bilet kestikleri filmler arasında da yine bu türün örnekleri başı çekmekteydiler. Aynı dönemde ünlü İngiliz yapım şirketi Hammer ise zor günler yaşamaktaydı. '50'lerde ve '60'lardaki başarıları geride kalmış, sofistike yaratık filmleri gözden düşmüştü. Bu tarz durumlarda çoğu şirketin aklına gelecek ilk hamle Hammer'ın da sarıldığı can simidi olmuştu; çağa ayak uydurmak. İşte "The Legend of the 7 Golden Vampires" Hammer'ın son günlerinde ürettiği çağa uyum sağlama çabalarından birisi, Kont Dracula ve Profesör Van Helsing'i uçan tekmelerin arasına yerleştiren bir tür kırması. Çoğu kaynağa göre "The Legend of the 7 Golden Vampires" dövüş filmleriyle vampir mitolojisinin sinema tarihindeki ilk buluşması. Sonraki yıllarda onun izinden giden başka filmler de oldu muhakkak (Wellson Chin'in yönettiği "Vampir Avcıları" aklımıza gelen ilk örneklerden birisi) ancak Bram Stoker'ın ünlü karakterlerini bir daha Çin'de cirit atarken göremedik.

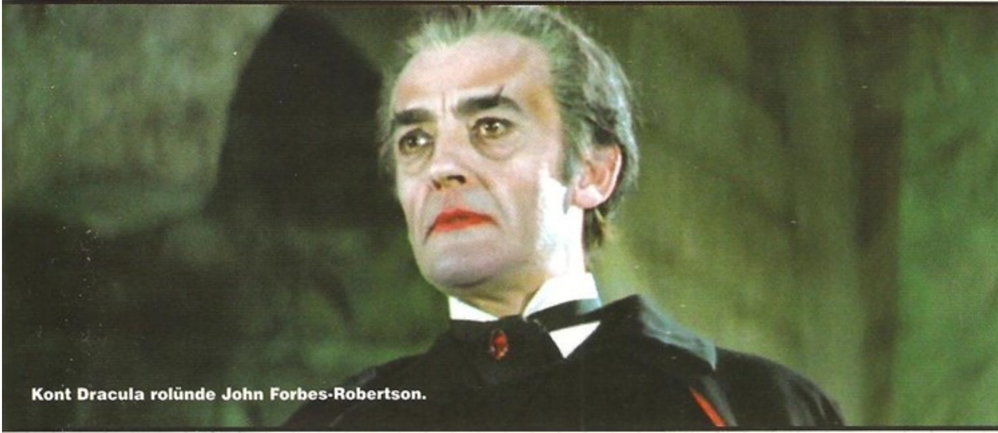
Filmin konusunu özetleyecek olursak; Profesör Van Helsing (her zaman olduğu gibi Peter Cushing) Çin'deki bir vampir efsanesine kafayı takmış ve bu konuda araştırma yapmak istemektedir. Ancak bir üniversitede düzenlediği konuşma daha ziyade alayla karşılanır, Çinli bilim adamları ve gençler Helsing'i ciddiye almazlar. Bir kişi hariç, Hsi Ching (David Chiang)... Ching, söz konusu efsaneye göre vampirlerin lanetlediği küçük kasaba Ping Kuei'den gelmektedir. Bu efsaneye Van Helsing dışında inanan tek kişi de odur, çünkü yıllar önce büyük babası vampirlerle savaşırken ölmüştür. Çok geçmeden ekip toplanır; Ching ve 7 kardeşi (altısı erkek, birisi kız), Van Helsing ve oğlu Leyland (Robin Stewart), bir de geziyi finanse eden zengin kontes Vanessa Buren (Julie Ege)... Grup Ping Kuei'ye doğru yol alırken, efsaneye adını veren 7 vampir de köylülere kök söktürmekte, genç kızları garip törenlerle kurban edip, kanlarını içmektedirler. Van Helsing ve ekibinin haberdar olmadıkları

Kont Dracula: Dracula'yı kutsal uykusunda rahatsız etmeye cüret eden de kim?

gerçeğeyse biz seyirciler jenerik öncesi açılış sekansından itibaren vakıfızdır; bu 7 vampiri yöneten kötü güç Kont Dracula'dan (John Forbes-Robertson) başkası değildir. Transilvanya'daki şatosunda günler sıkıcı, işler kesat giderken ziyaretine gelen Uzak Doğulu bir müridinin bedenine girmiş ve Çin'in yolunu tutmuştur. Araştırma başarıya ulaştığı takdirde iki ezeli rakip, Van Helsing ve Dracula bir kez daha karşı karşıya geleceklerdir.

Biraz "The Legend of the 7 Golden Vampires"ın yapım aşaması konusunda bilgi verecek olursak; filmin İngiltere'deki prodüksiyon ayağı Hammer iken, Hong Kong'daki yapımcı şirketse ünlü Shaw Brothers

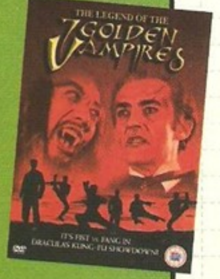

Dracula'nın tabutundan kalkışı.
Vampirlerin kurban ritueli.
Prof. Van Helsing, öğrencileriyle.

Kont Dracula rolünde John Forbes-Robertson.

skin dişlere karşı

THE LEGEND OF THE 7 GOLDEN VAMPIRES

Yönetmen: Roy Ward Baker ve Cheh Chang. **Yapımcı:** Don Houghton ve Vee King Shaw. **Senaryo:** Don Houghton. **Görüntü Yönetmeni:** Roy Ford ve John Wilcox. **Kurgu:** Chris Barnes. **Prodüksiyon Tasarımı:** Johnson Tsau. **Kostüm Tasarımı:** Chi-Yu Liu. **Müzik:** James Bernard. **Oyuncular:** Peter Cushing (Prof. Van Helsing), David Chiang (Hsi Ching), Julie Ege (Vanessa Buren), Robin Stewart (Leyland Van Helsing), John Forbes-Robertson (Kont Dracula), Shen Chan (Kah), Szu Shih (Mai Kwei). 1974 İngiltere/Hong Kong ortak yapımı, 89 dakika.

idi. Hammer gotik korku filmlerinde ne kadar başarılıysa, Shaw Brothers da dövüş filmleri konusunda o kadar ustaydı. Başka bir deyişle, "The Legend of the 7 Golden Vampires" birleştirdiği iki türün en iyilerinin elinden çıkmaktaydı. Filmin yönetmenliğini Roy Ward Baker üstlenirken, Shaw Brothers dövüş sahnelerini bu türe hâkim bir ismin çekmesi konusunda ısrarcı davranmıştı. Dolayısıyla, her ne kadar jenerikte adı geçmese bile, Cheh Chang kung fu sahneleri için yönetmen koltuğunu devralmıştı. Evet, bütüne değil de parçalara baktığımızda tüm tercihler son derece doğru gözüküyorlar ancak birleştirilmeye çalışılan iki tür o kadar alakasız ki, sonuçta film sıkça komedi alanına kaymaktan kaçamıyor. "The Legend of the 7 Golden Vampires"ı pek çok kült film meraklısı için keşfe değer kılan öncelikli unsur da bu garip bileşim zaten. Örneğin Van Helsing'in "Biz Avrupa'da vampirleri haçla defederiz ama burada işe yaramayabilir. Belki de Buda heykeli kullanmayı denemeliyiz", gibi açıklamalar yaptığı sahneler mizah unsuru olarak mı senaryoya eklenmişler, bilemiyoruz. Ancak son kertede daha ziyade seyirciyi güldürüyorlar. Gerek dövüş sahnelerinin koreografileri, gerekse prodüksiyon gayet tatmin edici ama vampirlere savrulan uçan tekmeler ister istemez yine bir komedi unsuruna dönüşüyorlar. Vampirden çok zombiye benzeyen yaratıkların ritüelleri ise üstsüz genç kızlarla filmi "sexploitation" sahasına çekmekteler. Tüm bu garipliğinden ayrı, "The Legend of the 7 Golden Vampires" ile ilgili ilginç bir hikâye daha var. Film Amerika'da gösterime girerken yeniden kurgulanıyor ve "The Seven Brothers Meet Dracula" adını alıyor. 75 dakikalık bu versiyonda sahnelerin kronolojik sırası bütünüyle değiştiği gibi, bazı planlar tekrar ediliyor, bazı sahnelerse bütünüyle çıkartılıyorlar. Amerikalı dağıtımcılar (Warner Bros ve Dynamite Entertainment) şiddet içeren sahneleri filmin açılışına yığarak, orijinal kurgudaki geriye dönüşlerin yerini değiştiriyorlar. Böylece bu adı kötüye çıkmış versiyonda Van Helsing'in filme dahil olması neredeyse yarım saati buluyor. Ayrıca çıplaklık içeren bazı planlar defalarca tekrar edilirken, bazı diyaloglar bütünüyle atılıyorlar. Uzun lafın kısası, filmin Amerika'da vizyona giren hâli tam bir kesmekes, hatta bir deli saçması. Ancak filmin garipliğinin üzerine tuz biber eken bu kurgu, "The Legend of the 7 Golden Vampires"ı bir nevi suçlu zevk ve uzun vadede bir kült filme dönüştüren etkenlerden bir diğeri.

Günümüz seyirici içinse bir buçuk saatlik bir eğlencenin ötesinde ilginç bir işleve daha sahip "The Legend of the 7 Golden Vampires"... Çoğu kaynakta hakkında yazılanlarda gözünüze takılacağı gibi, gerçekten de her şeyiyle çekildiği döneme özgü bir film bu. Benzer tür kırmaları sonraki yıllarda çokça üretilmiş olsalar bile, buradaki kıvamın başka bir zaman diliminde kolay kolay yakalanacağını zannetmiyoruz. Bir yandan edepsizce ticari, diğer yandan son derece samimi... Bir yandan komik ve pespaye, diğer yandan son derece titiz bir işçiliğe sahip... Bir yandan zararsız, diğer yandan hayli sert ve seksist... Bu farklı uçları nasıl oluyorsa bünyesinde barındırabilen bir film "The Legend of the 7 Golden Vampires". Yazının başından beri andığımız garipliği ve hayranlık uyandırmasa bile seyircisini hâlâ şaşırtmayı becermesi de buradan kaynaklanıyor. Senaryoyu okuduktan sonra Dracula rolünü geri çeviren Christopher Lee de aynı unsurlara takılmış olabilir, kimbilir... Her şeye rağmen, özellikle de filmin flört ettiği alt türlere özel ilgisi olan sinemaseverlerce en azından bir kez izlenmeyi hak ediyor bu '70'ler grindhouse klasiği. Anchor Bay Entertainment'ın piyasaya sürdüğü 1. Bölge DVD baskısına ikinci el olarak ulaşabilirseniz (ne yazık ki artık baskısı tükenmiş durumda), filmin her iki kurgusunu da izleme ve karşılaştırma imkanına sahip olacaksınız (en azından bir kez yapmak gerçekten çok keyifli, bizden söylemesi). Olmadı, www.amazon.co.uk adresinde 2. Bölge baskısını bulabilirsiniz "The Legend of the 7 Golden Vampires"ın. ■

Filmdeki vampirler, daha çok zombiye benziyor.

Van Helsing'in vampirlerle mücadelesi.

Mai Kwei, Van Helsing'in oğlu Leyland ve Kontes Vanessa Burren.

24

Zaman akar Jack kovalar

Gerçek zamanlı televizyon dizisi "24", Kiefer Sutherland'in olağanüstü performansı ve aksiyon filmlerine taş çıkaran olay örgüsüyle her sezonunda izleyenlerin soluğunu kesiyor.

MÜJDE IŞIL

"Başkan adayına suikast düzenlemeyi planlayan teröristler var. Kızım kaçırıldı. Birlikte çalıştığım insanlar iki olaya da karışmış olabilir. Ben federal ajan Jack Bauer. Bugün hayatımın en uzun günü." Yaklaşık 5 sene önce bu giriş cümlesiyle televizyon izleyicisine merhaba diyen "24", her sezonunda tehlikeyi bir adım daha büyüten maceralarıyla beyazcamdaki uzun soluklu yolculuğuna devam ediyor. "Bu kesin tutar" diyerek hazırlanmış bir proje değildi "24". Çıkış noktası ilginç ama bir o kadar riskliydi. Bir gün içinde cereyan eden olaylar, gerçek zamanlı olarak yani birer saatlik "24" bölümde anlatılacaktı. Çok karakterli sağlam bir dramatik yapıya sahip katıksız bir aksiyon olacaktı. Dizinin fikir babası Joel Surnow, yapımcı ortağı Bob Cochran'la beraber kolları sıvadığında sene 2001'di. "24", Kasım 2001'de Fox televizyonunda yayınlanmaya başladığında hem dizinin yaratıcıları hem de televizyon yöneticilerinin kararsızlığı ve ümitsizliği devam ediyordu. Bu durum sadece dizinin sıradışı formülünden kaynaklanmıyordu. "24"ün televizyonda boy göstermeye başlamasından kısa bir süre önce 11 Eylül saldırıları gerçekleşmiş ve "komplo, terör, köstebek" kelimeleri Amerikalılar için daha derin ve yaralayıcı bir anlam kazanmıştı. Ancak "24"ün şöyle bir avantajı vardı: Hikâye, ABD başkan adayına düzenlenecek suikast etrafında şekillenmişti. Dolayısıyla Orta Doğu'ya atfedilmiş terör saldırısının yarattığı ulusal depresyonu tedavi edercesine "gelin, Başkan'ımız etrafında birleşelim" havasını solumuştu izleyenler. Yine de şüpheleri haklı çıkarırcasına zayıf bir başlangıç yaptı dizi. İzlenme oranları düşüktü. İlk sezon bittiğinde ikincisinin akıbeti konusunda hâlâ belirsizlik vardı ama Fox, "devam" kararı aldığında ne kadar doğru bir hamle yaptığını kısa sürede anladı. Zira "24", Amerika dışında gösterildiği ülkelerde büyük ilgi gördü. İkinci sezon başlamadan piyasaya sürülen birinci sezon DVD'si inanılmaz satış rakamlarına ulaştı. Ve şimdilik beşinci sezonunu tamamlayan "24" efsanesi böylece başlamış oldu.

Ekranı böl, saatleri say

"24", ciddi anlamda sinemadan beslenen bir proje aslında; dizinin gerçek zamanlı oluşu, "High Noon-Kahraman Şerif"teki o meşhur düello öncesinde sık sık gördüğümüz duvar saatini ve aynı şekilde "12 Angry Man"de jüri odasında geçen zamanı hatırlatan sahneler ve dizinin bir diğer özelliği olan bölünmüş ekran da sinemadan ilham alınan öğeler arasında. Brian De Palma'nın filmlerinde kullandığı bu yöntem, "24"e örnek oluşturacak şekilde Mike Figgis'in "Timecode"unda ortaya çıkmıştı. Diziyle ilgili detaylara baktığımızda izleyicinin karakterlerle özdeşleşmesi ve gerilimin iyice nüfuz etmesi için sinemada sık kullanılan bir yöntemin

kullanıldığını ve kameraların genellikle göz hizasında tutulduğunu görüyoruz. "24"ün kusursuz dramatik yapısının ve nefes aldırmayan heyecanının tiryakisi olduktan sonra beyazperdedeki bol efektli aksiyon filmlerinin yavan gelmesi, "biraz uzatsan iki bölümünden uzun metraj film çıkar" görüşünü hâkim kılıyor. Senaryo yazımı, çekimler ve post prodüksiyon aşamaları da düşünüldüğünde her bir sezonu yaklaşık 11 ayda tamamlanan diziye bunca emek harcanması boşuna değil. Zira "24" şu anda katıksız sinema seyircileri için bile televizyonda izlenecek yapımlar arasında iyi bir seçenek haline gelmiş durumda.

Bir zamanlar bakışlarından tedirgin olduğumuz Chloe, artık Jack'in sağkolu...

Dizinin dijital saatle vurgulanan gerçek zaman özelliği dördüncü sezona kadar her bölümden önce sözlü olarak da tekrarlanıyordu. Ancak dördüncü ve beşinci sezonda bundan vazgeçildi. Şimdi yaklaşık iki dakikalık "önceki bölümlerde" hatırlatması ve 4 defa verilen aralar mevcut. Bu araların yaklaşık 17-18 dakika olduğunu hesaplarsak dizinin aslında 40 dakika olduğu ortaya çıkıyor. "24"ün bir özelliği de hiçbir sezonunda olayların hangi zamanda geçtiğine dair kesin bir tarih vermemesi. Ancak dizi üzerine kafa yoranlar en küçük ipuçlarını bile değerlendirip şu sonuca ulaşmışlar: Birinci sezon Mart 2002'de, ikinci sezon Eylül 2003'de, üçüncü sezon Eylül 2006'da, dördüncü sezon Mart 2008'de ve beşinci sezon Eylül 2009'da geçiyor.

İmkansız görünen her türlü ölümcül görev Jack Bauer'a vız gelir.

Sorunlar ve sorumluluklarla yoğrulmuş ajan Jack Bauer

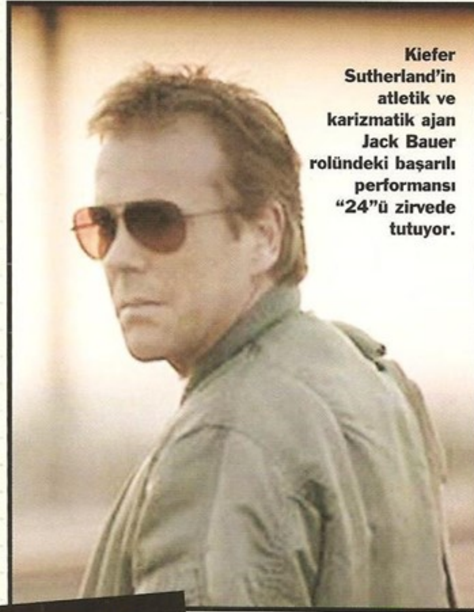
"24"ün başkahramanı Jack Bauer, ülkesinin başkanı için canını verecek kadar yurtsever, her türlü görevi yerine getirecek kadar donanımlı ve korkusuz, karşı komplolara anında cevap verecek kadar zeki bir ajan. Los Angeles'taki CTU (Counter Terrorist Unit) yani Anti Terör Birimi'nin deneyimli ajanının etrafında şekillenen olaylar, her sezonda farklı bir terör eylemiyle mücadele formatında anlatılıyor. İlk sezonda ABD başkan adayına yapılması planlanan suikasti engelleyen Bauer, ikincide nükleer bomba tehlikesini bertaraf etmiş, üçüncü de virüs salgınına karşı savaşmış, dördüncüdeyse nükleer başlık taşıyan füzenin Los Angeles'ı vurmasını önlemişti. Şu sıralar izlemekte olduğumuz beşinci sezondaysa, eski Başkan David Palmer'ın neden öldürüldüğünü bulmaya çalışmakta. Bütün maceraları boyunca amacına ulaşmak için gayrikanunî yollara (bacaktan vurma, yaralıya işkence gibi) başvursa da tehlikenin büyüklüğüyle doğru orantılı olarak bu eylemler seyircinin nazarında haklı sayılıp "izlenebilir" anlara dönüşüyor. Bir terörist eylemin engellendiği noktada aslında o olayın başka eylemlerin hazırlayıcısı olduğunun anlaşılması ise tempoyu devamlı zirvede tutuyor.

Dizinin bu denli başarılı olmasında Jack Bauer'i canlandıran Kiefer Sutherland büyük pay sahibi. Donald Sutherland'in oğlu olan aktör, beyazperdede her ne kadar başarılı performanslar sergilese de "kötü adam" imajına hapsolup ünlü babasının gölgesinde kalmaktan kurtulamadı. Sinemayı daima ön planda tutan aktör, sürekli aynı kişiyi canlandırmak istemediği için televizyon dizilerine olumlu bakmıyordu. Ancak kaderin bir cilvesidir ki ilk uzun soluklu televizyon dizisi "24" ile 35 yaşında şöhreti yakaladı. Hatta çoğu izleyici, Sutherland'in böylesine etkileyici bir sese sahip olduğunu "24" ile keşfetti. Söylentilere göre Sutherland, diziye 3 sezon daha devam etmek için 40 milyon dolar alarak televizyon tarihinde kırılması güç bir rekora imza attı. Dizi bu kadar uzun soluklu olup konu itibariyle geniş zamana yayılınca, her sezon Kiefer Sutherland'de dolayısıyla Jack Bauer'da değişiklik yapmak gereği hissetti yapımcılar. Son bölümlerde özellikle vurgu yapılan güneş gözlüğünü ve devamlı modifiye edilen cep telefonlarını saymazsak, aksesuar ve kılık kıyafette göze çarpan bir fark yok. En büyük değişim, ilk sezonda hafif tombik gördüğümüz Bauer'ın her sezonda biraz daha kilo vererek ve kas yaparak "model" kıvamına gelmesi; bir de (kayıp bölüm hariç) saç modelinin giderek kısalması.

Dramatik yapıyı gerçekçi temellere oturtan dizinin yazarları, Amerikalı kimliğini özellikle vurguladıkları Jack Bauer'a, James Bond tarzı "göz süzüp iş bitiren jilet gibi ajan" imajından ve süper kahraman klişesinden uzakta, insani zaafları ve bireysel sorunlarıyla da mücadele etmek zorunda kalan, inandırıcı bir kimlik kazandırdılar. Buna bağlı olarak ilk sezonda karısı öldürülünce dünyası yıkılan Bauer, ikinci sezonda annesinin ölümünden onu sorumlu tutan kızıyla ciddi problemler yaşıyor, üçüncü sezonda -görevi gereği- uyuşturucu bağımlısı oluyor, dördüncü sezonda sevdiği kadın tarafından terk ediliyor, beşinci sezonda ise Palmer'ın katilini hastaneye götürmek yerine intikam için onu öldürüyor. Dolayısıyla sıradan insanın sorunlarına ve reflekslerine sahip olduğu için karşısına çıkan aksilikler kadar "bundan yırtamaz" denen engellerin hakkından gelmesi, seyirciye inandırıcı ve doğal görünüyor.

Bu dizide herkes ölüm listesinde!

Jack Bauer'ın macerasını destekleyen yan öyküler ve yardımcı karakterler de "24"ün dikkat çeken özelliklerinden. Tony Almeida hariç ilk sezondan geriye

Kiefer Sutherland'in atletik ve karizmatik ajan Jack Bauer rolündeki başarılı performansı "24"ü zirvede tutuyor.

neredeyse kimse kalmadı. Ancak her sezonda yenilenen ve ilginç öykülerle birbirine bağlanan karakterler, bir sonraki macerada kilit rol oynayabiliyor ve heyecanı ayakta tutuyor. Bunca karakter ve yan hikâye de bazen karışıklığa ve izleyicinin dikkatinin dağılmasına neden olup bazı bölümlerde dizinin tekrarını izleme ihtiyacı doğuruyor. Bir gün içinde geçen öykünün devamlılığına ve ayrıntılarına azami özen gösteren "24"çülerin izleyiciden "pür dikkat seyredin" talebini, bu noktada doğal karşılamak gerekiyor. Senaryonun sağlamlığı, birçok kötü sürprizle izleyenleri diken üstünde tutmayı başarıyor. Bauer hariç dizideki hiçbir karakterin yaşama garantisi yok. İlk sezonda Bauer'ın karısının öldürülmesi ile seyircinin bilinçaltına yerleşen bu unsur, her sezonda yeni kurbanlarla besleniyor. Ancak her zaman kilit kahramanların ansızın öldürüldüğünü bilmek de kâr etmiyor. İzleyenlerin üzerinde hemfikir olduğu üzere, şimdiye kadarki en başarılı bölümlerden biri olan beşinci sezonun birinci bölümünde iyi kahramanları feda etme politikası, "her şeye hazırlıklıyım" diyeni bile hayrete düşürecek noktaya ulaşıyor. Zıtlıklar o kadar profesyonelce harmanlanıyor ki, ölmesine kesin gözüyle bakılan zayıf karakterler - patavatsız ve ürkek Chloe örneğindeki gibi- hayati önem kazanabiliyor. Beklenmeyeni bekleyenleri ters köşeye yatıran 24'çüler "Bir gün boyunca insan hiç mi tuvalete gitmez, hiç mi uyumaz?" diye soranlara ise "O kadar da gerçeğe gerek yok" cevabını veriyorlar. Dizinin tansiyonu o kadar yüksek ki - duygusal anlar hariç- yemek ya da uyku molasıyla tempoyu düşürmeye daha doğrusu seyirciye nefes aldırmaya gerek duyulmuyor. Her sezonda doğrudan konuya girerek etkili bir girişle başlayan dizinin sezon finallerine de değinmekte yarar var. "24" her ne kadar sinema mantığıyla her sezonda bir maceraya odaklansa da dizi prosedürünü işleterek finalinde bir sonraki sezona göz kırpmakta. Birinci ve dördüncü sezonların sonrakine bağlayıcılığı nispeten daha az hissedilse de Başkan Palmer'ın eline zehir bulaştırıldığı ikinci sezon ve Tony Almeida'nın tutuklandığı üçüncü sezon, 24 bölüm boyunca gerilen seyirciyi iyice sarsmıştı.

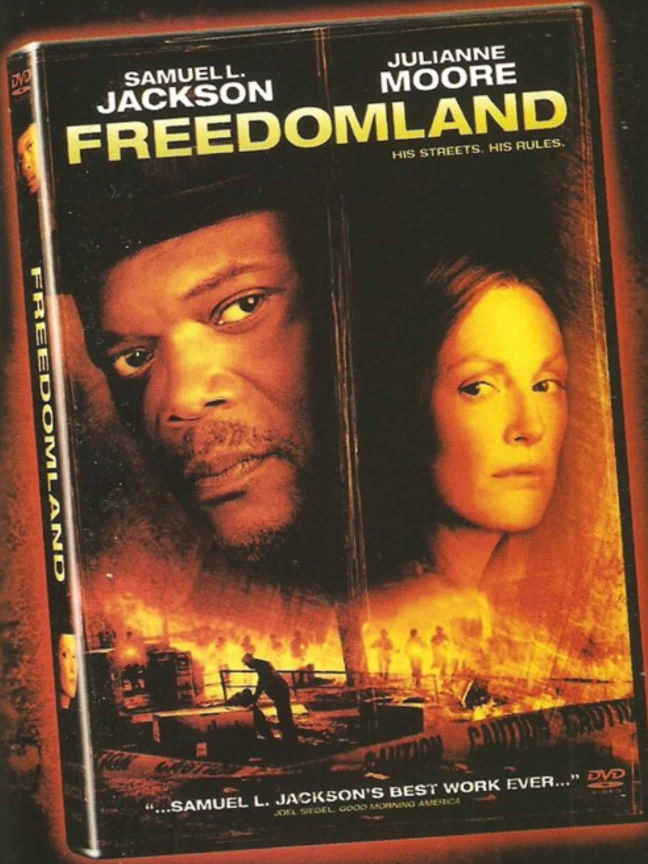
Dördüncü sezon olaylı, beşincisi bol ödüllü

"24"ün Türk izleyicisiyle buluşma tarihi, ABD'den yaklaşık bir sene sonrasına denk geldi ve Eylül 2002'de CNBC-e'de yayınlanmaya başladı. Aynı kanalda izlemeye alıştığımız dizinin ilk sezonu, bu senenin Haziran ayından itibaren ATV'de dublajlı olarak gösterildi. CNBC-e kanalı, izlenme oranı ölçümlerine girmediği için "24"ün izleyici sayısı merak edilen bir konuydu. Bu yüzden ATV'de yayınlanması bir kriter olacaktı. Jack Bauer'ı Erhan Türkmen'in seslendirdiği dizi, pazar günleri saat 3'te başlıyor gece yarısı da tekrarı yayınlanıyordu. Ancak dizinin DVD'sinin çıkması, ilk sezonun üzerinden neredeyse 4 sene geçmesi, özellikle Sutherland'in sesini dinledikten sonra Türkçe dublajından zevk alamama gibi nedenlerden dolayı dublajlı "24" tutunamadı. "24"ün bir de "Geceyarısı Ekspresi" etkisi mevcut... Dizinin dördüncü sezonunda işin içine Türk teröristler karışıverdi. İstanbul'da çeşitli bombalama olaylarına karışmış Tomas Sherak adlı Türk terörist, Türkler'e ait bir kuru temizleme dükkânı, Türkiye'den Amerika'ya yerleşmiş terörist aile, Arapça mı Türkçe mi olduğu anlaşılmayan (!) yazılar büyük tepkiye neden oldu. Dışişleri bakanları düzeyindeki diplomatik tepkilerle ve sivil toplum örgütlerinin protestolarıyla bombardımana tutulan Fox televizyonu, ortalığı yatıştırıcı girişimlerde bulundu. Hatta Kiefer Sutherland, dizinin yayın saatinden hemen önce ekrana çıkarak "kimseyi incitmek istemedik" kabilinden bir açıklama yaptı. Bunlar olurken Türkiye'de söz konusu sezonun yayınlanıp yayınlanmayacağı tartışıldı. CNBC-e ise bazı sahneleri çıkararak ve çevirideki bazı değişiklikler ile dördüncü sezonu Türk izleyicisiyle buluşturdu. İzledikten sonra gördük ki, Türkler'i terörist olarak göstermekle suçlanan ve çoğu zaman Amerikan politikasına methiyeler düzen dizi; korkak, bencil ve iradesiz bir ABD başkanı (R. Nixon ve G.W. Bush karışımı gibi görünen Charles Logan) portresi çizmiş.

"24"ün beşinci sezonunu CNBC-e'de perşembe akşamları saat 21:00'de izleyebilirsiniz.
İlk dört sezonunun DVD'leri ülkemizde satılmakta. Beşinci sezonun DVD'sinin yurt dışındaki çıkış tarihi ise 5 Aralık.
Dizinin yaratıcıları: Joel Surnow ve Robert Cochran
Oyuncular: Kiefer Sutherland (Jack Bauer), Kim Raver (Audrey Raines), Mary Lynn Rajskub (Chloe O'Brian), Gregory Itzin (Charles Logan), James Morrison (Bill Buchanan), Jean Smart (Martha Logan), Carlos Bernard (Tony Almeida)

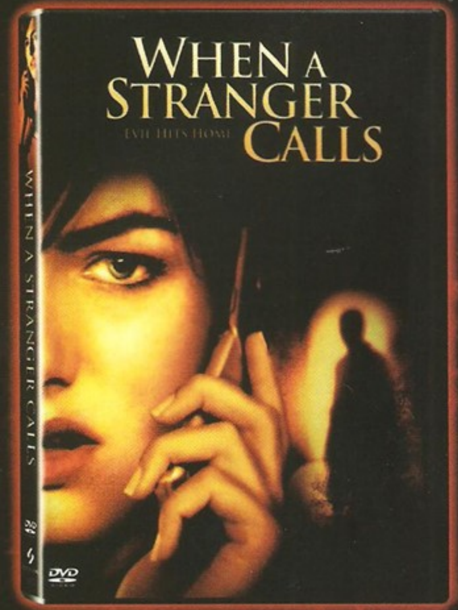
İlk sezonu ile 2002'de Kiefer Sutherland'e drama dalında En İyi Erkek Oyuncu Altın Küre'si kazandıran dizi üçüncü sezonuyla da 2004'te En İyi Televizyon Dizisi dalında aynı ödüle değer görüldü. Her sene Emmy ödüllerinin de müdavimi olan "24"ün hiçbir sezonu ödül töreninden eli boş dönmedi. Ana dallarda ödül kazandığı sezonu ise şu anda izlemekte olduğumuz beşinci sezon. Drama dalında En İyi Dizi, En İyi Yönetmen ve En İyi Erkek Oyuncu (Kiefer Sutherland) başta olmak üzere toplam 5 dalda Emmy kazandı bu sezonla. Klasik televizyon dizisi kalıplarını kıran "24", özellikle genç nesilden gördüğü ilgiyi baz alarak çeşitli yan ürünlerle kendine has bir dünya yarattı. "24: Declassified" başlığı altında (iki tanesi de yolda) üç kitabı çıkan dizinin rehber niteliğindeki "24: The Official Companion Seasons 1 & 2" ve "A Day in the Life: The Unofficial and Unauthorized Guide to 24" adlı kitapları var. Ekim ayında ise Kiefer Sutherland *önsözlü, yönetmen Jon Cassar'ın* gözünden beş sezonun sahne arkasının (çekim maceraları, daha önce anlatılmamış özel hikâyeler vs.) birinci elden anlatıldığı "24: Behind the Scenes" yayımlandı. Ülkemizde ise ilk sezonun özeti sayılabilecek olan "24: Meclis Özel Altkomisyonunun CTU Bulguları" adlı kitabı bulunmakta. PlaySation2 için hazırlanmış "24: The Game adlı bilgisayar oyunu ile "24: One Shot", "24 Stories" ve "24: Midnight Sun" adlı üç grafik romanı da unutmayalım. Dizinin fanatikleri için, geçtiğimiz Nisan ayından itibaren oyuncu kadrosu ve teknik ekiple röportajlara yer veren bir de resmi dergisi çıktı. Yan ürünlerden bahsederken "kayıp bölümü" de atlamamak gerekiyor. 7 dakika 15 saniyelik bu bölüm, dördüncü ve beşinci sezon arasındaki bir zaman aralığını kapsamakta ve beşinci sezonun DVD'sinde yer almakta. Şu sıralar altıncı sezonu tamamlanmak üzere olan "24"ün yeni macerası, Ocak 2007'de Fox televizyonunda seyirciyle buluşacak. Altıncı sezondaki olayların bir öncekinden 20 ay sonra başlayacağı ve James Cromwell'in Jack Bauer'ın babasını canlandıracağı söyleniyor. Anlaşılan Jack Bauer her sezonda daha da tehlikeli bir maceranın içinde yer alırken biz de koltuklarımıza çivilenip ekran başında dakikaları saymaya devam edeceğiz. Bu arada "24"ün sinema versiyonunun 2008'de gösterime girmesinin planlandığını da hatırlatalım. ■

EN İYİLER YİNE SONY'DE!

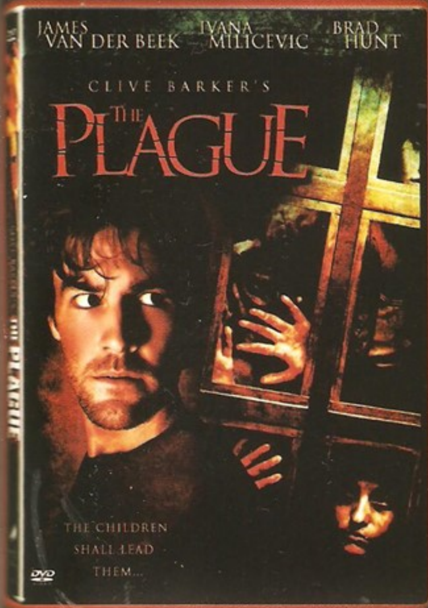

MACERA VE
GERİLİM SEVENLER
DİKKAT!

BU FİLMLERİ
SEYREDERKEN
NEFESLERİNİZİ
TUTACAKSINIZ.

DVD VIDEO VCD VIDEO ÇOK YAKINDA!

SONY PICTURES HOME ENTERTAINMENT

"Kötü Alışkanlıklar"

Almodovar'ın paralellikler sineması

Bu ay yeni filmi "Volver" ile sinemalarımıza konuk olacak İspanyol yönetmen, kullandığı renklerden hikayelerine, karakterlerine ve bütün filmlerinde tekrarladığı temalara varana dek paralellikler üzerine kurduğu sinemasıyla kendine özgü bir tarz geliştirdi. GÖKÇE ISPI

Pedro Almodovar, filmlerindeki karakterlerin hayatlarında benzer meseleler yaratarak "paralel durumlar" oluşturmayı seven, karakterleri ve hatta daha önceden çektiği filmleri arasında kurduğu bağlarla derdini anlatmayı seçen bir yönetmen. Bu "paralellikler", kimi zama karakterlerin benzer baskın özelliklerinde, kimi zaman filmlerinin en çarpıcı görsel unsurlarından birisi olan renklere yüklediği anlamlarda ya da Hollywood'a yapılan göndermelerde kendini gösterirken, kimi zamansa yönetmenin bir filminde yer alan herhangi bir hikayeyi bir başka film içinde yepyeni bir öyküye dönüştürebilme özelliğinde göze çarpıyor.
Almodovar filmlerinde, yönetmenin kullanmaktan hoşnut olduğu bazı "paralel konuların" ya da bu "konularla ilintili eşyaların" varlığı dikkati çekiyor. Birçok filminde karşımıza çıkan bir tema olan "boğa güreşi/corredo", yönetmenin filmlerinin dramatik yapısında önemli bir yer tutuyor örneğin. "Matador", "Yüksek Topuklar", "Kötü Alışkanlıklar" ve "Konuş Onunla"da, boğa güreşine yaptığı atıflarla karakterler arasında varolan iktidar dengelerinin yönüne dair çok şey söylüyor. Boğa imgesi ve iktidarın sahibi olan karakter çoğu zaman birlikte gösteriliyor.
Almodovar sinemasında sık vurgulanan diğer bir konu ise bir fetiş nesnesi olan "ayakkabılar" üzerinden anlatılıyor genellikle. "Sırrımın Çiçeği"nde Leo'nun bir türlü ayağından çıkaramadığı ayakkabılar; "Yüksek Topuklar"da Rebeca'nın annesine olan bakışındaki "yüceltmeyi" vurgulayan yüksek ökçeli ayakkabılar ve "Matador"un giriş sahnesinde kendini şiddet içerikli görüntülere bakarak tatmin eden Diego ile aynı çerçeveye alınarak vurgulanan "ayakkabılar", yönetmenin karakterlere yüklediği bazı anlamları açığa çıkarmak adına önemli oluyor, çünkü ayakkabılar, sadece bu iki filmde değil yönetmenin birçok filminde "bağımlılıklarımızı" sembolize eden nesneler olarak karşımıza çıkıyor.
Hemen her filminde "şu anda bir film izlemektesiniz!" gerçeğini vurgulamaktan hoşlanan Almodovar, bu duyguyu yaratmak içinse metot olarak Hollywood'a aşikar göndermelerde bulunmayı seçiyor çoğu zaman. "Sırrımın Çiçeği"nde "Casablanca"ya , "Bunu Hak Edecek Ne Yaptım?"da Grace Kelly'ye , "Kötü Alışkanlıklar"da "My Fair Lady"ye, "Annem Hakkında Her Şey"de "All About Eve"e, "Pepi, Luci, Bom ve Diğer Kızlar"da "Supermen"e, "Matador"da "Duel In The Sun"a, "Kötü Eğitim"de "Breakfast at Tiffany's"e atıfta bulunuyor örneğin ve bize bir film izlemekte olduğumuzu bu şekilde hatırlatmaktan zevk alıyor.
Yönetmenin anlam ve stil yaratmakta kullanmaktan hoşlandığı diğer bir metot ise renklerin kullanımında ortaya çıkıyor. Filmlerinde, özellikle "kırmızının kullanımı" dikkati çekerken, yönetmenin bu rengi tamamlaması için kullandığı bir diğer önemli renkse mavi oluyor genellikle. Özellikle filmlerindeki kilit noktalarda kullandığı aksesuarların kırmızı renkli olması dikkatimizin bu noktada yoğunlaşmasını sağlıyor. "Sırrımın Çiçeği"nde kırmızı kazağı ile daktilo başında gördüğümüz Leo'nun hemen üzerine gelen görüntü, o an kırmızı bir kazak giymekte olan Blanca'nın dansçı oğluna aittir. İleriki sahnelerde Leo, kocası Paco'yu etkilemek için giydiği kırmızı kıyafeti ile dikkat çeker ve kocası banyoya girdiğinde onu etkilemek ümidiyle duşun önünde beklediği sırada elinde tuttuğu biri kırmızı diğeri mavi havlularla kocasını kurular. Biraz sonra karşımıza çıkacak bir başka sahnede, gazeteci Angel ile buluşmaya giderken, Leo kırmızı bir şapka ve mavi bir palto giymektedir. Angel da bu sahnede giydiği kırmızı kazakla dikkat çeker.

Blanca, hazırlandığı dans gösterisinde giymek için yine kırmızı bir elbise tercih eder ve Leo'nun kardesi Rosa da aynı gösteriyi izlemeye kırmızı bir bluzla gider. Yönetmenin kırmızı kullanımının anlamına daha derinlemesine girebilmek için üzerinde durulması gereken önemli filmlerden birisi de "Matador"dur. "Matador"daki kırmızı kullanımı incelendiğinde yönetmenin diğer filmlerindeki kırmızıların da ne denli paralel anlamlı olduğu gerçeği iyice asikar olur. Kırmızı yazılarla açılan film, şiddet içerikli filmler izleyerek kendini tatmin etmekte olan bir adam ile baslıyor. Unutulmamalı ki kırmızı, boğa güreslerinde önemli bir yer tutar ve boğaları siddete tahrik etmek için kullanılır. Diego bir sonraki sahnede boğa güresinin inceliklerinden bahsetmeye basladığında paralel kurguda, kurbanlarını zevkin doruk noktasındayken öldüren Maria'nın, bir adamla sevisme sahnesi gösterilir. Silahı boğanın neresine nasıl batırmak gerektigini anlatmakta olan Diego'ya karsılık, paralel kurgudaki Maria sevismekte olduğu kurbanının ensesine rujla bıraktığı izi nisan alarak saçından çıkardığı sol anahtarı seklindeki saç tokasını saplar. Boğa/erkek sembolizasyonunun sıklıkla yapıldığı bu filmde kadınlar erkeklerini etkilemek için kırmızı kıyafetlere basvururlar. Sevgilisi Diego'nun ilgisinin yok olduğunu anlayan Eva, bu ilgiyi yeniden canlandırmak için sevgilisinin yanına kırmızı bir kıyafetle çıkmayı tercih eder ve boynuna aksesuar olarak, boğaları kızdırmak için kullanılan pelerine benzer, uzun bir fular alır. Bir baska sahnede Maria, boğalar için kullanılan pelerini kendi üzerine geçirir ve bu sahnenin akabinde Maria'yı ziyarete gelen Diego, Maria'ya hediye olarak bu pelerinlerden bir tane getirir. Diego'nun sevgilisinin mankenlik yaptığı sahnede de kırmızı giydiğini, aynı gösteride Maria'nın da bulunduğunu ve boğa güreslerindeki pelerinleri çok anımsatan bir baska kıyafet giydiğini de hatırlamakta yarar var. İslemediği bir cinayeti üstlendiği için gözetim altında tutulan Angel, cinayet tetkiki için götürüldüğü suç mevkiinde kırmızı bir mont giymektedir. Angel'ın bu cinayetleri islemediğinin anlasılmasında, bu karakterin kan görmeye dayanamamasının, yani bir anlamda kırmızıyla sorunlarının olduğunun (birçok yerde kırmızı kana eş tutulur) açığa çıkması büyük rol oynar. Filmin basına döndüğümüzde, Diego'nun kız arkadasına tecavüz ettiğini zannettiğimiz Angel'ın aslında kıza tecavüz edemediğini, kıza dokunamadan sadece kendini tatmin edebildiğini hatırladığımız noktada, "kırmızı ve kanla" sorunları olan Angel'ın "iktidarla" da sorunları olduğunu anlamıs oluruz.

"Kötü Alıskanlıklar"da kiliseye sığınan Yolanda'nın kırmızı bir elbise giydiğini hatırlamak da yönetmenin sinemasındaki paralellikleri fark etmek açısından önemli. Bu filmde yer alan bir diğer paralellik, Yolanda ile Virginia karakterleri arasındadır. Marquise'in kızı Virginia, Afrika'ya gitmis ve orada ölmüs bir rahibedir. Yolanda kiliseye sığındığında Virginia ile özdeslestirilmek istercesine Virginia'nın odasına yerlestirilir. Yolanda'nın ilk isiyse, bu özdeslesmenin farkında olmadığı halde Virginia'nın bir türlü bitiremediği tablosunu bitirmek olur. Diğer rahibeler de Virginia ve Yolanda arasında benzerlikler kurarlar bu arada, hatta bir tanesi not defterine Virginia ve Yolanda'nın bezerliklerini yazacak kadar ileri gider. Film içinde neredeyse dörtte üç oranda kırmızı kıyafetleri tercih eden Yolanda'nın yanı sıra, kilisedeki rahibelere uyusturucu satmaya gelen kadın da çesitli sahnelerde kırmızı bir bluz (ya da kazak) giyer. "Pepi, Luci, Bom ve Diğer Kızlar"da, Pepi'nin bekaretini kaybederken kırmızı bir kazak giymesi gibi, Kika da tecavüze uğradığı sahnede kırmızı giymektedir. Benzer bir sekilde, "Arzunun Kanunu"nda Pablo'nun Antonio ve Juan ile sevistigi yatak kırmızı, arkadaki duvar ise mavidir. Kırmızıya, sıcaklık, kan, arzu ve ihtiras gibi anlamlar yükleyen Almodovar, bu rengin alternatifi olarak yine çok kullandığı bir baska renk olan maviye de simgesel bir anlam yükler. Mavi, Meryem Ana tasvirlerinde Meryem'in giymesinin tercih edildiği bir renk ve bekaret sembolü olarak karsımıza çıkarken kırmızı, hem "ask"ı çağrıstırır hem de bekareti bozulmus olanı temsil eder. Almodovar filmlerinde, sevdikleri insanları seksüel olarak etkilemek isteyen birçok karakterin, bu anlarda kırmızı giydiğini görürüz. Bu noktada yönetmenin "Konus Onunla"da yaptığı kırmızı ve mavi oyunları daha açık ortaya çıkıyor. Filmde Lydia'nın ağırlıklı olarak kırmızı ile (boğa güresleri ile de ilintili olarak), Alicia'nın ise mavi ile sunulduğu düsünüldüğünde (ki bu sunum daha filmin afisinde bile gözümüze çarpıyor) Alicia'nın "kendi çabası olmadan, tamamen bilincsizce" hamile kalısı oldukça anlamlı bir hale geliyor.

"Konuş Onunla"

"Kötü Egitim"

"Matador"

"Pepi Luci Bom"

Almodovar, izleyicisine sunduğu bu "paralellikler sineması" ile kendine ait bir tarz gelistirmis durumda. Hatta bu paralelliklerin sadece renkler, karakterler ve hikayeler üzerinden kendi filmleri arasında kurulmus bir bağdan ibaret olmadığını, yönetmenin filmlerindeki olaylarla gerçek yasamındaki olaylar arasında da bir takım paralellikler bulunduğunu öne sürmek pekala mümkün. "Kötü Alıskanlıklar", "Annem Hakkında Her Sey", "Arzunun Kanunu", "Kötü Egitim" filmlerinde rahibelere yapılan vurgu, yine "Kötü Egitim" ile "Arzunun Kanunu"nda erkek çocuklarla iliskiye giren din adamı ve tanrı kavramına sıkı sıkıya bağlı travesti gibi figürlerin ortaya çıkısında, yönetmenin çocukluğunda aldığı ama kendisine din inancını kaybettirmekten baska bir ise yaramadığını söylediği iki senelik din okulu egitiminin etkisi açıkça görülüyor. Bu ay gösterime girecek olan "Volver"in, sözünü ettigimiz parelelliklerle bütünlük kazanan Almodovar sineması içinde nasıl bir yere oturacağını merakla bekliyoruz simdi. Bakalım bu film de öncekiler gibi yönetmenin eski filmleri arasında bir gezinti yapma isteği uyandıracak ve Almodovar sinemasını yakından takip edenleri bir kez daha hınzır hınzır gülümsetecek mi? ■

Arif (A. Susam) ve Pervin (Selin Dilmen) ayrı dünyaların insanları.

Viskiye dikkat.

KADER UTANSIN

John Ford'un "Gerçekle efsane arasında seçim yapmanız gerektiğinde, efsaneyi seçin evlatlarım" deyişini hatırlayalım. O halde bunca zamandır gözardı ettiğimiz bir efsanenin bu sayfalara adım atmasının vaktidir. "KADER UTANSIN", 1987 yapımı bir gizli hazine. Filmin başrolü ise mevzu bahis efsanevi kişiliğe, ARİF SUSAM'a emanet. Heyecanımız büyük... MURAT EMİR EREN

Arif Susam'ın ortaya çıktığı ve ülkemizde üne kavuştuğu dönem, eğlence kültürünün gazinolardan tavernalara kaydığı, müzisyenlerimizin "org"u kesfiyle şenlenen müzikhol alemlerinin yaygınlaştığı yıllar. Susam, şahsına münhasır şarkı sözleri, yarattığı muazzam aura ve albüm kayıtlarına eklediği canlı performans örnekleriyle kendisine has bir hayran kitlesi edinmişti. Ancak asıl özelliği, canlı performansı sırasında çok eğlendirmesiydi. Tek başına, bir orkestranın ve solistin vazifesini görüp çok eğlendirmesi onu eşsiz kılan özelliklerindendi. Susam'ın bunca maharetiyle sinemaya sıçraması elbette kaçınılmazdı. Ancak maharetleri arasında oyunculuk var mıydı? Olmaz mı...

Ben Karşının Koşucusuyum

"Kader Utansın", takvimin 1987'e varmış olması hasebiyle, artık ipin ucunun kaçtığı, şarkıcı filmlerinin hem kendi atmosferini hem de kendi tuhaflığını kabul ettirdiği, haliyle durumun en şen, en şakrak haline eriştiği bir dönemin ürünü. Muhteviyatındaki tüm gariplikler, lezzetini artırmaktan öte antolojilere girecek anlara vesile... Hikaye zengin ve uzun bir kız olan Pervin'in (Selin Dilmen), sağlık koşusuyla açılıyor. Sağlık koşusu için, otoban kenarı ve ara sokakları tercih eden Pervin, adeta bir minibüs gibi tuhaf bir hat takip etmektedir. Yine yolda rastladığı, diğer hattın koşucusu olan arkadaşıyla gerçekleştirdikleri sohbet, her ikisinin de zengin ailelerin üyesi olduklarına delalettir elbet. Zira bir av partisi için, Pervin'in çiftlik evi kullanılacak, Pervin de bu partinin düzenleyicisi olacaktır. Koşu sonrasında evine otomobiliyle dönen Pervin, pembe, naylon kumaş, geniş omuzlu eşofmanıyla eve süzüle dursun, evde onu nahoş bir sürpriz beklemektedir. Zira evin dadısından işlerini zamanında bitirmediği için azar işiten genç kız, bu sağlıklı sabahın peşi sıra hızlı bir çalışma temposuna girecektir, girmelidir... Koşmadığı zamanlarda desinatörlük yapan Pervin'den acil olarak desen bekleyen babası (Kenan Pars), kızına zılgıtı çeker. Artık desenler yetişmelidir, bütün fabrika onu beklemektedir. Önündeki tuvalde çarşaf desenlerini tasarlayan Pervin ise sanatkarane bir rahatlık, bir umursamazlık içindedir elbet. Tam bu sırada Pervin'in nişanlısı Tarık ile tanışırız. Tarık, Nuri Alço'da vücuda gelmiş, görev adamı şablonuyla sahaya sürülmüş, Pervin'i yola getirmesi maksadıyla devreye girmiş bir şahıstır. Ama en önemli özelliği, sinemamızdaki sapkın karakterlerin piri Nuri Alço'nun canlandırdığı en mantıklı, en tutarlı karakterlerden biri olması. Zira filmin muhtelif yerlerinde şımarık zengin kızı Pervin'e çektiği nutuklar, filmin, mantığı falezlerden aşağı yuvarlamış öyküsünü toparlama çabaları ve sakin tavrı görülmeye değer. Yine de, en nihayetinde o Nuri Alço ve Tarık karakterini oynamasının bir hikmeti elbette var. İlerde bu meseleye dönmek üzere devam edelim... Desen, koşu, tuval üçgeninde sıkılan Pervin, Tarık'la beraber arka-

daşlarını ağırlayacakları çiftlik evine gider. Bu zamana kadar kendisine rastlamadığımız, filmin neresinde karşımıza çıkacağını merak ettiğimiz Arif Susam da, tam bu noktada hikayeye duhul olacaktır. Ama biraz daha sabretmemiz, evvela mantık kumkuması Tarık'ın çözüldüğü sahneleri görmemiz icap eder. Tarık, Pervin'le nişanlıdır nişanlı olmasına ama henüz eli eline bile değmemiştir. Zira çiftlik evinde Pervin'i duştan çıktıktan sonra havlu ile yakalayan Tarık bunu Pervin'e de "Madem ki birbirimizi seviyoruz niçin sevişmeyelim!" diyerek bildirir. Ama Pervin şımarık bir zengin kızı olsa da iffetlidir. Böyle bir şey düşünmemektedir. Tarık, Pervin'in bu tavrını anlamamakta, teselliyi ise viski kadehlerinde aramaktadır. Tarık'ın bu sahnelerde yavaş yavaş Nuri Alço'ya has karakterlerin tipik özelliklerine bürünmeye başladığını ibretle görürüz.

Nuri Alço

Arif ve konsolos selamı

Efsanevi ilk karşılaşma!

Selin Dilmen

Dübel Duruşu, Tulumba Edası

Pervin, ertesi sabah erkenden uyanıp çiftlikte tura çıkar. Geniş plan tarla tapan manzaraları eşliğinde gerçekleştirdiği turu sırasında ise o efsanevi an gerçekleşecektir. Arif Susam'ın sesi, çift kanal düzeneğin sağ kanalından doğru bizlere erişmektedir. Bu sese doğru ilerleyen Pervin, önce sadece bir traktör görür. Güzel ses şakımaya devam etmekte, Pervin sesin sahibini merak etmektedir. Yaklaştıkça sesin sahibinin traktörün altında yatan tamirci olduğunu görür Pervin. Traktörün altından yükselen sesin ulviliği karşısında dayanamayarak "Çok güzel söylüyorsun" der. İşte o anda, yazının başından bu yana bahsettiğimiz efsanevi an gerçekleşir. Arif Susam bir tulumba edasıyla boynunu traktörün altından çekip Pervin'e doğru bakar. Madem bir hanımefendi gelmiş yatar tamirci pozisyonundan çıkayım diyerek ayaklanmaya çabalayan Arif'in, şövalye ruhuyla gerçekleştirdiği bu eylem ve traktörün altından çıkma çabası göz yaşartıcı boyutlardadır. Pervin'le bu ilk karşılaşmaları, Arif'in hayatını değiştirecektir elbette. Arif'in sesini çok beğenen Pervin, onu bir kez daha dinlemek için çiftlik evine çağırır. Burada Arif'ten bir şarkı istediğinde ise önce "müzik öyle her yerde çalınmaz" tepkisi alacak, peşinden ise bir şarkı dinlemeye nail olup, Arif'in evdeki kuyruksuz piyanodan org sesleri çıkararak seslendirdiği o muhteşem parçayı dinleyecektir. Arif parçayı hem yazmış hem bestelemiştir. Şarkı "Soyunma yalvarırım, tenine nazar değer, en sevdiğim yerine, beline nazar değer." gibi muazzam sözler içermektedir. Şarkının "seni tenhaya çekip nazardan saklamalı" kısımlarında Nuri Alço'nun kadraja girmesi ise manidardır. Şarkı sonunda, Arif'in müsamerelerde keşfedildiğini, başarıyı elde edecekken hayal kırıklığına uğradığını ve dübel gibi durabildiğini öğreniriz.

Velhasıl Pervin kararını verir, Arif'i İstanbul'a götürüp ünlü bir şarkıcı yapacaktır. Artık çarşaflara pötikare çizmekten sıkılmış, menajerliğe meyletmiştir. Ancak Tarık yeniden, aklı cinsi münasebette olmadığı zamanlardaki haline dönüverir. Bu yaptığının mantıksız bir şey olduğunu Pervin'e anlatmaya çalışır, Pervin ise bunun karşılığında Tarık'la iddiaya girer ve "Eğer üç ay içinde Arif'i yıldız yapamazsam seninle evleneceğim, hem de düğünsüz" diyerek bu konuda ne kadar ciddi olduğunu bildirir. Arif bu teklife zerre gurur yapmadan atlayacaktır, ne de olsa teklif Pervin'den gelmiştir. Pervin karşısında boynu kıldan ince, gururu tıynetsiz kalmıştır. İstanbul yolculuğu öncesinde Arif'in İstanbul'a gideceğini herkesin öğrendiğini, kahveci çırağının muhteşem oyunuyla öğreniriz. Kahvedekilerle helalleşen Arif, sanki milli maça gidercesine uğurlanır. Bir de, başarılı olmadan geri dönmeyeceğine söz verir. Mevzu bahis sözün ülke çapında ünlü bir şarkıcı olacağına dair verildiğini tekrar hatırlatalım...

İstanbul 8 milyon insan

Velhasıl Arif İstanbul'a getirilir. İstanbul yolculuğunda Arif ve Tarık'ın söz düellosu ise görülmeye değerdir. Bu söz düellosunda Arif'in İstanbul'un nüfusu ve insan sarraflığı hususlarında uzman olduğu ortaya çıkacaktır. Zira Pervin de buna dikkat çekip, Arif'in zeki ve esprili bir adam olduğunu Tarık'a bildirir. Onunla yarışmaması gerektiğini, yoksa fena harcanacağını söyler. Buna sebep olan diyalog ise şu:

Arif: İstanbul'u hiç görmedim çok merak ediyorum.
Tarık: (Alaycı) Hah! İstanbul da seni merak ediyor...
Arif: İstanbul 8 milyon insan. Ben bile daha görmemişken onlar beni niye merak etsin?..

Öyle ya neden etsin? Bu cevapla şenlenen diyalog evde son bulur. Pervin'in babası kızına akıl fikir ihsan ederken, Arif de zengin muhitinde ilk iş olarak şarkı söyleyerek köpüklü bir banyo yapıverir. Peşi sıra Pervin ve Arif yemeğe çıkarlar. Yemek yedikleri mekan, sonradan Arif'in piyanist şantör olarak milyonlara göbek attıracağı tarabyadaki kendi mekanıdır aslen. Bu yemek sırasında Arif'in felsefe yaparak Pervin'i etkilemeye çalışması gözlerden kaçmayacaktır. Hemen ertesinde ise büyük bir parti verilir. Arif, sosyeteye tanıtılacaktır. Lacileri çeken, sakalını bileyen Arif artık hazırdır. Pervin'in sunumuyla evin salona gelir ve orguna kavuşmuş bir biçimde şarkısını seslendirerek herkesi büyüler. Kalabalığın içinde bir kadın oyuncunun "Aaa.. Hımmm.. Bak sen.." gibi tepkilerle tek başına rabarba gerçekleştirmek için harcadığı çaba görülmeye değerdir. Bu sahne sonrası ise Arif için yıkım olur. Meşum sırıtısıyla kalabalığı selamlayan Arif, Pervin ve Tarık'ın kendisi üzerine iddiaya girdiğini öğrenince yıkılır. Kalabalığın arasından bir hücumbot edasıyla sıyrılan Arif "Hani dostluk hani sevgi ben loto toto muyum" kabilinden bir tirat atarak evi gizlice terk edecektir. Sonradan Pervin hatasına yansa da durum değişmeyecek, Arif kendi başına şarkıcı olmaya karar verecektir.

Hangi motivasyonla ve nasıl bir ısrarla "ünlü bir şarkıcı" olmak için çabaladığını bilmesek de Arif, kaldığı otelin odacısının tanıdığı olan Pai Mei kılıklı musikişinas bir kimse olan Udi Salih'ten dersler alır. Udi Salih'in aslen kanun çalması ise dikkat çeken bir husustur. Bu dersler onu evden bozma bir pavyona, oradan da başına güller dökülen, orgunun ucundan viski eksik olmayan tavernaya ve şöhrete ulaştıracaktır elbet. Filmin, Nuri Alço'yu özüne döndüren, "film boyunca mantık kumkumasıydım en azından finalde bir dalavere yapmalıyım" düsturuyla oluşturulmuş finaline ise hiç girmeyelim. Filmin o Yamaha org sıngırtısıyla şekillenmiş "dırıttı dıt dı dırıttı dıt dı" tınısındaki ahengini hiç bozmayalım. Ne diyor Arif Susam: Düşeş attım yek geldi, bugün kızlar tek geldi. Bir gülüşe razıydım, on milyonluk çek geldi... Hay çok yaşa. ■

Nasıl izleyebilirim?
Filmin Gala Film'den çıkan VCD'si tüm müzik marketlerde mevcut.

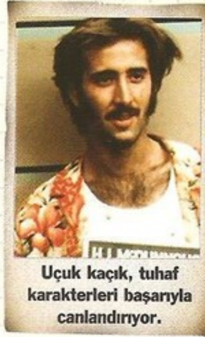
filmografi

Hazırlayan: Müjde Işıl
mujdeisil@merkezdergi.com.tr

Nicolas Cage

Nicholas Kim Coppola, 7 Ocak 1964'te Long Beach, California'da dünyaya geldi. Annesi dansçı-koreograf Joy Vogelsant, babası karşılaştırmalı edebiyat profesörü August Coppola, halası aktris Talia Shire, amcası da usta yönetmen Francis Ford Coppola. Yaz aylarını amcasının San Francisco'daki evinde geçiren Nicholas, kuzenleri Roman ve Sofia Coppola ile beraber büyüdü. Annesinin ruhsal sorunları ve anne-babasının boşanması nedeniyle zor günler geçiren Nicholas, Beverly Hills Lisesi'nde okurken oyunculuğa başladı. İlk olarak, TV yapımı Best Of Times'da göründü. Oyunculuğa yoğunlaşmak amacıyla okulu bıraktı. İlk sinema filmi olan 1982 tarihli Sean Penn'li gençlik komedisi "Fast Times at Ridgemont High"da küçük bir rol aldı. Coppola soyadının meslek hayatında bağlayıcı olacağını, her başarısının ardında "torpil" aranacağını düşünen genç yıldız adayı önce ismindeki "h" harfini attı. Sonra da çizgi roman kahramanı Lucas Cage'in soyadını aldı. Çizgi roman fanatikliği bu yıllara uzanan aktör, 2002'de aralarında ilk Süpermen cildinin de yer aldığı 400 parçalık çizgi roman koleksiyonunu açık artırmayla 1.6 milyon dolara satacak; 2005'te dünyaya gelen oğluna ise Süpermen'in gerçek adı olan Kal-El ismini verecekti.
1983'te henüz ikinci filmi olan "Valley Girl"de başrolde oynadı ve bir punkçu serseriye hayat verdi. Her ne kadar ailesinin desteğinden imtina etse de amcasının yönettiği "Rumble Fish"de Rusty James'in arkadaşı Smokey'yi canlandırdı ve dikkatleri üzerine çekti. Sean Penn ile birlikte rol aldığı "Racing with the Moon"da 2.Dünya Savaşı'na gitmek üzere hazırlanan genç bahriyeliyi canlandırdı. Amcasının caz dünyasını mercek altına aldığı filmi "The Cotton Club"da oynayan Cage, kendisini üne kavuşturan "Birdy" de rol aldığında sene 1984'dü. Matthew Modine'in başrolünde oynadığı filmde Cage'in rolü biraz daha geri planda olsa da savaşın ağırlığı altında ezilen arkadaşına yardım etmeye çalışan Vietnam gazisi rolünde izleyenleri kendine hayran bıraktı. Rivayet odur ki bu film için uyuşturulmadan iki dişini çektirmiş ve gıkı çıkmamıştır. Ardından Kanadalı dünya şampiyonu Edward Hanlan'ın gerçek hikâyesinde uyarlanan "The Boy In Blue" da kürek şampiyonuna hayat verdi. Yine amcasının yönettiği "Peggy Sue Got Married" adlı romantik komedide Kathleen Turner'ın kocasını canlandırdı. Coen Kardeşler'in ikinci filmi "Raising Arizona"da bebekleri olmayınca bu sorunu çocuk kaçırarak halletmeye çalışan uçuk kaçık suçluya hayat verdi. "Moonstruck"da Cher'in müstakbel eşinin sıradışı kardeşi olarak karşımıza çıkıyor ve tuhaf bir şekilde Cher ona aşık oluyordu. "Vampire's Kiss"de canlı canlı hamamböceği yiyerek herkesi şaşkına çevirdi. İtalyan-Fransız ortak yapımı "Tempo di uccidere"de bir İtalyan askerine hayat veren aktör, "Fire Birds"ün ardından bir Lynch başyapıtı olan "Wild at Heart" ile 90'lara parlak bir giriş yaptı. Laura Dern'in hasta ruhlu annesinden kaçmaya çalışan aşık ve vahşi serseri rolüyle hafızlara kazındı. "Zandalee"de arkadaşının evlilikten bunalan karısı ile tutkulu bir ilişkiye giren adamdı. "Red Rock West"de küçük bir kasabaya gelip yanlışlıkla bir tetikçiyle karıştırılarak cinayet için para teklif edilen adamdı. "It Could Happen to You"da sempatik garsona (Bridget Fonda), aldığı piyango biletine çıkacak büyük ikramiyeyi paylaşmayı teklif eden mutsuz polis memuruydu. "Leaving Las Vegas"ta işinden kovulan ve hem aldığı tazminatı hem de hayatını tüketmek için Las Vegas'a giden alkolik bir senaryo yazarına hayat verdi. Bu filmdeki performansı 1996'da ona En İyi Erkek Oyuncu dalında Oscar getirdi. Bu zamana kadar genellikle sorunlu kişilikleri ve tuhaf karakterleri canlandıran aktör, 90'ların ikinci yarısından sonra aksiyon filmlerinin aranan yüzü haline geldi. "The Rock"da Alkatraz adasında terör estiren bir grup askeri (Sean Connery ile birlikte) etkisiz hale getirmekle görevlendirilen kimyasal silah uzmanıydı. "Con Air"de şartlı tahliye olan ancak nakledildiği uçak kaçırılınca kötü adamlarla savaşmak zorunda kalan kahraman mahkumdu. "Face/Off"da John Travolta ile yüz nakli gerçekleştiriyor ve tehlikeli bir terörist iken cesur polisin kılığına giriyordu. Wim Wenders'den uyarlama "City of Angels"da Meg Ryan'ın canlandırdığı doktora aşık olan ve aşkı için ölümsüzlüğünden vazgeçerek insan olan bir melekti. "Snake Eyes"da kendini büyük bir komplo ve suikastin ortasında bulan "şaibeli" bir polisti. "8MM"de porno dünyasında dönen dolapları ve işlenen cinayetleri keşfettikçe dehşete düşen özel dedektifti. Karısı Patricia Arquette'le beraber rol aldığı "Bringing Out The Dead"de ambulans şoförü Frank Pierce'ı canlandırıyor, seyirci de onun gözünden karanlık bir New York görüntüsü izliyordu. "Gone in Sixty Seconds"da, kaçırılan kardeşini kurtarmak için araba mesleğine geri dönen ve bir gecede 50 araba çalmak zorunda olan usta araba hırsızını canlandırdı. Romantik komedi "The Family Man"de aşkından vazgeçerek kendini işine adayan ve bir sabah uyandığında ise kendini evli barklı bir adam olarak bulan işadamına hayat verdi. "Captain Corelli's Mandolin"de 2.Dünya Savaşı sırasında bir Yunan adasında bulunan ve buradaki bir Yunan kızına abayı yakan İtalyan askerini canlandırıyordu. 2. Dünya Savaşı sırasında Amerikan ordusuna şifreci olarak hizmet eden Navajo yerlilerinin kahramanlığını anlatan "Windtalkers"da bir yerliyi korumakla görevli Amerikan askerini oynuyordu.

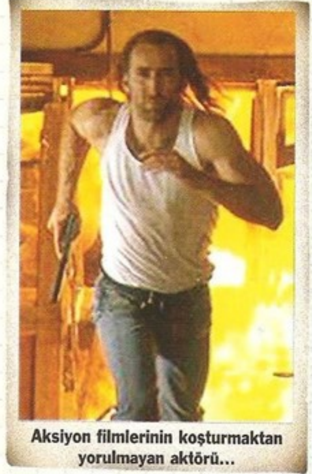

Uçuk kaçık, tuhaf karakterleri başarıyla canlandırıyor.

Uykulu gözleri ve hüzünlü bakışlarıyla ünlü...

Bu, "Gone in Sixty Seconds"dan sonra yeniden 20 milyon dolar aldığı ikinci film oldu. "Adaptation."da hem senaryo yazarı Charlie Kaufman hem de onun ikizi Donald'a hayat verdi ve bu performansıyla En İyi Erkek Oyuncu Oscar'ına aday oldu. 2002'de yönetmenliğe soyunan Cage, kendisinin de rol aldığı "Sonny"de, terhis olan bir askerin jigololuğa dönüşünü anlattı. Son zamanlarda aktörü "Matchstick Men"de hastalık boyutunda takıntıları olan bir dolandırıcı rolünde, "National Treasure"da bir hazine avcısı rolünde, "Lord of War"da silah kaçakçısı rolünde ve "The Weather Man"de aile sorunları yaşayan bir hava durumu sunucusu rolünde izledik. Cage, "World Trade Center"daysa, 11 Eylül'deki terör saldırısı sonucu yıkılan İkiz Kuleler'in enkazında yaşam savaşı veren bir liman koruma polisini canlandırdı.
Meslektaşı Patricia Arquette ile 1995'te evlenen ve 6 sene evli kalan aktör 2002'de Elvis Presley'in kızı Lisa Marie Presley ile hayatını birleştirdi. 2004'te boşandı ve aynı sene kendinden 20 yaş küçük garson Alice Kim ile dünya evine girdi. Daha önce model-aktris Kristina Fulton ile olan beraberliğinden 1990 doğumlu (bazı kaynaklarda 1992 olarak geçiyor) Weston adlı bir oğlu olan Cage, genç eşi ve 1,5 yaşındaki oğlu Kal-El ile mutlu bir aile babası görüntüsü çiziyor.

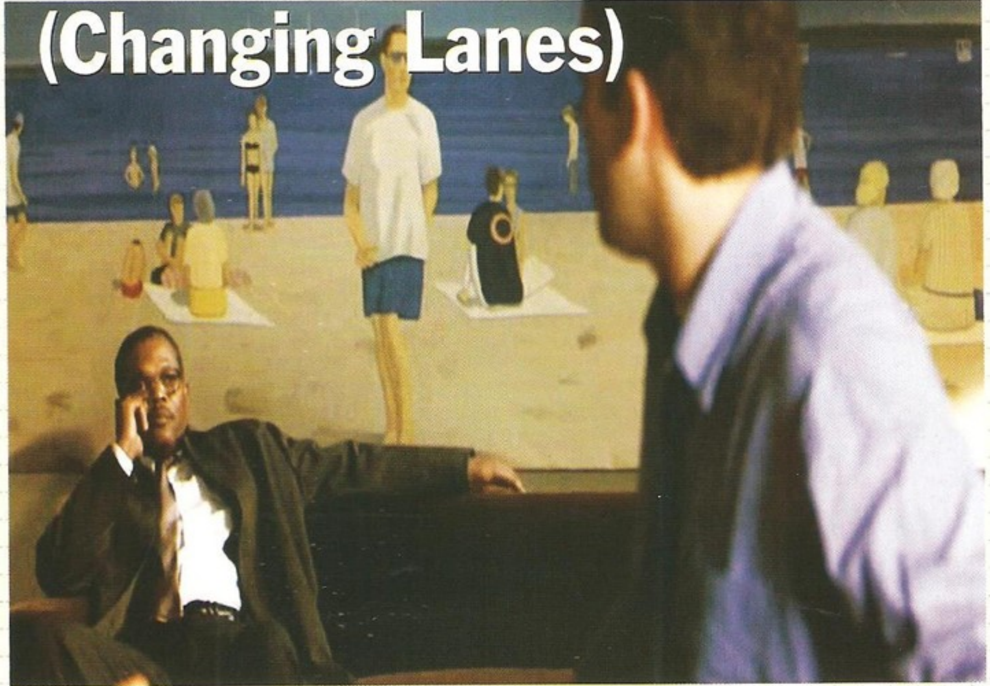
Aksiyon filmlerinin koşturmaktan yorulmayan aktörü...

1982 FAST TIMES AT RIDGEMONT HIGH *
1983 VALLEY GIRL *
1983 RUMBLE FISH *
1984 RACING WITH THE MOON *
1984 THE COTTON CLUB *
1984 BIRDY *
1986 THE BOY IN BLUE *
1986 PEGGY SUE GOT MARRIED *
1987 RAISING ARIZONA *
1987 MOONSTRUCK *
1989 VAMPIRE'S KISS *
1990 TEMPO DI UCCIDERE *
1990 FIRE BIRDS *
1990 WILD AT HEART *
1991 ZANDALEE *
1992 RED ROCK WEST *
1992 HONEYMOON IN VEGAS *
1993 DEADFALL *
1993 AMOS & ANDREW *
1994 GUARDING TESS *
1994 IT COULD HAPPEN TO YOU *
1994 TRAPPED IN PARADISE *
1995 KISS OF DEATH *
1995 LEAVING LAS VEGAS *
1996 THE ROCK *
1997 CON AIR *
1997 FACE/OFF *
1998 CITY OF ANGELS *
1998 SNAKE EYES *
1999 8MM *
1999 BRINGING OUT THE DEAD *
2000 GONE IN SIXTY SECONDS *
2000 THE FAMILY MAN *
2001 CAPTAIN CORELLI'S MANDOLIN *
2002 WINDTALKERS *
2002 SONNY *
2002 ADAPTATION. *
2003 MATCHSTICK MEN *
2004 NATIONAL TREASURE *
2005 LORD OF WAR *
2005 THE WEATHER MAN *
2006 WORLD TRADE CENTER
2006 THE WICKER MAN

Yıldızla işaretlenmiş filmlerin DVD'lerini amazon.com'dan satın alabilirsiniz.

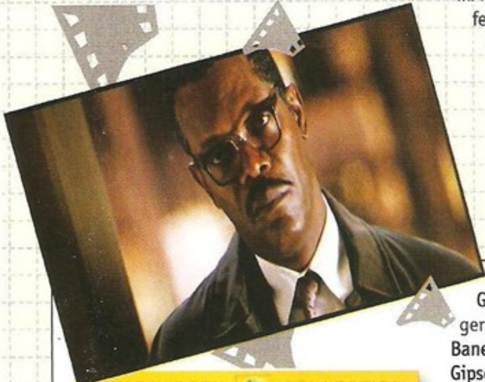
Hazırlayan: Alkan Avcıoğlu
alkanavcioglu@merkezdergi.com.tr

Çarpışma (Changing Lanes)

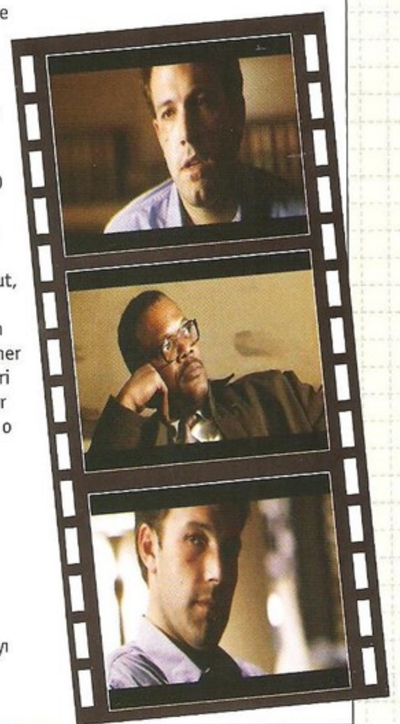
Modern şehir hayatında herkesin başına gelebilecek bir dolu aksiliğin; doğru, yanlış, suç, ceza, iyi, kötü gibi gel gitlerin iki kişinin çatışmasına ortak olarak verildiği "Changing Lanes" Samuel L. Jackson ile Ben Affleck'i karşı karşıya getirir. 2002 yapımı filmde, mahkemedeki davasına yetişmeye çalışan başarılı avukat Gavin Banek (Ben Affleck) ve çocuklarını görme hakkı için mahkemede başlayacak davasına giden Doyle Gipson'ın (Samuel L. Jackson) yolları kaza sonucu kesişir. Avukat Banek bencil tavrıyla diğer adamı yolda bırakır. Ancak yanlışlıkla davası için çok önemli olan dosyasını Gipson'da unutur. Hayatını temize çekmeye çalışan bu issiz adam ise avukat yüzünden kendi davasına geç kalıp çocuklarını görme hakkını kaçırınca elindeki dosyayı, olayları kendi lehine çevirmek ya da öç almak niyetiyle kullanmaya çalışır. Her iki karakterin de birbirlerine fesatlık yapma konusunda birbirinden aşağı kalmadığı, film boyunca süren bu kedi-fare oyunu sonucunda her ikisinin de hayatı değişir. Artık iş isten geçmiş olmasına rağmen Banek hayatına dair bir şeylerin farkına varıp varoluş krizleri yaşamaya başlamışken Gipson, dosyayı Banek'e getirir. Aşağıda seçtiğimiz bölüm, filmin finalinden hemen öncesine denk düşen bu sahneyi içeriyor. Hatırlanacağı gibi filmin yönetmenlik koltuğunda, daha önce "Notting Hill - Aşk Engel Tanımaz" filmini çeken İngiliz yönetmen Roger Michell bulunuyor. "Changing Lanes" hak ettiği ilgiyi pek görmese de Michell'in kurduğu dramatik yapı ve gerilim, sağlam bir Amerikan anlatısı özleyenleri tatmin eden bir nitelikte. Yönetmenin aşağıdaki sahnedeki ışık tercihleri, özellikle de Banek karakteri için dikkat çekici. Yine aynı sahne, tek bir günde geçen filmdeki istisnai olayın karakterlerin hayatına olan etkisine, Banek'in "sahildeki kız" örneğiyle noktayı koyar.

"Çarpışma"nın 2. bölge DVD'sine ülkemizdeki DVD satan mağazalardan ulaşabilirsiniz. Türkçe altyazı içeren DVD'nin özel seçeneklerinde silinmiş sahneler, yapım hikâyesi ve de yönetmenin yorumları bulunuyor.

Gipson: Sana teşekkür etmem gerekiyor.
Banek: Ev için mi?
Gipson: Ne yapmaya çalıştığını anlıyorum ama karım taşınıyor ve oğlanları da yanında götürüyor. Ev şu anda benim için büyük.
Banek: Özür dilerim.
Gipson: Hayır, hayır, hayır. Ben sağı solu belli olmayan bir babaydım. Valerie onları bir daha göremeyeceğimi söyledi. Ama biliyor musun? Göreceğim. Göreceğim. Bir, iki belki de üç yıl sonra onları yeniden göreceğim. Portland'a gidip, onu arayacağım ve yeniden onların babaları olmaya çalışacağım. Sen ne yapacaksın?
Banek: Dosya bende ama artık ona ihtiyacım yok. Olay halloldu. Sanki bugün hiç olmamış gibi.
Gipson: Ama oldu. Değil mi?
Banek: Evet.
Gipson: Peki, şimdi ne olacak?
Banek: Akşam yemeğine gidiyorum. Karım orada olacak, ailesi de. Ve hafta sonunda da bir tekneye bakmaya gideceğim. Pazartesi de şehre geri dönüp işe geleceğim. Sonra da, garip bir şekilde bütün bu inanılmaz gün ileride hatırlayacağım bir gün oluverecek. Sahile gidip, denize gireceksindir ama su soğuk olduğu için emin değilsindir. Yanında güzel bir kadın durur. O da girmek istemiyordur. Seni izler. Ve sen biliyorsundur, ona adını sorarsan, oradan onunla birlikte gideceksin. Hayatını unut, oraya birlikte geldiğin kişiyi. Sahilden onunla ayrıl. O günden sonra da onu hatırlarsın. Belki her gün belki de her hafta. Sana geri döner. Yaşayabileceğin başka bir hayatın hatırasıdır o. Bugün de o kız gibi.
(Ayağa kalkarlar. Gipson pencereye doğru gider. Banek ceketini giyer ve gitmeye hazırlanır.)
Banek: Yaptıklarımdan utanıyorum.
Gipson: Ben de.
Banek: Teşekkür ederim. Dosyayı geri getirdin.

Hazırlayan: Kerem Akça
keremakca@merkezdergi.com.tr

Lost Highway / Kayıp Otoban: 2 DVD'lik Versiyon (1996)

Y: David Lynch
O: Bill Pullman, Patricia Arquette
Bölge: 2 (Türkiye) 129 dakika
2.35:1 Geniş Ekran (Anamorfik)
İngilizce DTS, Türkçe 5.1 DD
Türkçe, İngilizce Altyazı
25 Eylül, Saga / A.E. Film
Yaygın Ekstralar
Sesli Yorum: Yok
Film Fragmanı: Var
Diğer Fragmanlar: Var

90'lı yıllarda kara film türü, geçmişe ait bir film türü olarak görülüyordu. 1970'ler ve 80'lerde yapılan tür kırması örneklere rağmen, kendi içinde belli bir dönüşüm içine girmemişti, ta ki kariyerinin başından beri genelde bu türde eserler veren David Lynch, kendi benliğini kattığı postmodern bir kara film modeli yaratana kadar. Lynch, özellikle 90'larda bu modeli devreye sokma çalışmalarına başladı. "Wild at Heart / Vahşi Duygular" (1990) ve "Twin Peaks: Fire Walk with Me" (1992), bu bellek merkezli film modelinin ilk adımlarıydı. 'Kara film' türünü yavaş yavaş 'Gizem' (Mystery) türüne yaklaştırıyorlardı. 1997 yılında çektiği "Lost Highway", 2001 yılında tamamladığı "Mulholland Dr. / Mulholland Çıkmazı" (2001), daha da ayakları yere basar hale getireceği film modelinin eşsiz birer örneğiydi. İki filmi aynı kıstaslar içinde ve düzeyde değerlendirmek mümkünken, birbirinin geliştirilmiş versiyonları olarak görmek de olağandı. Film modeline dönecek olursak karşımıza şu gerçeklerin çıktığını görüyoruz: Öncellikle David Lynch, kara film kalıplarını ters yüz ederek kendi istediği hale getiriyor. Başrole bir katili yerleştiriyor. Onun dünyasına giriyor. Her şeyi, görsel bir vizyonla nasıl anlatabileceğini tasarlıyor. Konvansiyonel sinemanın gereklerinin tam tersi istikametinde gidiyor. Bunların üzerine ise gerçeküstü öğeler katarak, Luis Bunuel'in 'anlaşılmaz' olarak nitelenen sinemasına göz kırpıyordu. Elbette bütün bunları yaparken işin içine psikoloji, kimlik bunalımı, arayış gibi kavramları dahil edip Amerikan toplumunun derinlerine iniyordu. Yönetmenlik tarzı olarak ise kendi 'auteur' kimliğini hissettirme adına belirli numaralara başvuruyor; öznel bir görsel yapı kuruyor, bunun eşliğinde ses bandını işlevsel kullanıyor, zaman bulanık görüntülere başvuruyor, kamera kullanımı olarak ise sabit planlarla tansiyonun ve hikâye iskeletinin üzerine gidiyordu. "Lost Highway"de yaptığı, tam anlamıyla standart bir kara film örneğini, iki hikâyeli film modeli haline getirmek. Bunu yaparken ise, iki kişilikli bir karakter kullanarak, onun gözünden ruhsal bir görsel yapı kuruyor. Bu karakterlerden birini evli bir adam, diğerini ise ailesinin yanında yaşayan genç bir erkek olarak belirliyor, ikisinin iç içe geçişini hikâye kurgusuyla oynayarak anlatıyordu. Ancak filmin hikâye iskeleti, aslında oldukça basitti: Dick Laurent adında bir mafya patronu, yeraltı dünyasının hakimiyetini elinde tutmakta, porno endüstrisinin de başı olarak dikkat çekmektedir. Baş karakterimiz Fred Madison (Bill Pullman) ise eşi Renee'nin onu aldattığını düşünmektedir. Ama asıl olay, Renee'nin porno endüstrisinin içinde filmler çeken bir aktris olmasından kaynaklanır. Bir gün Fred, eşini öldürdüğünü videodan izler. Karakterimiz, bu olayı öylesine abartılı rüyalarla ve varsayımlarla yaşar ki, Lynch'in dünyasının kuruluşuna büyük katkı yapar. Yönetmen, bu basit hikâyeden bir auteur yapıtı çıkarıp, izleyicisini kendi dünyasına sokmuş olur. Çünkü cinayetle suçlanan baş karakterimizin hapse girişiyle beraber, bir anda reenkarne olup, ikinci kimliğiyle yeniden doğuşu, bizi mafya dünyasına sokar. İlk hikâyede görünüşte, bizim anlattığımız gibi mafya dünyasından eser yoktur. Sadece Fred ve sevgilisinin çeşitli videolarla tehdit edilmesinden kaynaklanan bir paranoya duygusu hissedilir. İkinci hikayeye geldiğimizde bir anda Fred, Peter olur. Esmer Renee, sarışın Alice olur. Bu çekici kadının daha çok fahişe havası vardır. Bir anlamda olaylar, Fred'in kafasında böylesine karmaşık gelişmektedir. Yani David Lynch, rüyalardan, psikanalizden, öznellikten beslenen görsel yapısında bütün öğeleri bir kara film modeli yaratmakta kullanmıştır. Hem Amerikan toplumuna göndermelerini yapıp taşrada geçen bir film çeker, hem de bellek dünyasının karmaşıklaştırdığı iki öykülü bir film modeli yaratır. Hollywood'a karşı ise muhalif tavrını ortaya koyar. Aynen 4 sene sonra "Mulholland Dr"de yapacağı gibi!

Kutu: İki disklik, karton kutulu koleksiyon kutusu.

Diğer Ekstralar: Birinci diskteki 'Kim Kimdir?' bölümü, filmin karakterlerinin mizaçlarıyla ilgili bilgi sahibi olmamızı sağlıyor. İkinci diske geldiğimizde ise karşımıza iki önemli ek çıkıyor. Filmin 35 dakikalık yapım belgeseli en öne çıkan ek. 7 bölüm halinde izleyebileceğimiz bu ek, 'Lynch 1996', 'Çekim Aşaması', 'Film Notları', 'Söyleşiler: Bill Pullman', 'Söyleşiler: Patricia Arquette', 'Söyleşiler: Robert Loggia', 'Tanıtım Fragmanı' bölümlerine ayrılıyor. Ancak bu bölümlerin yapım belgeseli içinde belirli bir sırası yok. Bu ek, filmin çekildiği yıl ortaya çıkan bir belgesel. Bunu geçince karşımıza 'Lynch 2005' adlı bir ek çıkıyor. 14 dakikalık bu söyleşi 10 bölüm halinde izlenebiliyor. En önemlisi de 3 ayrı açıdan kendi kontrolümüzle istediğimiz zamanda izleme olanağına sahip olmamız. Eklerde, Türkçe altyazı mevcut.

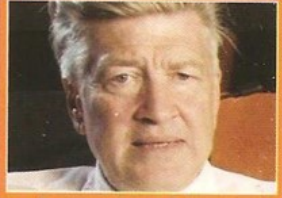
Film: ✪✪✪✪✪
Kutu: ✪✪✪✪✪
Ekstralar: ✪✪✪

Ayın DVD'si

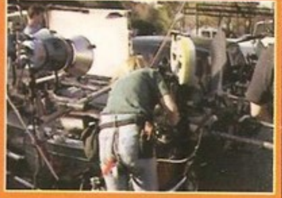

Ekstra detayları

1 David Lynch, çok fazla konuşmaz. Ama bu DVD'de 14 dakikalık detaylı bir söyleşisi var!

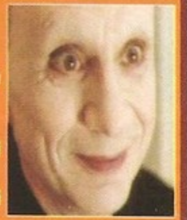
2 Araba takip sahnesine odaklanan set görüntülerini görebiliyoruz. Bu zamana kadar saklanması ise önemli.

3 "Bir David Lynch filminde oynuyorsanız. Onun dünyasına giriyorsunuz. Fikirlerini ve bakış açısını anlamaya çalışıyorsunuz..." diyor ve devam ediyor Patricia Arquette

4 Bill Pullman, David Lynch'le ilgili şu sözleri sarf ediyor: "Tüm ekip, gerçekten yaratıcı biri için çalıştığının farkındaydı" ve devam ediyor.

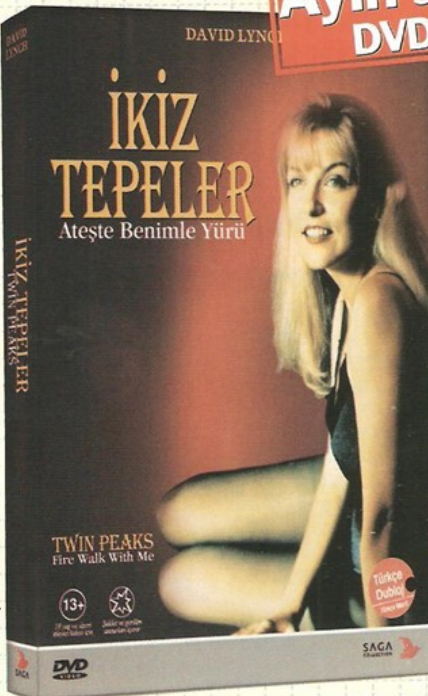
5 'A.E. Film' DVD'lerine yeni eklenen 'Kim Kimdir?' özelliğindeki 'Gizemli Adam' karesi dahi karakterin ne kadar korkutucu olduğunu gözler önüne seriyor!

Twin Peaks: Fire Walk with Me /
İkiz Tepeler: Ateşte Benimle Yürü (1992)

Y: David Lynch
O: Sheryl Lee, Ray Wise
Bölge: 2 (Türkiye) 129 dakika
1.85:1 Geniş Ekran (Anamorfik)
İngilizce 5.1 DTS, Türkçe 5.1 DD
Türkçe, İngilizce Altyazı
25 Eylül, Saga / A.E. Film
Yaygın Ekstralar
Sesli Yorum: Yok
Film Fragmanı: Var
Diğer Fragmanlar: Yok

Sinema kariyerinde 90'larda doruğa çıkan David Lynch, bu on yılın başında 'gizemli' bir diziye imza attı. "Twin Peaks / İkiz Tepeler" (1990), devam ettiği iki sezon boyunca polisiye ve kara film kalıplarını ters yüz etmesiyle kulaktan kulağa dolaştı. 1992 yılına gelindiğinde ise, yönetmenin sinema kariyerinin bir parçası olan "Twin Peaks: Fire Walk with Me" geldi. Yani serinin devam filmi. Yapım, dizinin kalıplarını başarılı bir şekilde bir sinema filmine yediriyor, Laura Palmer karakterini ve türün bütün kalıplarını bilinçli bir şekilde kullanarak dikkat çekiyordu. Ama en önemlisi "Lost Highway" ve "Mulholland Dr." ile tamamlamayı başardığı bir film modelinin ilk ipuçlarını veriyor olmasıydı. Öncelikle film, bellek merkezli iki hikayeli bir film modeli kullanıyor, ki bu, yukarıda sözünü ettiğimiz iki David Lynch filminde, daha geliştirilmiş hale getiriliyor. İlk yarım saat, Teresa Banks adlı bir kurbanın araştırılmasına odaklanırken; son 1.5 saat, Laura Palmer cinayetinin son 7 gününe uzanıyor. Ancak, iki öyküdeki karakterlerin neredeyse tamamı farklı. Sadece ilk öyküde hayalmisçesine son anda ortaya çıkan Kyle MacLachlan, polislik görevini üstlenip 'seri katil dedektifi' edasıyla metafiziksel dedektiflik yapıyor iki hikayede de. İlk hikaye, tamamen klişelerle donatılmış halde başlıyor. İki polis, cinayeti araştırmak için görevlendiriliyorlar. Ancak sonuca ulaşamıyorlar. Onları görevlendirenin, David Lynch'in canlandırdığı polis şefi olması da boşuna değil. Yönetmenin yukarıdan bakarak, hikaye kurgusu ve hikaye iskeletiyle nasıl bir egoyla oynadığını gözler önüne seriyor. Lynch, filmin en absürd karakteri olarak kendisini çiziyor. Ancak bundaki asıl amaç, ilk hikayenin klişeliğini gözler önüne sermek oluyor. Adeta bizi ikinci hikayeye 'içeriden' itiyor. İkinci hikayeye geçiş ise "Eraserhead"den de ödünç alındığını düşündüğümüz hayal öğeleri ile oluyor. Bir kısa boylu adam, bir maskeli çocuk, bir televizyon, kırmızı perdeli bir oda ve diğerleri, belleğin yollarını

Ayın sürpriz DVD'si

açıyor; lisede uyuşturucu ve seksle bol bol haşır neşir olduğu yozlaşmış bir hayat yaşayan Laura Palmer'ın metafiziksel cinayetinin ilk adımlarını atıyor. Bu şekilde Laura Palmer'ın öyküsüne girdiğimizde, karşımıza standart bir 'gençlik filmi modeli' çıkıyor. Ancak bu model net sınırlar içine hapsedilmiyor ve 70'lerde ya da 80'lerde çekilen ve taşradaki tehlikeyi betimleyen 'slasher'larla akrabalık bağı kuruluyor. Böylece taşradaki aile yapısı da Lynch'in odak noktası oluyor. Palmer'ın dünyası, ilk hikayenin aksine, hikaye kurgusunda oynamalarla, rüyalarla, kırmızı ve mavi filtrelerin hakimiyetiyle, aşırı dozda kullanılan cinsellikle örülünce, karşımıza filmin asıl olay örgüsü -ya da hayal kısmı- çıkıveriyor. Gençlik veya slasher filmlerinin ana karakter prototipi tamamen tersine kullanılıyor. Böylece Lynch'e özgü bir kara film dünyasının sınırları çizilmiş oluyor. Yönetmen bunu 'bolwerized' denilen anlayışı benimseyerek yapıyor (Aynen "Wild at Heart"da "Wizard of Oz"un müzikal modelini, kara film kalıpları içinde kullandığı gibi). Bu terim, belli bir türü kullanan yapımların yapısını alıp, onun zıddında seyreden kalıpların içine yerleştirmek anlamına geliyor.

Kutu: Karton kaplı özel karton koleksiyon kutusu.

Diğer Ekstralar: Filmin yapım belgeseli, üç bölüm halinde sunuluyor. 'Film Notları' (8 dk), filmin yapım hikayesine, David Lynch'le ilgili görüşlere ve dizinin uyarlanışına değiniyor. 'Oyuncular' (2 dk) bölümü, filmden görüntüler sunuyor. 'Söyleşiler' ise dört oyuncuyla yapılan röportajlara yer veriyor. Bunlar şöyle sıralanıyor: 'Ray Wise' (1 dk), 'Sheryl Lee' (2 dk), 'Moira Kelly' (1 dk), 'Madchen Amick' (2 dk). Bunların dışında 'Kim Kimdir?' bölümü sayesinde bütün karakterlerin yüzlerini, filmden görüntülerle görme şansı yakalıyoruz. Eklerde Türkçe altyazı bulunuyor.

Film: ✪✪✪✪✪
Ekstralar: ✪✪

ESİN KAYNAKLARI

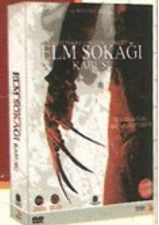
1- Laura (1944)
(1. Bölge)
Otto Preminger'in Amerikan kara film türüne kattıklarını gözler önüne seren filmlerden olan "Laura", Gene Tierney'nin unutulmaz 'femme fatale' portresiyle dikkat çekiyordu. Laura'nın cinayetinin araştırılmasıyla başlayan, ancak bu cinayetin gerçekleştirilmediğinin ortaya çıkmasıyla 'gizemli' bir hal alan yapım, dikkat çekici sinema diliyle önemini kanıtlamıştı.

2- L'Age d'Or / The Golden Age (1930)
(1. Bölge)
Luis Bunuel'in burjuvaziyi rüyalardan esinlenerek tasladığı filmi, sesli dönemdeki ilk yapıtıydı. Hiçbir sahne ya da düşün birbirini bütünlemediği bu siyah-beyaz film, yönetmenin ününü perçinleyen özellikler taşıyor; yönetmenin rüyalar ve halüsinasyonlarla şekillendirdiği sinemasının doğuşunu müjdeliyordu.

Nightmare on Elm Street / Elm Sokağı'nda Kabus (1984)
(2. Bölge - Saga / A.E. Film)
Metafiziksel öğelerle donatılmış bir "slasher" katilidir Freddy. Ancak rüyalarda karşımıza çıkar. Aynen Laura Palmer'ın cinayeti gibi! Onun ölümü de rüyalarda gerçekleşiyor ve kimin yaptığı belli değil. Wes Craven'ın, filminde Amerikan taşrasını merkez almasıysa yine David Lynch'in filminin korku atmosferine ilham vermiş. Filmin yeni yayımlanan DVD'siyle ilgili detaylı bilgiyi, Aralık 2006 sayımızda bulabilirsiniz.

X Dünyası'nın Arka Planı

Bu yıl 17-28 Mayıs tarihleri arasında düzenlenen 59.Cannes Film Festivali, "X Men: The Last Stand" (2006) filminin dünya prömiyerine sahne oldu. Etkinliğe getirilen ekibin önemli isimleri ile orada konuşma şansı yakaladık. Bu kısa röportajların bir kısmını, filmin DVD'sinin çıkmasını fırsat bilerek sizlerle paylaşıyoruz.

DVD İçeriği

X:Men: The Last Stand: 2 Disk Özel Versiyon (2006)
İngilizce/Türkçe 5.1 Dolby Digital - Türkçe Altyazı - 100 Dakika

Ekstralar:
- Yapımcı Avi Arad, Lauren Shuler Donner ve Ralph Winter'dan Sesli Yorum
- Yönetmen Brett Ratner ve Yazarlar Zak Penn ile Simon Kinberg'den Sesli Yorum
- 'Silinmis Sahneler' (20 dk - 26 tane)
- 'İçeriden Bakıs - Simpsons' (1 dk)
- 'X-Men: Bir Üçlemenin Devrimi' (43 dk)
- 'X-Men: Heyecan Devam Ediyor' (20 dk)
- 'X-Men Çok Yakından' Galerisi
- 'Bir Sahnenin Anatomisi: Golden Gate Köprüsü' (12 dk)
- 'Pre-viz Animatik Galeri' (24 dk)
- 'Brett Ratner'in Prodüksiyon Günlüğü' (41 dk)
- 'Karakter Resimleri Galerisi'
- 'Sanat Konsepti Galerisi'
- 'Model Galerisi'
- 'Storyboard Levhaları' (25 dk)
- 'Blogs' (14 dk)
- Fragman

Film: ✪✪✪
Ekstralar: ✪✪✪✪✪

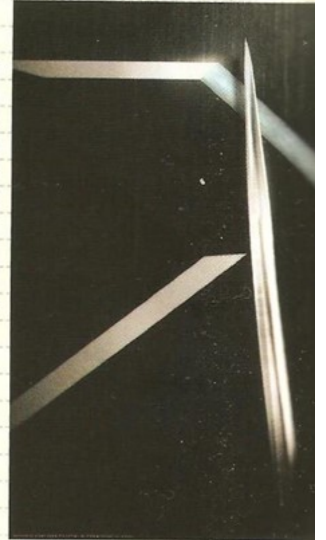
Hugh Jackman - Wolverine

3. filmin, başka bir yönetmen tarafından çekilmesi hakkında ne düşünüyorsunuz?
Görsel olarak bakınca, serinin fanatiği veya sinefilseniz farklılıkları anlarsınız. Ancak dışarıdan bir göz olarak, bunu kavramak zor. Senaryo ve tedavi fikri çok iyiydi, filmin genel mesajını billurlaştırdı. Çok müthiş bir fikirdi. Bütün karakterlere ruh kazandırdı. 2 filme bakacak olursak, bu bize duygusal olarak yardım etti. İronik olarak bakarsak bu, üçlemenin sonuncusu diyebilirim. Birçok yerde daha eğlenceli bir hal alıyor. Brett, filmi seksi, eğlenceli ve eğlendirici yapmaya çalıştı. Bryan'ın (Singer) katkısını ise küçümseyemeyiz. Yaratıcı olarak çok iyiydi. Bu seri için önemliydi. Her ne kadar bu filmi Brett yönetse de, sette farkı pek fazla hissetmedik. Zaten ilk gün, Brett sete elinde koca bir X Men dosyasıyla gelmisti. İçinde Bryan'dan aldığı bilgiler de vardı.
Wolverine karakteri hakkında ne düsünüyorsunuz? Bu filmden sonra bir devam filmi çekileceğini duyduk. O projede yer almaya nasıl ikna oldunuz?
Filmdeki karakterimi seviyorum. Bana uygun olduğunu düsünüyorum. Genellikle projeyi gördükten sonra kararımı veririm. Bundan sonraki proje nasıl olur bilmiyorum ama olumlu olacağını tahmin ediyorum. Zaten bu karakter sözkonusu olduğunda, filmin her anında her seye açıktım
Famke Janssen ile çektiğiniz seks sahnesi ile ilgili ne düsünüyorsunuz? Zorlandınız mı?
Garip gözükebilir, ama ekipteki herkesle olduğu gibi Famke ile de çok yakınız. Famke ile seks sahnesinde bu yüzden biraz sorun yasadık. Belki de böyle bir yakınlasmayı hiç beklemediğimizden oldu.

Kelsey Grammar - The Beast

Bundan önce hiç bir süper kahramanı canlandırmadınız. Bu filmde böyle bir rolü oynamak ve sonradan X men ekibine katılan isimlerden biri olmak nasıl bir duyguydu?
Süper kahraman olmak farklıydı. Eğlenceliydi (gülüyor). Hugh çok misafirperver, özenli ve tetikteydi. Onunla çalıştığım zamanlar mükemmel vakit geçirdim. Patrick Stewart ve Ian McKellen'la çalısmak ise, çok büyük bir deneyim. Frasier'da daha farklı, daha bireysel ve halka yönelik bir rolüm var. Burada ise Hugh, Patrick ve Ian'la çalısmak çok güzeldi. Ekip çalısması daha önemli bir noktaya oturuyordu. İnsanlar hep güler yüzlüydü. Onlar yıllardır çalısıyor ve çok iyi kabul edildim buna rağmen. Genelde sürekli keyifli, eğlenen oyuncularla karsılastım.

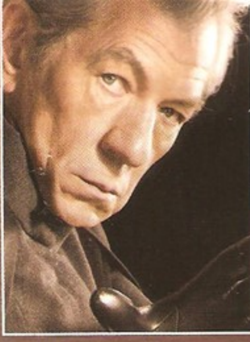

Halle Berry - Storm

İlk basta 3.filmde Storm karakterinin olmayacağı söyleniyordu. Proje asamasında filmden çıkarıldığını duymuştuk. Siz de bu yönde bir görüş belirtmiştiniz. Sonradan niye ve nasıl karakteri canlandırmaya karar verdiniz?
Serinin fanatikleri, internet yoluyla çok büyük tepki gösterdiler. Storm karakterini seviyorlardı. Bu nedenle karakterin filmde yer almamasından rahatsızlardı. Brett Rattner'la fikir alısverisinde bulundum ve bunun üzerine 5 dakikalığına bile olsa filme geri dönmeye karar verdim.
Magneto ve Wolverine için devam filmleri düşünülüyor. Storm için böyle bir proje var mı? Varsa buna nasıl yaklasırsınız?
Storm karakteri için tek basına böyle bir film düsünülmüyor. Böyle bir proje yok. Benim de böyle bir arzum yok. "X-Men" ile ilgili olarak, benim en çok hosuma giden sey, herkesin bir bütünlük olusturmasıydı. Karakterlerin, ekip ruhu içinde hareket etmeleri, benim için filmi özel kılan buydu.

Ian McKellen - Magneto

Kariyerinizin önceki döneminde çok çeşitli rollerde oynadınız ancak bir süper prodüksiyonda bir süper kahramanı oynamak nasıl bir şey? Olağanüstü durumlarla karşılaşmak bir farklılık yaratıyor mu?
Bu, sürekli sorulan bir soru. Samırım bu kadar farklı rollerde oynamayı çok seviyorum. Hangi rolü oynuyorsanız, o karaktere adapte oluyor ve o karakter nasıl yazıldıysa, o açıdan onunla ilgileniyorsunuz. Olağanüstü durumlar, sahnede de sinemada da oluyor. Kaptan Hawk'u oynadım, timsahı oynadım. Kendini timsah yerine koymak, zaten ayrı bir şey. Bunun kadar olağanüstü bir şey daha olamaz. Gandalf'ı da oynadım. Yaşlı bir adamın nasıl oynanacağını biliyorum. "X-Men"de de ona benzer bir rolüm var ve bunu çok seviyorum. Büyük prodüksiyon olması önemli değil. Önemli olan, o karakterle ilgilenmeniz ve önemsemeniz. Ama benim için asıl önemli olan hikayenin ilginç olmasıydı. Büyük prodüksiyon olması ikinci planda. En önemlisi, benim bu dünyanın içine girebilmemdi. Doğa üstü güçler de ilgi çekici, ama önemli olan bu dünyanın gerçek dışılığını kabul etmekti.
"Yüzüklerin Efendisi" ve bu filmde olduğu gibi, uzun süreli karakter performanslarını tercih ediyorsunuz. Bu konuda ne düşünüyorsunuz?
Macbeth'i sahnede 5 yıl oynadım. Bu nedenle de alışığım. "Yüzüklerin Efendisi"nde de 3 yıl üst üste Gandalf'ı oynadım. Bu kadar süre oynanması diğer durumlardan farklı bir şey getirmiyor. Magneto'yu, sonraki proje için düşünmüyordum, kontratım yoktu. Senaryo, sonradan belli oldu. Ben de geri dönmeyi kabul ettim.
Magneto, çizgi romandaki kadar kötü bir karakter değil filmde. Bu konuda ne düşünüyorsunuz?
Doğru bir düşünce olduğunu söyleyebilirim. Çizgi romana baktığımda, Magneto dünyanın en kötü insanı ama burada böyle bir etki yaratmıyor çünkü insani özellikleri öne çıkarılmış. Magneto'nun senaryoda kaleme alınmış haline konsantre olmam gerekiyordu. Bir 'süper kötü'yü değil de bir kurbanı oynadım neredeyse aslında. Benim ilgimi çeken, onun neden öyle davrandığı, yani neden dünyaya karşı olduğuydu. Macbeth'de de olduğu gibi, birçok korkunç karakter oynadım. Annem bana 'Saddam Hüseyin gibi bir kötüyü neden oynadın?' diye sormasına karşın, bundan vazgeçmedim.

Famke Janssen - Jean Grey/Phoenix

Jean Grey'in dönüşümü nasıl gerçekleşti? Sadece diyaloglarla mıydı yoksa başka etkenler de var mı?
Ben biraz farklı düşündüm. Jean Grey ile Phoenix arasında büyük bir uçurum vardı. Bunun özel efektlerle ve makyajla iyice vurgulanabileceğini biliyordum. Asıl önemli olan iki karakter arasındaki bütünlüğü sağlamaktı çünkü neredeyse bölünmüş bir kişilik vardı ortada. Bunu oyunculukla sağlayabiliceğimizi düşündüm. Sonradan CGI teknolojisiyle daha da güvenli hale geldim. Yani özel efekt ve makyaj şarttı ama oyunculuğun da çok önemli rolü vardı. Elimden geleni yaptım.

"Golden Eye"da çektiğiniz seks sahnesinden sonra, 3. filmde de bir seks sahnesinde oynuyorsunuz. Bunlar birbirine benzerlik gösteriyorlar. Bu konuda ne düşünüyorsunuz?
Bu çok komik bir şey. Ülkemizde sevişme sahneleri birçok durumda çekilmiştir. Hugh'a "Golden Eye"da olduğu gibi sarılıyorum. Bu, doğal bir pozisyondu. O filmdeki sahneden de etkilenmedim. Sadece, o filmdeki karakterimin hatırlanmasından dolayı gurur duyduğumu söyleyebilirim.
Bir seks sahnesinde oynamak kolay değil tabii, insanı utandırıyor ama özellikle Hugh'le kendimizi arkadaş olarak gördüğümüz için, daha da zorlaştı. Çekim ekibinin orada durması, gerçekliği bozuyordu.

Ben Foster - Angel

Filmde kullandığınız aksesuarlar olan 'kanatlar' hakkında ne düşünüyorsunuz? Oyunculuğunuza nasıl bir etki yaptı?
Onları taşıyor olmam pek bir şey değiştirmedi. Kimse bir süper kahraman olmaktan sıkılmaz. Herkes kanatların ağır olduğunu düşünüyor ama o kadar değil. Film mavi ekran teknolojisiyle çekildiği için de ortaya nasıl bir şey çıkacağını anlayamıyorsunuz. Geçen gün Ellen'la (Page) birlikte ilk kez filmden bir parça izledik. En heyecanlı anlardan biriydi, kanatları ilk kez orada gördüm.

Brett Ratner - Yönetmen

Filmin çizgi roman uyarlaması olması ve kendi hayran kitlesini bu alandan alması ile ilgili ne düşünüyorsunuz? Gelebilecek tepkilere hazır mısınız?
Filmin sevilmesi ya da sevilmemesi benim için o kadar önemli değildi ama elbette fanatiklerin beğenmesini isterim. Serinin önceki filmlerinin bana yol gösterdi elbette. Üçlemenin ayrılmaz bir parçası olan ve bir bütünün parçası olarak anlamlı bir film çekmeye çalıştım. Diğer iki filmden daha iyi bir film çekmeye çalışmadım. Bu film daha mı iyi oldu bilmiyorum ama elimden geleni yaptığıma inanıyorum.
İlk iki filmi yöneten Bryan Singer'dan sonra projenin başına geçmek hakkında ne düşünüyorsunuz? Bu size ne yönden pozitif, ne yönden negatif yansıdı?
Ben bu filmi, bir Bryan Singer filmi olarak değil de, ayrı bir X-Men filmi olarak gördüm. Bazı şeyleri değiştirdim. Yeni karakterler ekledim. Hikayenin yapısını değiştirdim. Örneğin, köprü sahnesi filmin ortasındaydı. Bunu bir daha hayatım boyunca çekemem diye düşündüm. Bu sahne, nasıl son sahne olmazdı? Filmin sonu Washington'daydı. Orada mı bitecekti illa bütün filmler? Hollywood'daki bütün filmler Beyaz Saray'da bitiyor diye düşündüm. Bu filmi orada bitiremezdim. Köprü sahnesini sona aldım. Alcatraz aslında ortadaydı. Dedim ki Alcatraz'ı tedavinin merkezi olarak kullanalım. Son sahneyi böylece değiştirdim. Bu yüzde yüz bir değişim oldu. Bu tercihi yaptım, çünkü hikaye bu sayede yerine oturuyordu. Yeni bir şey icat etmeye çalışmadım, hikayeyi böyle gördüm.
Bu kadar geniş bir oyuncu kadrosuyla tanışmak nasıl bir deneyimdi?
Ben, kariyerimi ve deneyimimi oyunculuklara verdim. Chaplin, Keaton, Harold Lloyd gibi oyuncularla çalışmak istedim. Aksiyon sahnelerinde, Jackie Chan'den çok şey öğrendim. Storm'u daha çok aksiyon sahnesinde kullanmak çok mantıklıydı bana göre. Potansiyel önemliydi ve Halle çok iyi bir aksiyon performansı gösterdi. Aynı şekilde Ellen Page, kocaman bir adamı (Vinnie Jones'u kastediyor) peşinde koşturdu. Ben Foster da, beni en çok korkutan isim oldu. İzin günümde sette yürüyordum. Büyük bir caddede, 7 katlı binaya çıkmış, 68. katta vinçle tutturulmuştu ve oradan atlıyordu. Ben 'Kim bu?' dedim. Meğerse Ben Foster'mış. Bu adam deli diye düşündüm. Çok korktum bir yandan da tabii ama bu tarz oyuncularla çalıştığım için çok mutluyum. Karakterlerini seviyorlar ve hayatlarını tehlikeye atmaktan çekinmiyorlar.

Anna Paquin - Rogue

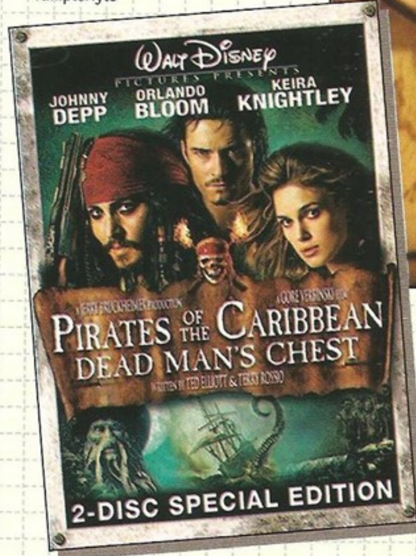

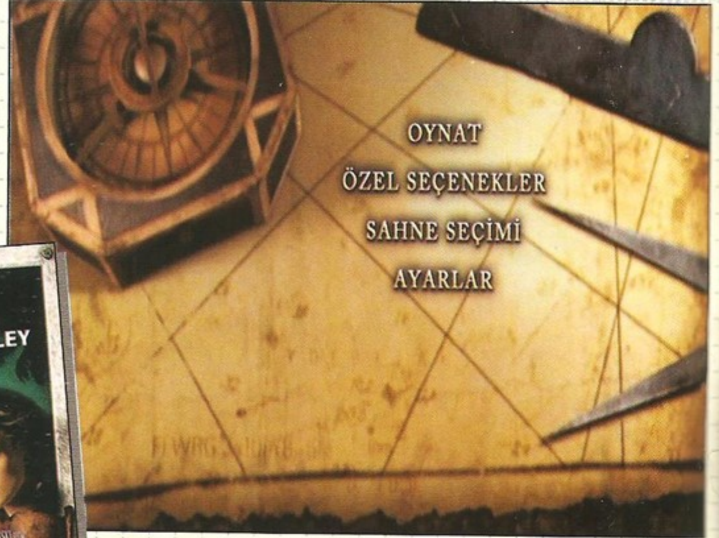
Sosyal hayatta, X-Men ekibi arasında bir arkadaşlık ortamı oluştu mu? Özellikle üç film süresince rol alanlar arasında böyle bir durum var mı?
Gerçek hayatta da ekip olarak çok iyi arkadaşız. Hugh'ün dediği gibi; bu çok garip ama öyle. Sosyal hayatta birbirimizi çok görüyoruz. Sürekli telefonlaşıyoruz. Böyle bir ekip bütünlüğü yakaladık. Bu yolla da 'X Kids' doğdu zaten. Sette veya görüşürken ekipten çeşitli çocuklar dünyaya geldi.
Rogue karakteri hakkında ne düşünüyorsunuz?
Erkeklerden bıkan bir kadını oynuyorum. Ama gerçekte öyle mi herhalde öyledir bilemeyeceğim. Filmde böyle bir karakteri oynamam, bana zarar vermiyor. Rogue karakteri için, özel olarak çalıştım. Shawn'un kız arkadaşı, bana "rogue" dalları bulmuş. Evde onlar duruyor. Onlara bakarak adapte oldum ve ısınmaya çalıştım rolüme.

Pirates of The Caribbean: Dead Man's Chest / Karayip Korsanları: Ölü Adamın Sandığı (2006) 2 Disk Özel Versiyon

Y: Gore Verbinski
O: Johnny Depp, Keira Knightley
Bölge: 2 (Türkiye) 145 dakika
2.40:1 Geniş Ekran (Anamorfik)
İngilizce, Türkçe 5.1 Dolby Digital
Türkçe, İngilizce Altyazı
Kasım, Buena Vista / Tiglon
Yaygın Ekstralar
Sesli Yorum: Var
Film Fragmanı: Yok
Diğer Fragmanlar: Var

Devam filmleri etrafımızı sardı. 'Sarmasa daha iyi mi olurdu?' Elbette önceden programlı yola çıkmadıkça 'evet'. Ancak rakamlar öyle demiyor. "Karayip Korsanları 2: Ölü Adamın Sandığı", Türkiye'de son iki senenin en yüksek yabancı film hasılatını yaptı. Uluslararası alanda da büyük başarı kazandı. Peki bu 'blockbuster'a film olarak mı, yoksa ticari ürün olarak mı bakmalı? Film olarak bakarsak, karşımıza çok acıklı şeyler çıkıyor. Bu nedenle, ürün olarak bakmamız daha mantıklı. Bu yoldan gittiğimizde ise, elbette karşımıza bir ikon çıkıyor: 'Jerry Bruckheimer'. Yıllar boyu Michael Bay ile çalışıp önemli blockbuster projeleri yakalayan bu isim, Hollywood'un en çok para kazanan prodüktörü şüphesiz. Bu filmde de bunun için çalışmış. Daha doğrusu ilk filmde beğenilenler üzerine gitmiş. Bu planda yönetmen Gore Verbinski'nin payı ne kadar derseniz, % 20 bile olduğundan şüpheliyiz. Eklere baktığımızda, çekimlerin her karesinde karşımıza Jerry Bruckheimer'ın suratı çıkıyor. Bu da hiç şaşırtıcı değil. İlk filme başlarken ortaya attığı fikir, fazlasıyla kışkırtıcıydı. Bir Disneyland eğlencesini filme almak. Bu, zaten Hollywood'un her yaşı yakalama anlayışını yansıtıyordu. Üstüne üstlük bildiğimiz üzere, 'Karayip Korsanları' adlı Disneyland rollercoaster'ı veya ne derseniz deyin her yaş kitlesini yakalayan bir 'olgun eğlencesi'. Yani rakipleriyle

karşılaştırdığımızda, en uygun yola çıkış malzemesi. Bunların hepsi de, son yıllarda özellikle "Shrek" ile daha da alevlenen 'her yaşa hitap eden filmler' furyasının bir getirisi. "Karayip Korsanları" serisi bir animasyon değil, evet. Ama o kaynaktan besleniyor. Üstelik çizgi film estetiğini, kurmaca filme yerleştiriyor. Böylece hem yaş grubu daha genişlemiş, hem de eğlence oranı artmış oluyor. Ancak yapısı değişmiyor, bu bir animasyon yaratımı! Mizah anlayışı öyle işliyor. Peki 2. filmde Bruckheimer nasıl çalışmıştır?: 1- Hitleşen karakter Jack Sparrow'un rolü fazlalaştırılmıştır. 2- İlk filmde de skeç skeç akan olaylar, yine birbirine bağlanmadan sunulmuştur. 3- Görsel efektlerin üzerine gidilip, karakterler daha ilgi çekici hale getirilmiştir. 4- Aksiyon tonu yükseltilmiştir. 5- Aşk öğeleri daha da abartılmıştır. 6- Pazarlama ürünleri ile Jack Sparrow ve diğer *karakterlerin üzerine gidilmiştir.* 7- Gore Verbinski ile yeniden anlaşma sağlanıp, kendi direktiflerine uyacak bir isim bulunmuştur. Peki bu maddelerin sonucu nedir? İlk film gibi, planlı programlı, yüksek hedefleri olan bir blockbuster harikası!

Kutu: 2 disklik şeffaf kutu.

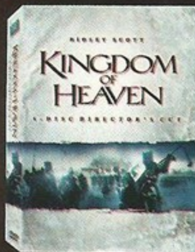
Diğer Ekstralar: Birinci diskte 'Çekim Hataları' (3 dk) mevcut. İkinci diskte ise yapım belgesellerine ulaşabiliyoruz. 'Charting The Return' (25 dk), ikinci film için önceden yapılan çizim ve storyboard çalışmalarını öne çıkarıyor. 'According to Plan' (61 dk), mekân ve set çalışmalarını öne çıkarıyor. Ne kadar özenli, detaylı, gözlemci ve derli toplu bir çalışma olduğunu didik didik anlatan, özel bir yapım belgeseli sunuyor. 'Captain Jack: From Head to Toe', 26 bölüm içeriyor ve toplamı 27 dakikayı buluyor. Tepeden tırnağa Jack Sparrow karakterinin oluşumuna değiniyor. Makyaj odasından, en istisnai 'prop'una kadar devam eden kısa bölümlerle, interaktif bir seçki sunuyor. 'Mastering the Blade', üç bölüme ayrılıyor: 'Orlando Bloom' (5 dk), 'Keira Knightley' (5 dk), 'Jack Davenport (5 dk). 'Meet Davy Jones: Anatomy of a Legend' (13 dk), Bill Nighy'nin canlandırdığı korkutucu Davy Jones karakterinin oluşum öyküsüne değiniyor. Daha çok bilgisayar başındaki tasarımcıların görüntülerine odaklanıyor. 'Creating the Kraken' (10 dk), ölümcül ahtapotun yaradılış aşamasına değiniyor. Yine tasarımcıların sözüyle sonuca ulaşıyoruz. 'Dead Men Tell New Tales: Re-imageneering the attraction' (13 dk), Disneyland'daki eğlence *atraksiyonunun filme nasıl* uyarlandığını anlatıyor. Johnny Depp'in de bu eğlence gezisini deneyimlediğini öğrenebiliyoruz. 'Fly on the Set: The Bonecage' (4 dk), adada yerlilerle mücadelede, tutsak düşülen iskelet kafesin nasıl oluşturulduğu ve nasıl kameraya alındığını anlatıyor. 'Jerry Bruckheimer: A Producer's Photo Diary' (5 dk), usta yapımcının set aşamasında çektiği resimleri arka arkaya yerleştiriyor. 'Premiere' (4 dk) bölümü ise filmin gala görüntülerine uzanıyor. Eklerde Türkçe altyazı mevcut.

Film: ✪✪✪
Kutu: ✪✪✪✪
Ekstralar: ✪✪✪✪✪

YENİDEN ÇIKAN ÖZEL VERSİYON DVD

Kingdom of Heaven / Cennetin Krallığı: 4-Disk Özel Yönetmenin Kurgusu Versiyonu (2005)

Film: "Gladyatör" ile epik filmlere el atan Ridley Scott, aşina olduğu dünyaya bu film ile geri dönüyor. Bu sefer, Hristiyan dünyası ile İslam dünyası arasındaki çetin çatışmaya sane olan Haçlı Seferleri'ni anlatmayı seçiyor. Elbette Hristiyan bir kahramanın (Orlando Bloom) yükseliş hikayesi filmin merkezine yerleştiriliyor. Böylece iktidar mücadelesini işleyen tipik bir dönem filmi teması ortaya çıkıyor. **Ne Değişti?:**

1- 2 Disklik özel versiyon 4 disklik özel versiyona dönüştü.
2- 139 dakikalık sinema kurgusunun yerini 2 diske bölünerek sunulan 186 dakikalık görsel olarak daha iyi işlenmiş yönetmenin kurgusu versiyonu aldı.
3- Üç sesli yorum eklendi.
4- Tamamı yeni olan ekler, 2 saati bulan 2 disklik versiyondaki eklerin yerini alarak daha geniş bir kapsama kavuştular. Bu yenilenen ekstraların tamamı 3. ve 4.diskte bulunuyorlar.
a) *Development' (17 dk + yazılı bilgi),* beş bölümden oluşuyor.
b) 'Pre-Production' (72 dk + yazılı bilgi), yedi bölümden oluşuyor.
c) 'Production: Spain' (47 dk + yazılı bilgi), dört bölümden oluşuyor.
d) 'Production: Morocco' (48 dk + yazılı bilgi), dört bölümden oluşuyor.
e) 'Post-Production' (118 dk), dört bölümden oluşuyor. Bunların içinde 'Sound Design Suite' adlı bir interaktif bölüm ve silinmiş-uzatılmış sahneler bulunuyor.

Film: ✪✪
Gelişim: ✪✪✪✪✪
Ekstralar: ✪✪✪✪✪

Transamerica (2002)

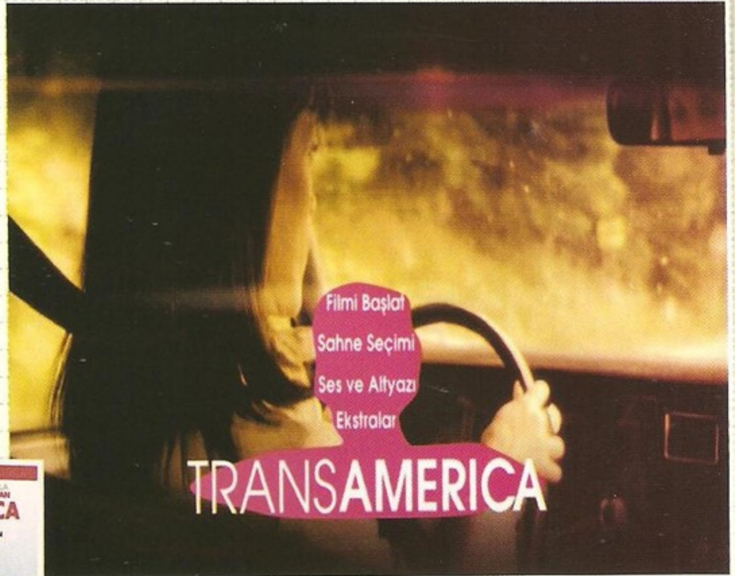
Y: Duncan Tucker
O: Felicity Huffman, Kevin Zegers
Bölge: 2 (Türkiye) 100 dakika
1.78:1 Geniş Ekran (Anamorfik)
İngilizce/Türkçe 5.1 Dolby Digital
Türkçe, İngilizce Altyazı
14 Eylül, BarbarFilm/D Productions

Yaygın Ekstralar
Sesli Yorum: Yok
Film Fragmanı: Var
Diğer Fragmanlar: Yok

Başarıyla canlandırdığı muhafazakar transseksüel karakteriyle Oscar adayı olan Felicity Huffman'ı baş rolde izleyeceğimiz "Transamerica", hoşgörü, sevgi ve 'öteki' olmak üzerine içli ve duygulu bir öykü anlatıyor. Huffman, beyazperdede sıklıkla erkek oyuncular tarafından canlandırılan transseksüel rolünde gerçekten çok başarılı. Kusursuz bir kadın olmasına günler kala, son ameliyatı için gereken parayı biriktirmiş olan Bree, hayatını değiştirecek bir telefon alır. Erkek olarak girdiği tek cinsel ilişkiden olma oğlu hapishanededir ve birinin ona yardım etmesi gerekmektedir. Bree'nin psikiyatrı, ameliyatı için gereken imzayı atmadan önce kafasında hiçbir pürüz kalsın istememektedir; o yüzden Bree'yi oğluna kavuşturacak yolculuğu, kahramanımıza şart koşar. Los Angeles'tan New York'a gelen Bree, problemli oğluyla tanışır. Kendini kiliseler birliğinden gelen Hristiyan bir bayan görevli olarak tanıtan Bree ve aktör olma hayali kuran oğlu Toby, arabayla doğudan batıya doğru bir yolculuğa çıkarlar. Bu, kendilerini ve birbirlerini tanıyacakları ilginç bir yolculuk olacaktır. Dolly Parton'un seslendirdiği "Travelin' Thru" adlı şarkısıyla da Oscar adayı olan yapımda Felicity Huffman, 'En İyi Kadın Oyuncu' dalında Altın Küre'nin sahibi olmuştu. Duncan Tucker'ın yazıp yönettiği bol ödüllü film, 'tolerans' denen çok önemli toplumsal kavramı, farklı olmak ve kişisel seçimler gibi yönlerden kaşırken, sevgi ve dostluk üzerine önemli çıkarımlar yapıyor.

Kutu: Klasik mavi.
Diğer Ekstralar: İki söyleşi öne çıkıyor. 'Duncan Tucker ve Felicity Huffman Söylesisi' (17 dk), yönetmen ve başrol oyuncusunu bir araya getirip, filmin yapım aşaması ve ön-yapımı boyunca yaşananları öne çıkarıyor. Daha çok Huffman karakteri ile ilgili konuların üzerine gidiliyor. 'Duncan Tucker ve Kevin Zegers Söylesisi' (10 dk) ise, genç oyuncunun heyecanı ve yönetmenin seçim aşamasından başlayıp, Zegers'in karakterine ve filme odaklanan bir sohbete doğru gidiyor. Bunların dışında, Dolly Parton'ın Oscar ödüllü unutulmaz ezgilerle süslü 'Travellin' Thru' klibi (4 dk) ve 'setten komik manzaralar' başlıklı çekim hataları (4 dk) izlenebiliyor. Eklerin tamamında Türkçe altyazı mevcut.

Film: ✪✪✪✪
Ekstralar: ✪✪✪
MURAT ERŞAHİN

Tıpkısının aynısı: İki karakter

Philip Seymour Hoffman, bu yıl hak ettiği bir Oscar ödülünü kucakladı. Felicity Huffman ise ödüle aday oldu. Altın Küre'yi kazandı. Ancak ikisi de

filmlerinde Hollywood'a ters gelecek karakterleri, anti-kahramanları canlandırıyorlardı. İki film de muhalif tavırlarıyla öne çıkıyordu. Huffman, cinsiyet sorunu yaşayan ve ameliyat olmak isteyen bir transseksüel babayı, Hoffman ise escinsel yazar Truman Capote'yi canlandırıyordu. İkisinin, bu denli önemli ödüllerde söz sahibi olması, Hollywood'daki değişimi işaret ediyordu.

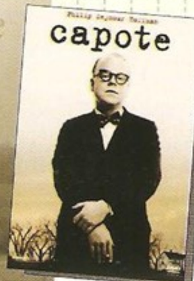
Capote (2005)

Y: Bennett Miller
O: Philip Seymour Hoffman, Catherine Keener
Bölge: 2 (Türkiye) 110 dakika
2.35:1 Geniş Ekran (Anamorfik)
İngilizce 5.1 Dolby Digital
Türkçe, İngilizce Altyazı
22 Eylül, Sony HE

Yaygın Ekstralar
Sesli Yorum: Var (2 tane)
Film Fragmanı: Var
Diğer Fragmanlar: Var

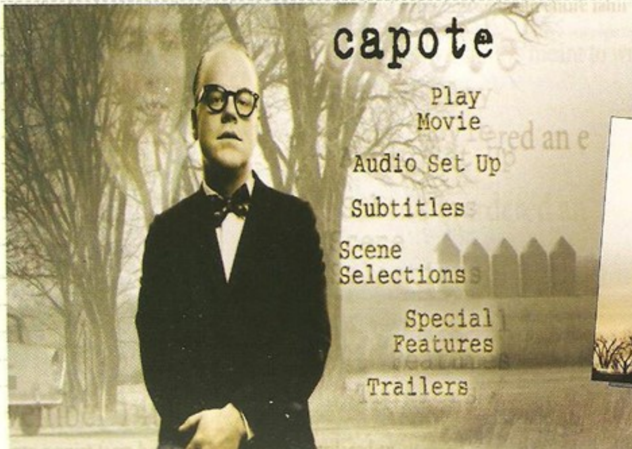
1959'da "New Yorker" dergisi için çalışan Truman Capote, gazetede yayınlanan bir makaleye takılır. Yazıda, Kansas'da işlenen vahşi cinayetler, aynı aileye mensup 4 kişinin öldürülmesi anlatılmaktadır. Yazı işlerini ikna ederek çocukluk arkadaşı ve meslektaşı Harper Lee ile beraber olayın geçtiği yere doğru yola çıkar. Katil zanlılarının yakalanması ve ölüm cezasına çarptırılması sonucu ortaya çıkan gelişmeler, suçlularla dostluk kuran ünlü yazarı derinden etkileyecektir. Ünlü Amerikalı yazar Truman Capote'yi ve onun en önemli eserlerinden biri olarak kabul edilen 'In Cold Blood'un doğuş hikâyesini anlatan "Capote", alt metinlerde ABD'nin röntgenini çekiyor. 60'ların hemen başında geçen öykü, dönemi ve ülkenin ruhsal yapısını görüntülerken, ortada sürekli birbiriyle çatışma halinde olan iki farklı ABD olduğunu başarıyla yansıtıyor. Philip Seymour Hoffman'a 'En İyi Erkek Oyuncu' Oscar'ını kazandıran biyografik dram, 'En İyi Film' dahil beş dalda Oscar için yarışmıştı. Yönetmenliğini Bennett Miller'ın üstlendiği yapımda, Hoffman'ın leziz oyunculuğuna filmdeki rolüyle 'En İyi Yardımcı Kadın Oyuncu' dalında Oscar adayı olan usta aktris Catherine Keener eşlik ediyor. İdam mahkumu Perry Smith'i canlandıran Clifton Collins Jr.'ın performansı da dikkat çekici. Filmde, Hoffman'dan rol çalan hatta bazı planlarda ondan daha başarılı bir oyunculuk sergileyen Clifton Collins Jr.'ın adını, ilerde sıklıkla duyacağız. Kaliteli ve insancıl bir dram.

Kutu: Klasik şeffaf.
Diğer Ekstralar: Ekler arasında üç belgesel bulunuyor. Filmin yapım hikayesine uzanmamızı detaylı bir şekilde sağlıyorlar. 'Answered Prayers' (7 dk), Truman Capote'nin hayat hikayesine ve yazdığı "In Cold Blood / Soğukkanlılıkla" eserine odaklanan, yorumlarla ilerleyen otobiyografik bir ek sunuyor. Nev-i şahsına münhasırın video kayıtlarıyla da çeşitlenen ek, kısa süresiyle doyurucu olamıyor.

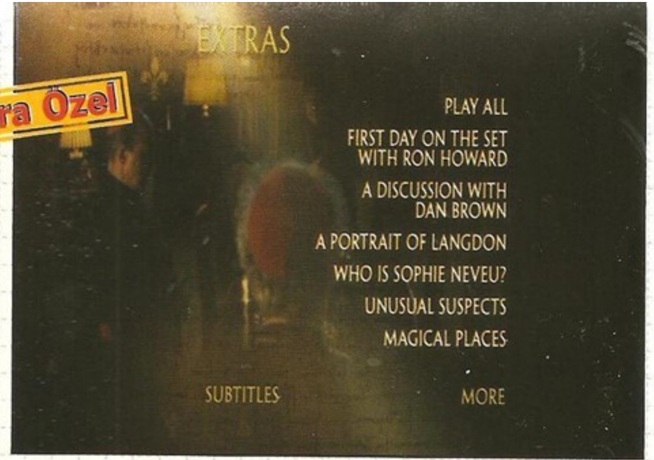
Diğer iki belgesel ise yapım belgeselini ikiye bölüyor. '1.Bölüm' (17 dk), filmin uyarlanma ve casting aşamalarının üzerine giden ve yorumlarla çeşitlenen bir ek. '2.Bölüm' (19 dk) ise filmin görsel dokusunun ve teknik arka planının nasıl oluşturulduğunu ve ortaya nasıl soğuk renklerle bezenmiş bir renk skalası çıktığını gözler önüne seriyor. Eklerde maalesef altyazı yok.

Film: ✪✪✪✪
Ekstralar: ✪✪✪
MURAT ERŞAHİN

Koleksiyonculara Özel

The Da Vinci Code / Da Vinci Şifresi: 2 Disk Özel Versiyon (2006)

Y: Ron Howard
O: Tom Hanks, Audrey Tautou
Bölge: 2 (Türkiye) 144 dakika
2.35:1 Geniş Ekran (Anamorfik)
İngilizce, Türkçe 5.1 Dolby Digital
Türkçe, İngilizce Altyazı
20 Ekim, Sony HE
Yaygın Ekstralar
Sesli Yorum: Yok
Film Fragmanı: Var
Diğer Fragmanlar: Var

Dan Brown'ın "The Da Vinci Code"u, satış rekorları kıran bir roman. Bu nedenle de, bu yılın en büyük sinema olayı olarak nitelendi. Hem konvansiyonel sinema adına hem eleştirmenler nazarında başarı yakalaması beklendi. Ancak gişedeki başarısı eleştirilere yansımadı. Bunun da nedeni, kitabın uyarlamasının zorluğu ve hikayenin filme uyarlamırıca Hristiyanlık kodlamalarıyla dolu olmasıydı. Bu ikinci sebep, filmden yabancılaşmamıza ve hem muhafazakar hem itici bir sonla yüzleşmemize neden oluyordu. Ron Howard'ın romana hakimiyetsizliği, filme negatif yansıyordu. Yönetmen, kitabın yapmak istediklerinin yarısını bile yapamıyor, tam anlamıyla sınıfta kalıyordu. Yapım, Louvre Müzesi'nin 'kuratör'ünün öldürülmesiyle başlayan cinayet araştırmasına odaklanıyor. Merkeze bir simge-bilim profesörü (Tom Hanks), bir kriptoloji uzmanı (Audrey Tautou) yerleştirip, onların kodları çözme mücadelesini anlatıyordu. Simgecinin bir kurala karşı gelişiyle peşlerine düşen dedektif de (Jean Reno), filmin temposunu yükseltiyordu. Gizemi çözmek, filmi sürükleyici kılıyor, bu arada katilin tarafına geçmemiz filmin felsefi yanına vurgu yapıyordu. Ron Howard, Oscar amacıyla yola çıkıp, ödüllü Akiva Goldsman'ın uyarlama senaryosuyla çalıştığı filminde tökezlemekten kurtulamıyordu.

Kutu: Klasik şeffaf 2 DVD'li kutu.
Diğer Ekstralar: Tamamına ikinci diskte rastladığımız 11 özel bölüm bulunuyor. 'First Day on the Set with Howard' (2 dk), set görüntüleri eşliğinde kısa bir Ron Howard açılış konuşması sunuyor. 'A Discussion with Dan Brown' (5 dk), kitabın yazarı ve filmin yürütücü yapımcısı Dan Brown'ın bilgilendirici yorumlarına yer veriyor. 'A Portrait of Langdon' (7 dk), Tom Hanks'in canlandırdığı Langdon karakteri ile ilgili yorumları öne çıkarıyor. 'Who is Sophie Neveu' (7 dk), Audrey Tautou'nun canlandırdığı Sophie karakteriyle ilgili, Dan Brown'dan Ron Howard'a çeşitli yorumları birleştiriyor. 'Unusual Suspects' (18 dk), hikaye iskeletinin öne çıkardığı 'suçlu araştırma' kavramının izinden giden bir özel ek. 'Magical Places' (16 dk), Ron Howard'ın filmin çekildiği mekanlar ve set tasarımlarıyla ilgili yorumlarını merkeze alıyor. 'Close-up on The Mona-Lisa' (7 dk), ünlü Mona-Lisa tablosunun sırrı üzerine bir deneme sunuyor. 'Filmmaker's Journey' (25 dk), Ron Howard'ın, projeyi kabul etmekle birlikte aldığı yüke değiniyor. Yönetmen; filmin uyarlama olması, kitabın hayran kitlesi, hikaye iskeletinin tehlikeli ve dinsel öğeler içermesi gibi konular üzerine deneyimlerini ve düşüncelerini aktarıyor. Bu ek 2 ayrı bölüm halinde sunuluyor. Toplamı ise 37 dakikayı buluyor.'The Codes of Da Vinci Code' (5 dk), filmin şifre haritasını yaratıcılarının yorumlarıyla anlatıyor. 'The Music of Da Vinci Code' (3 dk), müzik çalışması hakkında. Eklerde Türkçe altyazı bulunmasa da, İngilizce altyazı seçeneği mevcut.

Film: ✪✪
Ekstralar: ✪✪✪✪✪

Lucky Number Slevin / Şanslı Slevin (2005)

Y: Paul McGuigan
O: Josh Hartnett, Morgan Freeman
Bölge: 2 (Türkiye) 105 dakika
1.85:1 Geniş Ekran (Anamorfik)
İngilizce/Türkçe 5.1 Dolby Digital
Türkçe Altyazı
21 Eylül, PRA Films / Tiglon
Yaygın Ekstralar
Sesli Yorum: Yok
Film Fragmanı: Var
Diğer Fragmanlar: Yok

Quentin Tarantino'nun sinema dünyasına girişiyle birlikte, kara film yeni bir eğilim gösterdi. Coen Kardeşler gibi yönetmenlerin işlerinden de destek alarak, kara komedi halini aldı. Bunda, Elmore Leonard gibi yazarların da katkısı vardı. Bu kabuk değiştirme, dünya sinemasına özellikle de İngiliz sinemasına yansıdı. Guy Ritchie, Danny Boyle gibi yeni kuşak formalist yönetmenler, bu anlayışı benimsediler. Paul McGuigan da, bu mantığın izinden giden bir yönetmen. "The Acid House" (1998) gibi "Trainspotting" ayarında bir sanat filmi ile festivalleri sallayan yönetmen, bundan sonraki kariyerinde belli bir yönetmenlik tarzının üzerine gitti. Akıcı kurgusu, sürekli kesen ve kısa planlar kullanan anlayışı ve müziğe verdiği önem, onun 'auteur' egosunu sergiler nitelikteydi. "Gangster No.1" (2000) İngiliz tarzı bir kara komedi sunarken aradaki iki filminde aynı sularda gezen ancak spesifik bir türe bağlanamayan yapımlar kotardı. "Lucky Number Slevin"ın geleceği ise önceden belliydi. Kaybeden bir karakteri, Slevin'i merkeze yerleştiren yönetmen, mafya dünyasının kokuşmuşluğunu kendi tarzıyla eleştirmesini biliyordu. Ben Kingsley ile Morgan Freeman'ın canlandırdığı rakip iki mafya babasının karakter özelliklerini kullanışıyla da, bu yönelişini sürdürüyordu. Hikaye kurgusuyla bolca oynayan, böylece bizi dış sesini duyduğumuz Slevin'in hayatında bir gezintiye çıkaran yönetmen, akıllı görsel yapısın zekice bir senaryoyla birleştirerek eşsiz bir modern kara film kotarıyordu. DVD'nin görsel ve işitsel düzeyi de buna destek oluyor. Özellikle silahlı sahnelerde yükselen ani efektlerde 5 kanallı ses bandını iyi kkullanmış, görsel olarak da renklerde yeterli derinlik yakalanmış.

Kutu: Klasik siyah.
Diğer Ekstralar: İki özel ek öne çıkıyor. 'Yapım Aşamaları' (13 dk), filmin kamera arkası görüntülerine uzanıyor. Yapım ile ilgili yorumlara ağırlık verilmiş. Setteki ilginç görüntülerin de es geçilmediğini belirtelim. 'Röportajlar' (27 dk) ise, ilk ekteki söyleşileri daha detaylı haliyle sunuyor, ekiple yapılan röportajları da içeriyor. Bunların yanına, 12 dakikalık uzunluğu ile tipik bir DVD ekstrası olan 'Silinmiş Sahneler' eklenmiş ve bir de 'Fotoğraf Galerisi' var. Altyazısız ekler bunlardan ibaret.

Film: ✪✪✪✪
Ekstralar: ✪✪✪

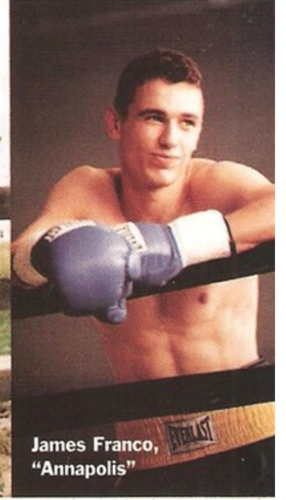
Üç Başarı Öyküsü: "Annapolis", "Dreamer", "Glory Road"

Hollywood stüdyo sisteminin içerisinde, bizleri 'katharsis'e iten çeşit çeşit başarı öyküleri anlatılır. Önemli olan, düşük veya yüksek bütçeli ayrımı gözetmeksizin, muhafazakar toplumun değerlerini özümsetmektir. "Annapolis", "Dreamer" ve "Glory Road", farklı ortamlarına karşın, sistemin içinde konumlanmış birer başarı öyküsü anlatıyorlar.

John Lucas, "Glory Road"

Dakota Fanning, "Dreamer"

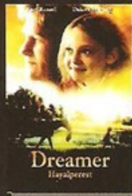

James Franco, "Annapolis"

Amerikan toplumundan çıkan başarı öyküleri, stüdyo sisteminin vazgeçilmez film konularından biridir. Boks, at yarışı, basketbol, Amerikan futbolu, beyzbol, voleybol fark etmeden, her türlü spor dalını içine alırlar. Merkeze bir tane baş karakter yerleştirir ve günah çıkartıcımız, katharsis malzemesine dönüştürülür. Onun yaşı, ırkı, hedefi hiç fark etmez. Sonuç hep aynıdır. Umutlu, iradeli, onurlu, gururlu, ezilmiş bir savaşçıdır. Savaştığı ise toplumdur. Dönemi ise hiç fark etmez. Kimi zaman "Cinderella Man"deki gibi bir sınıf atlama hikâyesi, kimi zaman "Coach Carter"daki gibi bir ırksal düzen yaratma hikâyesi, kimi zaman "Seabiscuit"deki gibi atın adıyla gelen milliyetçi bir başarı hikayesi, kimi zaman ise "Men of Honor"daki gibi gururla savaşan bir asker hikayesi görebiliriz. Yani olayın spor ile bağlantılı olması sadece dramatik, ama kurmaca bir engel, bir geçiş noktası olarak görülür. Son zamanlarda stüdyo sisteminin tavan yapmasıyla birlikte, büyük stüdyolar daha dar bir seyirci kitlesini yani daha düşük bir geliri hedefleyen düşük bütçeli yapımlara rağbet göstermeye başladılar. "Dreamer" ise, Dreamworks'ün Oscar projelerinden biri olarak tasarlanmasına karşın, başarıya ulaşamayan bir yapım. Film, bir atın dramını, maddi sorunlar yaşayan orta-alt sınıftan bir ailenin küçük kızı (Dakota Fanning) üzerinden anlatan bir çalışma idi. Ancak eleştirmenler tarafından vasatın altında bulunması, sadece yatırılan parayı kurtarmasını sağladı. Ortaya çıkan, TV kalitesinde bir işti. Böylece her türlü umut ve başarı hikayesinin Oscar'a uzanamayacağı, biraz da yaratıcılık gerektiği anlaşılmış oldu. Buena Vista'nın çıkardığı "Annapolis" ise "Dreamer"la aynı kaderi paylaşan bir yapımdı. Gösteriminin ölü sezona kaydırılmasıyla birlikte, sürpriz bir Oscar bekleyen Buena Vista'nın, bu hayallerini suya düşürdü. Zaten daha çok bir deniz akademisi olan Annapolis'in, portresini çizip tanıtımını yapmasıyla anıldı. Ortada son derece zorlama bir hikâye ve başarısız bir yönetim bulunuyordu.
Jerry Bruckheimer'ın en kişisel projesi olarak anılan "Glory Road"u ise, 1960'larda hepsi siyah oyunculardan kurulu bir basketbol takımının, NCAA şampiyonluğuna uzanan başarı öyküsü olarak görebiliriz. Yani dönem farklı. Ancak bu sefer sinemasal bir göz var ortada. Ve bu filmler içinde yine Buena Vista'nın biraz daha düşük bir bütçeyle Oscar için tasarladığı bir yapım olan "Annapolis" diğerlerine göre daha iyi bir gişe yaptı.
Özlerine baktığımızda, hepsi de aynı sinemasal oyunu barındırıyor. Belirli bir dönem veya mekân odağa alınıp, o konuyla ilgili bir hikâye anlatılmak isteniyor. Ancak belgesel gerçekliğine kaymamak için, iskelete konvansiyonel bir hikaye modeli yerleştiriliyor. Katharsis yapılacak bir kahraman ve onun bu mekânın içindeki macerası konuluyor. "Annapolis"de James Franco'nun, Denizcilik Akademisi'ne girmesi ve orada boks turnuvasını kazanması etrafında gelişen hikaye, Akademi'nin mesken tutulduğu kurmaca bir film olarak karşımıza çıkıyor. "Dreamer"da sakat bir atın alt sınıfı temsilen yerleştirildiği hikaye, gerçek bir hikâyenin dramatize edilmiş iskeletini oluşturuyor. Onu yarışa sokanın küçük bir kız olması da bize umutlu ve saf bir katharsis aracı yaratıyor. "Glory Road"da ise asıl önemli olan, 1960'larda ABD'deki ırkçı bakış açısını yıkan bir basketbol olayı. Böylece belirli bir dönem merkeze yerleştiriliyor. Josh Lucas'ın canlandırdığı beyaz bir kahraman ise, bizim özdeşleşme ve arınma aracımız oluyor. Böylece özellikle Amerikan toplumu bireyleri ve belki de bütün dünyada umut ve mücadele arayan izleyicileri projelere çekmek için, belirli numaralar kullanılıyor. Bu kahramanın James Franco, Josh Lucas gibi 20-40 yaş arasında seyreden beyaz bir Amerikalı veya 10 yaşlarında Dakota Fanning gibi bir kız çocuğu olması fark etmiyor. Zira iskelet ve amaç hep aynı. Hepsinde "Cinderella Man", "A Beautiful Mind", "Million Dollar Baby" gibi başarılı Oscar projelerinin merkezindeki konvansiyonel hikaye modeli var. Filmin başarılı olması da, oraya iyi bir yönetmen yerleştirmek ve birinci sınıf oyuncuları bulmakla alakalı. Yani bütçe yüksek olunca, başarı kendiliğinden geliyor ve ödüller kazanılıyor.
Bu filmler, aslında 'Amerikan melodram'ının yeni nesil versiyonu olarak yorumlanabilir. Zira amaç, seyirciyi pasif konumdan aktif konuma çekip, ağlatmak veya mutlu etmek. Seyirciyle belli bir duygusal bağ kuruluyor ve bu yolla ABD'nin milliyetçi söylemleriyle, merhamet, vicdan, gurur gibi önemli kavramlar, zekadan nasibini almamış didaktik bir yolla perdeye yansıtılıyor. Araya biraz aşk ya da biraz acı da yerleştirilince filmin katharsis kitlesi daha da genişlemiş oluyor.

Yeni Çıkan DVD'leri:

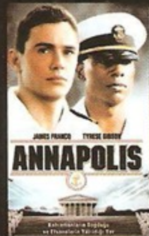
Dreamer / Hayalperest (2004)

Pinema / Tiglon - 1.85:1
İngilizce 5.1 Dolby Digital - Türkçe 2.0 Dolby Stereo
Türkçe Altyazı
DVD: Özel kabartmalı koleksiyon kutusu sayesinde, alıcılar için ideal hale getirilmeye çalışılan bol ekstralı bir promosyon harikası! Görüntü ve ses konusunda herhangi bir sorun göze çarpmıyor.
Ekstralar: Sinema fragmanı, 'Dakota'nın Yılı' (4 dk), 'Bir Yönetmenin Hayali' (3 dk), 'Yönetmen ve Oyuncularla Röportaj' (20 dk), 'Kamera Arkası' (10 dk), 'Dreamer Video Klip' (4 dk), 'Dreamer Video Klip Kamera Arkası' (4 dk)
Film: ✪✪
Ekstralar: ✪✪✪

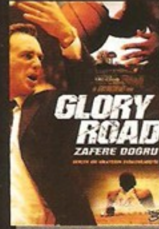
Annapolis (2006)

Buena Vista / Tiglon - 1.85:1
İngilizce / Türkçe 5.1 Dolby Digital
Türkçe Altyazı
DVD: Görüntü ve ses aktarımı standartlar ışığında başarılı. Yalnız ses yükselişi ve 'subwoofer'lar hiç de aktif değil. Mekâna ilgi duyanlara ilginç ekler sunuyor.
Ekstralar (Türkçe altyazılı): Sesli Yorum, 'Çaylaklık Yılı: Annapolis'in hikayesi' (11 dk), 'Tugay' (10 dk), 'Çıkarılmış Sahneler' (7 tane - 12 dk), Diğer fragmanlar

Film: ✪
Ekstralar: ✪✪

Glory Road / Zafere Doğru (2006)

Buena Vista / Tiglon - 2.35:1
İngilizce/Türkçe 5.1 Dolby Digital
Türkçe Altyazı
DVD: Jerry Bruckheimer yapımı bir DVD için fazlasıyla vasat kalıyor. Buna karşın, titiz görüntü çalışmasının bütün renkleriyle DVD'ye aktarıldığını söylemek boynumuzun borcu!
Ekstralar (Türkçe altyazılı): 'Efsanenin Arkasındaki Gerçek' (13 dk), 'Ölümüne İdman' (5 dk), 'Röportajlar' (24 dk), 'Çıkarılmış Sahneler' (4 tane - 7 dk), 'Alicia Keys Müzik Video' (2 dk), Diğer Fragmanlar
Film: ✪✪✪
Ekstralar: ✪✪✪

Hostel / Otel: Geniş Ekran Özel Versiyon (2005)

Sansürsüz

Y: Eli Roth
O: Jay Hernandez, Derek Richardson
Bölge: 2 (Türkiye) 90 dakika
2.35:1 Geniş Ekran (Anamorfik)
İngilizce 5.1 Dolby Digital
Türkçe, İngilizce Altyazı
22 Eylül, Sony HE
Yaygın Ekstralar
Sesli Yorum: Var (2 Tane)
Film Fragmanı: Yok
Diğer Fragmanlar: Var

"Cabin Fever" gibi bir istismar filmini katil kullanmadan korkutucu hale getirmeyi başaran Eli Roth, Quentin Tarantino'nun yapımcılığı ile karşımıza gelirse ne olur? İşte bu hastalıklı yapım karşımızda. Kelimenin tam anlamıyla bir 'i-s-t-i-s-m-a-r' filmi. 70'lerin ruhunu geri getiren, Herschell Gordon Lewis'e ve Russ Meyer'e selamlarını yollayan bir 'sexploitation'. (cinsel istismar filmi.) Yapımın içinde gerçek bir katil, herhangi bir korku filmi modeli, tırmanan bir gerilim, korkutucu öğeler aramayın! Sadece 'Tarantino & Roth' ikilisinin oyununa dahil olun. Çünkü onlar bu filmi, sizle oynamak için çektiler. Olacakları ve olmayacakları, baştan tahmin edemeyeceğinizi biliyorlar! Film, Slovakya'ya seks için gelen bir grup gencin yolculuğu ile başlıyor. Soft porno havasında geçen bu anların ardından kahramanlarımız bir işkence merkezinde kesilip biçiliyorlar. Yani erotizm ile korku iç içe, aynen 70'lerde olduğu gibi! Teen-slasher gibi kurulan yapı, bir anda ters yüz edilip, katilin önemsiz, kanın önemli olduğu bir düzene sokuluyor. Ülkenin Slovakya olması ve ırkçılık sorunu ise hiç umurunda değil Roth'un! DVD'nin görüntü aktarımındaki özeni ve arka planlarda da hissedilen ayrıntılara verdiği önem, filmin izlenmesini daha heyecanlı hale getiriyor.

Kutu: Klasik siyah.
Diğer Ekstralar: 3 bölüme ayrılan yapım belgeseli, uzun süreciyle doyurucu bir bütün sunuyor. Birinci bölümde ön-yapım aşamaları ve otelin araştırılmasıyla başlayan, Slovakya'nın fotoğrafını çeken bu ekler bütünü, yavaş yavaş sonuca doğru ilerliyor. Bir saati bulan bu ekte; yorumlar, set görüntüleri, hazırlık aşamaları ve set tasarımıyla ilgili detaylar fazlasıyla ön plana çıkıyor. Bu belgeselin dışında ise ilginç bir ekle, interaktivite yakalanıyor. 'Çok Açılı Görüntüler', 3 dakika uzunluğundaki araba parçalama sahnesini, isteğe göre 3 açıdan izleme olanağı sunuyor.
Film: ✪✪
Ekstralar: ✪✪✪

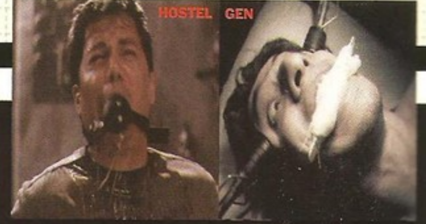
TIPKISININ AYNISI

1 İki filmin de korku odağı, kapalı mekanlar. Bu oluşumları gördüğümüzde ise, arkasında ne olabileceğini ya düşünüyoruz ya düşünmüyoruz. Ancak baş karakterlerimizin, ilk görüşlerinde arka planların gizemiyle ilgili bir kuşkuya kapıldıkları kesin!

2 Kapalı mekanların içi, görüntü yönetimi tercihleriyle gizemli, tehlikeli ve tedirgin edici hale getiriliyor. İki filmde de, iki farklı hastanede koridorun sonunda neler olabileceği konusunda gizem oluşturuluyor. Değişik olarak, "Gen"de farklı renk filtreleri devreye sokulurken; "Hostel"da tamamen karanlığın ve o terk edilmiş hastanedeki eski model ışıkların korkutuculuğu öne çıkarılıyor.

3 "Gen"in akıl hastanesindeki korku dolu ameliyat sahnelerinin yerini, "Hostel"da işkence sahneleri alır. Yani bir yatakta acı çeken akıl hastaları, zevk için kesip biçilen Amerikalılarla yer değiştirmiştir. Bu da Eli Roth'un ameliyat mantığını nasıl bir biçime sokup, hasta ruhlu hale getirdiğinin bir göstergesidir!

GEN (2006)

Koleksiyonculara Özel

Y: Togan Gökbakar
O: Doğa Rutkay, Yurdaer Okur
Bölge: 2 (Türkiye) 98 dakika
1.85:1 Geniş Ekran (Anamorfik)
Türkçe 5.1 Dolby Digital
Türkçe, İngilizce Altyazı
21 Eylül Tiglon
Yaygın Ekstralar
Sesli Yorum: Yok

Film Fragmanı: Var
Diğer Fragmanlar: Yok

TV'deki programlarıyla ünlenen komedyen Şahan Gökbakar'ın da yüzünü göstermeden misafir oyuncu olarak rol aldığı ve komedyenin 21 yaşındaki kardeşi Togan Gökbakar'ın yönettiği film, bir korku-gerilim. Başrolünde Doğa Rutkay'ı izlediğimiz yapım, genç bir yönetmenin ilk filmi olarak hiç fena olmasa da, birçok klişeyi ve tekrarı barındırıyor. Kuş uçmaz, kervan geçmez, dağlık bölgede yer alan eski bir akıl hastanesi, burada psikiyatr olarak göreve başlayan Dr. Deniz, aniden başlayan hunharca cinayetler ve gizli gerçekler... Görüntü yönetmeni Veli Kuzlu'nun titiz çalışması birinci sınıf. İlker Canikligil'in özenli kurgusu, filme çok şey katıyor. Kapalı mekân gerilimin iyi kurulduğu film, kendinden başka korkacak kimsenin olmadığını vurguluyor ve bu tanıtım cümlesini afişine taşıyor. Birçok 'yetişkin' yönetmen filmi yanında, ilk filmiyle iyi iş çıkaran Gökbakar'ın, şimdiden yeni filmlerinde neler yapacağı merak ediliyor. Sürükleyici bir gerilim çekmiş genç yönetmen.
Kutu: Özel ince kabartmalı karton koleksiyon kutusu.
Diğer Ekstralar: 'Kamera Arkası ve Röportajlar' (36 Dk), daha çok röportajları öne çıkaran bir yapım belgeseli sunuyor. Ancak kamera arkası görüntüleri özenli değil. Belli ki, set aşamasında önemli bir çaba gösterilmemiş. Bunun dışında ise, iki ayrı bölüme ulaşabiliyoruz. Bunlar: '110-Gölge' (3 Dk) video klibi ve 'Fotoğraf Galerisi'.
Film: ✪✪✪
Ekstralar: ✪✪✪
MURAT ERŞAHİN

KISA KISA KISA

Tiglon, Palermo'nun dağıtım ağında bulunan Paramount ile anlaştığını açıkladı. Böylece şirketin geçtiğimiz sezondan beri çıkmayan DVD'leri Tiglon tarafından piyasaya sunulacak. Daha önceden çıkan DVD'ler ise yeniden Tiglon tarafından satışa sunulacak. Bunlar arasında en önemlileri, "Mission: Impossible 3", "Elizabethtown", "Failure to Launch", "Over The Hedge" ve "World Trade Center" olarak görünüyor.

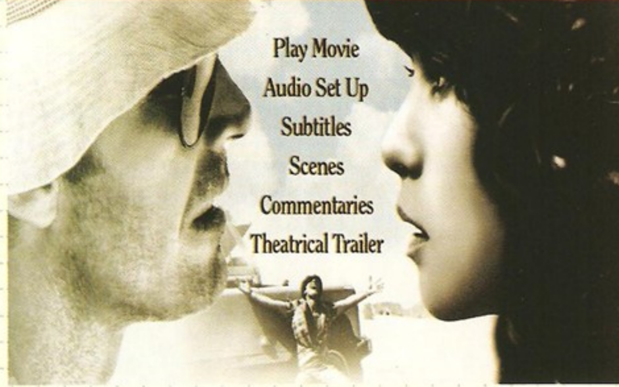
D Productions, Medyavizyon ile sözleşme imzaladı. Buna göre Medyavizyon'un dağıtımını bundan böyle D Productions üstlenecek. Böylece D Productions, Türk filmleri ve yurtdışı alımları ile büyüyen ağını daha da genişletti. Medyavizyon'dan ilk aşamada çıkacak filmler ise şunlar olarak gözüküyor: "Cry Wolf", "The Cave", "L'Empire des Loups", "White Oleander", "Wolf Creek", "Fearless".

Bu ay içinde Superman fırtınası yaşanacak. "Superman" (1978), 4 disklik özel versiyonuyla; "Superman 2" (1980), 2 disklik özel versiyonuyla; "Superman 3" (1983), 1 disklik özel delüks edisyonuyla; yeni çekilen "Superman Returns" (2006) ise iki disklik özel versiyonuyla piyasaya çıkacak. Bunlar, sonunda bir box set oluşturacaklar.

Jülyus Sezar'ın son yıllarında ortaya çıkan bir efsaneyi televizyon ekranına taşıyan "Roma"nın ilk sezonun DVD'si Warner Bros / Tiglon etiketiyle yayımlandı. Bu box set özellikle dönemine uygun ahşap kutusu ve yapısıyla, koleksiyoncular için özel bir görünüme ve öneme sahip!

Bu ay içerisinde "X-Men: The Last Stand", 1 ve 2 disklik versiyonlarıyla piyasaya sürülecek. Bunu takiben üçleme box set olarak karşımıza gelecek. İlgilisine duyurulur.

The Passenger

Professione: Reporter / Yolcu (1975)

Y: Michelangelo Antonioni
O: Jack Nicholson, Maria Schneider
Bölge: 2 (Türkiye) 121 dakika
1.85:1 Geniş Ekran (Anamorfik)
İngilizce 5.1 Dolby Digital
Türkçe, İngilizce Altyazı
22 Eylül, Sony HE

Yaygın Ekstralar
Sesli Yorum: Var (2 Tane)
Film Fragmanı: Var
Diğer Fragmanlar: Yok

Michelangelo Antonioni, insan ruhunun derinliklerine inen bir yönetmen. Bunu da günümüzün yabancılaşma, hayattan kopma, benliğini kaybetme gibi kavramlarıyla masaya yatırıyor. Ancak bunu yaparken metaforik hikaye iskeletleri kurup, kimi izleyiciyi itiyor kimi bilinçli izleyiciyi ise kavrıyor. Görsel olarak ise minimalist, ağır tempolu, az diyaloglu bir yapı kuruyor. Bunun nedeni de izleyicisinin düşünme alanını genişletmek, yakalayacağı noktaları fazlalaştırmak. Bu filminde de tanıdık bir olay örgüsü mevcut: Bir Afrika ülkesine giden David Locke, ölü bir adama rastlıyor. Kendisine çok benzeyen bu adamla kimlik değiştirmeye karar veriyor. Böylece ismi değişiyor. Aynı zamanda ruhsal olarak yeniden doğmuş oluyor. Antonioni'nin sinema dili için ise alan açılıyor. Kendini arayan bir karakterin hikayesine metaforik ve lirik bir yaklaşım sergiliyor. Sorunlu karakterini modern dünyadan arındırmak için, başka bir isim buluyor. Ancak bunun, beden değil de isim olması, içeriden bakış ile dışarıdan bakışın düşünsel farklılığını gözler önüne seriyor. Yol filmi olarak akan filmimiz, yine aynı ruhsal sona bağlanıyor. Bütün ülkeleri gezen Locke, bir aşk yaşamasına rağmen hayattan yabancılaşmış ve yalnızlıkla boğuşan yaşamını sürdüyor. Hayat mücadelesini ise 'belgesel sinemacılığı'nın sembolik anlamıyla betimliyor. Ancak aslında fakir ülkelerde haber aramak onun karakterinin ruhsal olarak gittiği yer! Modern dünyanın zararlarını, onlar maddi olarak çekiyorsa o da ruhsal olarak çekiyor ve daha çok zarar görüyor! DVD'si, yurtdışında 5 ay önce yayınlanan bu eşsiz başyapıtı, Türkiye'de de satışa sunduğu için Sony'ye teşekkürler!

Kutu: Klasik şeffaf.
Diğer Ekstralar: Filmin yenilenen kopyasıyla birlikte bulunmuş birkaç özel belgesel de beklerdik. Ancak dünya çapındaki hiçbir kopyade bulunmadığı gibi gibi bunda da mevcut değil.
Film: ✪✪✪✪✪
Ekstralar: ✪✪

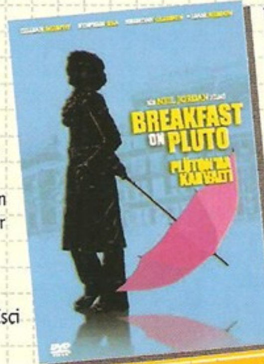

Breakfast on Pluto / Pluton'da Kahvaltı (2005)

Y: Neil Jordan
O: Cillian Murphy, Stephen Rea
Bölge: 2 (Türkiye) 124 dakika
1.85:1 Geniş Ekran (Anamorfik)
İngilizce 5.1 DD, Türkçe 2.0 DS
Türkçe, İngilizce Altyazı
11 Ekim, Pinema / Tiglon

Yaygın Ekstralar
Sesli Yorum: Yok
Film Fragmanı: Var
Diğer Fragmanlar: Var

Kurmaca bir bio-pic, gerçek bir biyografi romanından Neil Jordan'ın kamerasından perdeye yansıyor. Yapım, bir transseksüel karakterin yaşam hikayesini, Büyük Britanya'nın toplumsal durumuyla ilişkilendiriyor. İşçi sınıfından bu eğilimi nedeniyle dışlanan Kitten (Cillian Murphy), filmin merkez noktasını oluşturuyor. Onun üzerinden bütün ülkenin 1960'lar ve 70'lerdeki durumu, hippie kültürünün de etkisiyle portreleniyor. Bu yönde, bir yol filmi gibi akan yapım, varoluşsal bir fanteziye dönüşüyor. Ancak, gözünden anlattığı kişinin renkli dünyasına girişiyle beraber, masalsı bir yapıt oluveriyor. Sosyal arka planı, bu yolla devreye sokuyor. İngiliz ailesinin muhafazakarlığını ise, filmin ilerleyen bölümlerinde hicvediyor. Filmin Kitten'ın kadınsı dış sesiyle akışı ve bölümlere ayrılışı da edebiyat uyarlaması olarak yerinde bir ton getiriyor. Buna Cillian Murphy'nin başarılı performansı da eklenince, son yılların en iyi karakter portresi çiziliyor. Jordan, toplumsal sorunları farklı türlerle perdeye taşıma geleneğini, "The Crying Game / Ağlatan Oyun"da transseksüellikle birleştirdikten sonra, bir kez daha bildiği sulara dönüyor. Son yıllarda postmodernize bir şekilde devreye giren 'kurmaca bio-pic' alttüründe önemli bir eser veriyor. Günümüz sinemasını yakından takip eden bir sinemacı olduğunu kanıtlıyor. Tony Scott gibi ("Domino"da aynı modeli kullandı), hatırı sayılır 'popüler' yönetmenlerle dahi yanşabileceğini gösteriyor.

Koleksiyonculara Özel

Kutu: Özel 1 DVD'lik karton kutulu ince koleksiyon kutusu.
Diğer Ekstralar: 'Breakfast on Pluto'nun Yapımı' (9 dk), kısa olsa da filmin nasıl bir yere oturduğu ile ilgili ilginç ve yerinde yorumlar içeriyor. Genelde Neil Jordan'ın filmi nasıl uyarladığı, Avrupa sineması ve filmin bio-pic türü içinde nasıl bir yere oturduğuna odaklanıyor. Cillian Murphy ve Stephen Rea'nın yorumları da ekler bölümüne renk katıyor. Bunun dışında 'Uzatılmış Sahneler' (8 dk), birkaç sahneyi bir araya getiren bir seçki sunuyor. Eklerde, Türkçe altyazı mevcut.
Film: ✪✪✪✪
Ekstralar: ✪✪

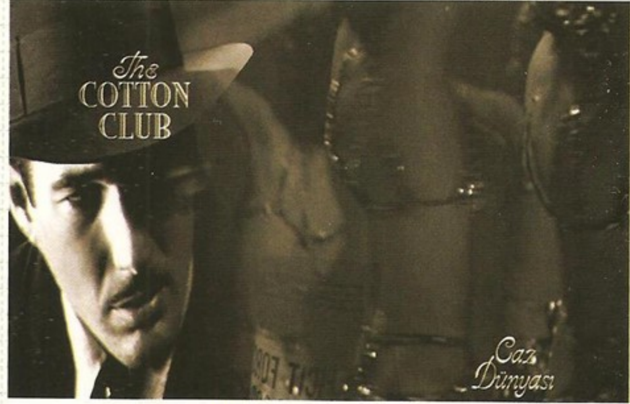
BU AY ÇIKANLAR

A Life Less Ordinary - Tiglon
Action in the North Atlantic - Tiglon
American Dreamz - Tiglon
ATL - Tiglon
Failure To Launch - Tiglon
G Men - Tiglon
Garfield: A Tale of Two Kitties - Tiglon
Idiocracy - Tiglon
Just My Luck - Tiglon
Man About Town - Tiglon
Mission Impossible 3 - Tiglon
Pirates of the Caribbean: Dead Man's Chest - Tiglon
Superman - Tiglon
Superman 2 - Tiglon
Superman 3 - Tiglon
Superman Returns - Tiglon
Thank you for Smoking - Tiglon
The Cheyenne Social Club - Tiglon
The Fast and The Furious: Tokyo Drift - Tiglon
The Formula - Tiglon
The Little Mermaid (1989) - Tiglon
X-Men: The Last Stand - Tiglon
Manhunter - Palermo
Left Behind 3 - Sony HE
The Guns of Navarone - Sony HE
The Road House 2 - Sony HE
16 Blocks - D Productions
45 - D Productions
An American Haunting - D Productions
Anything Else - D Productions
Cedric: 1-5 - D Productions
Cry Wolf - D Productions
Dandelion - D Productions
Deadly Visions - D Productions
Ju-on: The Grudge 0 - D Productions
Ju-on: The Grudge - D Productions
Ju-on: The Grudge 2 - D Productions
Kabuslar Evi 3-4-5-6 - D Productions
Kaçıklık Diploması - D Productions
Keep your Distance - D Productions
Night on Earth - D Productions
Quatres Etoiles - D Productions
Rabbit Proof Fence - D Productions
Renart the Fox - D Productions
Seven Girlfriends - D Productions
The Cave - D Productions
The Company - D Productions
The Gathering - D Productions
White Skin - D Productions
Astronaut's Wife - A.E. Film
Boogie Nights - A.E. Film
Don Juan De Marco - A.E. Film
Even Cowgirls Gets The Blues - A.E. Film
Legend of 1900 - A.E. Film
The Mask - A.E. Film

***Not:** Palermo, Eylül ve Ekim ayında DVD çıkışı yapmadığı için o aylarda yayımladığımız listeler bu aya kaymıştır.*

The Cotton Club / Caz Dünyası (1985)

Y: Francis Ford Coppola
O: Richard Gere, Diane Lane
Bölge: 2 (Türkiye) 123 dakika
1.85:1 Geniş Ekran (Anamorfik)
İngilizce 5.1 DD, Türkçe 2.0 S
Türkçe, İngilizce Altyazı
Temmuz, Studio Canal / Palermo
Yaygın Ekstralar
Sesli Yorum: Yok
Film Fragmanı: Var
Diğer Fragmanlar: Var

FİLMİ BAŞLAT LİSAN SEÇİMİ SAHNE SEÇİMİ FRAGMANLAR

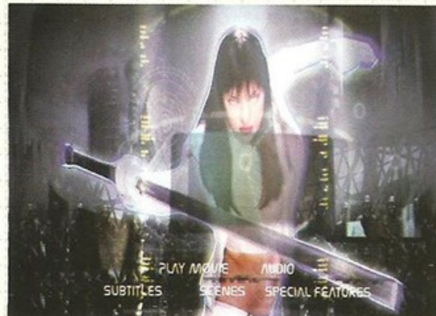
1970'lerde Amerikan sineması, teorik bir adım attı. Bu Fransız Yeni Dalgası kadar radikal dönüşümü, birçok önemli yönetmen gerçekleştirdi. Yönetmen sineması sisteme dayalı olmaktan çıkıp, kişiye dayalı olmaya başladı. Yani auteur teorisinin bir başka çıkarımı yapılıyordu. Francis Ford Coppola, Martin Scorsese, Steven Spielberg, George Lucas, Arthur Penn'in bası çektiği yönetmenler kuşağı, böylece doğuyor; ülke sinemasının yönünü değiştiriyordu. Francis Ford Coppola, 70'ler ve 80'lerde altın çağını yaşadı. 80'lerin başında "Zoetrope Stüdyoları"nı da kurarak, kendini yetenek avcısı yapımcı ya da özgür yönetmen haline somut bir şekilde getirdi. 1984 yılında çektiği "The Cotton Club" ise kariyerinin doruk noktalarından biri olmasa da, iyi çekilmiş bir gangster filmi. En önemlisi 1920'ler ve 30'lara doğru yolculuğa çıkarak, o dönemin sinemasını devreye sokması. Türün ilk ortaya çıktığı yıllara dönüş yapması, yönetmenin hem Amerikan sinemasına duyduğu saygıyı, hem de sinefil kişiliğini ortaya koyuyor. Ancak, düşüş dönemine girişini de hazırlayan yapıtlardan biri oluyor. Film, Harlem'de ünlü bir gece kulübü olan 'Cotton Club'ın arkasında yaşananları perdeye taşıyor. Aynı zamanda caz müziğinin popülerleşmeye başlayıp, zencilerden beyazlara geçtiği bir dönemde, önemli bir politik misyon da üstleniyor. Zaten Harlem'de doğan Dixie'nin (Richard Gere) hikayesine uzanması da bunun bir kanıtı. Bir müzik kulübüne odaklanılmasıyla beraber, içeriye dahil olan koreografi, filmin 30'lar aşkına paralel olarak işliyor.

Kutu: Klasik siyah.
Diğer Ekstralar: Yok
Film: ✪✪✪✪
Ekstralar: ✪

Ultraviolet (2006)

Y: Kurt Wimmer
O: Milla Jovovich, Cameron Bright
Bölge: 2 (Türkiye) 80 dakika
1.85:1 Geniş Ekran (Anamorfik)
İngilizce 5.1 Dolby Digital
Türkçe, İngilizce Altyazı
25 Ağustos, Sony HE
Yaygın Ekstralar
Sesli Yorum: Yok
Film Fragmanı: Var
Diğer Fragmanlar: Var

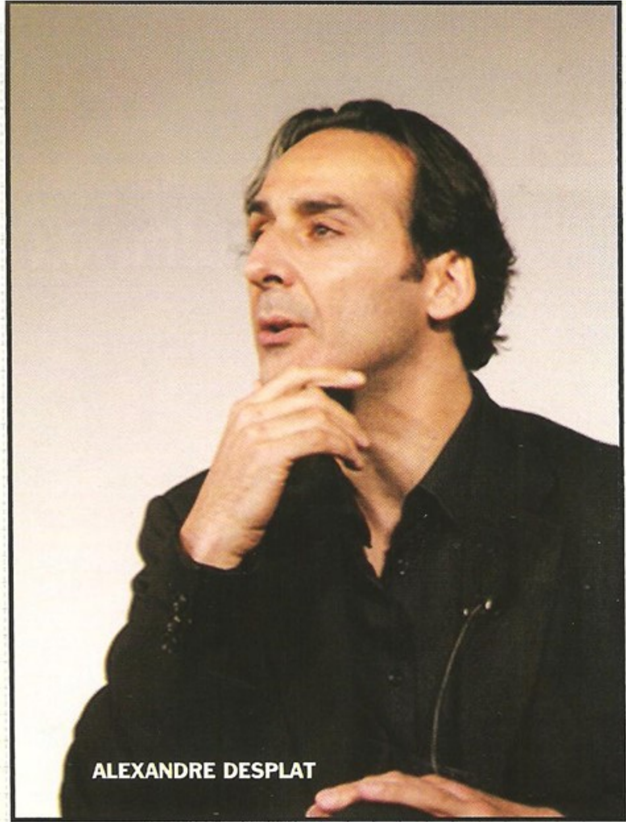
Bir bilimkurgu B filmi var karşımızda. Türün uzmanı Kurt Wimmer, tepki çeken ilk filmi "Equilibrium / İsyan"ın teknolojisini daha ileri götürerek, kendi standartlarında bir dünya kuruyor. Mutantlaşmış veya makineleşmiş varlıklar-insanlar mücadelesinin üzerine giden bir yapıt sunuyor. Hikaye iskeleti ise, merkeze yerleştirilen bu düzenden mutsuz kadın karakter (Ultraviolet - Milla Jovovich) ile yürüyor. Ancak Fritz Lang'ın 1927'de "Metropolis" ile devreye soktuğu bu model, günümüz bilimkurgu anlayışının çok uzağında. Bu nedenle Wimmer, yeni bir şey yapamıyor. Buna rağmen, çeşitli modern disiplinlerden etkilenerek kurduğu görsel dünyası (animeler, çizgi romanlar, bilgisayar oyunları vs.), keyifli bir seyirlik sunuyor. Bunların yarattığı görsel atmosfer, dramatik olarak yine bilgisayar oyunu mantığı ile destekleniyor. Filmin yapısı demolardan kurulurken, belirli bir hedefe ulaşma gayesi güdülüyor ve Ultraviolet çeşitli aşamalar (level) atlayarak, finale ulaşmaya çalışıyor. Tabii ki senaryoda klişe karakterler ve standart bir Hollywood senaryo yapısı kullanılıyor. Çünkü Wimmer daha çok çeşitli disiplinleri doğrudan kendi modelinin ana maddesi olarak kullanarak, geleceğin sinemasını yapmaya çalışıyor. Zaten bir B filminin yola çıkış mantığı da bu olmalı. Bu dünyanın içine çok fazla felsefe aramadan girmeyi başarırsak, keyifli bir aksiyon yolculuğunun bilimkurgusal öğelerle betimlendiğine tanık olabiliriz. Yüksek tempoya kendinizi bırakın ve arkanıza yaslanın!

Kutu: Kabartmalı karton kaplı klasik siyah.
Diğer Ekstralar: Dört bölüm öne çıkıyor. Bunlar, 'Yapım Belgeseli'ni dörde bölüyorlar ve kolay izlenmesini sağlıyorlar. 'Başlangıç' (12 dk), kısa bir giriş bölümü sunuyor. 'Makaranın Dönüşü', filmin görsel dünyasının yaradılışının üzerine gidiyor. Yeşil ekran teknolojisinin katkısını gözler önüne seriyor.. 'Lens'e Doğru' (5 dk), özenli sinematografinin derinine doğru bir yolculuk sunuyor. Filmin eşsiz dünyası elbette başka türlü yaratılamazdı! 'Dövüş Tutumları' ise, dövüş sahnelerine verilen önemi gözler önüne seriyor. Onların ayrı bir film olarak çekildiğini anlayabiliyoruz. Bunların dışında 'Çıkartılmış Sahneler' (12 dk) de izlenebiliyor. Eklerde bir Sony klasiği olarak Türkçe altyazı yok.
Film: ✪✪
Ekstralar: ✪✪✪

Fransa'da zirve, Hollywood'da değişim

Önemli Fransız filmlerinde yaptığı bestelerle adını duyuran bir Fransız müzisyen, Alexandre Desplat. Önce İngiltere'ye sonra da Hollywood'a transfer oldu. Bunun da nedeni elbette Hollywood'un aradığı orijinallik ve değişim. Sinema izleyicisinin her şeyi çabuk tüketir ve çabuk sıkılır hale gelmesi, onun kariyerini yukarılara çekti. Onu, "Syriana", "Firewall" gibi A sınıfı stüdyo filmlerine taşıdı.

ALEXANDRE DESPLAT

Yeni Çıkan Alexandre Desplat DVD'leri:

Syriana (2005)
Warner/Tiglon - 2.35:1
İngilizce/Türkçe 5.1 Dolby Digital
Türkçe Altyazı
1 cümlede film: Ortadoğu'da petrol arayışına Stephen Gaghan'dan zorlayıcı bir yorum!
Ekstralar: 'George Clooney ile söylesi' (9 dk), 'Bir Değisiklik yap, Bir Fark Yarat' (11 dk), Silinmiş Sahneler (6 dk - 3 Tane), Sinema Fragmanı
Film: ✪✪✪
Ekstralar: ✪✪

Casanova (2005)
Buena Vista/Tiglon - 1.85:1
İngilizce/Türkçe 5.1 Dolby Digital
Türkçe Altyazı
1 cümlede film: Heath Ledger'ın Casanova'sının mizah yönü daha güçlü
Ekstralar: Lasse Hallström'ün Sesli Yorumu, 'Macera Yaratmak' (13 dk), 'Casanova Modası' (5 dk), 'Genişletilmiş Sahne: Saklanmak' (6 dk), 'Venedik'ten Görüntüler' (4 dk)
Film: ✪✪✪
Ekstralar: ✪✪✪

Firewall (2006)
Warner/Tiglon - 2.35:1
İngilizce/Türkçe 5.1 Dolby Digital
Türkçe Altyazı
1 cümlede film: 'İnternet'te Av', Harrison Ford'lu kaçış hikayesine dönüşüyor...
Ekstralar: 'Firewall Şifreler Çözüldü: Harrison Ford ve Richard Loncraine ile Söylesi', 'Firewall: Bir Gerilimi Yazmak', Sinema Fragmanı
Film: ✪
Ekstralar: ✪✪✪

Hollywood; son yıllarda James Newton Howard, James Horner ve John Williams gibi bestecilerin sayısız projeye imza atması ile birlikte belli bir kalite yakaladı. Bunu, hem gişe hem de ödül talebi içinde bulunan filmlere uygulamasını biliyor. Ancak zamanla onların standart, klasik ve basmakalıp müzik tarzları göze batmaya ve filmlerden yabancılaştırmaya basladı. Bunun da nedeni de, her hikayenin aynı ezgiyi kaldırmamasıydı. Ufak değişikliklerle, aynı müzikleri, bir sanatçı edasıyla değil de, memur edasıyla devreye sokan bu isimler (özellikle de ilk ikisi), Hollywood'daki müziği yavaş yavaş yerlerde sürünür hale getirdiler. Tüketim toplumunun tavana vurduğu bir dönemde, tüketilmeleri de zor olmadı. Yeni arayışlar içinde bulunan Hollywood, Thomas Newman gibi minimalist bir besteciyi stüdyo sisteminin içine soktu. 1999'da "American Beauty" ile dikkat çeken ve Oscar adayı olan Newman'ın kariyeri yükselerek devam etti.
Minimalist bir besteci olmasının dezavantajını, 'Hollywood için orijinal' oluşuyla kapattı. Alexandre Desplat da, bu farklılık arayışının Fransa transferi. Buna 'gençlik devrimi' de diyebiliriz. 1961 Paris doğumlu besteci ilk olarak Fransız sanat Sineması'nın en has isimlerinden Robert Guédigian ile 1985 yapımlı "Ki lo Sa?"da çalıştı.
Desplat, Fransa'da en yüksek noktaya geldikten sonra, Avrupa'nın çeşitli ülkelerinde ve ABD'de çalışmaya başladı. 1992'de ikinci çalışmasını John Hurt'ün oynadığı "Lapse of Memory"de verdi. Bu Kanada'daki tek çalışması, bir karakterin, yansıtması zorlu bellek dünyasına uzanıyordu. Desplat, Yönetmeni Patrick Dewolf'un, 3 yıl sonra ikinci ve son uzun metraj sinema filmi "Innocent Lies"da da görev alacaktı. İki sene içinde 4 Fransız ve 1 İngiliz filminde çalışan Desplat, sadece tecrübe merdivenlerini tırmanıyordu. Bu küçük filmler, onun çalışma ortamına girmesi ve işe ısınması bakımından önemliydi. 1994 yılında ise "Regarde les Hommes Tomber" ile Jacques Audiard'la ilk çalışmasını yaptı. Sonradan Audiard-Desplat ikilisinin arasından su sızmayacaktı. Zaten Audiard'ın bestecisi olarak anılmayı başardı. Bu işbirliği sırasıyla "Un Heros Tres Discret" (1996), "Sur Mes Levres" (2001) ve Berlin Film Festivali'nde ödül aldığı "De Battre Mon Coeur s'est Arreté"de (2005) de gerçeklesti.
Bu arada, aralarında Jacques Monnet'nin iki filminin de bulunduğu, adı pek duyulmamış birçok Fransız sinema ve televizyon filminde çalıştı. 1998'de bir başka birlikteliğe giren Desplat, Florent Emilio Sirri'yle ikisi Fransa'da biri ABD'de olmak üzere, 3 filmde çalıştı. Bunlar sırasıyla "Une Minute de Silence" (1998), "Nid de Guepes" (2002) ve Bruce Willis'in rol aldığı "Hostage" (2005) idi. 2000'li yıllara Marleen Gorris'in John Turturro'lu "The Luzhin Defence"i ile giren besteci, en başarılı çalışmalarından birini verdi. Yapım, bir satranç ustasının çalkantılı hayat hikayesini, değişken bir müzikle anlatıyordu. Bu dönemde hala ülkesinde çalışmaya ve Kanada'da bazı işler vermeye devam eden Desplat, 2003 yılından sonra ABD yapımı filmlerde görev almaya basladı. "The Girl with a Pearl Earring / İnci Küpeli Kız" (2003), ona Altın Küre adaylığı getirdi. "Birth / Doğum"da (Jonathan Glazer, 2004), ince ve ruhsal bir işçilikle büyük başarı sağladı. 2005 yılında ise "The Upside of Anger"la bağımsız, "Casanova" ile epik ve "Syriana"yla Oscar iddialı politik ve zor bir projede çalıştı. 2006 yılında "Firewall"da ilk kez Warner Bros'un altında bir orkestrayla çalışarak, kariyerinin ilklerinden birini gerçekleştirdi. Aynı yıl içinde bütün kariyeri gibi üretken bir seyirde devam etti ve Stephen Frears'in "The Queen"i ile Cannes Film Festivali'nde Altın Palmiye adayı "Quand J'étais Chanteur"de çalıştı. Kariyeri uluslararası bir besteci olarak, en üst noktaya ulaştı. Yakın zamanda Oscar'a ulaşması ise, sürpriz olmayacak diyebiliriz.

"Firewall"un setinde, orkestra başında...

Bu Ay Çıkacak Alexandre Desplat DVD'leri:

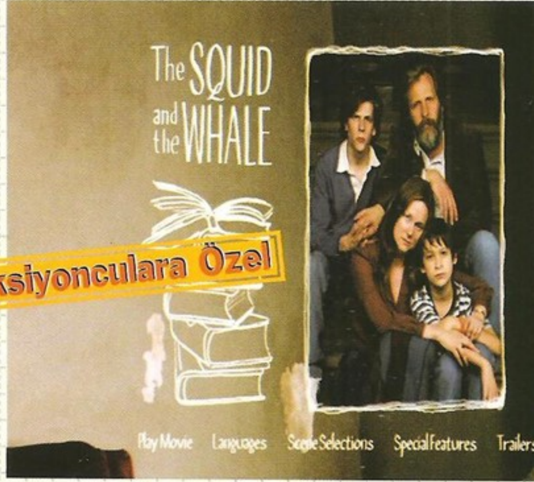
The Upside of Anger / Öfkeli Aşıklar (2005) (Chantier Films / Palermo)

En İyi 5 DESPLAT bestesi:

The Luzhin Defence (2000) (Türkiye'de Çıkmadı)
Girl with a Pearl Earring / İnci Küpeli Kız (2003) (Chantier Films / Palermo)
Birth / Doğum (2004) (Cinemedya / Spotek)
Casanova (2005) (Buena Vista / Tiglon)
De Battre Mon Coeur s'est Arreté / Kalbimin Durduğu An (2005) (Türkiye'de Çıkmadı)

The Squid and The Whale / Mürekkep Balığı ve Balina: Özel Versiyon (2005)

Y: Noah Baumbach
O: Jeff Daniels, Laura Linney
Bölge: 2 (Türkiye) 78 dakika
1.77:1 Geniş Ekran (Anamorfik)
İngilizce, Türkçe 5.1 Dolby Digital
Türkçe, İngilizce Altyazı
28 Eylül, Sony HE
Yaygın Ekstralar
Sesli Yorum: Yok
Film Fragmanı: Yok
Diğer Fragmanlar: Var

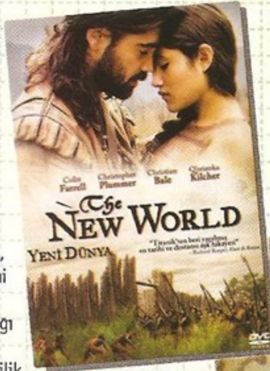

Geçtiğimiz yıl 'En İyi Özgün Senaryo' dalında Oscar adayı olan "The Squid and the Whale / Mürekkep Balığı ve Balina". Senarist, yönetmen ve aktör Noah Baumbach imzalı bu bağımsız yapım, hüzün ve mizahı ustaca harmanlamış, hayatın içinden bir film. Bol ödüllü filmin yapımcıları arasında Baumbach'ın sıkı dostu, yaratıcı sinemacı Wes Anderson'da yer alıyor. İf olarak bilinen 5. AFM Uluslararası Bağımsız Film Festivali'nin açılış filmi olan yapım, yönetmen ve senarist Noah Baumbach ve ailesinin gerçek öyküsü. Yazar ve film eleştirmeni olan babası Jonathan Noah ve annesi Georgia Brown'un ayrılık dönemlerinden esinlenerek çekilmiş film, entelektüel bir Amerikan ailesini mercek altına alıyor. Baumbach'ın 'süper 16' ile 23 günde çektiği film, olayların geçtiği yıllar olan 80'lerin otantikliğini başarıyla yansıtmış. İyi yazılmış, yönetilmiş ve oynanmış bir film var karşımızda. Usta oyuncular Jeff Daniels ve Laura Linney'e eşlik eden genç aktörler Jesse Eisenberg ve Owen Kline'ın oyunculukları birinci sınıf. Aile içi ilişkiler, buluğ çağı sorunları ve hayatın kendisi beyazperdeye nadiren bu denli samimi, yalın ve gerçek olarak yansımıştı. 'İyi bir roman okurmuş hissi' uyandıran film, gülümsetirken hüzünlendiren dokunaklı, güçlü, etkileyici bir yapım.

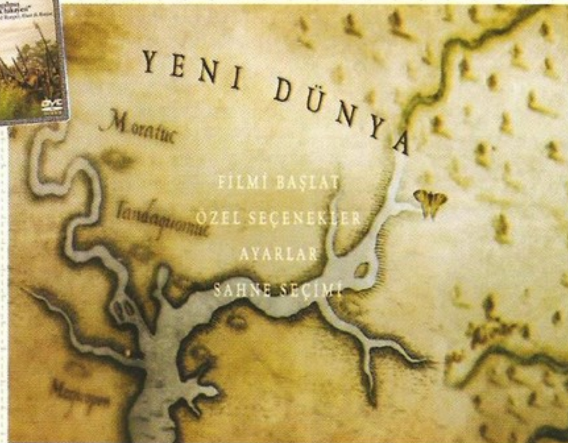
Kutu: Klasik şeffaf.
Diğer Ekstralar: Eklerde 3 özel bölüm dikkat çekici bir yapıya sahipler. 'Sesli Yorumlar', yönetmenin 35 önemli madde ile ilgili yorumlarını içeren bir bölüm. Görsel olarak ise, o konuyla ilgili fotoğraf karelerini kullanıyor. Toplamı yaklaşık 54 dakikayı bulurken, önemli detaylar sunuyor. 'Noah Baumbach ve Philip Lopate ile Konuşma' (38 dk), Lopate'nin yönetmen ile yaptığı uzun söyleşiyi sunuyor. Yapıtı sevenler için ideal. 'Yapım Belgeseli' (10 dk) ise setten yaşanan anıları, Baumbach dışındaki önemli isimlerin söyleşilerini bulunduruyor. Çekim aşamasında görüntüleri yakalamak isteyenler için, gayet doyurucu!
Film: ✪✪✪✪
Ekstralar: ✪✪✪✪
MURAT ERŞAHİN

The New World / Yeni Dünya (2005)

Y: Terence Malick
O: Colin Farrell, Christian Bale
Bölge: 2 (Türkiye) 130 dakika
2.35:1 Geniş Ekran (Anamorfik)
İngilizce 5.1 DS, Türkçe 2.0 DS
Türkçe, İngilizce Altyazı
Ekim, PRA Films / Tiglon
Yaygın Ekstralar
Sesli Yorum: Yok
Film Fragmanı: Var
Diğer Fragmanlar: Yok

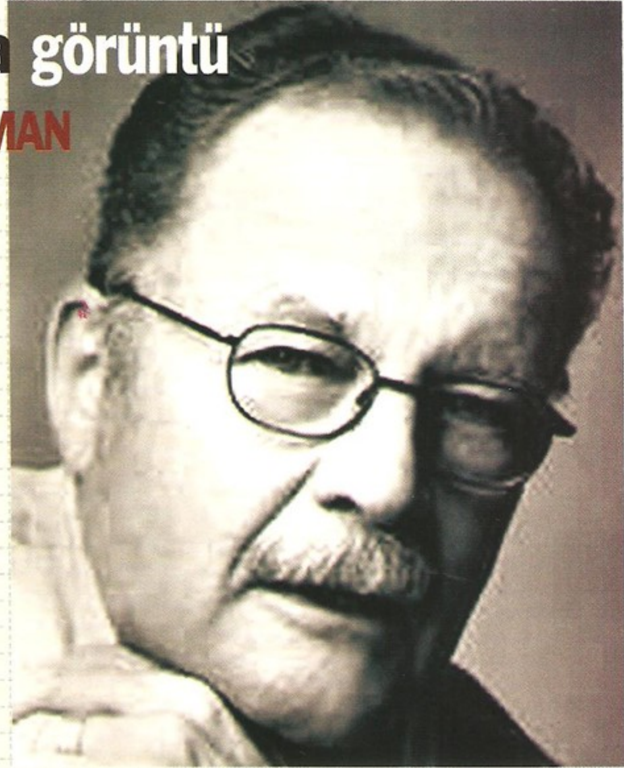

1943 doğumlu usta yönetmen Terrence Malick'in, 69 tarihli kısa filmi "Lanton Mills"in ardından imzaladığı dördüncü uzun metraj filmi (şimdilik son filmi) "The New World / Yeni Dünya", gerçek bir başyapıt. İyi bir Malick filmi izlemek için oturduğunuz koltuklarda, unutulmaz güzellikte bir şiir dinliyorsunuz. Her Malick filminde karşılaştığımız 'iç sesler', bu kez büyüleyici birer dize olarak beyazperdeden ruhumuza yansıyor. Filmin öyküsü 1600'lü yılların başlarında, 17. yüzyılda Amerika kıtasında geçiyor. Jamestown kasabasının kuruluşu sırasında kıtaya yeni ayak basan İngilizler ile Kızılderililerin karşılaşması ve derin bir medeniyet sorgulaması, büyük bir aşka fon olmuş. Aşka ve insana ağıt olarak nitelenebilecek film, Pocahontas efsanesinden ilham almış. Pocahontas'ı ilk kez kamera karşısına geçen ve adeta 'döktüren' 17 yaşındaki Q'Orianka Kilcher canlandırıyor. Filmin oyuncu kadrosu, çok küçük roller dahil olmak üzere çok ünlü isimlerden oluşuyor. 'Kaptan John Smith'i canlandıran Colin Farrell, Christian Bale, Christopher Plummer, John Savage, Noah Taylor, Jonathan Pryce, David Thewlis, Ben Chaplin, filmin ünlü oyuncuları. Filmin sadece 'En İyi Görüntü Yönetmeni' (Emmanuel Lubezki) dalında Oscar'a aday gösterilmesi ise şaşırtıcı. (Böylesine bir filmin en azından 'En İyi Yönetmen' dalında Oscar adayı olması gerekirdi diye düşünüyor insan). Senaryosu, görüntüleri, tasarımı, oyunculuğu ve yönetimiyle karşımıza ender çıkan filmlerden biri "Yeni Dünya". Malick'in 25 yıl önce yazdığı öykü, beyazperdede müthiş bir sanat eserine dönüşmüş.

Kutu: Klasik siyah.
Diğer Ekstralar: 'Yeni Dünya'nın Yapımı' adlı uzun yapım belgeseli eklerin ana iskeletini oluşturuyor. 10 bölüm halinde izlenebilen bu bölüm, 1 saat uzunluğunda. 'Yeni Dünya'nın Yapımı' (8 dk), filmin kamera arkası görüntülerine inen kısa bir yapım hikayesi sunuyor. 'Eğitim' (5 dk), yöre halkını gerçekçi kılmak için yapılan çalışmaları gösteriyor. 'Pocahontas'ı Bulmak' (4 dk), karakter için yapılan 'casting' çalışmalarına uzanıyor. 'Powhatan'ı Yeniden Yaratmak' (5 dk), yöre halkının kişilik özelliklerine değiniyor. 'Chickahominy Nehri Boyunca' (8 dk), nehre bağlı sahnelerin çekimine giriyor. 'Werowocomoco' (9 dk), ormanda yapılan önemli bir yöresel sahnenin çekimine uzanıyor. 'Jamestown' (7 dk), adadaki bir kasabanın içini göz önüne getiriyor. 'John Rolfe'nin Çiftliği' (4 dk), filmdeki önemli mekanlardan birinin hikayesini anlatıyor. 'Savaş' (6 dk), eşsiz savaş sahnelerinin çekimine uzanıyor. 'İngiltere' (4 dk), dönemin yaradılışına değiniyor. Bu belgesel bölümleri dışında bir de tanıtım fragmanı (2 dk) izlenebiliyor. Eklerde, Türkçe altyazı mevcut değil.
Film: ✪✪✪✪✪
Ekstralar: ✪✪✪
MURAT ERŞAHİN

Martin Scorsese'nin usta görüntü yönetmeni: MICHAEL CHAPMAN

Martin Scorsese'nin güvenilir görüntü yönetmeni olarak tanıdığımız Michael Chapman, geniş filmografisinde, dikkat çekici bir özgürlükle projeden projeye dolaştı. Asla sınırlarını çizebileceğimiz bir görsel yapı ile karşımıza gelmeyen kameraman, farklı türlerde yeteneğini sınamaktan hiç vazgeçmedi.

Hal Ashby'nin Jack Nicholson'lı filmi "The Last Detail" ile, ilk çalışmasını 38 yaşında veren tecrübeli Chapman, bundan sonrasında yoluna Ashby gibi önemli, ama pek tanınmayan bir yönetmenin tecrübelerini takip ederek devam etti. Zaten bundan önce de önemli filmlerin görüntü yönetmeni Gordon Willis'in yardımcısı olarak çalışmaya başlayan Chapman, gittikçe tecrübe kazanıyordu. Kariyerinin ilerlemesinde en önemli ismin Willis olduğunu itiraf eden yönetmen, onunla yaşadığı deneyimi anlatmak için şu sözleri kullanıyordu: "Çok etkileyici bir yolculuktu. Bir adamın yeni bir 'bakış' yaratmasını seyretmem gerekiyordu. Gordy'yi taklit edemeyeceğimi biliyordum. Ancak beraber geçirdiğimiz yıllarda onun 'göz'ündeki ciddiyeti gördüm. Böylece ışığın derin duyguları ifade edebileceğini fark ettim". Yani Chapman'ın kariyeri bir bakıma 1960'ların sonundan 1970'lerin başına kadar çalıştığı Willis sayesinde, belirli bir olgunluğa erişmişti. 1974'deki ikinci çalışmasında, Philip Kaufman'ın 'göz'ü oldu. Kuzey Kanada'daki bir hayat mücadelesini anlatan "The White Dawn", beyaz tonlarıyla dikkat çekiyordu. 1976'da "Taxi Driver"da Martin Scorsese ile ilk kez çalışan yönetmen, onun yönetmenlik sanatına getirdiği vizyondan bolca yararlandı. Chapman, New York'un gecesinde, karanlık ama renkli hayatı yansıtırken, çok ince bir işçilik çıkarıyor ve her sahnede özel bir ışık çalışmasıyla üstadı Gordon Willis'in anlayışına sadık bir görüntü eseri yaratıyordu. "The Front" (1976) ve "The Next Man" (1976) ile tür skalasını genişleten Chapman, "Fingers"da (1978), Harvey Keitel'in çift kişilikli karakterine iki surat bulurken, ışık kullanımıyla ustaca bir iş kotarıyordu. Aynı yıl içinde Scorsese ile iki belgeselde, "American Boy: A Profile of Steve Prince" ve "The Last Waltz"da çalışırken, 1979'de Paul Schrader'in porno endüstrisi ile ilgili keskin dramlarından birinin altından başarıyla kalkıyordu. 1978-1979 yılları aynı zamanda Philip Kaufman ile birlikte iki projeye imza attığı seneler oluyordu. Bilimkurgu-korku filmi "Invasion of Body Snatchers" (1978) ve 1960'larda geçen aksiyon filmi "The Wanderers", onun önemli yönetmenlerin de güvenini kazandığını kanıtlıyordu. 1980 yılı ise, yönetmen için bir dönüm noktası oluyordu. Scorsese ile en verimli çalışması "Raging Bull", ona iki eleştirmen ödülü ve bir Oscar adaylığı getirmişti. Böylece siyah-beyaz sinematografisiyle yarattığı 1940'lara ait Amerika atmosferi, büyük bir etki yaratıyor, kariyerinin mihenk taşı olarak akıllara kazınıyordu. Böyle bir zamanda 'chiaruscuro' adlı kara film ışık tekniğini kullanmak hem cesaret işi hem de başarıya giden yoldu. 80'lerde duraksamayan yönetmen, Carl Reiner yönetmenliğindeki iki Steve Martin filmine imza attı: "Dead Man Don't Wear Plaid" (1992) ve "The Man with Two Brains" (1983). Bir film-noir parodisi olan ilkindeki çalışması özellikle dikkat çekiciydi. Bu dönemde daha çok komedi filmlerinde görmeye başladığımız Chapman, 1988 yapımlı Bill Murray filmi "Scrooged" ve Ivan Reitman'ın yönettiği "Ghostbuster 2"de (1989) görev aldı. İleride de, yönetmenin üç filminde yine standart görüntü işlerine soyunacaktı: "Kindergarten Cop / Anaokulu Polisi" (1990), "Six Days Seven Nights" (1998), "Evolution / Evrim" (2000). 1987 yılında ise Joel Schumacher ile "The Lost Boys"da çalışarak ikinci korku filmi çalışmasını kotarıyordu. 90'lara gelindiğindeyse, sanatçılığı bırakıp zanaatkârlığa geçiş yaptı. A sınıfı stüdyo filmlerinin altından kalkabileceğini bir kez daha kanıtlayan yüksek bütçeli filmlerde çalıştı. Önemli oyuncular, filmler ve yönetmenlerle birlikte olduğu bu işler, bundan sonraki filmografisinin önemli noktalarını oluşturdular. "Rising Sun" (Philip Kaufman, 1993), "The Fugitive" (Andrew Davis, 1993), "Primal Fear" (Gregory Hoblit, 1996), "The Story of Us" (Rob Reiner, 1999), Suspect Zero (E.Elias Merhige, 2004) gibi filmlerde, Harrison Ford, Sean Connery, Richard Gere, Keanu Reeves, Ben Kingsley, Bruce Willis, Michelle Pfeiffer, Edward Norton, Tommy Lee Jones, Wesley Snipes gibi oyuncuların rol aldığı projelerde kendine yer buldu. Son dönemindeki filmlerinde ise, biraz dinlenmeyi seçip dingin işlere imza attı. Çoğunluğu, görsel olarak basit renkleri ve doğal kullanımları tercih eden filmler oldular; aynen bu ay çıkan iki DVD'si gibi...

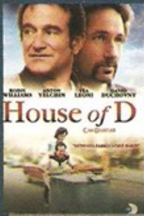
"Raging Bull"

Yeni Çıkan Michael Chapman DVD'leri:

Eulogy / Övgü (2004)
D Productions / Palermo - 1.85:1
İngilizce 5.1 / Türkçe 2.0 Dolby Digital
Türkçe Altyazı
1 cümlede film: Ailenin bütün kuşaklarından bir eğlence toplantısı!
Ekstralar: Filmin fragmanı, 'Filmden Notlar' (5 dk), 'Çıkartılmış Sahneler' (15 dk), Diğer Fragmanlar
Film: ✪✪✪
Ekstralar: ✪✪

House of D / Can Dostlar (2004)
Avşar-TMC / D Productions - 1.85:1
İngilizce / Türkçe 5.1 Dolby Digital
Türkçe Altyazı
1 cümlede film: Etkileyici bir 'geçmiş' melodramı
Ekstralar: 'Can Dostlar'ın Kamera Arkası' (11 dk), 'David Duchovny ile Soru-Cevap' (14 dk), 'Eski Mahallemiz' (4 dk), 'Alternatif Son' (1 dk), 'Çıkartılmış Sahneler' (4 tane - 7 dk), Fragman, Diğer Fragmanlar
Film: ✪✪
Ekstralar: ✪✪✪

En İyi 5 Michael Chapman Sinematografisi:

Taxi Driver / Taksi Şöförü (1976) (Sony HE)
Raging Bull / Kızgın Boğa (1980) (MGM / Tiglon)
Dead Man Don't Wear Plaid (1982) (Türkiye'de Çıkmadı)
The Lost Boys / Kayıp Gençler (1987) (Warner / Tiglon)
The Fugitive / Kaçak (1993) (Warner / Tiglon)

A Nous La Liberté / Liberty for Us (1931)

KÜNYE
Yönetmen: René Clair
Senaryo: René Clair
Oyuncular: Henri Marchand, Raymond Cordy, Rolla France, Paul Ollivier, Jacques Shelly, André Michaud, Germaine Aussey, Léon Lorin
1. Bölge
Çıkış Tarihi: 20 Ağustos 2002
Kolleksiyon No: 160

René Clair... Fransız sinemasına sessiz dönemde giren bir isim... Empresyonizm ve sürrealizm etkisiyle çektiği kısa filmlerle, büyük etki yaratmıştı. 30'lara doğru yol alırken ise Fransız Şiirsel Gerçekçiliği'nin en has isimlerinden biri oluverdi. 1930'larda çektiği filmler Jean Vigo, Jean Renoir gibi yandaşlarıyla beraber öne çıkmasını sağladı. Ancak onun filmi, yandaşlarına göre biraz daha konvansiyoneldi. Bu nedenle, Renoir, Vigo gibi 'auteur' tanımlamasını özümseyemedi. Onun yapıtları, daha çok komediyi ön plana çıkaran eserlerdi. Sosyal komedi, toplumsal hiciv gibi tanımlamaları hak ediyorlardı. Bu yönüyle de Charlie Chaplin'e benzetildi. Zaten DVD'sini gördüğünüz film, Chaplin'in "Modern Times / Modern Zamanlar"ı ile benzer özelliklere sahip. İkisi de, sanayi devrimi ile gelen işsizlik sorununu mizahsal bir tonla eleştiriyor. Tabi Clair, buna kendi oyunculuğunu katmıyor. Yönetmenlik sanatının üzerine gitmeye uğraşıyor. Ki, o zamanın sinemasına göre, dilinin devrimsel olduğunu söyleyebiliriz. René Clair filmografisine girdiğimiz zaman karşımıza, 20'lerdeki eşsiz sessiz yapıtları ve 30'ların başında çektiği 3 film çıkıyor. 1930, 1931 ve yine 1931 tarihli bu üç yapıttan sonra araya 2 yıl giriyor. Yani bu üç filmi seri üretim şeklinde kotarmış. Belki önceden tasarladığı projeler olarak birbirlerini tamamlıyorlar. "Sous les Toits de Paris / Under the Roofs of Paris" (1930), sokak şarkıcıları arasındaki toplumsal bir aşk hikayesine değinirken; "Le Million / The Million" (1931) piyangodan para kazanan fakir bir adamın hikayesini anlatıyor. Yani her ikisi de 1. Dünya Savaşı sonrası ortaya çıkan toplumsal bunalımı, komediyle harmanlayan filmler. Kurulan hikaye iskeletleri oldukça basit ve 'katharsis'e müsait. Kafa yormayan dinlendirici seyirler diyebiliriz. Zaten sesli dönemin ilk yıllarına denk geldiği için, müzikten de çokça yararlanılırken, diyalogsuz bölümler ön plana çıkabiliyor. Clair'in yaptığı, yandaşlarını göz önüne alınca, bir sanat ülkesi olan Fransa'da pek de iyi karşılanmıyor. Zaten Fransız Yeni Dalgacıları da, Fransız Şiirsel Gerçekçiliği döneminden etkilendiklerini her zaman ifade etmelerine karşın, René Clair'e karşı çıkıyorlar. Çünkü sinemasını, toplumsal meseleleri sömüren bir model olarak görüyorlar. Ancak bu üçlemenin içinde dünya çapında ve onların nezdinde en çok beğenilen film: "A Nous La Liberté". Yani tam Türkçe çevirisiyle 'Özgürlük Bizimdir'. İsmi gibi lirik bir yapıya da sahip. Hapishaneden çıkan fakir bir adamın her şeyin tekdüze olduğu bir mekanda, bir fabrikada çalışmasıyla birlikte yaşadıklarını anlatıyor. Araya hırsızlık da yaşam mücadelesi yoluyla girince, arka plan ve alt metinler iyiden iyiye hazırlanıyor. Ancak asıl önemli olan, filmin sosyal hiciv (ya da yergi diyebiliriz) yaparken faşizm ile ilgili de öngörülerde bulunması. Öyle ki fabrika sahnelerinde işçileri, zincirlenmişçesine sert bir sistem içinde görüyoruz. Hatta hapishane ortamıyla karşılaştırıldığına dahi tanık oluyoruz. Üstler ise onları birer 'eşya'ymışçasına kullanıyorlar. Böylece hem modernleşmenin ilk dönemindeki alışma dönemi masaya yatırılıyor, hem de faşist rejimi eleştiriyor. Bir anda politik bir taşlama oluveriyor. Zira işçilerin işlerini diyalogsuz müzik eşliğinde basit ve basmakalıp bir koreografiyle yapmaları da çabası. Zaten Clair, filminin yapısı içinde müziğe de çokça başvuruyor. Sessiz dönem etkilerini hissediyoruz. Clair, Chaplin kadar önemsenmese de, onun Fransa şubesi diyebiliriz. Yönetmenlik kariyerleri arasında derin paralellikler kurabiliriz. 'Sosyal komedi' kavramını yaratan ve sinema dünyasına kazandıran iki isim olarak görebiliriz onları. Böylece getirdikleri sinema anlayışıyla 'İtalyan Yeni Gerçekçiliği'nden (ki bu, Toto'nun rol aldığı Roberto Rossellini sosyal komedileri de içeriyor), 'İngiliz Sosyal Gerçekçiliği'ne birçok sinemayı etkilemişlerdir. Hatta Balkan sosyal komedilerinin de ana kaynağı olduklarını söyleyebiliriz. Özellikle Jiri Menzel, René Clair'e çok şey borçlu!

Criterion Collection

Ekstra özel

Entr'acte (1924)

René Clair'in yaklaşık 19 dakika uzunluğundaki ilk kısa filmi "Entr'acte", ekler arasında karşımıza çıkıyor. Sessiz sinemanın en önemli filmlerinden olan bu yapıt, günümüzde de etkilerini bırakmış formalist bir başyapıt. Yönetmenin empresyonizm ile kavrulmuş dramatik yapısını formalist, ekspresyonist ve sürrealist bir görsel estetikle birleştirmesi, karşımıza sessiz sinema için ideal bir seyirlik getiriyor. O dönemin bütün görsel numaralarından faydalanan hızlı bir eser sunuyor. Yapıt, imgeleri arka arkaya yerleştiren ve aşırı hızlı akan yapısıyla dikkat çekiyor. Amacı ise Fransız toplumunun 1. Dünya Savaşı sonrası buhran halini kukla, güvercin gibi metaforlarla; ölüm, sihir gibi somut temalarla dile getirmek. Bunu yaparken ise reverse, yavaş çekim, hızlı çekim, görüntü bindirme gibi kurgu teknikleri devreye giriyor. Kamera ise en formalist haliyle kullanılıyor. Kimi zaman çarpık şekilde, kimi zaman kaydırılarak, kimi zaman ise bir trenin bakış açısı olarak. Yani filmin sihri ve büyüsü o kadar hızlı akıyor ki, bu formalist eseri takdir etmemek mümkün değil. Sinema tarihinin ilk formalist başyapıtı!

Bu ay Çıkan Criterion DVD'leri:
Pandora's Box (G.W. Pabst, 1929)
The Double Life of Veronique (Krzysztof Kieslowski, 1991)
The Fallen Idol (Carol Reed, 1948)

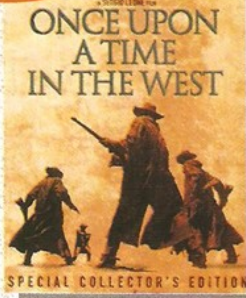
Once Upon A Time in the West / Batıda Kan Var (1968)

Amerikan tarihine adanmış görkemli bir western olan "Once Upon A Time in the West" (Batıda Kan Var), yeni bir dünyanın kuruluşuna bakan ve western'in bütün ögelerini törenleştiren dev bir yapım olmanın ötesinde, spagetti western olarak bilinen türün en önemli örneğidir. Her ayrıntısının altı çizilmiş olan, büyüleyici görsel ve işitsel etkisiyle Sergio Leone usta'nın belki de başyapıtı sayılan destansı filmin öyküsü, Jill McBain'in (Cardinale) yeni evlendiği varlıklı İrlandalı kocası Brett McBain'in yanına gitmek üzere yolculuğa çıkmasıyla başlar. Ancak Jill'i gideceği çiftlikte, Frank ve adamları tarafından öldürülen eşinin cenazesi beklemektedir. Geri dönmeyip çiftlikte yaşamaya karar veren Jill, kendini çıkar çatışmaları, görülmemiş hesaplar ve üç farklı erkek, Frank (Fonda), Harmonica (Bronson) ve Cheyenne (Robards) arasında bulur. Senaryosu, Bernardo Bertolucci, Dario Argento ve Sergio Leone gibi sinemanın üç büyük ismi tarafından yazılan epik film, çoğu eleştirmen ve sinefile göre sinema tarihinin en önemli yapımları arasındadır. Filmin açılış sahnesi akıldan çıkmaz. Üç kovboy, oldukça serinkanlı biçimde bir tren istasyonuna adım atarlar. Birazdan gelecek olan treni beklemektedirler. İstasyon memurunu dolaba kilitledikten sonra oyalanmaya başlarlar. Yüzlerine konan sineği tınmadan uyumaya çalışarak, gözlerini sabit bir noktaya dikerek ayakta ve parmaklarınla oynarken rayları izleyerek... Tren gelip bekledikleri yolcu istasyona ayak bastığında kendilerinden oldukça emin olan üç adam, gizemli yabancı karşısında sessiz ve ölümcül bir düelloya hazırdırlar artık. Görüntülerin kusursuz derinliği, birbirinden incelikli karakterlerin bolca yakın plan sayesinde izleyiciyle kurduğu ilişki, müziğin içinde var olan senfoni heybeti, filme çok şey katmaktadır. Uzun kariyerinde, belki de ilk kez bu denli kötü bir karakteri, psikopat katil Frank'i canlandıran usta aktör Henry Fonda'ya, dönemin en önemli yıldızlarından, sinema tarihinin efsane aktrislerinden Claudia Cardinale, büyük karizma Charles Bronson ve usta karakter oyuncusu Jason Robards eşlik ederler. Ağzından eksik etmediği armonikasıyla geçmişini yanında taşıyan hızlı silahşör Harmonica, aşka ve bütün manevi değerlere büyük saygısı olan, bilge, kadersiz ve sert adam Cheyenne, hiçbir kural tanımayan, hırslı, acımasız ve kötücül Frank, geçmişleriyle ve birbirleriyle olan büyük hesaplaşmaları içinde, eski batının son insan modelleridir işin aslında. Bu sert ve kuralına göre günü birlik yaşayan erkekler, hayatlarına giren güzel kadın Jill sayesinde farklı duygularda yaşayacaklardır. Ülkeye gelmekte olan ve koca bir çağı kapayan büyük sermayeyi simgeleyen Morton (Ferzetti) karakteri, asla göremeyeceği okyanus seslerini son nefesini verdiği bir su birikintisinde arar. Harmonica, yanından asla ayırmadığı armonikasını, içinde yaşayan intikam duygusunu güçlü ve sürekli biçimde ayakta tutmak için taşımaktadır. Filmin finaliyse, Leone'nin kıtanın tarihine sunduğu bir selamdır. Yeni kurulmakta olan bir istasyonda, tren figürü ile sembolize edilen uygarlığı bu bakir topraklara getirecek olan inşaatta çalışan insanlar, aralarında dolaşan güzel kadınla (Claudia Cardinale) şakalaşarak, büyük bir coşkuyla işlerine devam etmektedirler. Bin bir tehlikeye göğüs gererek, alın teri akıtarak, umutla kurulan bir ülkenin müjdecisi olan bu tablo, Ennio Morricone'nin enfes müziği eşliğinde gitgide gözden uzaklaşan bir genel plana dönüşür. Tonino Delli Colli'nin özgün kamerasıyla değer kazanan Leone ustanın ünlü klasiği, defalarca izlenecek gerçek bir şölendir. Yazıyı, sinema tarihine 'spagetti western' kavramını kazıyan usta İtalyan sinemacı Leone'yi (3 Ocak 1929 - 30 Nisan 1989) anarak bitirelim. Western deyince akla John Ford'la birlikte, belki daha da önce gelen Sergio Leone, klasik western'in bütün öğelerini inceleyip son derece bilinçli olarak yeniden üretmiş, dozlarını ve biçimlerini yenilemiştir. Onun westernlerinde fakl bir gerçekçilik, hatta gerçek üstü bir atmosfer vardır. Hollywood'un iyi bildiği bir türü Cinecitta dekorları ve farklı coğrafya manzaraları önünde, farklı bir duyarlılık, ince ayrıntılar, bireysel özgürlük ve özgün bir naiflikle harmanlayan Leone'nin diğer ünlü filmlerine gelince: "A Fistful of Dolar" (Bir Avuç Dolar İçin) - 1964, "For A Few Dollars More" (Birkaç Dolar İçin) - 1965, "The Good, the Bad and the Ugly" (İyi, Kötü ve Çirkin) - 1966, "Once Upon A Time in America" (Bir Zamanlar Amerika'da) - 1984.

MURAT ERŞAHİN

KÜNYE
Yönetmen: Sergio Leone
Senaryo: Sergio Leone, Dario Argento, Bernardo Bertolucci
Oyuncular: Henry Fonda, Claudia Cardinale, Charles Bronson, Jason Robards, Keenan Wynn, Gabriele Ferzetti, Paolo Stoppa, Jack Elam, Frank Wolff, Woody Strode
1968 / İtalya-ABD / 165 dk.
İtalyanca-İngilizce / Türkçe alt yazılı
2. Bölge (Türkiye)

DVD klasik

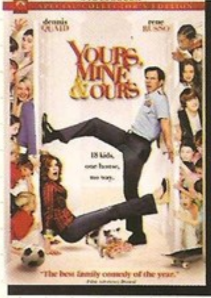

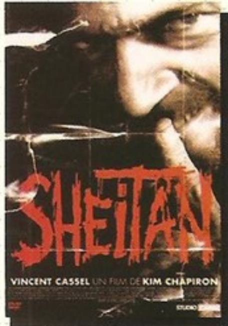
Yours, Mine & Ours / Seninkiler, Benimkiler, Bizimkiler (2005)
Sony HE- 1.85:1
İNG 5.1 DD - TR altyazı
Rene Russo ve Dennis Quaid'in bası çektikleri bir komedi. Aile boyu komedi de diyebiliriz. Film, isminden de anlaşılacağı gibi bol çocuklu iki bekar insanın romantik bir birliktelik içine girişini orta yaş denklemi içerisinde ele almaya çalışıyor. Ancak daha çok çocukların tarafına yüklenince yaş ortalamasını biraz aşağılara çekiyor. Böylece kendi halinde bir film olmasına karşın zaman zaman sinir bozucu hale gelip kliselerle dolabiliyor. "Cheaper by the Dozen" gibi aile boyu komedileri sevenler için ideal bir seyirlik diyebiliriz.

Film: ✪✪
Ekstralar: ✪✪✪

Gece 11:45 (2004)
D Productions - 1.85:1
TR 5.1 DD - TR altyazı
Bir grup insan, gecenin 11:45'inde bir olayla buluşur. Bunun psikolojik etkisi ise filmin ana metnini oluşturur. Aslında, şehirde yaşayan 3 karakterin kaybolmuşluğunu yansıtıyor. İstanbul'un yozlaşmış yaşamında sıkışan karakterlerin, kötü sona doğru yönelişini anlatıyor. Feridun Düzağaç ve Yelda Reynaud'nun bulunduğu bir de aşk hikayesi bulunduruyor aynı zamanda. Burak Göral'ın potansiyeli olan senaryosu maalesef Ercan Durmuş'un acemi ve kötü yönetmenliğiyle bir hayal kırıklığına dönüşüyor.
Film: ✪
Ekstralar: ✪✪

Sheitan / Şeytan (2006)
D Productions - 1.85:1
FR / TR 2.0 DD - TR altyazı
Bir Fransız kasabasında mahsur kalan bir grup genç, garip olaylarla karşı karşıya kalırlar. Müslümanlıktaki şeytan kavramı büyü ile birleşerek, bu olayların ana noktası olarak gösterilir. Vincent Cassel'in hayattan kopmuş deli ve tedirgin edici çiftçi tiplemesi, korku öğesi olarak öne çıkar. Bir süre sonra film çığrından çıkar ve bütün numaralarıyla istismar sinemasına doğru yol alır. Yönetmen Kim Chapiron da, yapımın içine 'köpek mastürbasyonu' gibi sahneler ekleyerek bu amacını kanıtlar. İlk filminden, bir Gaspar Noé havası hissettirir.

Film: ✪✪
Ekstralar: ✪

Le Temps qui Reste / Veda Vakti (2005)
D Productions - 1.85:1
FR / TR 2.0 DD - TR altyazı
Usta yönetmen François Ozon'un 2000'de "Kumun Altında / Sous le Sable" ile başladığı ölüm üçlemesinin ikinci ayağı olan "Veda Vakti", kendi ölümüyle başa çıkmaya çalışan bir fotoğrafçının öyküsü. Oldukça hüzünlü ve gerçekçi yapım, eşcinsel bir fotoğrafçının, sıradan bir insanın, ölümcül hastalığını öğrendikten sonra, hayata karşı aldığı tavrı ve aslında kendi kendine geri dönüşünü naif aynı zamanda güçlü bir sinemayla anlatıyor. Dışarıda akıp giden yaşamın, ölüm dahil hiçbir şey dinlemediğini, en yakınlarımızın, en sevdiklerimizin bile aslında ne kadar uzak olduğunu ve mesele ölüm olunca, işin içinde bir tek ölümle bireyin kaldığını ve aralarındaki kaçınılmaz hesaplaşmanın, belki de kabullenişin, acıtıcı olduğu kadar gerçek olan tek şey olduğunu vurguluyor Ozon. Melvin Poupaud'un gerçekçi oyunu, efsane aktris Jeanne Moreau'nun resitali ile birleşip filme artı değer katıyor. Duyarlı, ince, zeki ve sarsıcı bir yapım Ozon'unki. Yönetmenin özenle çektiği 'kişisel' bir film. Kaçırmayın, çünkü ölüm var...

Film: ✪✪✪✪
Ekstralar: ✪
MURAT ERŞAHİN

Keeping Mum / Hınzır Dadı (2004)
Tiglon- 2.35:1
İNG 5.1 DD - TR 2.0 DD - TR altyazı
Tipik bir küçük İngiliz komedisi var karşımızda. Ülkenin durum komedisi odaklı mizah anlayışını sevenler için, gayet elverişli. Duruma bakacak olursak... Muhafazakar bir kasaba ortamında başka bir adamla cinsel ilişkiye giren bir papazın durumu bu. Kızı her gün sevgili değiştiren, oğlu ise okulda sorun yaşayan bir şahıs. Aileye bir de dadının girişiyle bu entrikalar daha eğlenceli bir hal alıyor. Rowan Atkinson, Patrick Swayze, Maggie Smith başrolde.
Film: ✪✪
Ekstralar: ✪

Hollow Man 2/Görünmeyen Tehlike 2
Sony - 2.35:1
İNG 5.1 DD - TR altyazı
Paul Verhoeven'in çektiği "Hollow Man"in 6 yıl sonra çekilen ikinci filmiyle karşı karşıyayız. Ancak proje, televizyona yönelik. Bu nedenle de bütçenin kısıtlı oluşu, gerekli özeni getirmemiş. Yine bilimin görünmez yaptığı ve bu zaafını düzeltemediği talihsiz bir adam mevcut. Bu seferki motivasyon ise bu oluşumun hükümete bağlanışı. Yani film alttan alta politikaya soyunuyor. Zaman zaman görünmezlik kavramının korkutucu ve görsel malzemesinden yararlansa da, vasat olmaktan öteye gidemiyor.

Film: ✪✪
Ekstralar: ✪✪

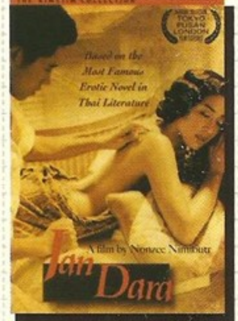
Valiant / Kahraman Güvercin (2005)
Tiglon - 1.85:1
İNG / TR 5.1 DD - TR altyazı
Güvercinlerin dünyasına hoş geldiniz. 'Vanguard Animation' şirketinin ve yönetmen Gary Chapman'ın bu ilk animasyonu, bizi farklı bir ortama sokuyor. Film, 2.Dünya Savaşı'nda bir İngiliz şirketinin 'güvercin servis'inde çalışan bir kuşun hikayesine giriyor. "Chicken Run" ile de ortak noktalara sahip bu yapıt, arkasına aldığı politika ile zaman zaman daha karamsar bir hal almayı beceriyor.

Film: ✪✪✪
Ekstralar: ✪

Une Affaire des Femmes / Bir Kadın Meselesi (1986)
A.E. Film - 1.85:1
FR / TR 2.0 DD - TR altyazı
Fransız Yeni Dalgası'nın en aykırı isimlerinden Claude Chabrol'ün ülkemizde çıkan nadir DVD'lerinden! Çekildiği yıl Venedik'te Isabelle Huppert'e ödül getiren, kendisi ise 'Altın Küre' adaylığı alan bir yapım. Chabrol'ün bütün soğukluğu ve mesafesiyle yaklaştığı yapıt, 2. Dünya Savaşı zamanındaki lirik bir öyküye uzanıyor. Kocası askerde olan bir kadın, iki çocuğuyla hayat mücadelesi veriyor. Bunu yaparken ise, fahişeliğe başlamaya karar veriyor. Böylece anti-militarist bir yapı kurulmuş oluyor. Etkileyici hikayeyi keşke Claude Chabrol dizginlemeseymiş...
Film: ✪✪✪
Ekstralar: ✪✪

Jan Dara (2001)
Palermo - 1.85:1
TAY / TR 2.0 DS - TR altyazı
Tayland edebiyatının en tartışmalı romanı 'Jan Dara', ülkenin en tartışmalı yönetmenlerinden Nonzee Nimibutr tarafından perdeye taşındı. Ülkesinde ve festivallerde çığır açan bu yapıt, 1930'lar Tayland'ından bir hikaye sunuyor. Filme adını veren karakterimiz, babasının, dadısıyla sevişmesine tanık olan, üzerine bir tecavüz yıkılan ve etrafı, kadınların karmaşık ilişkileriyle çevrelenmiş bir gençtir. Birçok şeyi genç yaşta aşarak, 'seks sorumlu' olarak da görülür. Film, erotizmi çokça kullansa da romanın yüzde yüz değerini yansıtamaz.

Film: ✪✪
Ekstralar: ✪

Little Manhattan / Küçük Manhattan (2005)

Tiglon - 2.35:1
İNG / TR 5.1 DD - TR altyazı

"My Girl"ün New York merkezli versiyonuna hoş geldiniz. 10 yaşının altında bir erkek çocuğun, bir kıza aşık olmasını anlatan bir romantik-komedi var karşımızda. Çok fazla ünlü oyuncu olmayışı filme bağımsız bir ruh katsa da, büyük stüdyolardan kabul görmüş bir film! Kalıpları bozmadan türün ana kurallarını yerine getiren, ancak yaş ortalaması nedeniyle meselesini 'ilk aşk'ın üzerine kuran bir yapım. Eli yüzü düzgün bir film olduğunu söyleyebiliriz.

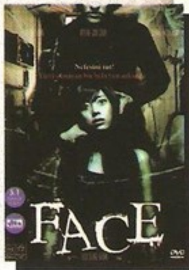

Film: ✪✪
Ekstralar: ✪✪

Vassiliki (1997)

D Productions - 1.78:1
YUN / TR 2.0 DD - TR altyazı

1949 Yunan İç Savaşı'nda geçen film, bir subay ve işkence yapmak istediği bir kadın arasında yaşanan cinsellik odaklı aşk hikayesinin izini sürüyor. Uluslararası platformda, Theo Angelopoulos'un ardından Yunanca film çeken ikinci yönetmen olarak adı anılan Vangelis Serdaris'in filmi, gerçek bir hikayeden alıntılanıyor. Vassiliki P. ile bir asker arasındaki psikolojik, tutkusal ve duygusal çekim, anti-militarist, evlilik karşıtı, gerçekçi ve cüretkar bir gerçekçi sinema örneğine yol açıyor!

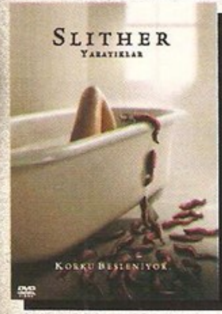

Film: ✪✪✪
Ekstralar: ✪

Face / Yüz (2004)

Videoexpress - 1.85:1
KOR / TR 5.1 DD - TR altyazı

Bir morgdan yola çıkan bu polisiye-gerilim, gittikçe tipik bir hayalet filmine dönüşüyor. Bir adam uzun saçlı bir kızı görmeye başlıyor ve lanete yakalanıyor. Ancak yönetmen, filmin korku tonunu iyi betimleyemiyor. Böylece izlenmesi pek keyifli olmayan Uzakdoğu usulü klişeleşmiş bir gerilim ortaya çıkıyor. İnsan yüzlerinin ameliyat masasında incelenmesi ve kesilmesiyle başlayıp heyecanlandıran film, bunu devam ettiremiyor.

Film: ✪
Ekstralar: ✪

End Game (2006)

D Productions - 1.85:1
İNG / TR 5.1 DD - TR altyazı

Amerikan başkanı öldürülür. Koruması (Cuba Gooding Jr.), başkanın eşi ve etrafındakiler şoka girer. Bu komplonun izi sürülmeye başlanır. İşin içine bir de gazeteci (Angie Harmon) girer. Böylece duygusal bir ton da katılır. Ancak film daha çok kaçma-kovalama sahneleriyle ilerler. Yönetmen-senarist Andy Chen, senaryosunun çok akıllı bir sürpriz son içerdiğini düşünerek, fena halde tökezler. Zaten o zamana kadar kullandığı mantık boşlukları azla buz değildir. 'Amerikan Başkanı filmleri' izleyicileri için sıkıntısız bir seyir olabilir. Tabi sonuna sinirlenmezseniz!

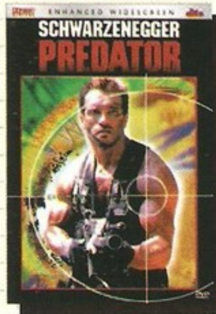

Film: ✪
Ekstralar: ✪

Slither / Yaratıklar (2006)

Tiglon - 1.85:1
İNG 5.1 DD - TR 2.0 DD - TR altyazı

B filmlerinin bilimkurgu-korku kırması şubesi. "Alien" ile modernize edilip yeniden devreye giren mevzu bahis kalıbı, filmde politik sosuyla görmek mümkün. Hikaye küçük yaratıkların istila ettiği bir Amerikan kasabasında geçiyor. Dönüşüm gibi konular devreye girince, yaratık efektleri de aktif hale geliyor. Yazar-yönetmen James Gunn, ilk sinema filminde korku ile komediyi iyi harmanlayarak türe hakimiyetini kanıtlıyor.

Film: ✪✪✪
Ekstralar: ✪✪✪

Predator / Av (1987)

Palermo - 1.85:1
İNG 5.1 DD - TR 2.0 DD - TR altyazı

Düşman uzaylı filmlerinden biri ile karşı karşıyayız. 80'lerde "Alien" sonrası önümüze gelmesiyle dikkat çeken yapım, uzaylı istilası filmlerinden de esinleniyor. Ancak daha çok aksiyon tarafı öne çıkıyor. Bir ormandaki garip ölümleri araştıran bir asker timinin mücadelesine odaklanıyor. Böylece aksiyon yönü daha çok öne çıkıyor. Arnold Schwarzenegger'in başrol performansı ile John McTiernan'ın yüksek tempolu yapısı, filmi izlenir hale getiriyor. Dönemi için önemli bir bilimkurgu olduğu şu götürmez bir gerçek.

Film: ✪✪✪✪
Ekstralar: ✪

Dementia 13 (1963)

A.E. Film - 1.33:1
İNG / TR 2.0 DS - TR altyazı

Francis Ford Coppola'nın ilk filmi Roger Corman destekli bir korku. Bir kadın, ölen kocasının evine gider. Amacı ise, mirasın bir kısmını almaktır. Ancak planları suya düşer çünkü ölen kocasının kardeşi, hala korkutucu törenlerle anılmaktadır. Malikanenin bahçesinde gizemli bir kulübe vardır. Böylece geçmişteki sırlar ve ölümle gelen bir psikolojik-gerilim düzenlenir. İlgilisine bağımsız bir korku filmi.

Film: ✪✪✪
Ekstralar: ✪

Carmen (2003)

Palermo - 2.35:1
İSP / TR 5.1 DD - TR altyazı

Erotizm soslu filmleriyle tanıdığımız Vicente Aranda, bir Carmen uyarlaması ile karşımızda. Yönetmen, İspanya'dan son yıllardan çıkan en önemli iki yıldızı Paz Vega ile Leonardo Sbaraglia'yı bir araya getirerek hatırı sayılır bir başarı yakalıyor. Cinsellik tonunun da bunda payı büyük. Film, 19.yüzyılda geçen bir dönem filmi olmasına karşın, bir aşk üçgenini entrikalarla anlatıyor. Çingene kızı güzel fizikli Carmen'in, bir yazar ile bir suçlu arasında gidip gelmesini merkeze yerleştiriyor. Dönemi yaratmakta teknik olarak herhangi bir sorun yaşamıyor.

Film: ✪✪✪
Ekstralar: ✪

Washington Square / Kadınsı Duygular (1997)

Palermo - 1.33:1
İNG 5.1 DD - TR 2.0 DD - TR altyazı

Polonyalı kadın yönetmen Agniezska Holland'dan yine bir kadın merkezli film! Genç bir adama aşık olan Catherine (Jennifer Jason Leigh), babasının (Albert Finney) baskısıyla bu eğilimini gerçekleştiremez. Ancak 16.yüzyıl toplum kurallarına uymak zorundadır. Buna karşın bu baskıya karşı gelir ve onunla beraber olmaya karar verir. Böylece feminizm asısıyla tutturulmuş bir kostümlü drama oluşur. Başrol oyuncularının performansı ve Holland'ın hakimiyeti filmin tonunu da yüceltir.

Film: ✪✪✪
Ekstralar: ✪

Söyleşi: Murat Emir Eren
meren@merkezdergi.com.tr

Vahide Gördüm

Televizyon dizileriyle hayatımıza giren oyuncu, kendine has zarafeti ve başarılı oyunculuğuyla artık herkesin tanıdığı bir sima. İlk sinema filmi "Anlat İstanbul"du. Bu ay "İlk Aşk"la yeniden beyazperdede karşımıza çıkacak oyuncuyla hem izlediği bir film üzerine konuştuk hem de onu daha yakından tanıma fırsatı bulduk. Bakalım hangi filmden bahsettiğimizi bulabilecek misiniz? Doğru cevabı bulup meren@merkezdergi.com.tr adresine gönderen ilk 10 okurumuz Bob Marshall'ın filmi "Chicago"nun DVD'sini kazanıyor.

A-İklimler B- Sudaki Kız C-Sessiz Tepe D-Click

Vahide Gördüm filmi 13 yaşındaki kızıyla birlikte izledi. Hemen söyleyelim kendisi de, kerimesi de filmden hoşnut kalmadı. Filmi izlemelerinden kısa bir süre sonra buluşup konuştuk, filmi biz evvelden izlemiş olduğumuzdan bu kez böyle bir yol seçtik. Kahveler geldi, sohbet başladı.

Fantastik hikayelere ve gerilim filmlerine merakınız var mıdır?

Gerilim filmlerini çok seviyorum. Çocukluğumdan beri tutkumdur aslında. Bir de bende tuhaf bir şey vardır; ben korkmam. Gerilim filmleri beni korkutmaz, tam tersi mantığımı çalıştırır. Hikayenin arkasındakini aramaya başlarım, hikayeyi deşerim...

Acaba çocukluğunuzdan beri izliyorsunuz diye mi böyledir?

Büyük ihtimalle öyle. Benim çocukluğumun korkunç masalları vardı. Çocuklar masallarla korkutulurdu, anlatılıp anlatılıp sonunda da bize bir ders verilirdi falan, ama ben o hikayelerde de korkmaktan ziyade, hikayede anlatılan öcünün ne yiyip ne içtiğini, nerede yatıp nerede kalktığını nasıl yaşadığını merak ederdim. Hani karşıma gelse, oturup sohbet edebilirdim kendisiyle. Bunları da genelde annemden babamdan değil, komşu teyzelerden, babaannemden dinlerdim.

O dönem yaşadığınız yerle de ilgili biraz bu durum sanırız.

Elbette, bizim mahallemizde tüneller, fabrika depoları, evler vardı. Oraları gezmek keşfetmek, oralarla ilgili masallar üretmek en büyük eğlencemizdi. Üstelik televizyonun da her eve tam girmediği yıllardı. Yani birkaç yıl içinde girecekti ama henüz yoktu tabii. Şimdi ise bir sitede yaşıyorum.

Şimdi yaşadığınız sitede durum nasıl, komşuluğa inanır mısınız mesela?

Ben komşuluğa çok inanırım. Öyle bir yerde büyüdüm zaten. Komşu evlerinde büyüdüm neredeyse. Ama şimdi böyle bir şey yok tabii, herkes steril yaşıyor. Hani site komün yaşamına yönelik bir oluşum olsa da, bu işlevinden çok insanı insandan uzaklaştırma işlevini görüyor. Komşu namına bir iki kişi tanıyorum.

Belki fazla samimiyetin de lüzumu yoktur, özellikle filmdeki gibisinin..

Bu biraz seçtiğin insanlarla da alakalı. Öyle insanlar seçersin ki o senin hayatını güzelleştiriyordur, hayatını kolaylaştırıyordur; en azından bir günaydın ya da merhaba ile... Ama işte 170 haneden sadece ikisini tanıyorum mesela.

Sadece komşu da değil tamirci vesaire de evin bir parçası mesela bu filmde. Tesisatçının, tüpçünün, sütçünün eve girip çıkan, güvenilir esnaf olarak hükmü sürüyor mu hala sizce?

Bence sürüyor. Bir de dediğim gibi site insanlara herhalde daha steril bir ortam sunabiliyor. Bu tip şeylerden uzak, evinde herkesten uzakta güvende yaşayabileceği bir yer. Yani evine tamir için, iş için gelen insandan bile korkar oldu insanlar belki. Halbuki filmde insanların sitedeki görevliyle ilişkileri hayli güzel. Oturup felsefe bile yapıyorlar. Ne kadar güzel. O yüzden selamımı eksik etmem ben sitedeki görevlilerden.

Filmde birilerinin bir şeylere inanması bekleniyor sürekli. İnanç zorla olacak bir şey mi?

Sanmıyorum. İnanmayı istemediğin bir şeye baskıyla inanmak zorla inanıp inanmış gibi yapmaktır zaten.

Sizin inanç dünyasıyla alakanız ne düzeydedir?

Benim büyütülmemle ilgili bir şey var orada. Ben asla bu konularda bir baskı görmedim. Kızıma da bu hususta zamanı geldiğinde kendi kararını kendisi vermesi gerektiğini söyledim. Yani Tanrı var mı yok mu? Bu tip sorulara insanın kendisinin cevap vermesi gerekiyor. Benim de kendi doğrularım ve mantığımla çözdüğüm şeyler var. Yani çok yakınım ve çok sıcak bakıyorum diyemem ama kendime göre cevaplarım var inanç bağlamında. Filmde bu "inanan insanlar, inancı kuvvetli insanlar bir şekilde iyiyi doğruyu bulur, kurtulur" mesajı mevcut ama, evet.

KİMLİK KARTI

Favori yönetmenleri
Çağan Irmak, Ferzan Özpetek, Nuri Bilge Ceylan, Derviş Zaim, Yavuz Turgul, Zeki Demirkubuz, Tim Burton, Quentin Tarantino.

Favori filmleri
The Godfather, Resevoir Dogs, Leon, Kill Bill Vol.1, Vol.2, Corpse Bride, Beetlejuice, The Pianist, Güney, Sixth Sense.

Favori oyuncuları
Uma Thurman, Charlize Theron, Sigourney Weaver, Sean Penn, Al Pacino, Marlon Brando, Jack Nicholson, Denzel Washington.

En çok çalışmak istediği yönetmen
Favori yönetmenlerim aynı zamanda çalışmak istediğim yönetmenler.

Yanıda çıktığı film
Yok.

Filmin sürekli sarf ettiği "Herkesin hayatta bir rolü vardır" kelamına ne diyorsunuz?

Bence doğru o. Bu ne kadar zorlamayla gerçekleşir bilmem. Ama bence de insanlar hayatta bazı rolleri yüklenmelidir.

Sizin kendinizi yakın hissettiğiniz bir rol var mı o zaman? "Hah ben de bunu yapacakmışım" dediğiniz...

Evlat olmak ve evlat sahibi olmak. Bunlar benim kabullendiğim roller. Hiç düşünmedim ama nasıl bir rolüm olacak hayatta diye. Çünkü planlarsan hesaplarsan olmaz o iş. Doğal olarak gelişir.

Oyuncuları düşünürseniz, filmde yönetmen de rol alıyordu. Nasıl buldunuz?

Öyle mi? Ben de şey diyordum...

"Bu adam neden bu kadar kötü oynuyor?"

Hayır hayır, nereden tanıyorum, diyordum. Hem de önemli bir rol biçmişti kendisine. Dünyayı değiştirecek kişi rolü... Biraz narsist kendisi demek ki.

Sizin var mıdır narsist yönünüz? Oyuncularda olur derler.

Bildiğinden caymamak, bir şeyi sonuna kadar savunmak anlamında olabilir ama ona da narsistlik denmez. Öyle körü körüne de yapmam zaten...

Filmde dünyayı değiştirecek fikirlerin mucidi de Amerika'dan çıkıyor. Filmlerdeki bu "Hayır da gelse şer de gelse Amerika'dan gelir" mantığı hakkında ne düşünüyorsunuz?

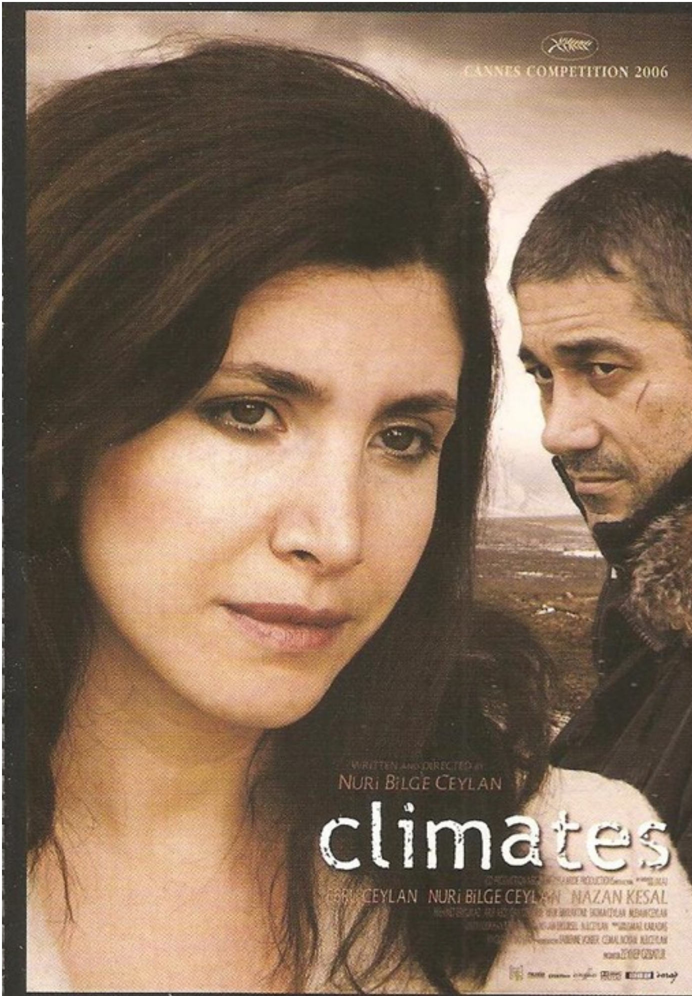
İşte onların (ABD'lilerin) da öyle bir kendini beğenmişlikleri var ne yazık ki. Birileri çıkıp günün birinde haddini bildirecek onlara ama ne zaman ve kim olacak göreceğiz. O mucizeler nedense dünyanın başka yerinde olmaz da hep Amerika'da olur. ■

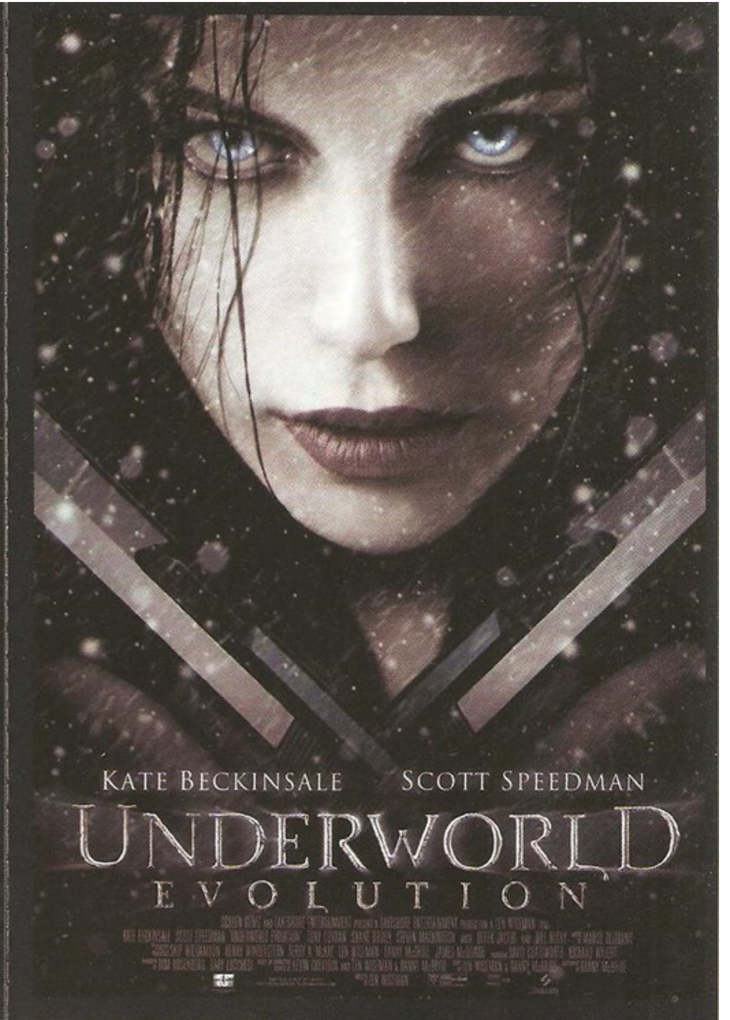
sinema KOLEKSİYON

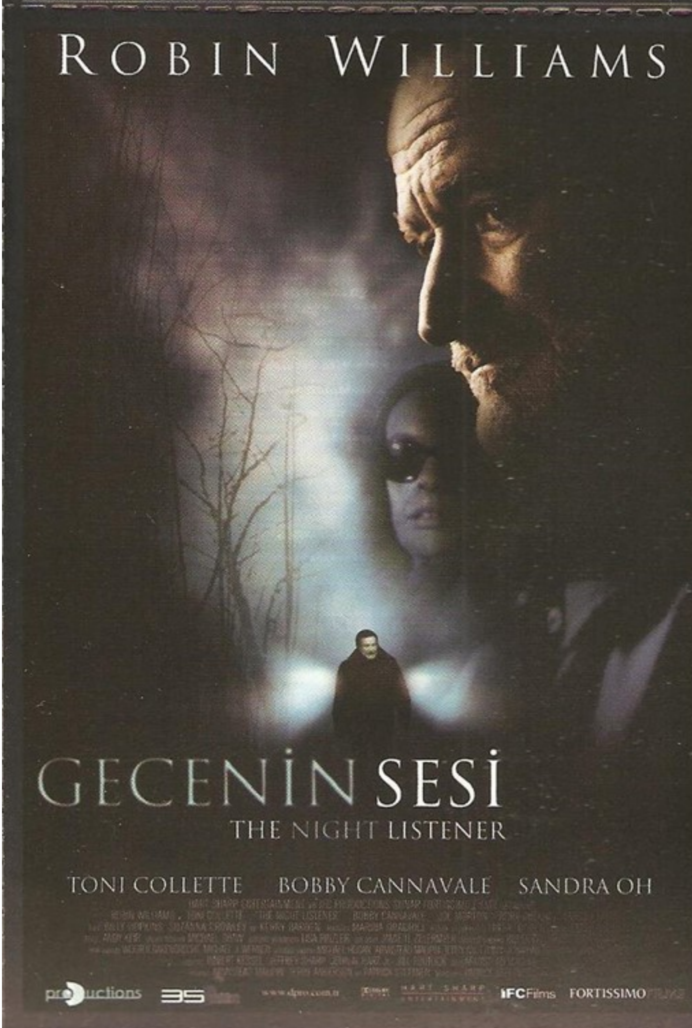
KIZGIN DAMDAKİ KEDİ

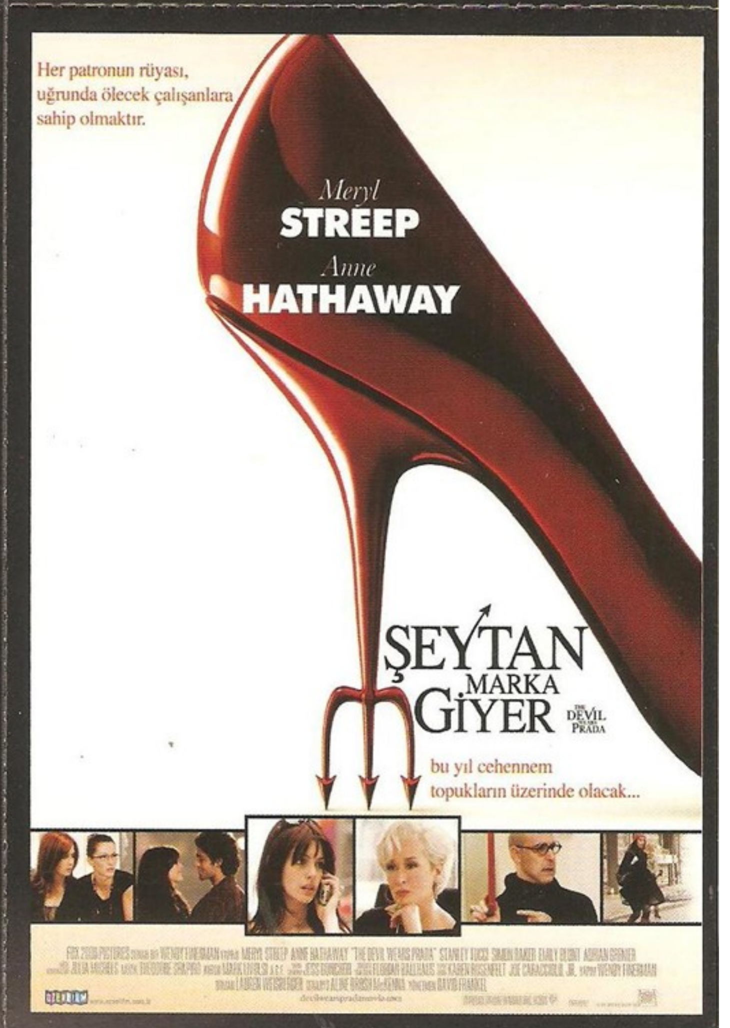
(Cat on a Hot Thin Roof, 1958) Tennessee Williams'ın Pulitzer ödüllü oyunundan Richard Brooks yönetmenliğinde perdeye uyarlanan bu etkileyici aile dramı, özellikle sorunlu bir karı kocayı oynayan başrol oyuncuları Elizabeth Taylor ve Paul Newman'ın ateşli performanslarıyla dikkat çekmiş, En İyi Film de dahil olmak üzere yedi dalda Oscar'a aday gösterilmişti.

CANNES COMPETITION 2006
WRITTEN AND DIRECTED BY
NURİ BİLGE CEYLAN
climates
EBRU CEYLAN NURİ BİLGE CEYLAN NAZAN KESAL

KATE BECKINSALE SCOTT SPEEDMAN
UNDERWORLD
EVOLUTION

ROBIN WILLIAMS
GECENİN SESİ
THE NIGHT LISTENER
TONI COLLETTE BOBBY CANNAVALE SANDRA OH
IFC Films FORTISSIMO

Her patronun rüyası,
uğrunda ölecek çalışanlara
sahip olmaktır.
Meryl
STREEP
Anne
HATHAWAY
ŞEYTAN
MARKA
GİYER
THE DEVIL WEARS PRADA
bu yıl cehennem
topukların üzerinde olacak...

KARANLIKLAR ÜLKESİ: EVRİM
UNDERWORLD: EVOLUTION

Yönetmen: Len Wiseman. **Oyuncular:** Kate Beckinsale, Scott Speedman, Tony Curran, Derek Jacobi, Bill Nighy, Michael Sheen, Shane Brolly, Steven Mackintosh, Zita Görög, Brian Steele. **Senaryo:** Danny McBride. **Görüntü Yönetmeni:** Simon Duggan. **Kurgu:** Nicolas De Toth. **Müzik:** Marco Beltrami. **Yapım Tasarımcısı:** Patrick Tatopoulos. **Yapımcı:** Gary Lucchesi, Tom Rosenberg, Richard S. Wright. **Süre:** 106 dk. **Yapım:** ABD (2006). **Dağıtımcı:** Özen Film.

Gösterim Tarihi: 27 Ekim

Konu: Selene (Kate Beckinsale) hayatı için pazarlık yapabileceği tek kişi olan vampirlerin kralı Marcus'u (Tony Curran) aramaktadır. Bir melez olan Michael (Scott Speedman) Selene'e bu konuda yardım etmek istemektedir fakat içindeki kurt adam kanını kontrol edip edemeyeceğini bilmemektedir. Selene onun arkadaşlığını reddeder. Aşkları genetik kodlardan daha güçlüdür ama Marcus, Selene'i yok etmeye çalışır. Aralarındaki mücadeleden sonra ortaya çıkan ise korkunç bir gerçektir ve Selene ne olursa olsun intikamını almaya kararlıdır.

Yönetmen: Len Wiseman ilk kez "Underworld" ile yönetmen koltuğuna oturmuştu.

Oyuncular: Scott Speedman "Kitchen Party", "Duets", "Dark Blue", "My Life Without Me", "Underworld", "The 24th Day" ve "xXx: State of the Union"da rol aldı.

sinema

İKLİMLER

Yönetmen: Nuri Bilge Ceylan. **Oyuncular:** Ebru Ceylan, Nuri Bilge Ceylan, Nazan Kesal, Mehmet Eryılmaz, Arif Aşçı, Can Özbatur, Ufuk Bayraktar, Fatma Ceylan, M. Emin Ceylan, Semra Yılmaz. **Senaryo:** Nuri Bilge Ceylan. **Görüntü Yönetmeni:** Gökhan Tiryaki. **Kurgu:** Ayhan Ergürsel, Nuri Bilge Ceylan. **Yapımcı:** Zeynep Özbatur. **Süre:** 101 dk. **Yapım:** Türkiye, Fransa (2006). **Dağıtımcı:** Özen Film.

Gösterim Tarihi: 20 Ekim

Konu: İnsanlar basit nedenlerle mutlu, daha da basit nedenlerle mutsuz olacak şekilde yaratılmıştır. Aynen basit bir nedenle doğmaları ve daha da basit bir nedenle ölmeleri gibi... İsa (Nuri Bilge Ceylan) ve Bahar (Ebru Ceylan), ruhlarının sürekli değişen iklimlerinde artık kendilerine ait olmayan bir mutluluğun peşinde sürüklenen iki yalnız ruhtur. Mimar olan İsa ile televizyonda çalışan Bahar, Kaş'ta geçirdikleri yazın ardından karla kaplı Ağrı'da yeniden biraraya gelir. Bu iki yalnız ruhun ilişkilerini gözden geçirme ve mutluluğu arayış süreçleri oldukça sancılı olacaktır.

Yönetmen: Nuri Bilge Ceylan, "Koza" adlı kısa filmden sonra "Kasaba", "Mayıs Sıkıntısı" ve "Uzak"ı yönetmişti.

Oyuncular: Daha önce "Uzak"ta küçük bir rol alan Ebru Ceylan, "İklimler"de başrolde oynadı.

sinema

ŞEYTAN MARKA GİYER
THE DEVIL WEARS PRADA

Yönetmen: David Frankel. **Oyuncular:** Meryl Streep, Anne Hathaway, Stanley Tucci, Simon Baker, Emily Blunt, Adrian Grenier, Daniel Sunjata, Jimena Hoyos, Rebecca Mader, Tibor Feldman. **Senaryo:** Aline Brosh McKenna (Lauren Weisberger'in aynı adlı romanından). **Görüntü Yönetmeni:** Florian Ballhaus. **Kurgu:** Mark Livolsi. **Müzik:** Theodore Shapiro. **Yapım Tasarımcısı:** Jess Gonchor. **Yapımcı:** Wendy Finerman. **Süre:** 109 dk. **Yapım:** ABD (2006). **Dağıtımcı:** Özen Film.

Gösterim Tarihi: 6 Ekim

Konu: Runway dergisinin korku salan kraliçesi, moda dünyasının en güçlü kadını Miranda Priestly (Meryl Streep), kendine bir asistan alacaktır. Milyonlarca kızın hayatını verebileceği bu iş ise sıradan bir New York'lu olan Andy Sachs (Anne Hathaway) için göz kırpmaktadır. Yapacağı iş kesinlikle kendisine saygısı olmayan insanların yapabileceği türden, yaşamayı tümden bırakıp çalışmak şeklinde özetlenebilecek bir tür Miranda köleliğidir. Aslında Andy bu iş için kesinlikle yanlış tercihtir fakat asla vazgeçmeyen biri olması onun işi almasını sağlar. Andy, şaşaalı moda dünyasını gördükten sonra ise kendi özel hayatında seçimler yapmak zorunda kalacaktır.

Yönetmen: Televizyon kökenli David Frankel daha önce "Miami Rhapsody" adlı uzun metraj filmi yönetmişti.

Oyuncular: Anne Hathaway "The Princess Diaries", "The Other Side of Heaven", "Nicholas Nickleby", "Ella Enchanted", "The Princess Diaries 2: Royal Engagement", "Havoc" ve "Brokeback Mountain"da rol aldı.

sinema

GECENİN SESİ
THE NIGHT LISTENER

Yönetmen: Patrick Stettner. **Oyuncular:** Robin Williams, Toni Collette, Sandra Oh, Rory Culkin, Joe Morton, John Cullum, Bobby Cannavale, Lisa Emery, Guenia Lemos, Nick Gregory. **Senaryo:** Armistead Maupin, Terry Anderson, Patrick Stettner (Armistead Maupin'in aynı adlı romanından). **Görüntü Yönetmeni:** Lisa Rinzler. **Kurgu:** Andy Keir. **Müzik:** Peter Nashel. **Yapım Tasarımcısı:** Michael Shaw. **Yapımcı:** Jill Footlick, John Hart, Robert Kessel, Jeff Sharp. **Süre:** 91 dk. **Yapım:** ABD (2006). **İthalatçı:** D Productions. **Dağıtımcı:** 35 Milim.

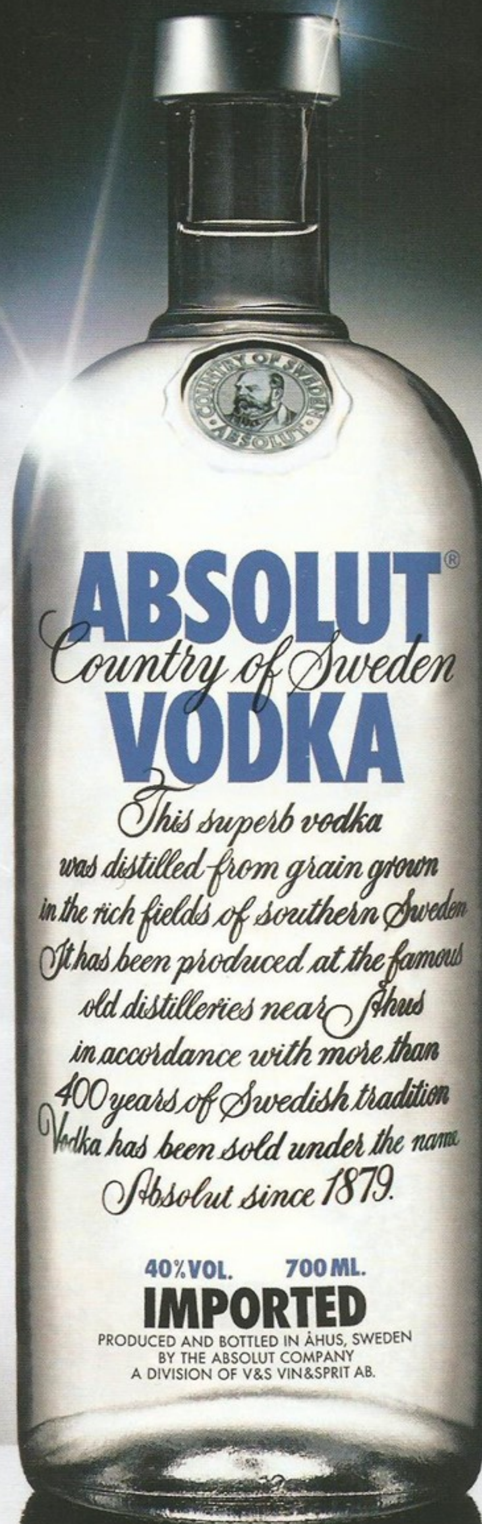
Gösterim Tarihi: 6 Ekim

Konu: Gabriel Noone (Robin Williams), sevgilisinden yeni ayrılmış bir yazardır. Editörünün verdiği bir roman taslağını okuduğunda fırtınalı bir yaşam öyküsüne tanık olur. Söz konusu roman, ailesi tarafından cinsel tacize uğramış 13 yaşındaki Pete Lomax (Rory Culkin) tarafından yazılmıştır. Çocuğu bulmaya karar veren Gabriel, onunla iletişim kurar ve Pete'i evlat edinen Donna (Tony Collette) ile tanışır. Bir süre sonra Pete'in Donna'nın yarattığı bir hayal olduğunu düşünmeye başlar. Gabriel, Donna ve Pete hakkındaki sırrı çözmeye çalışırken, peşini bırakmayan eski hatıraları da teker teker ortaya çıkar.

Yönetmen: Patrick Stettner'ın ilk yönetmenlik denemesi "The Business of Strangers".

Oyuncular: Toni Collette "Spotswood", "Muriel's Wedding", "Lilian's Story", "Cosi", "The Pallbearer", "Emma", "Clockwatchers", "The James Gang", "Diana & Me", "The Boys", "Velvet Goldmine", "8 1/2 Women", "The Sixth Sense", "Shaft", "Hotel Splendide", "Changing Lanes", "About a Boy", "Dirty Deeds", "The Hours", "Japanese Story", "Connie and Carla", "The Last Shot", "In Her Shoes", "Little Miss Sunshine" ve "Like Minds"da rol aldı.

sinema

ABSOLUT STAR.